הארץ

640 שקל, יום א' י"ח בכסלו תשמ"ו, 1 בדצמבר 1985 VOL. 68/20238 DECEMBER 1, 1985

מוצרי מסקו-הפתרונות לכל בעיות האחסון

מסקו טכנולוגיות בע"מ

04-705967 03-442184

ראש הממשלה ושרי הביטחון והחוץ ייפגשו היום לדיון בדרכי סיום פרשת הריגול

הוואשינגטון־פוסט: חשש בישראל ששרון יחשוף קשרי שרים עם פולארד

אם יוחלט להאשים ישירות את רפי איתן ★ פרס מכחיש האשמות האי־בי־סי כאילו נפגש עם פולארד ★ זעם בארה"ב על החזרת שני הדיפלומטים לישראל

מאת עקיבא אלדר, צבי בראל, בני לנדאו, גדעון אלון, ראובן פדהצור מסופרי "הארץ", וסוכנויות הידיעות

רשת הטלוויזיה אי־בי־סי מסרה מפי "מקורות מהימנים", שראש הממשלה, שמעון פרס, או אחד מעוזריו הבכירים נפגשו עם ג'ונתן פולארד בעת ביקור פרס בוואשינגטון. הדבר השגרירות הכחיש אתמול מכל וכל כי ראש הממשלה או מישהו מעוזריו נפגש עם ג'ונתן פולארד.

יועץ ראש הממשלה לתקשורת, אורי סביר, הגדיר אתמול את הידיעות מוואשינגטון, כי פרס נפגש עם פולארד בעת ביקורו בארה"ב "שטות מוחלטת שאין לה שחר". הדובר אמר, כי לא ידוע לו דבר על הידיעות, כי היחידה שהפעילה את פולארד הוקמה בתקופה שבה שימש מר פרס בתפקיד שר הביטחון.

החשש מפני שרון

הוואשינגטון־פוסט מוסר על החשש של שרים בישראל מפני תגובתו של השר שרון, אם יוחלט להאשים את רפי איתן ישירות בפרשה, שכן איתן מונה לתפקידו במלגתו של השר שרון. לדברי העיתון חוששים בישראל, ששרון עלול לחשוף את קשריהם של שרים נוספים בפרשה.

(סוף בעמוד 2 טור 4)

גורמי מודיעין בישראל:

הביון האמריקאי ימשיך לעודד הפרסומים כדי להציל יוקרתו

"נראה שעיתוי חשיפתם של שני מרגלים בארה"ב, נוסף לפולארד, קשור למיתקפה התיקשורתית"

מאת ראובן פדהצור סופרו הצבאי של "הארץ"

גורמי מודיעין בישראל מעריכים כי מקורו של גל הפירסומים בסוף השבוע באמצעי התקשורת בארה"ב בפרשת פולארד הוא בשירותי הביון האמריקאי. לדבריהם, יימשכו ההדלפות מכיוון שירותי הביון האמריקאים, אשר יעמידו את הדרג המדיני הבכיר ואת שירותי הביון הישראליים באור שלילי. מעבר לרצון לחשוף את הפרשה עד תומה ולהגיע לחקר האמת, המשותפים גם לדרג המדיני הבכיר בארה"ב, מודרכים השירותים האמריקאים גם על־ידי הצורך להעלות את יוקרתם שנפגעה מאוד בתקופה האחרונה.

נראה גם שעיתוי חשיפתם, בשבוע שעבר, של שני מרגלים נוספים בארה"ב, מלבד פולארד, קשור גם הוא למיתקפה התקשורתית שמנהלים שירותי הביון האמריקאי, במגמה להציג התקדמות בפעילותם המקצועית. חזרתו לבריה"מ של איש הק.ג.ב. יורצ'נקו העמידה את הסי.איי.אי באור שלילי והיפנתה אליו ואל שירותי ביון אחרים בארה"ב את חיצי הביקורת של הקונגרס.

גורמי המודיעין מעריכים אי־פא, שהנמכת הפרופיל שנקטה ממשלת ישראל לא הוכיחה את עצמה. העובדה כי הממשלה פירסמה הודעה אחת בלבד הבעת זעזוע מעצם המעשה, אך אף לא הסבר, גורמת לכך שבארה"ב מצטיירת ישראל כמבקשת להתחמק מאחריות, והדבר מעודד ביקורת קשה נגדה גם באמצעי התקשורת בארה"ב.

נראה שבישראל לא העריכו בצורה נכונה את מצוקתם של שירותי הביון האמריקאים, אשר מובילה לכך שהאינטרס של שרותים אלה הוא לא לאפשר לפרשה לגווע מאליה.

ערפאת בראיון ל"אל־אתחאד":

אש"ף יגביר פעולות פיגוע גם בדרום לבנון וברמת־הגולן

לא רק בשטחים

מאת סופר "הארץ" לענייניים ערביים

אש"ף יגביר את פעולות הפיגוע לא רק בשטחים, אלא גם ברמת־הגולן ובדרום לבנון. דברים אלה אמר אתמול ערפאת בראיון לעיתון "אל־אתחאד" המופיע באבו־דאבי. בציינו כי החלטה בעניין זה התקבלה על־ידי המועצה המרכזית של אש"ף שהתכנסה בסוף השבוע בבגדד. בהודעה שפורסמה בתום הדיונים קראה המועצה להגברת "המאבק נגד האויב הציוני". כן הדגישה ההודעה כי היחסים עם מצרים יתבססו על מידת התכחשותה של מצרים להסכמי קמפ דייויד.

ערפאת הגיע אתמול לאלג'יריה, שאליה הגיעו קודם לכן ראשי ארגוני החזית, ד"ר חבש והוואתמה. מקורות אלג'יריים אמרו אתמול כי מטרת הביקור לערוך התפייסות בין ראשי אש"ף. ברנדעמן אמר אתמול עוזרו של ערפאת, אבו־ג'יהאד, כי הוא מוציא מכלל אפשרות עריכת פגישה בין משלחת אמריקאית לבין משלחת ירדנית־פלשתינית. לדבריו שינתה ארה"ב את עמדתה בעניין זה כתוצאה מלחצים ישראליים.

"חזית ההצלה הפלשתינית" המאגדת את ארגוני אש"ף המורדים פירסמה אתמול בדמשק את הודעת הוועדה המרכזית של אש"ף. בהודעה שפורסמה בבירה הסורית נאמר כי ערפאת ותומכיו ממשיכים במדיניות הכניעה לאויב הציוני ולאימפריאליזם האמריקאי. העיתון הסורי "תשרין" תקף אתמול את ראש הממשלה שמעון פרס, בציינו כי קריאות פרס לשלום בשקר יסודן. העיתון הדגיש כי סוריה גמרה אומר להכשיל את כל הניסיונות הישראליים לשלום אשר יהיו.

סוכנות הידיעות הכוויתית מסרה אתמול מפי מקורות לבנוניים כי צבא דרום לבנון ביטל ברגע האחרון ביום ג' מבצע צבאי שנועד להשיב את העקורים הלבנונים לכפריהם במחוז צידון.

שמיר הודיע לאו"ם

ישראל מחרימה בית הדין בהאג

מאת עקיבא אלדר

ישראל הודיעה למזכיר האו"ם, כי אינה מקבלת על עצמה יותר את מרות השיפוט של בית־הדין הבינלאומי בהאג. הודעה על כך נמסרה על־ידי שר החוץ יצחק שמיר לפני שבועיים למזכיר פרז דקוייר. שמיר סיפר על כך ביום שישי בפגישה עם אנשי עסקים בירושלים והסביר, כי ההחלטה נובעת מכך, שרוב חברי בית־הדין הם נציגי מדינות, שאינן מקיימות קשרים עם ישראל או מגלות יחס עוין אליה.

תוניס החרימה משלוח קפה מישראל

מאת סופר "הארץ" לענייניים ערביים

משלוח קפה שמקורו בישראל שהועבר לשוק התוניסי, הוחרם בסוף השבוע על ידי אנשי המכס התוניסאים, באניה הנושאת את דגלי יפאן שהגיעה לתוניסיה.

נראה, כי המסמכים של משלוח הקפה, שהועמס בישראל, זוייפו באמצעות מגלי קפריסין. אולם אנשי המכס התוניסאים גילו על אותות השקיות כתובות המצביעות על כך שמקור המשלוח הוא ישראל.

שרון מגיע היום לביקור בן יומיים בפאריס

מאת יואב טוקר סופר "הארץ" בצרפת

פאריס, (מיוחד ל"הארץ"). השר אריאל שרון עתיד להגיע היום לביקור בן יומיים בפאריס.

מקורות ישראליים בפאריס ציינו, כי למיטב ידיעתם לא נועדו לשר פגישות עם אישי מדינה או תעשיינים צרפתיים. לדבריהם, פגישת העבודה היחידה המתוכננת לשר תיערך מחר: שרון יהיה הדו"ד בכנס נספחים מסחריים ישראליים מכל מדינות מערב־אירופה.

ערכה את העמוד: עדה אושפיז

הקבינט עומד להתכנס הבוקר

שמיר ופרס הסכימו: משלחת המנכ"לים תצא מחר למצרים

שר החוץ תובע שקהיר תעביר עד סוף החודש את מסקנות החקירה בפרשת ראס־בורקה ותפצה משפחות הקרבנות ★ בהיעדרות שרון, צפוי רק ניסיון של ארנס לעכב יציאת המשלחת

מאת עקיבא אלדר, אילן שחורי וסוכנויות הידיעות

משלחת המנכ"לים לשיחות עם מצרים, תצא קרוב לוודאי מחר בערב לקהיר כמתוכנן. הסכמה ברוח זו הושגה ביום שישי בשיחה בין ראש הממשלה, שמעון פרס, למ"מ מקומו יצחק שמיר.

מקורבי שמיר, שאישרו דברים אלה בסוף השבוע ציינו, כי שר החוץ עומד על כך, שמצרים תעביר עד סוף החודש את מסקנות חקירתה בפרשת ראס־בורקה ותפצה את משפחות הקרבנות. על פי דרישת שמיר, יתכנס הבוקר הקבינט לישיבה קצרה, כדי לדון ביציאת המשלחת לקהיר. בהיעדרו של השר אריאל שרון נראה, כי השר משה ארנס יהיה היחיד שיבקש לעכב את יציאת המשלחת, ולפיכך היא תוכל לצאת כמתוכנן. שר האוצר, יצחק מודעי, אמר אמש ל"הארץ", כי אם המשלחת אמורה לטפל באותם נושאים כפי שהוסכמה בדיון הקודם שהיה בקבינט, אין הוא רואה כלל סיבה לדיון נוסף. במקרה כזה, הדגיש, ברצונו להמשיך בדירוג השיחות בקהיר תוך שמירה על המסגרת שכבר אושרה.

נודע, כי ראש המשלחת, מנכ"ל רה"מ, אברהם טמיר, מתכוון לטפל בין השאר בעת ביקורו במצרים גם בהחזרת מנתו של השר עזר וייצמן לשם בעוד שבועיים—שלושה. שר האנרגיה משה שחל מתכוון אף הוא לבקר בקהיר באמצע דצמבר. ביום שישי שלח עוזרו של שחל, יורם רז, מכתב מחאה למנכ"ל משרד החוץ, דוד קמחי. הוא הגיב בכך על הפרסום ב"הארץ" בדבר החלטתו של קמחי להחרים את קבלת הפנים לכבוד שר הנפט קנדיל, בגלל הרחקתו של נציג משרד החוץ מהשיחות עימו. לדברי רז, הוזמן נציג משרד החוץ לכל השיחות, לבד מהפגישה עם פרס שתוכננה מראש להתנהל בפורום מצומצם.

השר משה ארנס הודיע אתמול, כי הוא מתנגד נחרצות לחידוש שיחות

(סוף בעמוד 2 טור 3)

מבוכה בקרמלין על הצהרות פרטוריה

דרא"פ מאיימת בשיתוף פעולה עם בריה"מ להשגת חומרי גלם

אם ממשלות המערב יחריפו הסנקציות הכלכליות ★ שר העבודה של דרא"פ: "כבר מתנהלים מגעים במישור סחר היהלומים וקיימת הבנה בינינו לבין מוסקווה ★ 90% מעתודות הוואנאדיום והמנגאן ו־80% מעתודות הכרום בעולם מוחזקות בידי שתי הארצות"

בון (ע"צ). ממשלת דרום־אפריקה אינה מוציאה מכלל אפשרות שתשתף פעולה עם בריה"מ, כדי להשיג חומרי גלם בעלי חשיבות אסטרטגית, אם ממשלות המערב יחריפו את הסנקציות הכלכליות שהוטלו על המדינה — אמר שר העבודה של פרטוריה, פיטר די פלסיס.

בראיון, שהעניק ליומון השמרני המערב־גרמני "די ולט". אמר השר: "אם המערב ימשיך להפעיל לחצים, אפשר לצפות להתפתחות בכיוון זה". הוא הצביע על העובדה, כי דרום־אפריקה משתפת פעולה עם בריה"מ במישור סחר היהלומים וכי קיימת הבנה סמויה בין פרטוריה למוסקווה.

די פלסיס הצביע על העובדה, כי בידי דרום־אפריקה ובריה"מ 90 אחוז מעתודות הוואנאדיום והמנגאן שבעולם ו־80 אחוז מעתודות הכרום.

מקור דיפלומטי במוסקווה ציין, כי האיום שהשמיעה דרום־אפריקה כבר לשיתוף פעולה גלוי עם בריה"מ, כדי לפקח על כמה חומרי גלם, מביך את הקרמלין, שטען בעבר כי אין לו קשרים עם פרטוריה.

מומחים מערביים במוסקווה מציינים, כי יש שיתוף פעולה כלשהו בין בריה"מ ודרום־אפריקה, על אף ההכחשות הרבות שהשמיעו בנושא זה בבירה הסובייטית.

מינויי סגני שרים לא יובאו לממשלה בהתנגדות הליברלים

מאת אילן שחורי סופר "הארץ" לענייני מפלגות

אם לא תימצא הבוקר, עד ישיבת הממשלה, הבנה עם השרים הליברלים, לא יביא מ"מ ראש הממשלה, שר החוץ יצחק שמיר, לאישור הממשלה את מינויים של חברי הכנסת מיכאל דקל ורפאל פנחסי מש"ס כסגני שרים.

במשך השבת התנהלו שיחות רבות בין שמיר לראשי הליברלים בנושא סגני השרים. גם חברי הכנסת רוני מילוא ומיכאל דקל ניסו לשכנע את שרי הליברלים לא להתנגד למינוי בממשלה. ביום שישי בבוקר נועד שמיר עם השר גדעון פת, שהעלה בפניו את דרישת השרים הליברלים להחלטה עקרונית בנושא סגן שר נוסף. שמיר הבטיח לנסות להסדיר נושא זה עם ראש הממשלה שמעון פרס בפגישתו ערב השבת עם ראש הממשלה. סמוך לכניסת השבת אמר שמיר לשר פת, כי פרס סעד במניה, שבנושא סגני שרים נוספים הכל פתוח בעתיד. השר פת אמר אמש

(סוף בעמוד 2 טור 7)

הצייר יוסף זריצקי מת

ד"ר עומר: זקן ציירי ישראל נחשב כמי שהציב קריטריונים לאמנות הישראלית; יחלוף זמן רב עד שנזכה שוב לאמן עם עוצמה כזאת של מחויבות ליצירה כערך

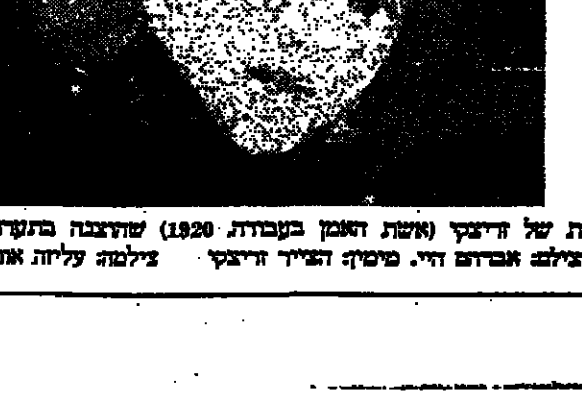

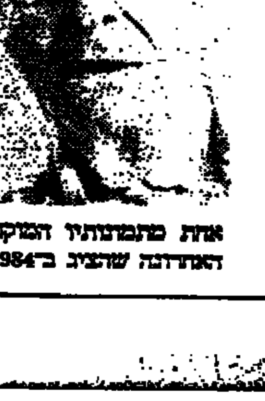

אחת מתמונותיו המוקדמות של זריצקי (אשת האמן בעבודה, 1920) שהוצגה בתערוכה האחרונה שהוצגה ב־1984. צילום: אברהם חי. מימין: הצייר זריצקי צילמה: עליזה אורבך

מאת סופר "הארץ" לענייני תרבות

הצייר יוסף זריצקי מת אתמול בבית־חולים אסותא בתל אביב בגיל 94. זריצקי, זקן ציירי ישראל, שהיה בעל השפעה מכרעת על הציור הישראלי במשך יותר מ־60 שנה יובא למנוחות ביום שני בקיבוץ צובה. בו צייר בסוף שנות ה־60. ארונו יוצב ביום ב' באולם הכניסה של מוזיאון תל אביב שם נערכה תערוכה רטרוספקטיבית של יצירתו בשנה שעברה.

זריצקי נולד באוקראינה ב־1891 ולמד ציור באקדמיה של קייב. ב־1923 עלה ארצה והתיישב בירושלים, בה החל לצייר ציורי נוף, בעיקר בצבעי מים. היה מראשוני האוונגארד הישראלי שיצא נגד מסורת הציור השמרנית

(סוף בעמוד 2 טור 7)

תושב התנחלות סלעית נורה בצוואר בקלקיליה

בעת מסע קניות בשוק ★ חברו מהתנחלות אלפי מנשה רדף אחרי היורה, תוך הסתייעות בעוברים ושבים, אך לא הצליח ללכוד אותו ★ מצבו של הפצוע, יצחק רון, הוגדר כבינוני עד קל

מאת סופר "הארץ" בשטחים

יצחק רון, בן 41, מהתנחלות סלעית בשומרון המערבי, נורה אתמול בצוואר

יצחק רון מארשטו בבילינסון, לאחר שנפצע אתמול בקלקיליה (צילום: עודי קרן)

ים בצוואר מאקדח זיקוקי דינור. כאשר היה במסע קניות יחד עם חברו בקלקיליה. המקרה אירע בשעה 1.30 בצהריים, כאשר קלקיליה המתה מקהל רב של תושבי המקום וכן ישראלים, שיצאו לקניות שם. היורה נמלט במהירות מהמקום, אולם חברו של יצחק רון מהתנחלות אלפי מנשה החל לרדוף אחרי היורה והסתייע בעוברים ושבים שהיו במקום ואשר כיתרו אותו לעבר מסלול הבריחה של היורה — אולם היורה הצליח להימלט מהמקום.

יצחק רון, שהוא סגן אלוף במילואים, נפצע בצוואר ואיבד דם רב. אך מצבו מוגדר בין בינוני לקל. הוא הועבר לבית החולים מאיר ומשם לבית־החולים בילינסון. בעת הירי נמלטו מהמקום סוחרים. כוחות צבא הטילו עוצר על קלקיליה ועל חלק מהכפר חבלה הסמוך. בעת מסירת הידיעה נערכות סריקות בפרדסים סמוך לקלקיליה ולחבלה וכן בתוך העיר קלקיליה חבלה. עד כה עצרו כוחות הביטחון כ־30 איש. נראה כי מהיום בצהריים יצומצם העוצר לאיזור האירוע עצמו בקרבת העיר.

גורמי ביטחון אמרו אמש, כי זהו מקרה ראשון שבו נורה ישראלי באקדח ממין זה, שאינו נועד לירי, אלא למטרה אחרת. עוד ציינו גורמי הביטחון את שיתוף הפעולה של התושבים המקומיים בחיפושים אחר מבצע הירי.

גורמי ביטחון מכחישים גירסת גרות

נורית אמיתי, סופרת "הארץ" בפתח תקווה, מוסרת: היריבים להטיל עוצר על קלקיליה ומיד זאת עד שתושבי המקום יסגירו את מי שניסה להתנקש בחייו של יצחק רון — אמר אמש גדעון גרות שעבר במקום שעה ששב מביקור בישוב אורנית בשומרון ששם הוא בונה בית. גרות סיפר כי כששמע את הדבר מאורנית דרך קלקיליה לביתו שבפתח תקווה, חלף במכוניתו ליד השוק. הוא הבחין ברכב משטרתי שעמד במקום לצורכי פיקוח. הוא הרגיש כי דקות אחדות לפני הירי, הבחין בסוחרים אחרים הסוגרים את עסקיהם ובתושבי מקום המפלסים דרכם אל מחוץ לשוק ההומה. לטענתו, ההתנקשות התרחשה אחרי שהחלה בריחה של תושבי המקום ולדעתו יש בכך להעיד, שבעלי עסקים אחרים לפחות ידעו מה עומד להתרחש.

גורמי ביטחון מוסמכים, שבדקו את טענותיו של ח"כ גרות, הכחישו גירסה זו מכל וכל.

ראש עיריית קלקיליה מגנה את התקיפה

(ע). ראש עיריית קלקיליה, עבד אבו סנינה, גינה אתמול את התקיפה בשבת בעירו. "אנחנו מתנגדים לכל פעולת טרור", אמר. הוא ציין, כי תושבי קלקיליה רצו אחר התוקף, אך הוא חמק מידיהם והם לא הצליחו

(סוף בעמוד 2 טור 7)

קהיר מכחישה כוונות תקיפה

לוב: מצרים ריכזה יותר מ־100 אלף חיילים על הגבול המערבי

"הצי השישי נמצא במצב הכן מול החופים הלוביים ומתאם צעדיו עם ראשי הצבא המצרי" ★ מפלגת האופוזיציה במצרים תובעת הקמת ועדת חקירה פרלמנטרית כדי לחקור חטיפת המטוס

מאת סופר "הארץ" לענייני ערבים

לוב הודיעה אמש, כי מצרים ריכזה על גבולה המערבי יותר מ־100 אלף חיילים עם נשקם הכבד, לרבות טנקים ותותחים, במטרה לפרוץ לשטחה: סגן ראש הממשלה ושר החוץ המצרי, ד"ר עצמת עבד אל־מגיד הכחיש כי מצרים מתכוונת לתקוף את לוב.

סוכנות הידיעות הלובית מסרה אתמול כי הצי השישי האמריקאי הועמד במצב הכן מול החופים הלוביים. לדבריה, נשען הצי השישי על הבסיס הימי הגדול באי כרתים. המפקדים הימיים האמריקאיים מתאמים את צעדיהם עם ראשי הצבא המצרי. הציר הלובי בבוזת אמר אמש, כי המצב על הגבול הלובי־מצרי לפני התפוצצות.

ראש ממשלת מצרים, ד"ר עלי לוטפי, אמר אתמול במועצת העם כי מצרים דבקה בשלום ובפיתרון הסיכסוכים בדרכי שלום. מפלגת האופוזיציה הראשית "אל־וופד" תבעה הקמת ועדת חקירה פרלמנטרית, שתחקור את פרשת חטיפת המטוס המצרי למלטה ופעולת החילוץ של חיילי הקומנדו המצריים. בהודעת המפלגה נאמר, כי העיתונים המצריים העלימו את האמת מהעם המצרי בפרשה זו.

רשת הטלוויזיה האמריקאית אי־בי־סי מסרה אתמול, כי שתי אניות סובייטיות פרקו בסוף השבוע נשק וציוד חדיש בנמל לובי, לרבות טילי S.A.5. טילים אלה בעלי טווח של כ־320 ק"מ עלולים לתת בידי המנהיג הלובי נשק יעיל נגד המטוסים האמריקאיים הטסים מעל למפרץ סידרה, מציינת רשת הטלוויזיה.

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: ח"כ משה גרופר

על: מועמדותו לתפקיד סגן שר

(עמ' 2)

★

הביטוח הלאומי פועל לעדכן הקצבאות

תובע מהאוצר להאריך תוקף הוראות השעה בחצי שנה

(עמ' 2)

★

נהרגו 2 מחבלים שתקפו סיור של צד"ל

"צה"ל מטיל מצור על גמל צור"

(עמ' 3)

★

בנובמבר נמכרו 464 דירות

עליה של 17% לעומת אוקטובר

(עמ' 5)

★

אושר ייקור 4% ל־70 מלונות בשנה הקרובה

130 מלונות נוספים מבקשים אישור

(עמ' 5)

★

השכר הנמוך — סיבת פרישתם של 70% מהמשטרה

בחודשים האחרונים פרשו מאות

(עמ' 5)

★

אלמונים פרצו לבית מפרק "קופל"

משערים שחיפשו מסמכים

(עמ' 6)

★

סוחר יווני מכר שתי אוניות של "צים" ברווח של 200,000 דולר

(עמ' 11)

שרות הארץ

מזג האוויר

(ע) מעונן חלקית עם גשמים פזורים. הטמפרטורות: ירושלים 10—15, רמת הגולן 12—16, נהריה 17—21, צפת 11—14, חיפה 17—22, טבריה 15—20, נצרת 13—16, עפולה 14—22, שומרון 12—17, תל אביב 15—21, נמל תעופה 14—21, יריחו 14—23, באר שבע 4—22, עזה 17—21, אילת 13—26.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בשקלים
יציג	1484.6	+7.2
נוסעים	1777.0	+8.6
שחור	1570.0	—

בגליון זה 12 עמודים

כמה ריבית חריגה שילמת החודש על משיכת היתר שלך?

וכמה מתוך הסכום הזה שילמת יותר מדי?

בבינלאומי, 1,000,000 שקל משיכת יתר-ללא ריבית חריגה.

בבינלאומי תקבל מיליון שקל בריבית מועדפת,
* בלי לשלם ריבית חריגה.
כך תחסוך עשרות אלפי שקלים בחודש, במקום לשלם אותם לבנק. פתח היום חשבון עו"ש משופר בבינלאומי והפסק לשלם ריבית חריגה.
ובנוסף, בעו"ש המשופר לא תשלם דמי ניהול חשבון על כל הפעולות פרט למשיכת שיקים ומשיכת מזומנים ליד הדלפק. פעולות כמו מטבע חוץ, תפ"ס, פק"מ, הפקדת שיקים, ניירות ערך, פעולות במכשיר האוטומטי ועוד פטורות מדמי ניהול חשבון.
זהו חיסכון נוסף של אלפי שקלים בכל חודש. הוסף אותו לחסכון על הריבית ותראה כמה אתה מרויח.
גש היום לבינלאומי. כל יום שעובר אתה מפסיד כסף.
פרטים נוספים בסניפים

* מתן האשראי מותנה בקבלת בטוחות כנהוג.

עו"ש משופר

לבעלי חשבונות פרטיים

פתחתי חשבון גם בבינלאומי

הבנק הבינלאומי הראשון

ישיבת הממשלה היום לא תיפסק עד אשר יוכרע גובה התקציב

מודעי תובע לקצץ 600 מיליון דולר ★ אין עדיין הסכמה על תקציבי הביטחון הבריאות והחינוך

מאת שלמה מעוז
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שר האוצר יצחק מודעי יבהיר היום זהו משמעית לחברי הממשלה, שאם לא יבוצע קיצוץ של 600 מליון דולר בתקציב המדינה לשנת 1984 אזי המשק ייכנס למיתון עמוק ותיבטע מגמת הצמיחה המקווה. ישיבת הממשלה היום תימשך לאורך כל היום והיא לא תיפסק, עד אשר הממשלה תגיע להחלטה בקשר לגובה התקציב לשנה הבאה. ייתכן איפוא, כי ישיבת הממשלה תימשך עמוק לתוך הלילה אם ייתפתח ויכוח בין שני מרכיבי ממשלת האחדות הלאומית המערך והליכוד באשר לקיצוץ בתקציבי המשרדים בתחומים לשרים בשני המפלגות.

ערב ישיבת הממשלה קיבל יצחק מודעי גיבוי מצד ראש הממשלה יצחק שמיר שהביע תמיכה מלאה בהצעת התקציב של מודעי וכן משר התעשיה אריאל שרון שצילצל מניו־יורק כדי להביע את תמיכתו. מודעי קיים שיחות עם שרי הליכוד ולמעשה נראה, כי יש לו תמיכה רחבה אפילו בקרב עמיתיו הליברליים.

מודעי אמר אמש ל"הארץ" כי הוא עומד על דעתו שיש לבצע קיצוץ של 600 מיליון דולר בתקציב המדינה ואם חברי הממשלה יבקשו לבצע שינויים בהרכב הקיצוץ דבר זה נתון להכרעתם אך בתנאי שהקיצוץ בכללו ישאר 600 מיליון דולר.

דיון שרים ביום ו'

ביום שישי התקיים דיון בין פרס, רבין ומודעי. לא הושגה עדיין הסכמה מלאה על קיצוץ תקציב הביטחון, אך נראה כי בנושא זה הגיעו השרים להבנה ולסיכום אולי עוד לפני ישיבת הממשלה או במהלך הישיבה. הוויכוח הלוהט היום צפוי דווקא על תקציבי הבריאות והחינוך. משרד האוצר דבק בעמדתו שיש לבצע סוף סוף קיצוץ בתקציב משרד הבריאות והמערכת הבריאות בישראל המופעלים ללא ניהול. משרד הבריאות לדבריו הוא המשרד היחיד שלא בוצע בו קיצוץ בשנה החולפת. מאבק יהיה גם על תקציב משרד החינוך כשמנו החדש האוצר להבליע את תוספות עציוני בתוך המאמץ התקציבי הנוכחי.

פגישה עם קיסר

ביום שישי נפגשו גם מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ומודעי לדון בנושא חובות קופת חולים והקשיים בהם נמצאה סולל בונה. באשר לקופת חולים לא הגיעו הצדדים להסכמה בכלל הנראה בשל דרישת האוצר לייעל את מערכת הבריאות על בסיס כלכלי, בעוד שבנושא הבניה בכלל בסולל בונה הוסכם להקים ועדה בה שותפים בנק ישראל חברת העובדים והממשלה לדיון על הבראת העסק. בניגים של עסקי הבניה ודרשו לדעת מה בגודל פרוייקטים גדולים בענף הבניה המתוכנים במשק כגון נמל אשדוד תיגנור סיהוד מי השופכין מראשון לציון לדרום הארץ. הוועדה האמורה תבדוק את האספקטים של הבניה הציבורית והבניה בכלל על רקע המצב במשק לצרכי המשק.

דורון קוראת להוקק חוק בריאות ממלכתי

מתאר הפרלמנטרי של "הארץ" מוסר, כי יו"ר סיעת הליכוד שרה דורון הודיעה אמש, כי סיעת הליכוד תתכנס מחר לדיון בהשתתפות שר האוצר יצחק מודעי לדון על הקיצוצים בתקציב המדינה. ח"כ דורון תבעה להוקק חוק בריאות ממלכתי. שחיוניותו גוברת לנוכח המצב במערכת הבריאות ובקופת חולים. היא קראה לצמצם את הוצאות קופת חולים ולבטל את לשכת המס.

ניו־יורק־טיימס מלטה מנעה נחיתת צוות אמריקאי לסיוע בחילוץ המטוס המצרי

דובר ממשלת מלטה הכחיש כי ארה"ב ביקשה רשות להנחית כוחות בשדה התעופה

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). חמש עשרה שעות לפני ביצוע ניסיון חילוץ חוטפי המטוס המצרי, ביקשה ממשלת מצרים מארה"ב לסייע לה בציוד ובאנשים מומחים.

ארה"ב מיהרה להיענות לבקשה, ושיגרה צוות מאומן על ציודו למלטה. אך ממשלת מלטה מנעה את נחיתת הצוות, והכוחות המצריים פרצו לבדם למטוס, בהתחיים 57 הרוגים — על כך מסר אתמול ניו־יורק טיימס. לדבריה, הכחיש דובר ממשלת מלטה, כי ארה"ב ביקשה רשות להנחית כוחות בשדה התעופה. לדברי מקורות, סירבה מלטה לתת רשות נחיתה להליקופטר צבאי אמריקאי. ארה"ב הציעה לפיכך לשגר הכוח בהליקופטר איטלקי, אך גם לכך התנגדה מלטה, ולבסוף הוצע לשגר את כוחות הסיוע בהליקופטר לא מסומן, שימריא ממרינה אירופאית. לכך הסכימה ממשלת מלטה, אך בעוד הכוח עושה דרכו למלטה, החלו הכוחות המצריים לפרוץ למטוס.

הדובר הראשי של ממשלת מלטה הכחיש את הידיעה כאילו לא נתנו השלטונות רשות למטוס ארה"ב לנחות על אדמתה.

מלטה גם הכחישה ביום ו' את הידיעה, לפיה היא מוכנה להסגיר למצרים את הניצול היחיד מבין חוטפי המטוס המצרי. קודם לכן אמר שר הפנים המצרי כי, מלטה מוכנה להסגיר את עומר מרזוקי, בן ה־20, החשוד, כי עמד בראש החוליה שחטפה את המטוס.

אליהו זהבי, סופר "הארץ" בסקאנדינביה מוסר, כי רדיו מוסקווה האשים אתמול בגלוי את ישראל וארה"ב, ביוזמת חטיפת המטוס המצרי, כדי לסכסך בין מצרים ללוב. האשמה דומה פורסמה בראשונה בפראג בעיתון רודה פראבו.

שאול צדקא סופר "הארץ" בבריטניה מוסר: (לונדון, מיוחד ל"הארץ"). חוטפי המטוס המצרי הגיעו לאתונה מבלגראד ומטריפולי ברדרכונים טוניסאיים מזויפים. את כרטיסיהם רכשו בבירת יוגוסלוויה, שנהפכה מרכז לפעולות סדור ערביות. מנהיג הקבוצה, עומאר מרזוקי, השוהה עתה בבית־החולים של האלטה, הגיע מבלגראד שלושה ימים לפני מועד החטיפה ובעזרתם של עובדי נמל האוויר באתונה הצליח להבריח את הנשק לתוך המטוס. עובדות אלו מגלים עיתוני יום ראשון בלונדון.

הוואשינגטון פוסט

(סוף מעמוד 1)

ניסיון לקבל החלטות

רה"מ ושרי הביטחון והחוץ ייפגשו היום בצל הביקורת החריפה נגד התנהגותה של ישראל בפרשת המרגל ג'ונתן פולארד וינסו לקבל החלטות, שידגישו את סיום הפרשה.

פקידים בכירים בירושלים אמרו ל"הארץ", כי חוששים רבים של עבודה מאומצת בארה"ב, לרבות הישגי ביקורו של פרס בארה"ב, יורדו לטמיון. גם ההודעות של הנספחים המצריים לישראל היינה בלא תיאום. ההחלטה על החזרתם לא הובאה לידיעת שגריר ארה"ב בוואשינגטון, מאיר רוזן, וגם בשעה שהשניים כבר בארץ, לא קיבל משרד החוץ בירושלים פרטים מעודכנים. ...

בראון יצא לוואשינגטון

בסוף השבוע שעבר יצא המשנה למנכ"ל משרד החוץ חנן בראון לוואשינגטון, הרף התנהיות השרורות סביב פרשת פולארד. בראון יצא כמתוכנן לשיחות המסגרת מוסד ההבנה בין ירושלים לארה"ב ונראה, כי הוא יתרום שם למאמצים להפיג את המתח בין שתי המדינות.

...

חזרה ושמה לקלי"מ

יחידת מודיעין סודית־למחצה הבל־תי ידועה יחסית בשם לק"ם — ראשי תיבות "לשכת קשר מדעי" — עומדת מאחורי פרשת הריגול של איש מר־גיון הצי האמריקאי ג'ונתן פולארד — דיווח שליח הלוס־אנג'לס טיימס בישראל, דן פישר. ...

הפוליטיקאי הדרוזי האגלם ליד מהדי, שהיה חבר קונגרס הכנסת מזה עד שנת 1970, נמצא מת בחדרו ליד האוניברסיטה. נראה כי הוכה ונרצח בראשו בליל שבת.

(צילום: איפי)

שמיר ופרס

(סוף מעמוד 1)

מאבה, לפני הוזהו לישראל של השגריר המצרי, הסכר מצרי מלא על פרשת הרצח בראס בורקה.

ארנס שכנראה יצביע המקור בישיבת הקבינט הביטחוני נגד יציאת משלחת המבקרים למצרים מוקעו, כי עניין החזרתו של שגריר המצרי לתל־אביב הוא עקרוני, ומחזרה הפרה בוטה של המצרים לנבי הסכם השלום. לדבריו, חשוב ביותר לחייב את המצרים לקבל על עצמם את הסכמי השלום, שאליהם חתמו. "המצרים הפרו את הסכם השלום בסעיפים רבים, אך נושא החזרת השגריר המצרי, שבו נקטו אלו כלפינו מקציה ברורה, הוא דבר חמור ביותר שאין לעבור עליו לסדר היום, ואין לקיים עימם כל מגע, טרם ישיבו אותו חזרה" — טען ארנס.

לגבי פרשת ראס בורקה אמר ארנס, כי עד היום, זמן כה רב לאחר התקרית, המצרים עדיין לא העבירו לישראל הסבר מניח את הדעת וגם ביקורו של שר הנפט המצרי בישראל בשבוע שעבר, לא ענה על הציפיות בנושא.

ארנס אמר גם, כי על פרס אסור להכריע לבדו בעניין חידוש השיחות ויציאת משלחות הפקידים לקהיר. הוא הזכיר את הסעיף בהסכם הקואליציוני בין המערך לליכוד, שכל חילוקי דעות בין שתי המפלגות יביעו לבירור והכרעה בקבינט הביטחוני. השר ארנס סבור שגם נושא חידוש השיחות חייב להידון בקבינט.

מקור מוסמך במשרד החוץ המצרי מסר, כי השיחות על טאבה, בדרג של מומחים מצריים וישראליים, יתחדשו ביום שלישי בקהיר ויימשכו שלושה ימים.

ראיתי שמעתי

שמעון פרס, על דבשת הגמל, במסע לנגב בשנת 1945 (צילום שהופיע ב"עידך")

שמעון פרס נידון למאסר על־ידי הבריטים ב־1945

ראש הממשלה שמעון פרס, נידון בשנת 1945 לשבועיים מאסר על־ידי משטרת המנדט, על־כך שעמד בראש קבוצה של 14 איש, אנשי הפלמ"ח והנוער העובד, שיצאו לתור את הנגב, שנחשב לשטח צבאי, בלא שהיה בידם רישיון לכך. חבריו של פרס בקבוצה נידונו לשבוע מאסר. העשק שהסתיים בבליעם לא נתגלה.

פרטים אלה מגלה ראש הממשלה במאמר מפרי־עטו המתפרסם בגליון החדש של "עידך", היוצא לאור על־ידי יד יצחק בן־צבי ומוקדש ליישוב הנגב בשנים 1900 — 1960.

קבוצת הסיור יצאה על גמלים למשימת מיפוי שבילי הנגב. המ־מצאים שאספו פרס וחבריו בדרכי הנגב סייעו, כעבור שנים אחדות למהלכים הצבאיים ולכיבושו.

זמן קצר לאחר ששב מן הסיור בנגב, פרסם פרס את רשמיו בעי־תון הנוער העובד "במעלה" בלא להזכיר את דבר המעצר. בגליון החדש של "עידך", פרסם שוב את הרשימה המקורית, והוסיף לה את הפרטים על מאסרו.

אגב, בראש השוטרים שאסרו את שמעון פרס עמד לורד אוקס־פורד, בנו של ראש ממשלה בריטניה לשעבר.

ע.ר.

בנה של "אוצ'יצ'ורנייה"

מפיק התקליטים דב זעירא, ממשיך להמר על "הסוס הרוסי". לאחר ההצלחה המסחררת לה זכה התקליט האחרון שהפיק, "אל הדרך" — עיבודים לשירי־עם רוסיים בפי להקת ה"גבעטרון", הפיק בימים אלה אלבום של שני תקליטים, שאינם אלא אוסף של 30 שירים, ממיטב שירי־העם הרו־סיים שהוקלטו במרוצת 20 השנים האחרונות על־ידי בכירי הזמרים ולהקות הזמר בארץ.

התקליטים כוללים גם הפתעה קטנה: הקלטה נדירה, מלפני 20 שנה של השיר "בואי אמא", בפי זמרי אפי בצר הסולנית אלמונית, באותה תקופה, העונה לשם יר־דנה ארזי.

דב זעירא מאמין בזמר העברי הנוסטלגי ובשירי "ארץ ישראל היפה". נאמן לדרכו, הוא שוקד בימים אלה על הפקת תקליט חדש ל"גבעטרון", שיוקדש כולו לשירי נעמי שמר, בהם שני שירים חדשים שתכתוב ותלחין הפזמונאית לתקליט זה.

כמו כן מתכנן זעירא תקליט חדש, שירכב על "הסוס הרודס אמריקאי", מפי הזמרת עידית מרגנר מקיבוץ המעפיל.

ידה טל

איבי נתן יבנה בית חרושת ללבנים בקולומביה

אייבי נתן הודיע בסוף השבוע כי בכוונתו להקים בית־חרושת ללבנים, כדי לבנות מחדש את 4,500 הבתים שנהרסו בהתפרצות הר הגעש בקולומביה.

ממשלת קולומביה העמידה לרשותו שטח שעליו יוכל להקים את בית־החרושת בקרבת אתר האסון, והוא מקווה שבקרוב יגיע לתפוקה של 500,000 לבנים לחודש.

"אנו מעסיקים 200 מבין ניצולי אסון הטבע, תוך שימוש בכספים שהועמדו לרשותנו על־ידי קהי־לות יהודיות באמריקה הלטינית, ארה"ב וישראל", אמר. הוא מקווה שבית־החרושת יוכל לייצר חמישה מיליון לבנים, כמות שתס־פיק להקמת עיר חדשה על שטח גבוה, שלא ייפגע אם תהיה התפרצות נוספת של הר הגעש.

כ־25,000 אנשים נהרגו ו־4,500 בתים נהרסו כאשר התפרץ הר הגעש נבאדו דל רוז. בהתפרצות נהרסה כליל העיר ארמרו.

ניו־יורק

ע"ר

מכונית עם בריכת־שחייה

לימוזינה שאורכה 18 מטר, הנעה בעזרת 16 גלגלים ומצויידת בבריכת־שחייה ובמנוף, נשלחה לעיר אסן שבגרמניה לקראת תצוגת המכוניות בעיר זו.

המכונית נוצרה במיוחד בלוס אנג'לס. היא מצויידת, בין השאר, בעשרה טלפונים, שלושה מכשירי טלוויזיה ותוף אמבטיה. מי שר־וצה, יכול לפרק את המכונית לשתי מכוניות נפרדות. הדגם אמנם לא מוצע עתה למכירה, אך המארגנים מסרו שכל אדם המוכן לשלם "שני מיליון דולר" — יוכל לרכוש מכונית מסוג זה. רק צריך להיזהר בסיבובים.

אסן

ע"ד

המטאפיזיקה

"לה מטאפיזיקה" הוא נושאה של תערוכה שתיפתח מחרתיים מטעם המכון האיטלקי לתרבות בבניין מקסיקו באוניברסיטת תל־אביב. מוצגים בתערוכה לוחות, המתארים אספקטים שונים של בישור תרבותי זה בתחומי הציור, הפיסול, הארכיטקטורה והמוסיקה, עם התייחסות מיוחדת ליצירותיו של האמן ג'ורג' דה־קיריקו, בן תושמענה קלטות של מוסיקה מאותה תקופה.

ביום רביעי, 18 בדצמבר, יתקיים שיח־מפגש ובו דיונים והר־צאות במסגרת האירועים המוקדשים לתערוכה.

ע.שושן

גם לפיד המכבים נוסע לאמריקה

במשך שנים נפלה הזכות להביא את לפיד המכבים לארה"ב — בידיה של נערה. עתה נוטלה האמריקה נגד הנערים, והשנה יפול הכבוד בחלקו של נער. הזוכה הוא אלי אילדיס, חייל בן 19 המשרת כמתב יומן התושיות של גלי צה"ל.

לפיד המכבים יובא לנמל התעופה בן־גוריון מקברות המכבים במודיעין ביום שישי, כאשר לפני הגראת המטוס ייערך במקום טקס הזנקת הלפיד לארצות־הברית. אלי ילווה את הלפיד במסע בין סניפי מכבי הצעיר ומצרה ברחבי ארצות־

בעריכת עידית רוזנבלום

שיחת היום / גדעון אלון

עם: ח"כ פסח גרופר
על: מועמדותו לתפקיד סגן שר

זו תהיה חוצפה, אם לא יתנו לליברלים סגן שר

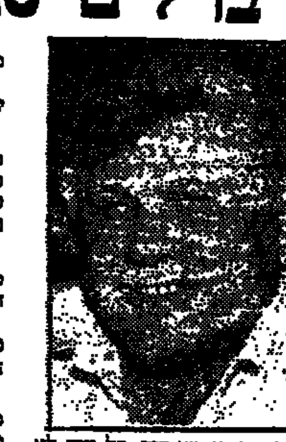

אתה חושב ששרי הליברלים צריכים להצהיר אולטימטיבית בישיבת הממשלה מחר, כי לא יתמכו במינוים של הח"כים דקל ומטרסי לסגני שרים, אם לא יובטח שגם לליברלים יהיה סגן שר?

אני לא חושב, אלא בטוח. זו תהיה חוצפה, אם לא יתנו לליברלים סגן שר. ראשי חרות צריכים להבין, שאי אפשר להנהג אלינו בצורה כזו. אנחנו חטיבה גדולה, שמגיע לה לקבל את החלק שלה.

אם שרי הליברלים לא יתמכו באישור מינוים של דקל ומטרסי, לא יהיה רוב לבחירתם?

לדעתי גם אם שרי הליברלים לא יתמכו במינוי שני סגני השרים של חרות וש"ס, אפשר יהיה להעביר את זה בתמיכת שרי המערך. אבל לא זו השאלה. זוהי נקודה עקרונית. הליברלים צריכים להעמיד פעם אחת במבחן את המעמד שלהם בתוך הליכוד ולא לוותר.

אם תעמוד הדרישתכם בעינה, אני מבין שאתה המועמד לתפקיד סגן שר?

זה נכון. אבל איני רוצה להתבטא בנושא הזה. כל עוד לא תתקבל ההחלטה, לצרף לממשלה סגן שר מטעם הליברלים.

אם האישור המגיע לסגן שר, זו תהיה ירידה בדרגה בשבילך, אחרי שכיהנת כשר החקלאות בממשלת שמיר?

נכון שזו ירידה, אבל כרגע עוד לא מדובר עלי, אלא על העניין העקרוני של מינוי סגן שר לליברלים. אי אפשר להמשיך ולפגוע בנו. אם ממנים סגן שר מטעם חרות, מגיע גם לנו.

סגנו של איזה שר אתה רוצה להיות?

קודם, שתתקבל ההחלטה, אחר־כך נשב ונדבר. כל זמן שאין סי־כום חיובי, איני רוצה לחשוב על כך. כשיחליטו ויציעו לי, אז נראה.

אבל, בוודאי לא תלך להיות סגנו של אריק בתפקיד במשרד החקלאות?

זה בטוח שלא. מדובר בתפקיד סגן שר באחד המשרדים שבידי הליכוד.

בשביל מה זה נחוץ לך, מישרת סגן שר היא די בשוית מובה.

נכון שזהו תפקיד כפוי טובה. כך זה היה תמיד. אבל, זהו תפקיד אקזקוטיבי, שבו אתה פועל במסגרת משרד ממשלתי, ולא יושב בכנסת כחבר־כנסת רגיל.

מניעת קידך אני מתרשם, שאינך שש ללכת לתפקיד סגן שר. זה נכון?

תלוי באיזה משרד. כל זמן שאין משהו ברור, למה לי להתייחס לכך?

סערה בקיבוצים בעקבות פירסום עמוד על "הרצל והזיונות" בעיתון "השומריה"

תלמידי שמינית בעמוד מצויר: "מדינת היהודים" היא "קמה סוטרה"

מאת ציליו מגולד
סופרת "הארץ" לענייני חינוך

"הרצל והזיונות" היא כותרתו של עמוד מצויר, שפורסם לפני שלושה שבועות, בעלון המוסד החינוכי "השומריה", בקיבוץ משמר העמק. העמוד המצויר עורר סערה בקיבוצים.

ריקטו של חוזה המדינה מוצג תוך שילוב זקנו באיבר מין זכרי. מתחת לציור נאמר: "הרצל, כנער, כמעט שלא היה מודע ליהדותו (למרות שאמנם באינטנסיביות כמו כל נער אחר ובוודאי שם לב לקיצוץ שהל באיברו)".

על העמוד המצויר מרוחה הגליון החדש של שבועון הנוער "חמצן" היוצא היום לאור. עוד נמסר בו, כי מתחת לציור אחר באותו עמוד, המתאר זוגות אוהבים בפעולה, כתוב, כי הספר "מדינת היהודים" הוא תרגום עברי של "קמה סוטרה". בהקשר זה נאמר שם: "כבר עם צאת הספר לאוויר העולם, היה ברור לרבים, כי רבות מן התנוחות לא ניתנות לביצוע".

במוסד השומריה לומדים בני קיבוצים מהזורע, גבעת עוז, מגידו ומשמר העמק. את העמוד המצוייר חיברו שמיניסטים, הצימים עם חברי המער־כת.

בתגובה אמר אמש המזכיר הפראגי של המוסד, חנוך בארי, כי "על המתוכנים ההזדים לדון בנה שקרה ולחשוב". בארי אמר, כי העמוד המצויר התקבל על־ידי המנוער בצורה קשה. לדבריו, הדף צורף לעלון, אחרי סגירת הגליון, ללא ידיעת כל חברי המערכת. רק אחרי ההפצה, העמדו המוקדים על חומרת המעשה.

חברי קיבוץ הזורע התכנסו אמש לדיון בנושא וגינו המעשה.

חבר קיבוץ משמר העמק, יוסי לשנר, אמר אמש: "הקיבוץ קיבל בשאט נפש את הסיפור. זה עודר רגש הכרושה".

ספרד מתכננת הצבת שמירה על הדיפלומטים שלה בארצות ערב

לקראת ההודעה על כינון יחסיה הדיפלומטיים בישראל

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). שלטונות ספרד עיבדו תוכניות ולפיה תוצב שמירה על כל אחד מדיפלומטיה המשרת במדינה ערבית, כהכנה לקראת ההודעה על כינון יחסיה הדיפלומטיים עם ישראל.

בלונדון נודע, כי למרות שלא ידוע על תאריכו המיועד של אירוע זה, ישלחו קציני משטרה ספרדיים לעולם הערבי שבועיים לפני כינון היחסים. נראה, כי הדבר יתרחש עוד לפני עריכתן של הבחירות הכלליות בספרד ביוני.

בלונדון נודע, כי שר החוץ, פרנ־סיסקו אורדונז, ביטל לפני עשרה ימים את ביקורו המתוכנן בקהיר. שם עמד לפגוש את השגרירים הספרדיים המשרתים במדינות ערב, בגלל מה שתואר "המצב המסובך במזה"ת".

חיים הנדהורקר סופר "הארץ" בתל־אביב מוסר: שישה מנהלי מדורות בתחום התיירות יגיעו מספרד בחנוכת ינואר 1986 לביקור בתל־אביב, כדי לעודד ולהגדיל תיירות הדדית בין תל־אביב וערים בספרד.

סיכום בעניין זה הושג בין אגף התיירות לתיירות תל־אביב, יוסי אזיד ויהודה אראל, לבין מנהלת הבת אירביה בארץ, כרמן אסים.

תושב התנחלות

(סוף מעמוד 1)

לתפסה. "אנו מקווים כי המקרה לא יפגע ביחסי השכנות הטובה שלנו עם תושבי האזור הישראלים יחזור לקל־קוליה", הוסיף ואמר.

ערבי נדקר ברגלו

ב־4.00 אחה"צ לערך נדקר אתמול ברגלו תושב קלקיליה על ידי חייל צה"ל, לאחר שנתבקש לעצור על ידי חיילים במחסום ולא נשמע להוראותיהם. גורמי הביטחון מסרו, כי הוא נפצע קלות ברגלו, הועבר לביה"ח מאיר ושוחרר משם לאחר זמן קצר.

גורש נצראללה

ביום שישי גורש מהגדה המערבית חמים חסין חסאן נצראללה, אשר שוחרר לפני כמה חודשים מבית־הכלא במסגרת חילופי השבויים עם ארגונו של אחמד ג'יבריל. נצראללה נמנה עם קבוצה ששלטונות ישראל סרבו לגבית, כי אינם תושבי הגדה וכי אין בידם תעודות זיהוי מקומיות. לאחר שעירער בבג"ץ וערעורו לא התקבל הוחלט לבצע את גירושו. הוא גורש לירדן בדרך הערבה.

לא היו הפגנות

שלשום, כ"ט בנובמבר, יום מועד להפגנות, לא דווח על אירועים מיוחדים בגדה המערבית. אך אתמול נמסר על כמה אירועים באיזור רמאללה: תלמידי שני בתי־ספר תיכוניים עזבו את הלימודים והלכו לבתיהם, ודווח על מספר מקרים של הנפת דגלים פלש־תינאים וכן על התקהלות ליד מוסדות שהקימו הצבא ליד אוניברסיטת ביר זית.

ארגלאת בשכם. הסטודנטים סירבו להזדהות, אך לבסוף התפזרו בשקט לבתיהם.

דרוקמן: חלק מתהליך המדיני

סופר הפרלמנטרי של "הארץ" מוסר: ח"כ חיים דרוקמן (מורשה) אמר כי מעשי הפיגוע האחרונים אינם מנותקים מתהליך המדיני, שבמהלכו יזכות ישראל מעורה על כוונה להתדיין עם המלך חוסיין. בעקבות נסיגת צה"ל מלבנון סבורים הערבים כי סדור ביהודה ושומרון יגרום לנסיגתה של ישראל גם משטחים אלה. ח"כ דרוקמן קרא לממשלה לנבוח במה צעדים, שיבהירו כי במוכן ישראל להישאר ביהודה, שומרון ועזה לנצח.

יהודה נאור היום למנוחות

(ע). יהודה נאור, בן 74, בעלה של ח"כ לשעבר אסתר רזיאל־נאור, מת בליל שבת בירושלים. נאור היה מהחיילים הקרובים של אצ"ל ובוגר קורס הסיוס הראשון של הארגון. היה עצור 5 שנים במחנות מעצר בריטיים בארץ ובאפריקה. אחרי הקמת המדינה כאשר חזר לארץ עסק בליווי עולים מטעם הסוכנות היהודית.

הניח אחריו אשה ושני בנים, מנכ"ל הממשלה לשעבר העיתונאי אריה נאור והכלכלן דוד נאור, ובת — אפרת.

הלווייתו תצא היום בשעה 2 אחה"צ מבית הלוויות סנהדריה בירושלים.

מינויי סגנים

(סוף מעמוד 1)

לסופר "הארץ", כי תשובה זו אינה מספקת את המפלגה הליברלית.

השר יצחק מודעי שוחח גם הוא במשך השבת עם יצחק שמיר. מודעי טען בפני מ"מ ראש הממשלה, כי כליברלים מתקבל הרושם, כאילו חרות אינה ממאמן להאריך את האיחוד בין שתי המפלגות. מודעי הב־היר לשמיר, כי כל עוד נושא האיחוד לא מקבל תפנית, עומדים הליברלים על זכותם למינוי סגן שר נוסף. השרים הליברלים סיכמו אמש, כי לפני הדיון בממשלה בנושא מינויו של דקל, יקיימו התייעצות מיוחדת, רק לאחריה יקבעו את עמדתם.

נודע, כי בקרב אחדים משרי מפלגת העבודה מתגבשת עמדה, להצביע בישיבת הממשלה בנושא מינוי סגני השרים, כפי שיצביעו השרים הליברלים.

יצויין כי במשך השבת התנהלו דיונים בקרב ראשי חרות, אם נכון להביא כבר למחר את נושא אישור סגני השרים, לפני שתושגה הבנה עם אגודת ישראל. גורמים בחרות הביעו את החשש, כי מינויו של פנחס מש"ס לסגן שר העבודה והרווחה, יביא לסגירת הדלת עם אגודת ישראל.

מקורבי ממלא מקום ראש הממשלה מסרו אתמול, כי אם שמיר לא יהיה בטוח הבוקר בעניין תמיכתם של השרים הליברלים, הוא לא יביא את נושא סגני השרים לאישור בממשלה. בנושא איחוד הליכוד נמסר: כי תנועת החרות עסוקה בימים אלה בהכנות האחרונות לקראת ועידת התנועה ומבצעי הדבר, שנושא האיחוד עם הליברלים לא עומד בראש ענייניה. הודגש, כי שמיר נחוש בדעתו להביא לאיחוד מהיר בין שתי המפלגות.

סופרו הפרלמנטרי של "הארץ" מוסר, כי ח"כ מרדכי וירשובסקי (שינוי) פנה אמש לרה"מ, שמעון פרס ולראשי שני הגושים הגדולים, לבל יממשו את הסעיף בהסכם הקואליציוני, בדבר מינוי עוד שני סגני שרים.

לדבריו, יש צורך בעזות פנים להחליט על מינוי עוד שני סגני שרים בישיבת הממשלה, המוקדשת הדוק לקיצוצים בתקציב. לטענתו יש לדחות את מינוי סגני השרים לפחות עד לסיום ביצוע תכנית הדוח הכלכלית.

סופרו המדיני של הארץ מוסיף, כי יצחק שמיר לא פנה עד אמש אל מזכירות הממשלה, בבקשה לצרף את נושא מינוי סגני השרים לסדר היום, הישיבה השבועית שתכנס הבוקר אמורה לדון אך ורק בתקציב המדינה.

רואה החשבון דן בבלי:

רואי החשבון מבלבלים את הציבור

נוהגים ב"ראש קטן"

מאת שלמה מעוז סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בשנים האחרונות נקטו רואי החשבון במדיניות "ראש קטן" והצליחו לבלבל את עצמם ואת הציבור — בהאשמה חמורה זאת יצא בסוף השבוע רו"ח דן בבלי. בהרצאתו בכנס השנתי של רואי החשבון, המתקיים בירושלים, אמר בבלי, כי לשכת רואי החשבון היתה בשנים האחרונות ב"פעלתנות יתר" להוצאת גילויי־דעת ובכללם היתה השתעבדות להודיעה של גילויי הדעת האלה. עוד אמר בבלי, שלא הסך שבכו מאות חברין, שנבחנו באולם, כי רמת הביקורת של רואי החשבון הלכה וירדה ורואי החשבון עסקו יותר ויותר בפעולות סבכיות ונירית והביקורות אין סימנים כי רואי החשבון העמיקו. רואי החשבון העיפו את מה שנקרא בס־לנג הצבאי "ראש קטן". אך מה שלא עשו שנים רבות היה שיקול דעת. דווקא בתקופות קשות יש השיבות לשיקול הדעת, אמר הדובר. יש להראי החשבון אחריות גם לצד שלישי ולא רק כלפי המנהלים.

גם הרו"ח יעקב סמט מהרשות לניירות ערך יצא במתקפה נגד רואי החשבון. הוא הזכיר לעמיתיו כי עליהם לא רק לבצע ראיית חשבון לפי הכללים החשבונאים המקובלים אלא שהביקורת תשקף "נכונה" את המצב. לא צריך לדעתו לפרסם כל גי־לוי דעת חדש, פשוט צריך לבצע גי־לוי דעת נבון.

זריצקי מת

(סוף מעמוד 1)

עליה התגבשו מייסדי בצלאל. היה בין מייסדי "אגודת אומנים עב־רית" השתתף בכל תערוכותיה, ואף ראש למקום נאות לתצוגות השונות. ב־1935 עבר לתל אביב ושם יצר סדרה ידועה של "מראה תל אביב מעל הגג". היה בין מייסדי אגודת הציירים. בשנת 1948 השתתף בביאנלה הי־25 של ונציה ובאותה שנה פרש מאגודת הציירים, כשהגיע למסקנה שאין היא ממלאת את יעודה. יסד ועמד בראש קבוצת "אופקים חדשים" והשתתף בכל תערוכותיה עד שנת 1964.

ב־1959 זכה בפרס ישראל. בשנת ה־80 כשעבר מלאו לו 90 שנה המשיך לצייר בבדים גדולים בסטודיו שלו בקיבוץ צובה ואף יצר סדרות של ציורי שמן על פי גויא, פיקאסו, שגאל, מאטיס וג'וטו, שהיו המשך המורה ב־עקבות בראק, במסגרת התמד־דותו של זריצקי עם עיקרי אומנות בעולם. כשעבר על סדרת ציורים בעקבות גויא הכריז (בשנת 1982): "אני שהתמונה תדהג אותי או שאני אהדוג אותה..."

ב־1984 נערכה לו תערוכה רטרוספקטיבית במוזיאון תל־אביב, שכללה בדים גדולים אשר צייר באותה שנה.

ד"ר מרדכי עומר, שהיה אוצר התערוכה האחרונה וסיים לאחרונה עבודה על ספר מקיף על זריצקי, שנכתב בשיתוף פעולה עם האמן אומר: "זריצקי העמיד קריטריונים לאמנות הישראלית. אין אף אמן, שהיה מוכן להעמיד את הערך בצורה כה בהירה, קוה רנטית ומחייבת ולהילחם למענו. זו אולי גם הסיבה, שנרד בעקבו־תיו כל כך הרבה תגובות קיצוניות — חסידים שהלכו בעקבותיו ומת־נגדים. יחלוף עוד זמן רב עד שיבוא עוד אמן עם עוצמה כזאת של מחויבות ליצירה כעוד.

הוא גם פעל מתוך מעורבות בכל ואפשרויות למימוש הערך, ועל רקע זה יש לראות את פעי־לותו ב"אגודת האומנים העבריים", הקמת אגודת הציירים, והפרישה ממנה; תוך הקמת "אופקים חד־שים". זריצקי שאף להפוך את האמנות הישראלית לאומנות בין לאומית והשווה את הערך שלו לערך שבעולם. כך יצר את הש־פטיעל שלו. עד סוף חייו — התערוכה האחרונה והכיוונה זאת — היו אבנים שהציירה שלו המבה להם לאבן בוחן לעצמם, לחיוב ולשלילה.

יצירתו משקפת את הצורך לתרגם את הטבע למציאות ציו־רית והיא בעצם סיכום תולדות האמנות של המאה הי־20 מתחו־לת הקוביזם לאורך תקופות שונות של הפשטה ועד להפיכת ספה לערך אוטונומי. כשגם אז נשמר קנה המידה של התייחסות אל הטבע".

בשנת 1966 בדיון על אמנות ישראלית אמר זריצקי: "כוונת היא לשאוף לציור ישראלי. אבונו צרי־כים לשאוף לציור בישראל. האוק־לים גם הוא משפיע (...) אנחנו יודע מה עושה ציור ישראלי? טכבר מגם יהודי. הכוח האמוציונלי יהודי. ולזה לא צריך לדאוג. זה יש. זה קיים".

אשתו של זריצקי שרה, אותה נשא בשנת 1918, והיא מופיעה ברבים מציוריו — נפטרה בראשית שנה זו. הוא הותיר אחריו בת אחת.

אנו מודיעים בצער על פטירתו
בשיבה טובה של סבא

יעקב המבורגר

המשפחה ובית רביבים

הלוויה ברביבים מחר יום שני 2.12.85 בשעה 14.00

שאול צ'יצ'יק

איננו

הלוויה תצא היום, יום א' 1.12.85 י"ח כסלו תשמ"ו בשעה 3.00 אחה"צ. מהשער החדש בבית העלמין בחולון.

אשתו: פניה בייקובסקי־צ'יצ'יק
גיה ואב צ'יצ'יק
לאה וצבי סגל
אורה ושמואל צ'יצ'יק
רון ומאיה בייקובסקי

המעלות של אל על

	מעלות מינימום	מעלות מכסי		מעלות מקסי	הטמפרטורות אתמול
קהיר	15	29	בהיר	14	24
אתונה	15	21	מעונן	11	16
בוקארשט	1-	4	מעונן	—	—
רומא	8	14	ממטרים	3	12
ז'נבה	3	10	מ"ח	1-	2
ציריך	0	5	מ"ח	—	—
פרנקפורט	3-	1	מושלג	2-	1-
וינה	3-	0	מושלג	6-	0
מאדריד	2	7	גשם	2	5
אמסטרדם	2-	2	מושלג	1	5
בריסל	0	4	גשם ושלג	9-	5
מדריד	0	7	מ"ח	3	9
לונדון	2-	4	מ"ח	1	5
קופנהאגן	3-	1	מושלג	1-	0
שטוקהולם	4-	1-	מושלג	2-	0
ליסבון	3	11	מ"ח	11	15
ניו־יורק	5	8	גשם	5	7

בהמסע המאושר
ELAL אל על

על מות

יוסף זריצקי

אבלה

גלריה גורדון

שמיר: פרס מחזר באופן מופרז אחרי מדינות ערב

אמר במצודת זאב: אין דבר מסוכן יותר למדינת ישראל מוועידה בין־לאומית

מאת איתן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

מ"מ ראש הממשלה, יצחק שמיר שהופיע ביום שישי בצהריים ב"מצודת זאב" במועדון העצמאיים של תנועת החרות אמר כי אין דבר מסוכן יותר למדינת ישראל מוועידה בין־לאומית. "ידידנו תמיד רצו בזה", אמר שמיר, "כדי לנטרל כל מו"מ ישיר לשלום". לדברי שמיר עוסקים פרס וראשי מפלגת העבודה בחיזור מופרז אחר מדינות ערב.

בעניין אחר גילה שר החוץ כי ממשלת ישראל העבירה באחרונה הודעה למזכיר האו"ם, כי מעתה ואילך, לא תקבל מדינת ישראל את השיפוט של בית הדין הבין־לאומי בהאג שבהולנד. לדברי שמיר יוסי הכוחות המרכיבים את בית דין זה, הם לרעת ישראל ומרבית נציגיו הם ממדינות עוינות למדינת ישראל. שמיר גילה כי בעניין זה היה דיון בממשלה. ובהחלטת ישראל שלא לקבל את מרות בית הדין הבין־לאומי, היא מצטרפת גם להחלטתן של ארצות הברית, צרפת ומדינות הגוש המזרחי שאינן מכירות זה מזמן בקביעות בית דין זה.

חיל הים הישראלי מונע כניסת אניות לנמל צור

4 אניות ממתינות לקבלת רשות לפרוק מטעניהן

צור (ע"צ). חיל הים הישראלי מנע בשבת כניסת אניות לנמל צור שבדרום לבנון, מסרו שלטונות הנמל. 4 אניות, אחת צרפתית, שתיים מניפות דגל קפריסין ואחת מטורקיה, המתינו בשבת לקבלת רשות כניסה לנמל, כדי לפרוק את מטעניהן. לא נמסר כל הסבר לצעד הישראלי. ספינות תותחים ישראליות מפטרלות מול הנמל ואינן מאפשרות כניסה, הוסיפו המקורות.

2 מחבלים נהרגו בידי צד"ל

5 טילי קטיושה נורו בסוף השבוע לעבר מטולה

מאת מנחם הורוביץ
סופר "הארץ" בצפון

שני מחבלים נהרגו ביום שישי בלילה בצפון תחום רצועת הביטחון בדרום לבנון. המחבלים תקפו קודם לכן סיור של צבא דרום לבנון ובמהלך חילופי האש נהרגו כאמור שני מחבלים. בשבועיים האחרונים נהרגו שבעה מחבלים בדרום לבנון בכמה תקריות בין חיילי צד"ל וצה"ל לבין מחבלים.

חיילי "יוניפיל" עצרו בשבוע האחרון ושיקו משקם 66 חיילים מהארגון השיעי אל־אמל.

חמישה טילי קטיושה נורו בלילה שבין יום ה' ליום ו' לעבר מטולה על ידי שתי יחידות קומנדו של ארגון אמל ושל המפלגה הקומוניסטית הלבנונית – על כך נמסר ביום ו' על ידי מקורות משטרתיים. כוחות צה"ל הגיבו על ידי זה על ידי סריקות נרחבות באזור הביטחון.

מוות מאטם שריר הלב הוכר כתאונת־עבודה

ביה"ד האזורי לעבודה קבע, כי מותו של מרדכי פסטרנק, מבעלי "ישראל פסטרנק ובניו" נגרם מלחצים ומתח נפשי גבוה

מותו של בעל עסק, שמת כתוצאה מאטם שריר הלב, הוכר כתאונת עבודה. לאחר שבית הדין האזורי לעבודה קבע, שהמוות נגרם עקב לחצים ומתח נפשי קשה שבהם היה שרוי המנוח לפני מותו.

לבית הדין הוגשה תביעה בידי ברכה פסטרנק מתל אביב, לתשלום קיצבת תלויים, בעקבות מות בעלה מרדכי פסטרנק ב־1982. המנוח ניהל ביחד עם אחיו את חברת "ישראל פסטרנק ובניו", שעסקה בשיווק משקאות חריפים ובביטוח. הוא היה אחראי על עסקי המשקאות, ואילו אחיו – על סוכנות הביטוח. פסטרנק הגיש בקשה לפירוק החברה, אולם אחיו התנגד. בנו של האח שעבד בסוכנות הביטוח גם הגיש תביעה נגד החברה, ולבקשתו הטיל בית הדין עיקול על כספים, הדבר גרם למעשה לשיתוק פעולת החברה.

התובעת טענה, באמצעות עו"ד דן לפידות, כי העיקול גרם לבעלה עצבנות וחוסר מנוחה. במשך ימים מספר נעשו מאמצים להסיר את העיקול, אך אלה לא עלו יפה. המנוח חשש, לדברי התובעת, שכל עסקי החברה עומדים להתמוטט.

לדברי התובעת, ביום 13.3.82 עבד המנוח מרדכי פסטרנק והמשיך לעבוד עד שעה 03.00 לפנות בוקר, כדי להכין חומר לפגישה, שנקבעה לאותו יום. בשעה 06.00 בבוקר חש המנוח ברע, הוזעק אמבולנס ובדרך לבית החולים מת. הבדיקה העלה, כי הוא מת כתוצאה מאטם שריר הלב.

בן המוסד בבית הדין. כי הוא לקה באטם שריר הלב בראשונה בספטמבר 1980, והדבר הוכר כתאונת עבודה. אלמנתו פנתה בעקבות מותו למוסד לביטוח לאומי. אך תביעתה לתשלום קיצבת תלויים נדחתה. לכן הגישה תביעה לבית הדין לעבודה.

המועצה להגבלים עסקיים בתום 5 חודשי דיון:

כל בית מרקחת יוכל להצטרף לקופ"ח מכבי עד מאי 86

מאת יפעת נבו

"מבוטח מכבי שימצא עצמו במצב, שאין בית מרקחת הקשור עם הקופה במרחק סביר ממקום מגוריו – תאפשר לו הקופה לקנות את התרופות בבית מרקחת אחר". כך מסר מנכ"ל קופת חולים מכבי ליו"ר המועצה להגבלים עסקיים, השופט דוד בכור, והדבר כלול בהחלטת המועצה.

המועצה להגבלים עסקיים, שדנה בנושא קופ"ח מכבי – והסתדרות הרוקחים במשך כחמישה חודשים פסקה ביום ו' סופית את החלטותיה. בין השאר היא קבעה, כי הבלעדיות האזורית, שהוענקה על ידי קופ"ח מכבי לעשרות בתי מרקחת ולחברת סופרפארם, אינה תוספת וכל בית מרקחת, שירצה להצטרף לרשת מכבי יוכל לעשות זאת עד מאי 86 בתנאים שווים לאלה של בתי המרקחת שהצטרפו לרשת. תנאים אלה כוללים עשרה אחוזים הנחה לקופה בשנה ראשונה, 11 אחוז בשנה שנייה ו־12.5 אחוז בשנה השלישית. המועצה קבעה עוד, כי אם מכבי תסרב לקבל בית מרקחת מסוים לרשת, בהסתמכה על נוהלי מסחר מקובלים, יוכל בית המרקחת לעתור לוועדת שלושה, שמסקנותיה יחייבו את הצדדים.

המועצה נתנה את הסכמתה לכך, שמשרד הבריאות יבצע בדיקה כלכלית אובייקטיבית לגבי גובה ההנחה שייתנו הרוקחים למכבי. במקביל אחר פסקה המועצה, כי אין לשלול ממכבי את הזכות לפתוח בתי מרקחת משלה בדומה לכל קופת חולים אחרת. אולם בתנאי שבתי מרקחת אלה ישמשו תרופות בלבד ורק לחברי הקופה.

חולצו מהים בהתהפך מפרשית

(עע). ספינת משמר של משטרת החופים בחיפה חילצה אתמול 5 נערים ומדריך חניכי תנועת "צופי ים" חיפה במימי נמל הקישון, לאחר שמפרשית שבה הפליגו התהפכה. ספינת המשמר הוזנקה לנמל סמוך לשעה 10 לפני הצהריים וזו חילצה את המדריך והחניכים מן המים בשלום.

נוער מוסיקלי בישראל
היכל התרבות, ת"א. טל' 282949, 200911

1.12 רביעיות הג'אז ב"ס בן צבי, גבעתיים
2.12 הבדירה הטבעית. מתנ"ס ד', אשדוד
3.12 דואו באר שבע. ב"ס ויצו, חיפה
4.12 דואו חליליות וגיטרה. ב"ס אלישבע, פרדס חנה
5.12 שלישיית בר־שחר. ב"ס סוקולוב, בת־ים
6.12 להקת המחול שליד האקדמיה. ב"ס כ"ח, חיפה
* * *
3.12 ובא התנועה בדימונה – קונצרט במועדון ויצ"ו

מזכיר המפלגה הסוציאל־דמוקרטית האיטלקית הגיע לישראל

מאת חולדה ליברמנה
סופרת "הארץ" באיטליה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ"). מזכיר החוץ של המפלגה הסוציאל דמוקרטית האיטלקית ניקולקסי יחד עם האחראי ליחסי חוץ של המפלגה אנטוניו קריליה הגיעו אתמול לישראל ויתחילו את ביקורם הרשמי שימשך עד ליום רביעי בבוקר. בין היתר הם ייפגשו עם ראש הממשלה ועם שר החוץ.

המפלגה הסוציאל־דמוקרטית (חמישה אחוזים בפרלמנט) חברה בקואליציה הממשלתית בראשה עומד הסוציאליסט בטינו קראקסי (11.4 אחוזים), המפלגה הדמו־נוצרית (33.4 אחוזים), המפלגה הרפובליקנית (5.2 אחוזים) והמפלגה הליברלית (3 אחוזים). למפלגה הסוציאל־דמוקרטית מסורת של יחסי ידידות עם ישראל והביקור של מנהיגיה נועד להסביר את עמדתם בכל הנוגע למזה"ת.

בי"ח סורוקה שיחרר חולה איידס מבלי לטפל בו

לא נאמר לו כי הוא נגוע ★ פרופ' אלקן: לביה"ח אין מעבדות מחקר ואמצעי בטיחות מתאימים

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

שני מקרים של חולי איידס נתגלו בעיר באר־שבע והסביבה. במקרה הראשון מדובר בחולה בן 17 תושב דימונה שמחלת האיידס נתגלתה אצלו בזמן שביתת הרופאים הגדולה. אותו חולה אשר נפטר כשנה לאחר מכן קיבל טיפול בביה"ח סורוקה בבאר־שבע. הוא היה חולה המופיליה אשר קיבל את התרופה בסורוקה אמנם אבל התרכיז של התרופה הגיע מארה"ב. החולה השני הוא בן 40 תושב באר־שבע אשר אינו יודע כי הוא חולה במחלה אך אשתו ובני משפחתו יודעים ומסרבים לומר לו כי הוא נגוע במחלת האיידס.

לדברי פרופ' מיכאל אלקן מנהל המכון למחלות זיהומיות בביה"ח סורוקה נעשה הכול כדי לוודא שהחולה לא ידביק אנשים אחרים. פרופ' אלקן טוען כי שני הגברים לא קיימו יחסים הומוסקסואליים. בתשובה לשאלת סופר "הארץ" מדוע משתחרר חולה איידס ללא טיפול אמר פרופ' אלקן כי אין אמצעי בטיחות מספיקים בסורוקה ובמעבדות המחקר בסורוקה אין חוקרים את האיידס. הוא אמר כי שני המקרים דווחו למשרד הבריאות.

ד"ר שלמה מעיין מביה"ח הדסה בירושלים

מחלת האיידס הרבה פחות מידבקת מצהבת זיהומית

ממצא מחקר שנערך בקרב 1800 עובדי מעבדה וצוות רפואי בארה"ב שבאו במגע עם דם חולי איידס ודם חולי צהבת זיהומית ★ לטענת הרופא דרכי ההידבקות היחידות הן מגע מיני, עירוי דם, אם בהריון לעוברה והנקה

מאת יפעת נבו
סופרת "הארץ"

מחלת האיידס היא הרבה פחות מידבקת מצהבת זיהומית מטיפוס בי, למרות הדמיון הרב בין שני הווירוסים הן ברגישותם לחום והן בדרכי ההדבקה. במחקר בן 3.5 שנים שנערך בארה"ב בקרב 1800 עובדי מעבדה וצוות רפואי שבאו במגע עם דם חולי איידס ודם חולי צהבת זיהומית נמצא, כי 25% מהם פיתחו נוגדנים לווירוס הצהבת בעוד שרק לעובד אחד היו נוגדנים לאיידס. על כך מסר ד"ר שלמה מעיין, המרכז את נושא האיידס בבית החולים הדסה בירושלים, ביום עיון לרופאי שיניים שנערך ביום שישי אשר הוקדש למחלות ויראליות של הפה.

המרצים הדגישו, בפני מאות רופאי שיניים שבאו, כי וירוס הצהבת הזיהומית מטיפוס בי היא מחלה קשה מאוד, שאין לה תרופה עד היום, בדומה לאיידס. וכ־5% מהנפגעים ממנה מפתחים מחלה חריפה לשנים עד כדי מוות.

ד"ר מעיין הדגיש, כי במחקר שנערך בארה"ב בקרב כ־100 בני משפחה של כ־20 חולי איידס נמצא, כי היחידים שנדבקו היו בני הזוג, שקיימו קשר מיני עם החולה. למרות שכל בני המשפחה אכלו מאותם כלים השתמשו באותן מגבות, מצעים ואסלות, התנשקו והתחבקו, לא התגלה אצל אף אחד מהם שום סימני מחלה, לא בבדיקות מעבדה ולא באופן קליני. לכן, הבהיר הרופא, סוברים היום הרופאים כי דרכי ההדבקה היחידות הן מגע מיני, עירוי דם וכן העברת המחלה מאם חולה לעוברה או לילוד באמצעות הנקה. "לא ידוע על אף ילד לא יונק שנדבק במחלה מהורה חולה איידס" הדגיש ד"ר מעיין. מסיבה זו, הבהיר, ממליצים הרופאים לאפשר לילדים חולי איידס להמשיך את לימודיהם וחייהם החברתיים כרגיל.

הרופא ציין, כי לאחר שש שנות מעקב אחרי המחלה מניחים הרופאים, כי מתוך כמיליון נושאי וירוס האיידס בארה"ב, רק 5% מפתחים את המחלה, כ־20% מפתחים סימני תסמונת הלימפאדנופטי, שהיא פרה־איידס שאינה מתפתחת למחלה מלאה וקטלנית. 75% הנותרים לא יפתחו שום סימפטומים, למרות שהם נושאי הווירוס. מיעוטם ייהפכו לנשאי הווירוס וימשיכו להדביק, ומרביתם יצליחו להתגבר עליו בסמכות התפקוד הנורמלי של מערכת החיסון.

לדברי ד"ר מעיין, וירוס האיידס נהרס בחום גבוה וכן ניתן להשמידו באמצעי חיטוי פשוטים כמו אלכוהול, ליזול וכדומה, כאשר האקונומיקה היא היעילה ביותר.

בהרצאה אחרת אמר ד"ר דני גלילי, מהמחלקה לרפואת הפה בהדסה, כי רופאי השיניים נמצאים בראש רשימת הנדבקים בצהבת זיהומית מטיפוס בי, ולכן הם גם מהווים מקור הדבקה למטופליהם. אחריהם בתור נמצאים הכירורגים והפתולוגים.

מהיום: נחמן שי מפקד גלי־צה"ל

מאת לילי גלילי
סופרת "הארץ"

היום נכנס לתפקידו נחמן שי (39) כמפקד החדש של גלי־צה"ל, במקום רון בן ישי.

נחמן שי, המפקד השביעי של גלי צה"ל, שימש כיועץ לעיתונות במשלחת ישראל לאו"ם, ויועץ לעיתונות בשגרירות ישראל בוואשינגטון ובאחרונה שימש כיועץ תקשורת לשר הביטחון.

במחאה על הטלת תשלום אגרת חינוך גבוהה

תלמידי המכללות להכשרת מורים ישבתו היום בין 10—12 בבוקר

מאת גלי מבולד
סופרת "הארץ" לענייני חינוך

40 אלף סטודנטים בכ־30 סמינרים ומכללות להכשרת מורים, משביתים היום את הלימודים בין השעות 10–12 בבוקר. השביתה היא במחאה על הטלת תשלום אגרת חינוך גבוהה, בסך 500 דולר לשנה צמוד למדד (בנוסף לתשלום שכר הלימוד הרגיל) על כל סטודנט.

אגודת הסטודנטים במוסדות להכשרת מורים, מאיימת, כי אם לא ייענו שרי החינוך והאוצר לפניותיהם, כפי שנהגו בימים האחרונים, ולא יבואו עימם בדברים, ישביתו בעוד כשבוע כליל את הלימודים.

לדברי יו"ר האגודה, יהודה אשל, כלל חוק אגרת החינוך הגבוה, שנחקק לגבי הסטודנטים באוניברסיטאות, גם את הסמינריסטים. לטענתו, לא הודיע על כך איש הן לסמינריסטים והן למנהלי המוסדות בהם הם לומדים, עד לפני כשבוע. עוד אמר, כי הסטודנטים באוניברסיטאות, ישלמו כפי שהוחלט באחרונה, את אגרת החינוך הגבוה, במשך 12 שנה בעוד הסמינריסטים נדרשים לשלמה במשך שנת הלימודים הנוכחית. רוב הסמינריסטים אינם יכולים לעמוד בתשלום הנוסף, טען.

יצויין, כי שכר הלימוד במוסדות להכשרת מורים אינו אחיד והוא מגיע לתקרה של 900 דולר. סמינריסטים במוסדות מסויימים, כמו למשל במדרשה למורים לציור ולאמנות, משלמים בנוסף לשכר הלימוד הרגיל ובנוסף לאגרה הנתבעת מהם עתה, כאלף דולר בשנה בעבור חומרים. יו"ר אגודת הסמינריסטים הביע אתמול ספק, אם הסטודנטים בעשרה סמינרים חרדיים, בהם לומדים לימודי קודש – יצטרפו לשביתה.

ארגן התעטשות ושיעול קולקטיווי בהופעת וירשובסקי בשבת בפ"ת

הצעיר שטוען כי הוכה בידי דב תבורי וצעיר נוסף נעצרו בעקבות תלונת דובר העירייה

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ" בפתח תקווה

עצמון רוזנברג וצעיר נוסף נעצרו עקב תלונה של דן בן כנען, דובר עיריית פתח תקווה, בחשד להתנהגות פרועה במקום ציבורי, בעת מופע "שבתרבות" שעורך מינהל התרבות בעיריית פתח תקווה.

עצמון רוזנברג הוא הצעיר שטען כי הוכה בידי ראש העירייה דב תבורי בשבוע שעבר, ושהגיש ביום ה' קובלנה נגדו בבית משפט השלום בפתח תקווה.

אתמול התקיים, במסגרת מופעי תרבות זה, ראיון עם חבר הכנסת מרדכי וירשובסקי. לפני שהחל הראיון החלה חבורה של כעשרה צעירים להשתעל ולהתעטש. דן בן כנען דובר עיריית פתח תקווה אשר נכח במקום ומסר עדות במשטרה טען כי ההפרעה, התעטשות קיבוצית, החלה על פי סימן מוסכם מעצמון רוזנברג ומרמי פה. כאשר נשאל וירשובסקי בנושא הדמוקרטיה והצנעות, הוד לו שוב עשרת הצעירים בהתעטשות ושיעול קולקטיווי.

השוטרים הזעיקו את שוטרי משטרת פתח תקווה ושני הצעירים נלקחו לחקירה. מאוחר יותר שוחררו.

הליכוד בעיריית פ"ת דורש את פיטוריו של דב תבורי

"בשל התנהגות שאינה הולמת את מעמדו"

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ" בפתח תקווה

נציגי סיעת הליכוד במועצת עיריית פתח תקווה אמורים לכנס את מועצת עיריית פתח תקווה ולתבוע את פיטוריו של דב תבורי. עורך הדין אלחנן ויניצקי, העומד בראש סיעת הליכוד בעיריית פתח תקווה טען במסיבת עיתונאים שקיים בנושא שלשום כי התנהגותו של ראש העירייה כלפי הצעיר במופע שבתרבות והסירה שסמר לו וכן בישיבה במפגש הנוער בשבוע שעבר שבו טען כי הנוער נאויי בכל הנוגע לארץ ישראל השלמה "חול מחוללות הכוחלות ועד המהלות התנומה", ביטוי שבעקבותיו פרש סגן שר החוץ רוני מילוא מהיה, מחייבים פרישתו. כחיזוק לדרישתם הם מביאים את סעיף 22 לחוק בחירות ראש הרשות וסגניה: "נוכחה מועצת העיר כי ראש הרשות מתנהג בהתנהגות שאינה הולמת מעמדו של ראש רשות וסבורה היא שעל כן אין הוא ראוי לכהונתו רשאית היא להעבירו מכהונתו".

ויניצקי וחברו לסיעה, מיכאל רצון שהוא גם יו"ר צעירי חרות, טענו כי עוד בתקופת כהונתו הקודמת הטיח עלבונות בחברי מועצת העירייה אולם בקדנציה הנוכחית הוא הגיע לשיאים חדשים של אלימות פיזית כלפי אזרחים וחברי מועצת העירייה.

ראש עיריית פ"ת, דב תבורי, אמר בתגובה: "שיעשו מה שירצו, אין לי מה להגיב עליהם".

בלעדי לבנק לאומי

השקעה שהוכיחה את עצמה

פק"מ נייד

השקעה כדאית לטווח קצר בריבית משתנה

רק בבנק לאומי

* מתלבט בין ריבית פק"מ לבין ריבית במירווח קבוע מהפריים?
בבנק לאומי תקבל בכל מקרה את הגבוה מבין השניים.
* ריבית מועדפת לכל סכומי ההפקדה.
* תקופת חיסכון - גמישה, מחודש עד שנה לפי בחירתך.

פרטים בכל סניפי בנק לאומי, בנק ערבי־ישראלי ובנק עליה לאומי.

בנק לאומי

מכון ון ליר בירושלים
THE VAN LEER JERUSALEM INSTITUTE
معهد فان لير في القدس
השם מוסד ון ליר בירושלים שונה
והוא כעת:
מכון ון ליר בירושלים
THE VAN LEER JERUSALEM INSTITUTE

תדיראן בע"מ
הודעה על קיום אסיפה כללית יוצאת מן הכלל של בעלי מניות
הבכורה 8% ומניות בכורה 8% (הטבה)
הזמנה
כל בעלי מניות הבכורה 8% ומניות בכורה 8% (הטבה) מוזמנים בזאת לאסיפה כללית יוצאת מן הכלל אשר תתקיים ביום 22.12.85 בשעה 17.00 בבית "תדיראן" רחוב ברקוביץ 11 גבעת שמואל כדי לדון בקבלת ההחלטות הבאות:
א. שינוי תקנות 3 ו־41 של תקנות החברה.
ב. אישור מכירת ורכישת שברי מניות.
במקרה שלא יהיה נוכח מנין חוקי במועד הנ"ל תידחה האסיפה ליום 29.12.85 באותה שעה ובאותו מקום והיא תהיה חוקית בכל מספר של משתתפים.

הצרפתיה הטובה ביותר באחריות ל־30 חודש

מכונת הכביסה גלאקסי פור
GALAXY FAURE

גלאקסי פור מכונת הכביסה הקומפקטית מתוצרת פור צרפת מבית ארתור מרטין נחשבת למכונת הכביסה הצרפתית הטובה ביותר.
תדיראן נותנת לך 30 חודשי אחריות פי 2½ ממכונות אחרות מתוצרת צרפת. זאת עדות לאיכותה שאין שניה לה.
לדוגמא: גלאקסי פור דגם 7560:
5 ק"ג כביסה, לוח פיקוד אחורי, 5 תאי סבון ותוספות, דלת עליונה לבטיחות, דלת התוף מ־2 חצאים. פתח בטחון בתוף. תוכנית חסכון ל־½ כמות כביסה. תהליך אוטומטי רצוף לכביסה עדינה ב־40° וב־60° ולכביסה לבנה עם הרתחה.
בטחונות: מפסק בטחון דלת, בטחון נגד הצפה, בטחון נגד גוף החימום.
שאל בחנויות על תנורי בישול ואפיה, בילט אין וכיריים
גלאקסי פור - כהמסכה הצרפתי.

תדיראן

אפשרות לתשלומים נוחים

להשיג בשקים, בנתים, כל־בו שלום, סלכור. תל־אביב: א.ל.ב.־הי באייר 74, אלנבי 114, סלון אדיר - אלנבי 55, צבי גרינולד - הרצל 68, אבותם שיווק הגן, קינג ג'ורג' פינת דיזנגוף, מרכז המקררים - צ'לנוב 13. רמת־גן: רדיו אשר - הראיה 24. פתח־תקוה: רדיו אפרים - אחד העם 80. גבעתיים: סלון נתנאלי - כצנלסון 18. ישר: לבל אליהו שדי ירושלים 29. בת־ים: כל־בו ליפשיץ - בלפור 33. חולון: סלון סבדי - סוקולוב 77. בני־ברק: מאור יוסף - רבי עקיבא 41. חיפה: סלון מהדר - הנביאים 17. פ.ל.ב. - הנביאים 27. קרית ים: נפתלברג - ירושלים 3. קרית מוצקין: נפתלברג - פסגי רב מר. פלג - פסגי רב מר. קרית־אתא: שדי ההסתדרות. אודים סיג - דרך דשנים 11. ירושלים: סלון סיני - שמאי 12. סלון ירושלים - יפו 97. להשיג בשקים, בנתים, כל־בו שלום וסלכור. רעננה: סלון אפי - אחוזה 109. כפר־סבא: בן שלוש טושי - ויצמן 101. הרצליה: סלון הרצליה - סוקולוב 59. רדיו סי.די - סוקולוב 53. רמת־השרון: אורטל - סוקולוב 56. נתניה: סלון בת קסם - רחוב הרצל 33. חדרה: השחצר - הרבנים סמואל 68. גל־קוד - הנשיא 71. עפו: אודים סט - בן־עמי, סלון כרמלי, בן־עמי. נצרת: נביל סלמן - בית הידידות. הגוד הגלילית: חשמל כהן - מרכז מסחרי. קרית־שמונה: פרס - מרכז מסחרי בניין מל. טבעון: אלקטרו - מרכז מסחרי, כבר בן־גוריון. טבריה: אלקטרו חן.

הכל תלוי באיכות הניהול

מן היציע
יהושע שגיא

אולי יש משהו סימלי בכך שדווקא בימים שבהם הכדורסל הישראלי מצוי בשיאו — הנבחרת הלאומית רחוקה בניצחון ביתי אפשרי בן נקודה בלבד מהופעה בגמר העולמי בשנה הבאה בספרד — מצפה הכדורגל בסקירות מסויגות לפרסום מסקנות הוועדה שבדקה את כישלון הנבחרת בטורניר הקדם עולמי. צריך להיות יותר מתמים, כדי לחשוב שמסקנות הוועדה שיפורסמו השבוע הן שיעלו את הכדורגל על מסלול של תקומה חדשה, טובה אולי גם מבטיחה יותר.

הכדורסלנים עשו ביוני האחרון את אחת המעידות הקשות והעצובות של הנבחרת. בהיעדרם של שני הגבוהים ילידי ארה"ב, לו סילבר והאחר לאסוק, נשרה הנבחרת הלאומית לדרג ב' של היבשת. מה שנחשב בצדק כישלון ספורטיבי מיותר. אבל איגוד הכדורסל לא הקים ועדה לבדיקת הכישלון וגם הכדורסלנים לא הפכו מכבי תקשורת ולא רצו מעיתון למיקרופון ומהמיקרופון למצלמה רק כדי להשמיץ זה את זה ולהטיח האשמות איש כלפי רעהו. סמוך למעידה באליפות אירופה נחלה הנבחרת עוד תבוסה קשה (הפרש 22 נקודות בפראג) במוקדמות אליפות העולם. אך גם תבוסה זו לא היתה סיבה למחול שדים שיחסל את דימויה הציבורי הטוב של הכדורסל בישראל ויעמיד את אנשיו ללעג ולקלס.

מה הכל שבכדורגל שלנו לא למדו את הלקח ההגיוני מתפעולה המקצועי היעיל של נבחרת הכדורסל. העובדה היא כי הכדורסלנים שלנו התאוששו (גם צירפו לצוות את שוהם העוד הגבוה לאוון מרסר) והנה הם בטווח אפשרי מהופעה באליפות העולם בקיץ הבא בספרד, הישג שבהחלט ראוי להתברך בו.

נכון שהכדורגל שלנו סובל ממה שנחסך ממנו הכדורסל: אין בכדורגל אפשרות לצרף שחקנים זרים ואין בכדורגל ניסיון אירופי כל כך עשיר כפי שרוכשים הכדורסלנים בתחרויות מעוררת קנאה. מותר להאמין שאם הכדורגל שלנו היה משתתף באירועים האירופיים, כמו הכדורסל, היה אולי הכל נראה אחרת. אבל מכיוון שהדבר אינו אפשרי מתנהל הכדורסל שלנו בסגנון אירופי ומקצועי טוב, ואילו הכדורגל שלנו מתנהל בסגנון ים־תיכוני של מועצות פועלים.

וזה אולי מה שעושה את כל ההבדל. בשעה שכדורסלן צעיר ומצטיין כמו דורון ג'מצ'י רוכש בשנה־שנתיים ניסיון בינלאומי עשיר ומופיע במיטב האולמות האירופיים, כדורגלן צעיר ומצטיין כמו אלי אוחנה צובר הופעות במגרשים העלובים ימקלא, כפר סבא, נתניה ודומיהם.

אני לא חושב שיש לנו ספורטאים פחות מוכשרים בכדורגל מכפי שיש לנו כשרונות בכדורסל. אני מאמין שבעיקרו של דבר הכל תלוי בניהול, ובזה הכדורסל עולה על הכדורגל עשרות מונים. דוגמא אחת קטנה מיני רבות: במסע הגביע העולמי של הכדורסל בשבוע שעבר מנתה המשלחת עשרה כדורסלנים, מאמן, מנהל נבחרת, איש צוות רפואי וראש משלחת יחיד. ומי היה ראש המשלחת? כן, לא אחר מאשר איתמר מרזל, בעבר הלא־רחוק כדורסלן ותיק ומצטיין בנבחרת. אחד כמו מרזל מכיר את המקצוע, יודע את העסק. הוא חייב להיות ראש משלחת מצויין. כאן ראש המשלחת הוא לא עסקן אפור מכאן או מזכיר מועצת פועלים משם. וכאשר הנבחרת מצליחה לגייס לשורותיה את כוכבי העבר שלה (במאי ליוויתי את נבחרת הכדורסל לאירופה כאשר ראש המשלחת היה דוד פריש, גם הוא כוכב עבר בנבחרת) זה גם נראה כך.

לצד יתרון הכדורסל בהשתייכות האירופית, יש לכדורסל גם יתרון עצום באיכות הניהול. ואת הפער הזה שום ועדת בדיקה לא תוכל להדביק, יהיו מסקנותיה שיפורסמו השבוע אשר יהיו.

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

טבלת הליגה הלאומית

		משח'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	נק'
1.	מכבי חיפה (1)	6	4	2	—	3—10	14
2.	הפועל תל־אביב (2)	6	3	3	—	5—12	12
3.	בית"ר ירושלים (3)	6	3	3	—	5—10	12
4.	הפועל באר־שבע (5)	6	2	3	1	5—8	9
5.	בני־יהודה (9)	6	2	3	1	2—2	9
6.	מכבי נתניה (4)	6	2	2	2	6—9	8
7.	מכבי תל־אביב (6)	6	2	2	2	6—8	8
8.	מכבי פתח־תקוה (7)	6	2	1	3	6—4	7
9.	מכבי יבנה (15)	6	2	1	3	5—2	7
10.	הפועל ירושלים (8)	6	2	1	3	11—7	7
11.	הפועל חיפה (10)	6	2	1	3	9—4	7
12.	הפועל פתח־תקוה (11)	6	1	3	2	9—8	6
13.	הפועל כפר־סבא (12)	6	1	3	2	11—9	6
14.	מכבי שעריים (13)	6	—	5	1	4—3	5
15.	שמשון תל־אביב (14)	6	—	5	1	9—7	5
16.	מכבי יפו (16)	6	1	—	5	12—5	3

(בסוגריים — מיקום הקבוצות במחזור הקודם)

בלי צופים, בלי עניין

אלי דריקס מהמרכז בנגיחה מול שער הפועל חיפה. שניות מעטות לפני שמוטי איוניר הבטיח נקודה (1—1) למכבי ת"א. אמש לאור זרקורי אצטדיון רמת־גן. (צילום: עוזי קרן).

מאת דרור מנר

את מקום השמש החמימה של יום השבת תפסו ביום חול (מוצ"ש) הירח, הקור והרוח שהרתיעו את החשק מקהל צופים לבוא לחזות במישחק שממילא לא ציפו ממנו לגדולות. אולם, פחות מ־1000 הצופים חזו בכל זאת במישחק מעניין ורב אירועים ליד השערים, אם כי אלמנט עדיין לא השכיחה רצון והביקור איכותי יכולתם המוגבלת של המכבים.

מכבי תל־אביב ניגשה הרכב, שוב מתרגל כששמעונוב הוצב כמגן ב' תקווה שיחקוק, איתן לוי, משה גריאני, ירון גולי ומוטי איוניר מעט קדימה יותר — כולם ניצבו בקישור. אולם דווקא נוכחותו של שלומי שטיקר בקישור החיפאי בלטה יותר, דבר הבא ללמד על חולשתם של התל אביבים. התקפת תל אביב גם היא היתה חלשה, בני טבק היה היחיד שניסה כוחו בבעיטות מרחוק (דבר רצוי במגרש חלק ורטוב), אך יותר מכך לא תרם מאומה. אל אלי דריקס הגבוה מרבב הכדורים והוא אמנם ניצב מספר פעמים מול השוער אנטמן שגילה מיקום מצויין ועצר.

הפועל חיפה, קבוצה סימפטית, שיחקה היטב ושני חלוציה יוסי עמר ודובן רוקמן הפעלתנים סיכנו לא מעט את שער תל אביב, בו ניצב בתי גינצבורג שהמשיך במישחקו הכושל והדקה ה־12 הביא לחיפה את היתרון: רוני מלכה הגביה משמאל כדור רגיל, גינצבורג התרומם באין מפריע כדי לקלוט, אך הכדור חמק בין ידיו ואת הטרף הקל מצא יוסי עמר שמקרוב קבע 1—0.

10 הדקות האחרונות של המחצית הראשונה היו בשליטה מוחלטת של מכבי שניסה להשוות ובדקה ה־41 גם אנטמן לא יכול היה למנוע שער. לאחר התקפה מלוהבת של מכבי: דריקס וטבק בעטו זה אחר זה הכדור נהדף פעמיים מקו שער חיפה עד שזה הגיע אל מוטי איוניר שמ־12 מטר שלח כדור אדיר אל הרשת העליונה 1—1.

חיפה הגיבה מיד בשער בדקה ה־42 אך זה נפסל בטענת נבדל.

במחצית השנייה התנהל מישחק שקול כשגם לתל אביב וגם לחיפה ניתנו הזדמנויות שהוחמצו וכך נשארה עד לסיום תוצאת השיוויון המוצדקת.

מכבי תל אביב — הפועל חיפה 1—1 (1—1)

השער לתל אביב: מוטי איוניר (41). השער לחיפה: יוסי עמר (12).

★ המצטיין: גיורא אנטמן.

● מכבי תל־אביב: גינצבורג, שמעונוב, א. כהן, גולדברג, קריים, א. לוי, גולי, (מ. כהן) (בלחסן) איוניר, גריאני, טבק, דריקס. המאמן: שמעון שנהר.

● הפועל חיפה: אנטמן, חדד, בלום, לישטין, בוחדנה, קירשנר, מירו, שטיקר, עמר, מלכה (אלחדיד), רוקמן. המאמן: אהרון גרשגורן.

שפט: צבי שריר, 700 צופים, האיצטדיון ברמת גן.

● שני שמעוני מגלגלי העץ בתל־אביב ניצח במירוץ אופניים שנערך סביב כיכר המדינה בתל אביב כשעבר 8 ק"מ ב־12.42 דקות. הוא הקדים את חברו לאגודה איתן לוי.

צפוף יותר בפיסגה — אחרי 0—0 של שעריים עם האלוף בחיפה

ירושלים: הכל נותר בידי בית"ר

שערים של גולדר ואזולאי הכניעו את הפועל 0—2 בדרבי

...ושער הפועל אריה בודנו. בית"ר (צילום: רחמים ישראלי).
הפעם — אין שער בימק"א, כאשר ... ניצחה 2—0.

מאת רוני דיאן

מחצית שניה מצויינת באיכותה ובקצב קולה, בה הפגינה קבוצת בית"ר אחד ממישחקיה הטובים זה זמן רב, כאשר גם היריבה העירונית שותפה לתצוגה בפרקי זמן קצרים, אמנם — הסבה הנאה רבה לצופים, אשר במחצית הראשונה, הפושרת, התאכזבו מהעובדה שהשחקנים הירושלמים הם שכחו את הטוח.

כבר בדקות הפתיחה נראה בבירור, כי מגמות שתי הקבוצות שונות בתכלית: בעוד קבוצת הפועל צמצמה את קשריה במגרשה והתרכזה בשמירות אישיות (נחמיאס על אוחנה ומלכה על מלמיליאן), נותר אגפה השמאלי פרוץ להלוטין. חלל זה, אותו התיר משום מה המאמן ברגיג — שהורה לציון אוחנה להיצמד לאבי גולדר ש"משך" אותו למרכז — נוצל עד תום על־ידי המגן שירזי, שהגיע פעמים רבות מאחור וחולל מהומות ברחבת הפועל. בלי שאיש מקשרי היריב הוסט לעברו.

במקביל, במרכז המגרש, נהנה סמי מלכה מחופשיות מוחלטת. ועל רקע חולשתו הרבה וחוסר ניידותו של מלמיליאן הסטאטי, הפך מלכה לשחקן הדומיננטי והצייד בשדה. הוא הפעיל היטב את כל אגפי קבוצתו, שיחק ביעילות רבה כששלח כדורי עומק מדוייקים לחלוצים, ואף איים בצורה ממשית על שערו של בודנו.

במחצית הראשונה, בזכות יכולתם הטובה של שחקני החלק האחורי בהפועל, ובמיוחד ציון אוחנה שסגר היטב את גולדר, הצליחו ה"אדומים" לגונן היטב על שערם. למולם, בדקה השמינית, פגש כדורו הרזי של אלי אוחנה ממרחק כ־17 מטר את הקורה. בית"ר גילה עליונות כאשר יום יותר, אך ההזדמנות הנוחה להבקעה ניתנה דווקא להפועל. בדקה ה־30 מצא עצמו בוגלו לבדו מול סוריסה במצב נוח, אך בעט בפזיזות לחוץ.

שערו של גולדר בדקה ה־50 הביא למיפנה האיכותי. הוא ניצל אי הבנה בין בודנו למגיניה, כדי להגיע תחילה לכדור המגובה של שירזי ולדחוק אותו פנימה בנגיחה מקרוב. מיד לאחר שער זה יצא הפועל לאופנסיווה אדירה, ובמשך כעשר דקות רצופות לחץ על שערו של סוריסה. אלא שמתקפה מרובות זו הניבה רק כדור משקוף של דיין (דקה 51) ועוד כמה בעיטות מסוכנות של בוגלו וטורק, שאחת מהן נהדפה בצורה נפלאה ע"י סוריסה. בשלב זה ניצל מלכה עד תום את העובדה, שהמאמן ברגיג הוציא במחצית מהשדה את שומרו יאיר אסייג, וצירף במקומו את ברדוגו הוד תיק. הדבר איפשר לשירזי להמשיך ולתקוף מאגפו מחדש, בלי שמי־דור הכבד יצליח לבלום אותו. מאידך המשיך סמי מלכה ליהנות מחופשיות. בשלומי מלכה ממשיך להיצמד למלמיליאן חרף העובדה ש"המאסטרו" הבית"רי היה מוגבל בתנועתו עקב בשל פציעה.

עליונות בית"ר נוצלה להגדלת היתרון. בדקה ה־70 נפסקה בעיטת עונשין מרחוק 16 מטר משערו של בודנו: ליד הכדור התמקמו מלמיליאן, מלכה ודוד אזולאי, אולם היה זה דווקא הבלם חנן אזולאי שהגיח מאחור ובעט מעל לחומה, כדור מסובב, שחדר לפינה העליונה הקרובה.

מעונה שספו הזניכיו של קשטן את השדה, תוך כדי ניצול מכסימאלי של משחק האגפים, ויצרו לעצמם מצבי הבקעה נוחים שהוחמצו. על רקע זה, ראוי לשבחים מהליפר של השוער הצעיר, מוריה, אורי סוריסה. שעשה את מלאכתו בצורה אמיצה ויעילה.

בית"ר ירושלים — הפועל ירושלים 2—0 (0—0)

השערים: אבי גולדר (50), חנן אזולאי (70).

★ המצטיין: סמי מלכה.

● בית"ר ירושלים: סוריסה, שירזי, חנן אזולאי, אשש, דוד אזולאי, ברדוגו, מרחי, מלמיליאן, מלכה, גולדר (קרושו), אלי אוחנה. המאמן: דרור קשטן.

● הפועל ירושלים: בודנו, תאר שמע, שפירא, נחמיאס, ציון אוחנה, מלכה, דיין, טורק, אסייג (בן דוד), שכטר (נגבי), בוגלו. המאמן: ניר ברגיג.

שופט משה אשכנזי, 6,000 צופים בימק"א.

...ה הקטן

ההחמצות הגד...

מאת אברהם ציבין

שלמה קירט עשה אתמול בפעם השנייה השבוע את דרכו חזרה מאושר מחיפה לרחובות. באמצע השבוע הוא עשה זאת כדי להתנצל בפני חברו לנבחרת הלאומית זאהי ארמלי ואתמול, בסיום 90 הדקות אחרי שהיה הבולט בקבוצתו שסיימה בתיקו אפס את מישחק הליגה מול האלופה מכבי חיפה.

אבל לא רק קירט ראוי לציון המחמאות בקבוצת הפרבר הרחובותית. השוער אריה שמיר עשה עבודה מצויינת וגם חוליית ההגנה ידעה להחזיק בכדור ולהפתיע כמה פעמים את השער החיפאי. חוליה זו פעלתנית גם במרכז השדה כשידרה לסייע לשחקני הקבוצה שנלחצו בדקות רבות על ידי ההתקפה החיפאית שחסרה אתמול רגל מסוימת בהיעדרו של זאהי ארמלי הפצוע.

שחקן אחד יכול היה אתמול לקנות את עולמו — החלוץ נמוך הקומה צדוק מלכה שהחליף את ארמלי במרכז ההתקפה. שחקן זה ניצב 5 פעמים לבדו בעמדות הבקעה מצויינות ולא הצליח להבקיע את שער שעריים. נוסיף לכך את שתי הבעיטות שנהדפו ממקורות שער שעריים ונקבל

גם במחצית השנייה לא בא... כניסתו של שלום לוי במקומו של קלינגר הצעיר לא הביאה את התנופה המיוחלת, בדקה ה־53 הגביה ברוך ממן מעונשין מימין ומשה סלקטר נגח לקורה. בדקות 62 ו־76 היה זה שוב צדוק מלכה שהיה פעיל מאוד אבל החטיא את ההזדמנויות שניתנו לו.

אז הכניס שלמה שרף את רפי אוסמו "הקטן", חלוץ בשרתי שאינו מוצא את מקומו בהרכב הפותח. אוסמו זה ניצב שלוש דקות מן הסיום בעמדה נוחה וגם הוא לא הצליח למצוא את הרשת. וכך אחרי כל כך הרבה החטאות אין פלא שהאלופים ירדו מאוכזבים כשגם 6000 אוהדיהם עזבו את שערי האיצטדיון מתוסכלים ומאוכזבים.

מכבי חיפה — מכבי שעריים 0—0

★ המצטיין שלמה קירט

● מכבי חיפה: רן, ל. רוזנטל, אוסמו (הגדול), כהן, מרילי, קלינגר (לוי), אבוקסיס, ממן, סלקטר (אוסמו הקטן), מלכה, ר. רוזנטל. המאמן: שלמה שרף.

● מכבי שעריים: שמיר, מרציאנו (עידן), קירט, נחמני, צבי, ויידמן (קותה) כהן, חיימוביץ, בן שיטרית, זיתון, גר. המאמן: יצחק שום.

שפט: יוסף גרוסמן, 6000 באיצטדיון העירוני בקריית־אליעזר.

שרף ושום שותפים עד הסוף

ליגה לאומית

מאת יהושע שגיא

העולים החדשים ממכבי שעריים הם גיבורי המחזור השישי בליגה הלאומית ו־90 הדקות שלהם אתמול, מול האלוף מכבי חיפה, עשו סדר חדש בשני הקצוות של הטבלה.

זה לא היה רק מפגש בין שני מאמנים שותפים וידידים, שהפכו ל־90 דקות ליריבים ספורטיביים — יצחק שום בשעריים, שלמה שרף בחיפה. זה היה מפגש בין עולה חדש מהליגה הארצית, שהמזל אינו מאיר לו פניו בליגה העליונה, לבין אלוף חיפאי נא ובעל יכולת השואף להשיג כתר שלישי ברציפות. ואחרי שעה וחצי ללא הכרעה וללא שערים, נפתח מחדש המאבק בצמרת, כאשר שלוש הבלתי מנוצחות מובילות את הטבלה, וחל שינוי גם בתחתית, כאשר אל מרתף הירידה ירדו בני שעריים ומתחת לקו האדום מצויות שתי קבוצות שעדיין לא ניצחו העונה. הסתפקו אתמול בתיקו (שעריים ושמשון). ללמדך שתיקו, בליגה של שלוש נקודות לניצחון, כמוהו כמעט כמו הפסד.

בפסגה התבצרה שלישיה גאה שטרם הפסידה, הפרש הנקודות בין מרכיביה מבטיח מאבק עיקש ומרתק על הבכורה: מכבי חיפה בראש עם 14 נקודות ומיד אחריה הפועל תל־אביב עם 12 נקודות (אחרי ניצחון ביתי 3—1 על סוגר הטבלה מכבי יפו) וגם סגן אלוף אשתקד ומחזיק הגביע, בית"ר ירושלים, עם 12 נקודות (אחרי ניצחון גדול בדרבי הירושלמי, 2—0 על הפועל בימק"א). שלושת הבלתי מנוצחים מתמודדים עתה בינם לבין עצמם על הבכורה, כאשר הם נכנסים ללחץ מוחשש להפסד ראשון.

מכבי תל־אביב, שתלו בו תקוות גדולות לפני תחילת העונה, לא ניצל את ההזדמנות לעלות למקום הרביעי, אחרי שבמישחק לילה עם הפועל חיפה לאור זרקורי האיצטדיון המחודש ברמת גן סיים 1—1.

ההפתעה של העונה עד כה תגליה של יצחק שניאור, העולים החדשים מבני יהודה, שניצחו 1—0 במגרשם בשכונת התקווה את התלכיד המבריק של מכבי נתניה (בהדרכת צבי רוזן המתפטר שחזר בו מהתפטרותו). מקדימים את בני יהודה בטבלה, עם מספר נקודות זהה אבל בהפרש שערים עדיף, שחקני הפועל באר שבע שסיימו בבית 1—1 עם שמשון תל אביב, אשתקד קבוצת צמרת והיום מתחת לקו האדום.

מול שלוש הבורחות בפסגה לבין שלוש השוקעות בתחתית מצויה בטן רכה של הליגה הלאומית, ובה עשר קבוצות שמפרידות ביניהן שלוש נקודות בלבד — מבאר שבע עם 9 נקודות הנוגעת בפסגה ועד לחבורת הקבוצות עם 6 נקודות הנוגעות בקו הירידה. ללמדך, שהליגה עדיין כל כך פתוחה, שכל ניצחון יכול להזניק מעלה־מעלה. כפי שקרה אתמול לבני יהודה: אחרי הניצחון הביתי על נתניה, שלא לדבר על יבנה, שזינקה מן המקום ה־15 עד למרכז הטבלה בזכות 1—0 ביתי על מכבי פתח תקוה, המתקשה להוכיח העונה את ימיה הגדולים מאשתקד.

גם הפועל פתח תקוה עדיין לא נכנס למסלול המוצלח ואתמול סיים בביתו 1—1 עם הפועל כפר סבא, שהחל את העונה בצורה מרשימה ונעצר כליהם בשבועיים האחרונים.

המחזור של אתמול היה בינוני באיכותו וגם בכמות השערים שהובקעו בו — רק 14 — ולבד מן ההתייצבות בצמרת ובתחתית ודו מה שלא השתנה דבר בנוף הלאומי, כדי להזניק את ליגת הכדורגל מעל לאפרוריות המאפיינת אותה בעתה זו.

מלך השערים

1. מישל דיין (הפועל ירושלים) 4
—. ניר לוין (הפועל פתח תקוה) 4
—. ויקי פרץ (שמשון תל אביב) 4
—. מרדכי איוניר (מכבי ת"א) 4
5. אבי גולדר (בית"ר ירושלים) 3
—. משה סיני (הפועל ת"א) 3
—. גדעון סיימון (הפועל כפר סבא) 3

במחזור הבא

● מכבי יפו — בני יהודה
● הפועל חיפה — הפועל ת"א
● מכבי פ"ת — מכבי ת"א
● בית"ר י־ם — מכבי יבנה
● הפ. כפר סבא — הפועל י־ם
● מכבי שעריים — הפועל פ"ת
● שמשון ת"א — מכבי חיפה
● מכבי נתניה — הפ. באר שבע

באלט־אוויר בין המגן היפואי אורי סלימן לחלוץ הפועל ת"א שלום אביטן (משמאל). כשעל הקרקע השוער לביא קוניצקי שנכבש 1—3. (צילום: עוזי קרן).

הכל נרדמו אחרי השיוויון

מאת יגאל פלג

כאשר נאבקו שחקני באר שבע עם יריביהם על כר הדשא לא ידעו שכל חברי הנהלת קבוצתם התפטרו ובכך הצטרפו אל יו"ר האגודה שהודיע על התפטרותו באמצע השבוע. התפטרות ההנהלה באה בגלל אי כיסוי חובות כספיים משנים קודמות.

עובדה זו לא השפיעה לרעה על משחק הפועל באר שבע, העובדות שהתקופה חלפה השמיטה. הניצחון ניצל את ההזדמנות שניתנו לו לבצע את שמשון שלא גילה משחק מעולה מן גם שכשער ניצב שער המוזמן שערים.

שחקני באר שבע תיפקדו כקבוצה מלוכדת, אך זאת על חשבון העונה. יוזמה ותיחכום. כל מהלכי הקבוצה היו שקופים והשמשונים קטעו בקלות רבה את המהלכים כבר במרכז השדה.

הבאר שבעים העדיפו למסור זה לזה במקום לבעוט מכל מצב, ואילו השמשונים נתגלו כבעלי נסיון עדיף ובעלי שליטה טובה יותר בכדור וכך אף היו ראשונים לכל כדור. אך מי שחסם את דרכם היזוה לנבחים "תותנה אוחזנה" היה הבלם הצעיר מוטי דהן ש"ניקה" את השטח ביעילות. כששמשון התבלט ויקי פרץ שגרם כאבי ראש למגיני באר שבע כל אימת שהכדור הגיע לרגליו. נסיונו, קור רוחו ותיחכומו עזרו לו בדקה ה־38 כאשר פרץ למרכז רחבת באר שבע ובראותו את מריו וזכוביצקי שוגה ומתרחק משערו, הקשית ויקי כדור מדויק מעל לשוער הכדור פיתר ברשת. בדקה ה־44 שב שנה זר כוביצקי, נטש את שערו, אך למזלו הכדור הקשתי של שוקרון חלף מעל למשקוף.

בהיפתח המחצית השנייה החלו שחקני באר שבע לתקוף את שער שמשון ובדקה ה־48, שלח עוזר כדור קשתי מפינת מלבן ה־16 לפינה הנגדית. שם חיכה אילוז שהתרומם ונגח לרשת מעל הזר. עם השוואת התוצאה כמו "נרדמו" שתי הקבוצות ועיקר המאבק התנהל במרכז השדה.

הפועל ב"ש — שמשון תל אביב 1—1 (0—1)

השער לבאר שבע: שלמה אילוז (48). השער לשמשון: ויקי פרץ (38).

★ המצטיין: מוטי דהן

● הפועל באר שבע: זוכוביצקי, ברהום, אלמה, דהן, אמר, (נגנה), שושני, דוידי, אבוזוזי, עוזר, אילוז, ריבמן. מאמן: נחום סטלמך.

● שמשון תל אביב: חדד, דהרי, כהן, שמעונוב, עובדיה, מזרחי, מלכה, (שלום), ארביב, הלוי, שוקרון, פרץ (קפיטולניק). המאמן: מיכאל קדוש.

שפט: יאיר טלינגר, 5000 צופים, בבאר־שבע.

הם למטה בטבלה — בצדק

מאת יצחק לביא

תוצאת התיקו 1—1 נבעה מחוסר תיחכום, חוסר תכלית, חוסר לחימה וגם חוסר מצבי כיבוש ליד השערים. כפי שבראו אתמול ניתן בהחלט להסביר את מיקומן של שתי הקבוצות בירכתי הטבלה הלאומית.

המחצית הראשונה היתה סבירה הגם יותר מזה. הקצב היה מהיר, שתי הקבוצות ניסו להגיע למצבי כיבוש, אולם כשלו סמוך לרחבות השערים. 25 הדקות הראשונות היו הטובות מכל שלבי ההתמודדות ובהן היה לפתח תקוואים יתרון קל שגם התבטא בשער יתרון מיד בפתיחה. היה זה בדקה ה־7: רונן הלל שלח כדור טוב בין שלושה כפר סבאים, לניר לוין שהדף עם הרבה כוח לרוחבה, חלף על פני נוסטבסקי ושניים ממגיני האורחים הצליחו לבעוט לפינה הנגדית הבלתי סגורה — 1—0.

כפר־סבא עמו על השופט בטענה לנבדל של ניר לוין ולחלופין היה מי שטען, כי הלל שיחק עם הכדור ביד.

דקה קודם לכן (6) הספיק מיימוני למסור בין שניים למסיקה שספק ניסה לבעוט, ספק חיפש את נוהר, שאמנם הגיע לכדור, אבל באיחור. אגב, שער הזוגה עלה לכפ"ס גם בחילוף ראשה, זה של השוער נוסטבסקי שנפצע עם ספיגת השער הכדור בתיק אבי ששן. 20 הדקות האחרונות של המחצית הראשונה התנהלו בעליונות מוחלטת של כפר־סבא. עם מישחק אגפים לא־רע, אבל נתברר כי היה זה לחץ עקר. כך, לדוגמה, הצליח דויד לוי המקומי להרחיק בסמוך לקו השער נגיחה של מיימוני לאחר הרמה יפה של מסיקה בדקה ה־40. המחצית השנייה היתה חלקה והבגבתע של ביא לוי (קשר נסוג). במקום החלוץ הצעיר מני בסון, כדי לשמור על מייקל יפה הוציאה מהעוקץ הכפרסבאי. אם נוסיף לכך את השמירה הצמודה של גדעון סיימון על ניר לוין, נקל להבין את העיבה השקטה ככל שנקפו הדקות.

מי שהצליח לעורר קצת את הצופים היה הבלם גדעון סיימון שהשווה בדקה ה־76: מיימוני הרים מימין כדור עונשין, הכדור חלף על פני אלון חזן בסמוך לקו ה־16 וסיימון בזכי גובה בעט את הכדור המקפץ — 1—1.

מכאן, היו כבר צופים שהחלו לעזוב.

הפועל פתח־תקוה — הפ. כפר־סבא 1—1 (1—0).

השער לפתח־תקוה: ניר לוין (7). השער לכפר־סבא: גדעון סיימון (76).

★ המצטיין: גיל מאבו.

● הפועל פתח־תקוה: ג'רבי, דויד לוי, בורנשטיין, אלון, יוסף, איליה, חזן, סאבו, הלל (בסון (גיא־לוי), לוין. המאמן דרור בר נור.

● הפועל כפר־סבא: נוסטבסקי (ששן), אידינגר, סיימון, אוקנין, איינשטיין, יפה, מרגנה, מסיקה, באארון (בן חיים), נוהר, מיימוני. המאמן: נסים בכר.

שפט יצחק יונס, 1500 צופים בפתח־תקוה.

ליגה א'

● מחוז צפון: בית"ר נהריה — הפועל עליה כפר־סבא 1—3 (0—1), מכבי שפרעם — מכבי אחי נצרת 3—2 (2—2), הפועל קרית־אתא — מכבי עפולה 3—0 (1—0), הפועל רעננה — הפועל טירת־הכרמל 1—5 (1—2), הפועל בית־שאן — מכבי חדרה 1—3 (0—1), הפועל נצרת־עילית — מכבי אור־עקיבא 0—0, הפועל קרית־שמונה — מכבי טמרה 2—3 (0—1).

● מחוז דרום: הפועל אשקלון — הפועל אור־יהודה 1—2 (0—2), הפועל ראשון־לציון — הפועל קרית־מלאכי 1—1 (0—0), הפועל ירוחם — לוחם חולון 2—0 (0—1), מכבי קרית־גת — הפועל אזור 1—1 (1—0), הפועל דימונה — הפועל קרית־אונו 1—2 (0—1), בית"ר באר־שבע — מכבי השקמה ר"ג 2—1 (2—1).

● בליגה הלאומית בכדורסל התוצאות הבאות: אס"א ירושלים — הפועל כפר השיא 13—12. אס"א תל אביב — מכבי חיפה 9—6. הפועל רעננה — הפועל גליל עליון/קרית שמונה 24—6.

עקיצה יפואית עוררה את הפועל ת"א בסיום

מאת גיא צוקר

הפועל תל־אביב רץ קדימה וכעת כבר אין מי שיחלוק על קביעה זו. אתמול נזקק לעקיצה מבאיבה למדי של מכבי יפו (שער שוויון בדקה ה־78), כדי להתעורר ולהפגין כדורגל טוב ויעיל, שהניב שני שערים ב־6 דקות וניצחון שלישי ברציפות (3—1).

יהיה מי שיאמר שסדר המישחקים האיר פניו לתל־אביב, עם מידה בלתי מבוטלת של צדק. היריב מישו יכול בהחלט להיכנס לרשימת מחלקי הנקודות, ובשמונת הימים האחרונים התחיר 8 באיצטדיון בלומפילד.

גם מול יריב נאיבי ולא מסוכן התקשה הפועל במחצית הראשונה. משה סיני ניסה להניע את חבריו קדימה, אך אלה שיחקו בהילוך איטי ואיפשרו להגנת יפו (בה בלט לביא קוניצקי) לבלום את מרבית ההתקפות התל־אביביות. בסוף סיכנו באופן ממשי את שערה. יוצאת דופן, מן הכלל היתה זו. היתה התקפה שבשיל הפועל בדקה ה־20: אלי כהן הגביה כדור מימין, אביטן נגח את הכדור לקרקע וקוניצקי, שהוטעה ודינק, הצליח לשלוח יד והדף במאמץ לקרן.

את המחצית השנייה פתח הפועל, כרגיל, תוך גילוי מישחק שאנן ובלתי מסוכן. אולם בדקה ה־55 הכשיל סיני, 22 מטרים אלכסונית לשער יפו. הוא בעט כדור חזק וטכני, שנגע בקרקע והעביר את תאוצתו (במחצית ידי גשם) והרשת ספג מים. קוניצקי איחר בתגובתו והתוצאה: 1—0 לתל אביב. כאן יכולה היתה תל אביב לסיים את המישחק ולהבקיע שערים נוספים, אך שחקניה המשיכו להרגיז את אוהדיה המעטים ביציעים ושער שוויון יפואי, בדקה ה־78, התקבל בשביעות אצל הצופים. יהודה עמר שגה, כשנגח כדור אחורנית: צ'יפרוט השתלט עליו, חלף על פני יעקב כהן ובעט מימין לרשת, 1—1. זה היה, כנראה, יותר מדי. תל אביב פתחה בהתקפות רצופות על שער יפו. משה סיני הגביה כדור קרן מימין בדקה ה־84 ויהודה עמר נגח אותו לרשת (2—1). הפועל לא עצר ומכבי יפו לא ניסה לעצור אותו. בדקה ה־89 הגביה אביטן, באמנות, כדור לרחבה ושבתאי לוי — שהחליף את גיל לנראו הבלתי תכליתי — נגח כדור נוסף לרשתו המתמלאת והולכת של קוניצקי.

כדאי להזהיר מידה הפועל חייב לשפר את מישחק ההתקפה שלו, כדי להפוך לטוען רציני לתואר. כיוון שלא בכל פעם ישחק מול יפו. בהגנה, בכל אופן, מעודד שילובם של עמר ואילן שוקרון, המשתפרים בהדרגה. אם אפשר יהיה לכתוב אותן שורות על שלום אביטן ושבתאי לוי, ירבה דוד שוויצר בחיוכים, וקבוצתו — בניצחונות.

הפועל תל אביב — מכבי יפו 3—1 (0—0).

השערים לתל אביב: סיני (55), עמר (84), שבתאי לוי (89). השער ליפו: צ'יפרוט (78).

★ המצטיין: משה סיני.

● הפועל תל אביב: אלטר, שוקרון, עמר, יעקב כהן, לסרי, סיני, דאבר (יאבה), אקונין, אלי כהן, לנראו (שבתאי לוי), אביטן. המאמן: דוד שוויצר.

● מכבי יפו: קוניצקי, כהן צדוק, דניאל (פריג), בוטביקה, סלימן, אלקולומברה, אמיגה, לניאדו, יוסי לוי (דיגבי), מרחי, צ'יפרוט. המאמן: מוטי ליאון.

שפט עובדיה צבי, 3000 צופים באיצטדיון בלומפילד.

כדורעף

ארה"ב זכתה בגביע העולמי

טוקיו (איפי). האלופה האולימפית ארצות־הברית זכתה כאן בטורניר הגביע העולמי בכדורעף עוד לפני המחזור האחרון של המישחקים.

אתמול ניצחה ארה"ב את יפאן 15—10, 15—5, 15—2, ניצחונה הששי ללא הפסד בטורניר. היום ישלימו מעפילי ארה"ב את מישחקיהם מול המדורגת שניה, צ'כוסלובקיה שניצחה אתמול את ברית המועצות 15—17, 15—9, 15—6, 15—6.

יבנה: הכל בזכות פרץ

מאת עמי הרמן

שמעון פרץ נושא על גבו את הספרה 9 — בחור צנום, אבל שווה הרבה, הרבה מאוד למכבי יבנה. הוא כבש את כל השערים לזכותה בעונה זו — אחד לרשת מכבי תל אביב השני אתמול נגד מכבי פתח תקוה. שני שערים שהקנו למכבי יבנה 6 נקודות, והעלו את הקבוצה ממעמקי הטבלה למרכזה.

שחקני יבנה חזרו למגרשם הביתי עם רצון עז לנצח. שלושת ההפסדים האחרונים דירדרו את הקבוצה למקום לפני־האחרון, ולכן אין פלא שהם נכנסו ללחץ. אבל רוח הלחימה עשתה את שלה, והתוצאה: שליטה בשדה וניצחון.

אין ספק, הפער מקפח את שחקני יבנה. לאורך 90 הדקות לחצו היטב. היו ראשונים לכל כדור ולא התירו לאורחים מפתח־תקוה כל סיכוי. בהגנה היו שני הבלמים, אשר סלומון ודוד לוי, חומה בלתי־עבירה ואילו בהתקפה התעתע שמעון פרץ שוב ושוב בשחקני היריב.

לעומתם איכזבו שחקני פתח־תקוה לאורך כל המישחק. רק השוער משה מרגוס וצמד הבלמים, יזון פרסלני וחיים יחיאל, גילו יכולת מעודדת. איכזבו גם שחקני נבחרת הנוער תמיד דניאל וטל בניה.

שער הניצחון הושג בדקה ה־50 כאשר דוד ועקנין פרץ משמאל ומסר לשמעון פרץ שבעט בחוזקה לעמוד השמאלי ומשם לרשת. שחקני פתח תקוה היו קרובים לשיוויון בדקה ה־55, כאשר רונן רבינוון פרץ מהמרכז והגיעו מול יצחק לוי בעט — אך השוער זינק היטב ומילט את קבוצתו מאי־נעימות.

עד לסיום המשיכו שחקני יבנה לתקוף, אך חוסר המזל של ההתקפה מנע מהם הגדלת היתרון שהיו ראויים לו.

מכבי יבנה — מכבי פתח־תקוה 1—0 (0—0)

השער: שמעון פרץ (50).

★ המצטיין: שמעון פרץ.

● מכבי יבנה: יצחק לוי, אבי פרץ, סולומון, דוד לוי, בן שמעון, זגורי, יעקב, שמעון פרץ, חלפון, ועקנין (עלואה), אוחיון. המאמן: זאב זלצר.

● מכבי פתח תקוה: מרגוס, אורבל, פרסלני, יחיאל, אליהודייל, שעשוע (לוי), דניאל, גבלייבטר, רבינוון, כהן, בניה. המאמן: משה מאירי.

שפט יהושע לויה, 500 צופים במגרש מכבי ביבנה.

המאמן זאב זלצר הורחק על ידי השופט יהושע לויה מעבר לגדר לאחר שהתבטא בצורה לא ספורטיווית. כן שלף השופט לויה 6 פעמים את הכרטיס הצהוב לעבר שחקני פתח־תקווה חיים יחיאל ושפיק אל הזייל, וכן מאיר בן־שמעון, ציון יעקב, אבי פרץ ושמעון פרץ מיבנה.

שלושה שיאים בהרמת משקולות

שלושה שיאים לאומיים בהרמת משקולות נקבעו בפתיחת תחרות הליגה הלאומית. מרדכי ודנו ממכבי תל אביב שיפר את שלושה שיאיו 48 ק"ג. בחטפה קבע 55 ק"ג, שיפור של 5 ק"ג לשיאו, בהדיפה ל־67 ק"ג שיפור של 5 ק"ג לשיאו ובקרב שיפור 122.5 ק"ג. שיפור של 10 ק"ג לשיאו. בתחרות הפתיחה של הליגה הלאומית בניצחון עם 1639 נקודות על האלופה מכבי תל אביב 1517 נקודות.

רוזן נכנע גם לבני יהודה

מאת שמואל קלינגר

המאמן צבי רוזן חזר הביתה, ומכבי נתניה חזר לסורה: בני יהודה חזרו הביתה לשכונת התקווה כדי לנצח ולהשיג 3 נקודות ביתיות ראשונות מאז שובם לליגה הבכירה.

בינינו לבין עצמנו, יתכן שצודקים מבקריו של המאמן צבי רוזן, הטוענים כי רוזן מאמץ גישה הגנתית מופרזת. ומה הפלא שלרשותו של המאמן מנתניה סוללת כוכבי כדורגל שהצורות אשר מעריך עודפי שטובים מהם אפשר למצוא רק בנבחרת הלאומית.

לנוכחם של אריה, גד מכנס, ניסים ברדה וחיים ברדה יאמר רק, כי הפעם לא נכבש לשער שכותי, אלא, נוצחו על ידי קבוצה עדיפה בכושר וביכולת, שידעה לנצל טוב יותר רק אחת מן ההזדמנויות. וזו היתה ההפתעה האמיתית.

ניסים כהן היה האיש אשר יצר מקצת מן ההזדמנויות הללו לבני יהודה. משה איזנברג היה הצעיר אשר השתער על הזדמנויות אלה ובראשונה (26) השיג מסירה מצויינת של ניסים כהן כדי להכניע את הביב שהצליח אמנם להדף הכדור, אך לא למנוע הירידה לרשת. שתי דקות מאוחר יותר היה זה איזנברג שניצל מסירה מצויינת של נסים כהן כדי לזעזע את המשקוף ובמחצית השנייה שוב פעל הצמד ניסים כהן ומשה איזנברג ושער נתניה ניצל בנס.

אם במחצית הראשונה נתקבל יתרון גם של בני יהודה באומן מכבי בעיקר בגלל הרוח שנשבה בגב השחקנים, הרי שלאחר ההפסקה הפתיע מיעוט הבעיטות לשער של חלוצי נתניה. הם אמנם השתפרו מעט לנוכח חולשתם קודם לכן, אך לכלל סיכון ממשי של שער בני יהודה במעט שלא הגיעו.

יצחק שניאור ושחקניו מבני יהודה ראויים, אפוא, למלוא המחמאות על רוח הלחימה ועל ההקרבה למופת שגילו מול קבוצה שבאמון תיאורטי עולה עליה לאין שיעור. ניצחון בני יהודה הושג בצורה ספורטיבית ראויה לציון.

לעומת זה יש במשחק האורחים מנתניה כדי לעורר מספר תמיהות ובין היתר על תיפקוד כמה מן השחקנים. אז מה אם במקרה קוראים להם מכנס? רוזן שחניכיו הצליחו במאמץ רב להחזיר את שרביט האימון לידיו אך בהגיע עת המבחן הסתבר להם כי שכחו את תלמודם.

בני יהודה — מכבי נתניה 1—0 (1—0)

השער: משה איזנברג (26).

★ המצטיין: ניסים כהן.

● בני יהודה: אסייג, סלמן, אריה, סגל, עלה, אייל חיים, (סילקה) רוני מאיר, ניסים כהן, רפי שמואל, בן־טוביים, איזנברג. המאמן: יצחק שניאור.

● מכבי נתניה: הביב, שמעון מנחם, בר, ברדה, גד מכנס, (גואטה) לם, חיים לוי (חיים גבאי) לביא, יגאל מנחם, עודד מכנס, שלום תקווה. המאמן: צבי רוזן.

שפט: יעקב שיינר, 3000 צופים, בשכונת התקוה.

משה איזנברג, בדרכו להודיה הולבשה בהפסקה, לאחר שער הניצחון שבכבש לזכות בני־יהודה נגד מכבי נתניה. (צילום: אליצור ראובני).

נבחרת הנוער בטניס לארה"ב

נבחרת הנוער של ישראל בטניס יוצאת לארה"ב להשתתף באליפות העולם לנערים ולילדים. כמו כן ישתתפו הצעירים בסבב תחרויות בארה"ב ובמרכז אמריקה. היוצאים הם: גלעד בלום, עמית נאור, רביב ודנפלד וחיים ציון והנערות דליה קורואס, הוביות גלאון וחגית אחזיה.

הניחוש הנכון

1. ב. יהודה — מכבי נתניה 1
2. הפועל ב"ש — שמשון ת"א x
3. מכבי חיפה — מכ' שעריים x
4. הפועל פ"ת — הפועל כ"ס x
5. הפועל י־ם — בית"ר י־ם 2
6. מכבי יבנה — מכבי פ"ת 1
7. מכבי ת"א — הפ' חיפה x
8. הפועל ת"א — מכבי יפו 1
9. יהודה — הפועל עכו x
10. הפועל יהוד — הפ' חולון 1
11. הפ' מרמורק — הפ' ר"ג 1
12. בית"ר נתניה — בית"ר רמלה x
13. טבריה — הפועל לוד 1

שוב מהפך בליגת המישנה

המוליך התורן: רמת עמידר

אחרי ניצחון 3—0 על בית־שמש * בית"ר נתניה נבלם: רק 1—1 עם בית"ר רמלה בבית

מאת משה הר־געש

לליגה הארצית יש מוליך חדש, מכבי רמת־עמידר, לאחר המחזור העשירי: רמת־עמידר הביסה במגרשה ללא קושי את הפועל בית־שמש 3—0 וניצלה תיקו ביתי מאכזב של בית"ר נתניה (1—1 עם בית"ר רמלה) שהוליך ערב המחזור. גם קבוצות הצמרת האחרות איבדו נקודות: הפועל לוד נוצח בטבריה 0—1, בית"ר תל־אביב סיים בתיקו 0—0 עם הפועל רמת־השרון. הפועל מרמורק השיג את הניצחון המלהיב של המחזור, 3—4 בבית על הפועל רמת־גן.

17 שערים הובקעו במחזור ה־10. ארבע קבוצות ניצחו בבית, רק הכח ר"ג ניצח בחוץ. שלושה מישחקים הסתיימו בתיקו, שתקן אחד הרחוק, שבע קבוצות לא הבקיעו.

מכבי רמת־עמידר — הפועל בית־שמש 3—0 (1—0)
השערים: אלי תגר (39, 78), עמוס סייב (59).

* המצטיין: אלי תגר.

מכבי רמת־עמידר סיפס לפסגה בניצחון נאה 3—0 על קבוצת התחתית הפועל בית־שמש שחזרה העונה לליגה הארצית. המארחים ניצלו חול־שה מהימה של הדייב והיו קרובים להגדלת הניצחון. שפט קלמן צימרמן, 150 צופים, ברמת־עמידר.
יוסף חכם

בית"ר נתניה — בית"ר רמלה 1—1 (0—1)
השער לנתניה: שלומי אדרי (59). השער לרמלה: אריה אריאל (39).

* המצטיין: יוסי אדרי.

בית"ר נתניה לחץ ברוב שלבי המישחק אך הצליח להשיג רק נקודה, למרות שמן הדקה ה־40 נהנה מיתרון מספרי. לאחר שאריה מזרחי מרמלה הורחק בגלל כרטיס צהוב שני. שפט יוסף שועי. 1500 צופים, בנתניה.

בית"ר תל־אביב — הפועל רמת־השרון 0—0

* המצטיין: רפי סלד.

הבית"רים שוב הראו סימנים בול־טים של אדישות ואפטיה שאיפשרו למארחים להשיג נקודה וכמעט יותר. שחקני רמת־השרון שיחקו בשאפתנות רבה, הגיעו ליותר הזדמנויות, אך לא ניצלו את יתרונם. שפט דני יפמולד, 500 צופים, בשכונת התקווה.
שמואל קליגר

הפועל טבריה — הפועל לוד 1—0 (1—0)
השער: משה ממן (44).

* המצטיין: משה אזולאי.

קבוצת הפועל טבריה קצרה, אתמול, ניצחון נאה על קבוצת־הצמרת של הפועל לוד 1—0. הטבריינים שוב הו־כיחו, כי ביומם הם מכבה, היה להם יתרון ברור שתורגם לשער אחד לפני סוף המחצית. שפט בני כהן, 1,500 צו־פים, בטבריה.

הכח רמת־גן — בית"ר חיפה 1—2 (0—1)
השערים להכח: משה יחיאל (49), אילן גוילי (75). השער לבית"ר: אלי לוהטל (2).

* המצטיין: אליאס פרג'.

הבית"רים פתחו היטב ואף הובילו במחצית ביתרון של שער, אך שחקני הכח חוללו מהפך במחצית השניה, שיפרו את יכולתם ללא הכר וחזרו הביתה עם ניצחון חשוב. שפט חיים ליפקוביץ, 800 צופים, בקרית־אליע־זר.
אלברט אלגרבלי

ליגה ארצית

הפועל חדרה — הפועל עכו 0—0

* המצטיין: מוטי עטייה.

העולה החדש לליגה הארצית הפועל עכו, הפתיע אתמול את הפועל חדרה, כאשר חילץ תיקו מהמא במישחק חוץ. האורחים מעט שיחקו ללא רגשי נחיתות, והקובעה ששוער חדרה מוטי עטייה היה השחקן הטוב במישחק, מרבית בעד עצמה. שפט יצחק ברן. 500 צופים, בחדרה.
דוד רוזנבלום

הפועל מרמורק — הפועל רמת־גן 4—3 (1—0)
השערים למרמורק: נרי שרעבי (16, 56), זרח שעובי (50), אילן ברדרור (51). השערים לר"ג: עומר אוסטבסקי (72), מאיר בלושטיין (86), ניסים רבי (87).

* המצטיין: זרח שעובי.

הפועל מרמורק כבר הוביל 4—0 אך האורחים מרמת־גן כמעט שהצליחו להשוות, כאשר שלושה שערים הובקעו ברבע שעה. הצופים חזו במישחק בריר לפחות מבחינת כמות השערים והמהלך. שפט יצחק אורגר. 200 צו־פים, ברחובות.

טבלת הליגה הארצית

.1	רמת־עמידר	10	5—11	21
.2	בית"ר נתניה	10	6—14	20
.3	הפועל לוד	10	6—12	18
.4	בית"ר ת"א	10	10—17	17
.5	הפועל טבריה	10	8—9	17
.6	הכח ר"ג	20	14—12	16
.7	בית"ר רמלה	10	6—10	15
.8	הפועל חדרה	10	6—8	13
.9	רמת־השרון	10	14—10	13
.10	הפועל חולון	10	11—8	12
.11	הפועל עכו	10	9—9	10
.12	הפ.מרמורק	10	15—11	10
.13	הפועל יהוד	10	8—6	9
.14	הפועל ר"ג	10	12—8	9
.15	בית"ר חיפה	10	9—6	7
.16	בית־שמש	10	18—7	4

במחזור הבא

- הפועל לוד — הפועל חדרה
- הכח ר"ג — הפועל טבריה
- בית"ר רמלה — בית"ר חיפה
- רמת־השרון — בית"ר נתניה
- הפועל ר"ג — בית"ר ת"א
- בית־שמש — הפועל מרמורק
- הפועל חולון — רמת־עמידר
- הפועל עכו — הפועל יהוד

הפועל יהוד — הפועל חולון 0—1 (0—0)
השער: יורם כהן (58).

* המצטיין: עזי מנצורי.

יתרון קל של שחקני הפועל יהוד הספיק להשגת ניצחון בית חשוב 1—0 על הפועל חולון. שפט שבתאי רוזה. 300 צופים, ביהוד.

כל הישראלים הודחו מאליפות אוסטרליה

גליקשטיין נכנע לאמריקאי אנגר, מנסדורף לצרפתי לקונט ופרקיס לאמריקאי גילברט * מנסדורף והבריטי בייטס לסיבוב השלישי בזוגות אחרי ניצחון מפתיע על הצרפתי פורז'ה והשוודי ארברג

טניס

מלבורן (שרות "ספורט הארץ"). סוף שבוע עגום היה לטניסאים הישראלים המשתתפים באליפות אוסטרליה. הם נוצחו בכל ארבעת המישחקים בהם השתתפו חוץ בשתי מערכות בסך הכל.

רק שלמה גליקשטיין זכה במערכה במישחקי היחידים בסיבוב השני מול האמריקאי מאט אנגר, המדורג 33 בעולם. אבל אנגר ניצח בסיום 6—2, 1—6, 5—7, 2—6. לעומת זאת, מנסדורף, ניצח הסיבוב הראשון, לא היה מעונה למישחקו המצויין של המדורג ה־13 באליפות, הצרפתי הנרי לקונט שניצח 6—4, 6—2, 7—5. שחר פרקיס, שנוצח בסיבוב השני, נכנע למדורג 10 כאן, אלוף התחרות "הפרס הגדול" ברמת השרון בראד גילברט (ארה"ב) 3—6, 3—6, 6—7.

פרקיס וגליקשטיין, שעלו השר לסיבוב השני של מישחקי הזוגות, נוצחו אתמול ע"י הצמד האוסטרלי־האמריקאי 3—6, 5—7, 6—7.

לעומתם, הוללו אתמול עמוס מנס־דורף והבריטי ג'רמי בייטס סנ־סציה כאשר הדיחו בסיבוב השני של טורניר הזוגות את הצרפתי גי פורז'ה והשוודי סטפן אדברג 4—6, 4—7, 6—4.

יוהאן קריק, האמריקאי יליד דרום־אפריקה, המדורג כאן שישי, היה לטניסאי הראשון שהעפיל לשמינית הגמר: כשניצח את האוסטרלי פיטר דוהאן 7—5, 6—5, 6—4, 6—0. בסוף השבוע הודחו עוד שני מדורגים: דויד פייט (ארה"ב, מדורג 15) נכנע לאוסטרלי הצעיר דארן קהיל 6—3, 6—7, 3—6, 6—3, 0—6 וגרג הולמס (ארה"ב, מדורג 16), נכנע לאוסטרלי אחר, מארק וודפורד 6—1, 1—6, 4—6, 2—6. עד כה הודחו 6 מ־16 המדורגים בין הגברים.

ג'ון מקנרו העפיל לסיבוב השלישי בניצחון 6—4, 6—3, 6—3 על הדרום־אפריקאי דני וישר. אבל הוא היה מעורב שוב בכמה ויכוחים עם השופטים כאשר התלונן על מצבו הגרוע של המגרש השתמש במילים בוטות. הוא נקנס ב־1,250 דולאר. בגב הצטברו סכומי הקנסות שלו ל־7,500 דולארים והוא יושעה מפעילות לשלושה שבועות בסיום אליפות זו.

הקאריירה של הטניסאית הבריטית הגדולה וירג'יניה וייד הגיעה אתמול לסיומה. וייד בת ה־40 הודיעה עוד לפני פתיחת התחרות כי היא פורשת מפעילות, הפסידה להאנה מנדליקובה, המדורגת שלישית, 6—3, 6—7. היה איפוא האחרון בקאריירה עשירה.

שתי הגדולות העפילו לסיבוב השלישי: מרטינה נברטילובה גברה על האוסטרלית בת ה־16 ניקול פרוביס 6—2, 6—1 וכריס אוורט־לויד ניצחה את בת־ארצה בטסי נייגלסון 4—6, 6—4, 6—0.

ועדת הבדיקה סיימה גביית העדויות

אלמוג המטרה — צמצום הליגות ומקצוענות מלאה

המאמן מירמוביץ' חזר על עמדותיו * שוייצר: אין תעסוקה מלאה למאמן זר

כדורגל

מאת סופר "ספורט הארץ"

יוסף מירמוביץ', מאמן נבחרת ישראל בכדורגל, חזר על עמדותיו בעת שהופיע שלשום בפני ועדת הב־דיקה שמינתה ההתאחדות לכדורגל בעקבות כשלון הנבחרת בטורניר הקדם־עולמי. המאמן מירמוביץ' אמר כי הכל נעוץ בשערים כלתי מחוייבי המציאות ולדבריו, אם שוער מוסר כדור לשחקן יריב סמוך לרחבת ה־16, לא עוזר מאומה ואין לכך כל קשר למה שנעשה מסביב, כולל המשמעת.

לדעת המאמן, חרצו שערים סראגיים את גורל הנבחרת לשבט. הוא הצדיק את מגמת האימונים באירופה כאשר זו היתה הכנה טרום־עונתית. הנבחרת הצליחה במישחקי הידידות ואי אפשר להיות חכמים בלילה לאחר מעשה, כמו שכינה מירמוביץ' את המשמיצים ואת אלה שהתלוננו על הנבחרת. מירמוביץ' הוסיף כי לא הוכח כי מי שנקט סגנון של יד חזקה הצליח בעבר. בארץ היתה משמעת סבירה. ובחו"ל טבעי שהיו הריגות אצל קבוצת אנשים הנמצאים זמן ממושך יחדיו. הריגות תמיד היו ותמיד יהיו, כי לכל מאמן יש דרך התגובה שלו. הוא העריך, לדבריו, שהטובים יהיו בנבחרת ולא מוצצה לה.

מירמוביץ' הסכים בעיקרון, כי למאמן הלאומי יהיה עוזר זאוהר. כי עדיין לא השקיף את כל דעתו בענין הנבחרת.

נגד מאמן זר

דוד שוייצר, שאימן את הנבחרת בעשור הקודם והצעידה לגמר האו־לימפי במונטריאול ב־1976, אמר כי רצוי שיהיה איש מקצוע בוועדה המפקחת על הנבחרת, וכי עמידה בל־חצים היא תכונה חיונית למאמן לאומי ובכלל לכל מאמן. הוא מצדד בצוות שיפעיל את הנבחרת, ואינו בעד מאמן זר, כי אין לו תעסוקה מלאה וגם אינו מכיר את המנטאליות הישראלית.

לדעתו, צריכה בחירת המאמן להיע־שות בראיונות אישיים, במו"מ ולא על־ידי מיכרז, כי המאמנים כבר מוכרים. שוייצר העיר כי ההכנה הפסיכולוגית בנבחרות לא היתה מהמעולות, כי לשוער צריך להקנות ביטחון רב. התייחס גם לנושא הכנת שמירות מסויימות.

מיכאל אלמוג, שכיהן בעבר כיו"ר הנהלת ההתאחדות, אמר כי הכדורגל שלנו אינו טוב, חסר תשתית ועם כל הסוגים השיטות לא הגענו להישגים גדולים. "גם אם הגענו פעם לטורניר הגמר במכסיקו, זה היה מיקרי", אמר. לדעתו התשתית צריכה להשתנות. מקצוענות מלאה וצמצום הליגות צרי־כות להיות המטרה לטווח ארוך. אלמוג הציע לשקול היטב לפני שמסור לישום על מאמן זר, מאחר והעבר טרש כל מאמן מחו"ל. "זה עובד בכבי. אחד מהם, גילה מאנדרי, אף ביקש לדבר עם דוד ברגנודין", גילה. חשוב שהנהלת הנבחרת תהיה חזקה והיו"ר של ההתאחדות אינו חייב לטפל אישית בכל הנושאים הקשורים לנבחרת.

איתן עמית, כתב העיתון "ידיעות אחרונות" שסיקר את המסע לאוקיאניה, אמר כי לא היתה משמעת בנבחרת, כי ההרכב היה שמרני מאד וגרם לחוסר מוטיבציה אצל שחקני ההרכב הראשון וגם בקרב שחקני הספסל וכי שחקנים משני הסוגים ידעו כי מעמדם לא ישתנה. הוא הציע לצוות מאמן למשימה ספציפית, ולא להחתים מאמן של קבע.

הוועדה מקווה לסיים את הסיכומים היום או מחר, ולהגישה למזכירות ההתאחדות לכל המאוחר עד מחר־תיים.

אן.בי.אי

הסלקטיס והלייקרס ממשיכות לדהור

ניו־יורק (אי־פי). בוסטון סלטיקס ולוס־אנג'לס לייקרס ממשיכות לדהור יחדיו. באותו קצב, לקראת עימות נוסף ביניהן בסידרת הגמר של ליגת האן.בי.אי. השלישי ברציפות.

בוסטון זכתה אתמול בניצחונה ה־14 מ־16 מישחקים, 94—88, על ניו־יורק ניקס עם 31 נקודות של לארי בארד, התותח לכושר. פטריק יואינג קלע 29 נקודות, בעימות הראשון שלו עם רוברט פאריש וביל וולטון — שחקני הציר של בוסטון. פילדלפיה מתאוששת ואתמול ניצחה את אינ־דיאנה 110—100, כשמוזס מאלון קלע 62 נקודות לזכותה. אינדיאנה נוצחה בפעם השביעית ברציפות.

במערב זכו הלייקרס בניצחון רחוק, 108—107, על סיאטל סופרסוניקס. קארים־עבדול ג'אבר, שקלע את סל הניצחון שלוש שניות מן הסיום, סיים את המישחק עם 31 נקודות. גם הלייקרס נוצחו, עד עתה פעמיים בלבד.

פיניקס זכתה בניצחונה השלישי מ־18 משחקים, 126—110, על יוסטון. וולטר דייויס קלע 39 נקודות לפיניקס ולארי נאנס הוסיף 30. יתר התוצאות: דטרויט — מילווקי 111—102, ניו־ג'רזי — אטלנטה 107—97, דאלאס — סקרמנטו 133—111, סן־אנטוניו — לוס־אנג'לס קליפרס 134—106, דנוור — יוטה 129—114, פורטלנד — שיקאגו 122—107.

בעיטה חפשית

המסע ליוון ולאנגליה הוכיח: לישראל שוב יש נבחרת

מראה מעל לסל

מיכאל קרנון

נבחרת הכדורסל של ישראל חזרה בליל שבת במורל גבוה מלונדון אחרי הניצחון 87—77 על אנגליה, כאשר המאמן והשחקנים מודעים לכך שעתה הם מצויים בעמדה מצויינת להבטחת השתתפותם במישחקי גמר אליפות העולם.

המאמן צבי שרף גורס כי השבוע האחרון היה אחד הטובים ביותר שהיו לנבחרת מזה שנים. לא רק שלושת הניצחונות באתונה ובלונדון, אלא גם האימונים והשהיה המשותפת יצרו צוות מגובש שהוכיח את עצמו. "היה ברור לי שלאחן מרסר יזדקק ליותר ממישחק אחד נגד שוייץ כדי להיכנס לעניינים, ולכן ביקשתי שיאפשרו לי מישחקי מיבחן", אומר שרף. "בריטבר נתן מתוכה האימון ביותר הזדמנות למיקי ברקוביץ' לחזור לכושר אחרי היעדרות של שלושה שבועות בגלל מחלה. מרסר ומיקי ניצלו את ההזדמנות והציגו יכולת מצויינת במישחקים. אחרי הניצחון הגבוה של יוון על בולגריה אפשר להעריך עוד יותר את שני הניצחונות שלנו באתונה".

אבל המטרה העיקרית היה המיש־חק בלונדון. "אני חייב לשבח את הרצינות של הבחורים, שבאה לידי בי־טוי עוד באותו אימון לילי שקבעתי מיד אחרי שנחתנו בלונדון באיחור רב. את התוצאות ראינו ביום חמישי. הנבחרת הציגה אחד המישחקים הטובים ביותר שלה בשנים האחרו־נות".

שרף מספר שהאנגלים הפכו את המישחק נגד ישראל לחשוב ביותר בהיסטוריה של הכדורסל שלהם. "הם התכוננו בצורה רצינית ומאמנם האמין שבכוחם לנצח אותנו. יותר על כן: הם דיברו על הפרש 18 נקודות כדי להו־תיר לעצמם סיכוי לסיים במקום הראשון", מספר שרף. לדברי המאמן יש לאנגליה נבחרת טובה מאד. "קך ליו איירייש השחור הוא כדורסלן מעולה, שלא ידענו עליו דבר. התכוננו לעימות עם דייב סיזאל, אבל הוא שיחק בערך שתי דקות. הם ניסו כל מיני צורות שמירה אבל היו לנו תשובות לכולן. כל ששת השחקנים ששותפו שיחקו בצורה יוצאת מן הכלל".

במסיבת העיתונאים אחרי המישחק לא נשאל שרף אף לא שאלה אחת על ידי העיתונאים האנגלים. "המאמן האנגלי ביל בויק, שדיבר על ניצחון, הפך עוד ואמר כי זה כבוד גדול לאנגליה להפסיד בהפרש של 10 נקו־דות בלבד לנבחרת ברמתה של ישראל".

48 שעות קשות

שרף יגיש מחר דו"ח לוועדה המקצועית את הצעותיו כיצד להתכו־נן למישחק נגד הצ'כים ב־13 בפברואר. "אני יודע שאנו הפייבורי־טים אבל נצטרך להתכונן היטב מול נבחרת, שהיא סגנית אלופת אירופה. אני מקווה שהיכל הספורט יהיה מלא למישחק הזה, החשוב ביותר ששיחקה הנבחרת אי־פעם בישראל".

לשרף לא נותר זמן רב לנוח על זרי הדפנה. אמש כבר העביר אימון לקבוצתו מכבי תל־אביב. "עומדים בפני שני מישחקים קשים מאד תוך 48 שעות, נגד אליצור נתניה בגביע ונגד אלופת אירופה ציבונה, ביום רביעי בזאגרב. הקבוצה לא התאוששה בצורתו זה שלושה שבועות והיעדרו של לי ג'ונסון משבש לגמרי את כל התיכנון שלנו. אבל נצטרך להתגבר ולגבש מחדש את הצוות העומד לרשותנו".

טבלת בית 4

.1	צ'כיה	5	380—456	9
.2	ישראל	5	417—489	9
.3	אנגליה	5	428—421	7
.4	שוייץ	5	526—405	5

4 כבר עלו

ארבע משש הנציגות האירופיות שישתתפו בשלבי גמר אליפות העולם (6—20 ביולי בספרד), נקבעו עוד בטרם ייערך המחזור האחרון ב־13 בפברואר.

מבית 1 עולות איטליה ומערב גרמניה. הניכוי של רלף קליין הבטיחו עלייתם בשבוע שעבר בניצחון הביתי על מהוקיה 87—66. מבית 2 הבטיחו עלייתן נבחרות יוגוסלביה ועל המקום השני מתמודדות נבחרות הונגריה והולנד.

יוון, שנוצחה פעמיים בשבוע שעבר ע"י ישראל, תהיה נציגת בית 3 אחרי שהביסה את בולגריה 111—81. פולין איבדה את הסיכוי האחרון שלה כאשר נוצחה בקאטוביץ ע"י צרפת 87—107. ישראל או צ'כוסלובקיה יהיו נציגות בית 4, אחרי הניצחון הצ'כי 96—67 בסוף השבוע.

צ'לסי 1—1 בדקה ה־88 בליוורפול
ווטפורד 1—1 בדקה ה־87 במנצ'סטר

ליגה אנגלית

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). מנצ'סטר יונייטד החמיצה אתמול הזדמנות גדולה להגדיל את הפער בצמרת לארבע נקודות, כאשר ספגה שער שלוש דקות לסיום מישחקה הביתי נגד ווטפורד שהסתיים בתיקו 1—1. היה זה מישחק חמישי ללא ניצ־חון ליונייטד, שהבקיעה בפרק זמן מאכזב זה רק שני שערים.

יונייטד הופיעה שוב בהרכב חסר מאד (לפצועים הצטרף גם מלך השערים מארק יוז). עשרים דקות לסיום הוחלף הקפטן בפועל קווין מוראן ע"י אלן בראזיל. מוראן יזד המוציגים בזעם ושלף מרועו את סרט הקפטן. ארבע דקות אחרי כניסתו הבקיע בראזיל את השער שהעניק יתרון ליונייטד. אבל שלוש דקות לסיום השווה קולין ווסט.

המישחק המרכזי של המחזור היה באיצטדיון "אנפילד" בין השניה בדירוג ליוורפול והשלישית צ'לסי. המישחק הוזז ל־12.00 בצהריים כדי למנוע מאוהדיה הידועים לשימצה של צ'לסי להגיע למגרש שעתיים (בתי המרזח נפתחים רק בשעה 10). עד לדקה ה־86 היתה התוצאה מאופסת. אז הוכשל איאן ראש ע"י הבלם מקלאכלין, והדני יאן מולבי הבקיע בבעיטת 11 מ' לזכות ליוורפול. אבל שתי דקות מאוחר יותר השווה פאט נווין, הסקוטי של צ'לסי.

התיקו הזה איפשר לקבוצה לונ־דונית אחרת, ווסטהאם יונייטד, להע־פיל למקום השלישי אחרי ניצחון ביתי 4—0 על האחרונה בדירוג, ווסט־ברומיץ'. הניצחון הושג על אף היעדרו של מבקיע השערים המצוין פראנק מקאווני, השוהה עם נבחרת סקוטלנד באוסטרליה. טוני קוטי הבקיע את שערו העשירי העונה.

את השערים האחרים הבקיעו ג'ורג' פארים, אלן דבנשייר וניל אור.

סאותהמפטון חגגה אתמול מאה שנה להיווסדה והובילה בדקה הראשונה למישחקה הביתי נגד האלופה אברטון, משער של אלן קוקל. באו־לינקר השווה בדקה ה־29, סטיב מוראן העלה את סאותהמפטון ליתרון בדקה ה־70, אדריאן היט השווה כעבור שש דקות והקיזר סטיבן, שחקן נבחרת אנגליה, הקנה ניצחון לאלופים שבע דקות מן הסיום כאשר הבקיע שער מרהיב (3—2).

ארסנל מפגרת עתה בנקודה בלבד אחרי הרביעית בדירוג, שפילד ונס־דיי, שנצחה במפתיע באיפסוויץ' 2—1. טוטנהאם ניצחה סוציה 1—2, במישחק חוץ עם אסטון־וילה. אבל שתי קבוצות לונדוניות אחרות איכ־זבו: קווינס־פארק ריינג'רס שנוצחה במגרשה ע"י קובנטרי 0—2 וארסנל שלא יכלה בביתה לברמינגהאם (0—0) שנוצחה בשמונה מישחקיה הקודמים.

צמרת הטבלה
אחרי 19 מישחקים

.1	מנצ'סטר יונ'	36—11	43
.2	ליוורפול	42—18	41
.3	ווסטהאם	35—19	38
.4	צ'לסי	31—20	37
.5	שפילד	29—27	35
.6	אברטון	41—25	34

תוצאות נוספות: לוטון — מנצ'סטר סיטי 2—1, ניוקאסל — לסטר סיטי 2—1. המישחק בין טוטנהאם ואוכס־פורד יונייטד יתקיים היום.

המובילה בליגה השניה פורטסמות לא שיחקה בבראדפורד (המישחק נידחה), אבל ממשיכה להוביל עם 35 נקודות לפני שפילד יונייטד ונורלסטון אתלטיק 34 כ"א. שפילד סיימה בתיקו 0—0 עם קריסטל פאלאס ונורלסטון גברה על קארלייל 3—0.

בסקוטלנד נערך רק מישחק אחד, בגלל שהותה של הנבחרת באוסט־רליה, בו גברה הארטס על קלידבנק 1—4 ועלתה למקום השני בדירוג.

גלאדבך הביסה 2—4 את מינכן

ליגה גרמנית

פרנקפורט (שרות "ספורט הארץ"). ורדר ברמן הוכתרה אלופת החורף של הבונדסליגה, כאשר הביסה במחזור האחרון בסיבוב הראשון את שטוטגארט 6—0. רודי פלר הפצוע נעדר, אבל בורגסמילר (2), קוצופ (2) ואורדנוויץ (2) הבקיעו את השערים.

במנשנגלאדבך, לעיני 34 אלף צו־פים, הוכיחה בורוסיה כי היא מצויה בכושר מצוין. אחרי הניצחון 5—1 על ריאל מאדריד ביום רביעי הביסה אתמול את האלופה הגרמנית באיירן מינכן 4—2 וחזרה למקום השני בטבלה.

יתר התוצאות: לוורקוזן — שאלקה 0—2, דיסלדורף — אורדינגן 1—1, דורטמונד — האנובר 2—0, קייזרס־לאוטרן — סארברוקן 1—1. שלושה מישחקים נידחו בגלל מזג האוויר הקשה.

צמרת הטבלה

.1	ברמן	17	50—27	25
.2	גלאדבך	16	37—22	22
.3	באיירן	17	32—20	22
.4	המבורג	16	27—13	21
.5	לוורקוזן	16	32—21	19

בניצחון 3—1 על סוריה: עיראק לגמר במכסיקו

הנבחרת ה־24 והאחרונה: סקוטלנד או אוסטרליה

קדם עולמי

טאיף, סעודיה (שרות "ספורט הארץ"). עיראק היתה לנבחרת ה־23 שתשתתף בטורניר גמר הגביע העו־למי במכסיקו, כאשר גברה כאן על סוריה 3—1 (0—1). תהיה זו הופעתה הראשונה של עיראק בשלבי הגמר והיא הנציגה השניה של אסיה ביחד עם דרום־קוריאה.

המישחק נערך כאן מאחר שפיפ"א אסרה לשחק בעיראק, בגלל מצב המלחמה בארץ זו. העיראקים, שהיו עדיפים גם במישחק הראשון בדמשק (0—0), עלו ליתרון בדקה ה־23 מרגלי חוסיין סעיד. שלוש דקות אחרי ההפסקה קבע שאקיר מחמוד 0—2.

אבל בדקה ה־57 הקטין הסורי ואליד עבוזיל בבעיטת 11 מ'.

בדקה ה־71 הבקיע השחקן מספר אחד של עיראק, חליל עלאווי, את השער השלישי בבעיטת עונשין נהדרת בסגנון בראזילי.

יצוין שעיראק היא הנבחרת היחידה שתופיע במכסיקו בלי ששיחקה אפילו משחק ביתי אחד.

הנבחרת ה־24 והאחרונה תיקבע ביום רביעי במלבורן אחרי מישחק הגומלין בין אוסטרליה לסקוטלנד. הסקוטים שניצחו במישחק הראשון בגלאזגו 2—0, הגיעו למלבורן ביום חמישי ללא קני דלגליש, סטיב ניקול (ליוורפול) וגורדון סטראקן (מנצ'סטר יונייטד) אבל עם פראנק מקאווני (ווסטהאם), שהוליס משפעה.

חדשות המשק

מסיכומים בתשע חברות הבניה הגדולות:

מכירת הדירות בנובמבר גדלה ב־17% והגיעה ל־464

בראשונה זה 10 חודשים שמכירת דירות עברה מחסום ה־400 יחידות בחודש

מאת אריה לביא

מכירת הדירות בנובמבר גדלה ב־17 אחוזים והסתכמה ב־464 יחידות לעומת 397 באוקטובר. כך מתברר מסיכומים בתשע חברות הבניה הגדו־לות. הגידול חל כולו במכירות של דירות יוקרה וקוטג'ים, אך לא במכירות של דירות זולות.

זו הפעם הראשונה מאז פברואר, שהמכירות עברו את מחסום 400 הדי־רות בחודש. בינואר נרשמו אמנם מכירות של 586 יחידות דיור, אך מאז לא הגיעו המכירות ליותר מ־397 יחי־דות. הגידול במכירות מוסבר במבצ־עים שעשו שלוש חברות בניה, שיכון ופיתוח, שיכון עובדים ואזורים ושבהם הוצעו הנחות ותנאי תשלום נוחים.

המכירות באוקטובר ובנובמבר

	נוב'	אוקט'	שינוי באחוז
שיכ' ופיתוח	87	56	55
שיכ' עובדים	111	71	56
רסקו	61	68	-10
אשדר	62	72	-14
רדוקר	13	11	18
רמט	18	22	-18
רובינשטיין	36	40	-10
אזורים	47	14	235
יובל גד	29	43	-32
ס"ה	464	397	17

מהנתונים מתברר שרק 4 חברות, שיכון ופיתוח, שיכון עובדים, רדוקר ואזורים הגדילו את המכירות בנו־במבר. לדעת כלכלני מרכז הקבלנים הגידול במכירות סלקטיבי, מאחר שהמשכנתאות שעודכנו בראשית נו־במבר עדיין נמוכות. כ־65 אחוז מהזכאים מקבלים משכנתאות של כ־12 אלף דולר, כלומר רק כשליש ממחיר מינימלי של דירה. ההלוואות המשלימות אינן מעודכנות וכתוצאה מכך מתקשים הזכאים לרכוש דירות.

ראשי מרכז הקבלנים תובעים לעדכן את המשכנתאות ב־65 אחוז לפחות כדי שניתן יהיה לאפשר לזכאים לרכוש דירות.

משרד התיירות אישר על אף עמדתו הראשונית בדבר ההקפאה:

ייוקר האירוח ב־4% במט"ח ב־70 מלונות בשנה הקרובה

ועדת החריגים תחליט בעניין דרישותיהם של 130 בתי מלון בשיעור גבוה יותר * מש' התיירות הכחיש סיכום חשאי על הייקור במלונות שהסתפק ב־4%

מאת זוהר בלומנקרנץ

משרד התיירות אישר ל־70 בתי מלון שונים ברחבי הארץ להעלות בארבעה אחוזים את מחירי האירוח במטבע חוץ בשנה הקרובה, בניגוד לעמדתו הראשונית, כי הוא דורש הקפאה מוחלטת של המחירים. הדבר התברר שלשום, בישיבתה הראשונה של ועדת החריגים, לאישור מחירי האירוח במלונות לשנה הבאה, ב־ראשותו של הכלכלן יחזקאל זכאי (ח"כ לשעבר). בקשותיהם של אותם בתי מלון לא הובאו כלל להכרעת הוועדה, בעקבות הסכמה חשאית. משרד התיירות הכחיש בתוקף קיומו של סיכום כזה.

ועדת החריגים תצטרך להחליט לגבי דרישותיהם של 130 בתי מלון נוספים להעלות את מחירי האירוח במטבע חוץ ביותר מארבעה אחוזים בשנה הקרובה. כמחצית ממספר זה של בתי המלון מבקשים להעלות את מחיריהם עד 10 אחוזים והמחצית הנוספת מבתי המלון ביותר מכך.

יו"ר ועדת הכלכלה של הכנסת ח"כ אליהו שפייזר הוא שמינה את ועדת החריגים והוא גם אמור להיות הפוסק והמכריע במקרה של חילוקי דעות. הוועדה הוקמה במסגרת פשרה בין דרישותיהם המקוריות של משרד התיירות והמלונאים.

שר התיירות אברהם שריר ביקש מלכתחילה להוציא צו המקפיא את כל מחירי האירוח במלונות במטבע חוץ לשנה הבאה. המלונאים דרשו להעלות את מחיריהם בשיעור ממוצע של 6.7 אחוזים. לא ניתן היה להשיג אמש את תגובת משרד התיירות.

האוצר ספג בנובמבר באמצעות שוק ההון 100 מיליון דולר

באוקטובר הוזרמו 410 מיליון דולר בשל פידיון מניות הקשישים

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

משרד האוצר הצליח לספוג החודש 100 מיליון דולר, רובם על ידי פעו־לות בנק ישראל בשוק ההון. 64 מיל־יון דולר, נספגו באמצעות קניית הפי־נסיה, שהגדילו החודש את רכישות האג"ח מבנק ישראל בגלל מדד אוקטובר הגבוה יחסית.

סכום ספיגה גבוה יחסית של 35 מיליון דולר נרשם באמצעות תכניות החיסכון, מרביתן הדולריות. לעומת זאת, הזרים בנק ישראל לקופות הגמל 21 מיליון דולר. מנהלי קופות הגמל העדיפו גם החודש לרכוש אגרות חוב בשוק המשני בעלות תשואה עדיפה על אלה המונפקות באמצעות בנק ישראל.

סופר "הארץ" מעיר כי בתאריך של יום אתמול היה בנק ישראל אמור להזרים באמצעות פידיון אגרות חוב בשיעור 87 מיליון דולר. אך בגלל השבת ייכנס סכום זה לנתוני החודש הבא. בנק ישראל פדה החודש במק"מ סכום נטו של 81 מיליון דולר. סכום זה לא ייכנס לנתוני שוק ההון, אלא לנתונים תקציביים.

הספיגה בנובמבר עומדת בניגוד חריף להזרמה באוקטובר שהסתכמה ב־410 מיליון דולר, זאת בגלל פידיון מניות הקשישים.

סגן שר האוצר עדי אמוראי מסר כי להערכתו השנתיים של פעולות בנק ישראל בשוק ההון יהיו מאוזנים, ואילו בנתונים התקציביים הכוללים תירשם הזרמה של כ־600 מיל־יון דולר, מוכנית מהתכנון המקורי.

פז רכשה חלקה של הממשלה בפזגז תמורת 450 אלף דולר

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ועדת הכספים של הכנסת אישרה בשבוע שעבר להעברת הנפט לרכוש מידי הממשלה 6% ממניות חברת פזגז, תמורת 450 אלף דולר. בעקבות רכישה זו תחזיק פז במלוא השליטה בחברת פזגז. מניות חברת פזגז הגיעו לידי הממשלה בעת שרכשה אותן לפני כמעט שנה מידי קבוצת בעלי מניות פרטיים בראשות משפחת וילנבשטיין, בתואם לאופציה שניתנה לאלה האחרונים.

חברת פז רוכשת מידי הממשלה מניות אלה, כדי לרכז בידיה את כל האחזקות בחברת פזגז. בישר־אל פועלות שלוש חברות גז מלבד פזגז: סופרגז הנמצאת בבעלות חברת סונול, פטרולגז הנמצאת בבעלות משפחת בן שח, ואמישראגז בבעלות חברת דלק.

ראש מינהל הדלק: מחירי הנפט בשוקי העולם ממשיכים לעלות

מצרים רוצה שישראל תיגש למכרזי הנפט, כמו מדינות אחרות

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ראש מינהל הדלק במשרד האנרגיה שמעון גלבוע, מכחיש את הידיעות כי בשוקי העולם מסתמנת ירידה במחירי הנפט, והוא טוען כי מחירי הנפט נמצאים במגמת עליה. להמחשת דבריו טוען גלבוע, כי מכסיקו תייקר החל מהחודש את אחד מסוגי הנפט שהיא מוכרת ב־85 סנט לחבית, דבר שייקר את עלות ייבוא הנפט של ישראל ממכסיקו בחודש דצמבר, ב־250 אלף דולר.

לדברי ראש מנהל הדלק, ייקור הנפט המצרי אינו בבחינת אירוע יוצא דופן. כמו כן מצרים לדבריו, אינה מתנגדת להתקשרות ישירה עם ישראל בנושא ייצוא תזקיקי הנפט.

שמעון גלבוע טוען, כי בפגישה שהתקיימה בסוף השבוע עם שר הנפט המצרי, ביקש האחרון שישראל תיגש למכרזי הנפט כמו כל מדינה אחרת. ייצוא תזקיקי הנפט מישראל למצרים מתחילת השנה ועד החודש אוקטובר עמד על 177 אלף טון שהם שווה ערך ל־44 מיליון דולר.

הופסקו מגעים למכירת הבנק הבינלאומי בשל חוסר קונים

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

המגעים למכירת הבנק הבינ־לאומי הראשון כמעט הופסקו לאחר שמתברר שלא ניתן למצוא קונים שיסכימו לקנות במחיר שמציעים בנק לאומי ובעלי השליטה בחברת ההשקעות דנות.

בחודשים האחרונים התנהלו מגעים ממושכים עם כמה גורמים, לרבות משקיעי חוץ רבים, בניסיון למצוא קונה לבנק. חוגי המוכרים הביעו נכונות להפחית את המחיר הנדרש עבור השליטה בבנק משיעור 30 מיליון לשיעור 26 עד 27 מיליון דולר.

מעריכים שאלה המגלים עניין אמיתי ברכישת השליטה בבנק מאמינים שניתן יהיה להעמיק ולהפחית מהמחיר הנדרש עבור הבנק כתוצאה מכך שלחברת ההשקעות דנות מתנה כתנס נכסים והשליטה בבנק עברה כולה לידי דירקטורים חיצוניים והמשמשים כנציגי ציבור.

איש העסקים בנו לבל המחזיק ב־12 אחוז ממניות חברת ההשק־עות דנות, חזר אתמול וטען שב־אפשרותו למצוא בשווייץ משקיעים פוטנציאליים לרכישת השליטה בבנק הבין־לאומי הראשון. בשיחה מצדיק אמר אמש לבל שהעביר לבנק לאומי הצעה מפורטת מצד גורם בנקאי בשווייץ המגלה עניין בכניסה לשותפות לבנק.

"בבכלל לא ידוע"

מחוגי בנק לאומי נמסר, שלא ידוע על הצעה כזו. מכל מקום הביעו ספיקות לגבי רצינות הצעו־תיו של לבל. בחוגי הבנק אומרים שהם הבהירו לבנו לבל כי כל הצעה בעניין זה צריכה לעבור דרך מפרקי דנות.

ערך את המדור: חיים טל

"תיעוש" בוחן אפשרות לרכוש המניות של "כלל" ב"כללטקס"

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

קונצרן "תיעוש" בוחן את האפש־רות לרכוש את חבילת המניות ש"כלל" מחזיקה בחברת "כללטקס". הכרעה בנושא זה תפול במהלך החודש הנוכחי.

קונצרן "כלל" הודיע על כוונתו למכור את המניות המוחזקות על ידיו לפני כארבעה חודשים, בעקבות פרישת "כיתן" מקרטל הטקסטיל "כללטקס". מאז נעשו נסיונות שונים למצוא רוכש לחבילת המניות של "כלל". על פי אחת מהן, על שבע המטוויות, שעדיין חברות ב"כללטקס" להגדיל את חלקן או לחלופין, "תיעוש" תרכוש את חבילת המניות מידי "כלל". זו נחשבת להצעה המעשית מכולן.

כיום, "תיעוש" חברה ב"כללטקס" באמצעות חברת "סלילים הולה", שהיא אחת המטוויות הגדולות בארץ. אם היא תרכוש את מניות "כלל" היא תשלוט על הקרטל כולו.

בן ציון בצלאל, מנכ"ל "תיעוש" מסר בתשובה לשאלת "הארץ", כי הרעיון ש"תיעוש" תרכוש את חבילת המניות של "כלל" נבחן בעבר, אבל עדיין אין החלטה בנושא זה. הוא ציין, כי "תיעוש" מעוניינת לשמור על ענף הטוויה בארץ וכדי להגשים יעד זה היא מוכנה לרכוש את השליטה ב"כללטקס". אבל אין ל"תיעוש" יעד ברור של השתלטות על חברה זו.

סופר "הארץ" מוסיף, כי השווי הנכסי של חברת "כללטקס" הינו נמוך ביותר ומסתכם בכמה מאות אלפי דולרים בלבד, וחשיבות החברה — בשליטתה על ענף הטוויה.

ישראל זמיר — ראש חט' האלקטרוניקה ב"כור"

היה קצין קשר ראשי ומנהל חברות של "כור"

מאת יונתן שרמן

ישראל זמיר מונה לעמוד בראש חטיבת האלקטרוניקה של "כור" בנוסף לתפקידו כמנכ"ל "טלרד".

זמיר יחליף בתחילת חודש ינואר את גדעון מלצר, אשר התפטר מתפקידו כראש חטיבת האלקטרוניקה של "כור" בשבוע שעבר. מלצר שימש אף הוא, בעבר, בתפקיד הכפול של ראש חטיבת האלקטרוניקה של "כור" ומנכ"ל "טלרד". אבל לפני למעלה משנה הופרדו התפקידים הל־לו. זמיר, ששימש קודם כמנכ"ל "טלכור" מונה לעמוד בראש "טלרד".

זמיר היה בעבר קצין קשר ראשי בצה"ל ולפני מינויו לתפקיד מנכ"ל "טלרד" שימש כמנהל של חברת "קון אלקטרוניקה" ולאחר מכן חברת "טלכור" — שתיהן חברות בחטיבת האלקטרוניקה של "כור". חטיבה זו כוללת חמישה מפעלים, ומכירותיה יסתכמו השנה ב־140 מיליון דולר, מזה 30 מיליון דולר יצוא. באחרונה נתפרסם כי חטיבה זו נמצאת בקשיים בגלל ש־2 מפעליה לא עמדו ביעד המכירות שלהם.

המחיר ירד:

קילו אבוקדו עד 1490 ש' ~~1750~~

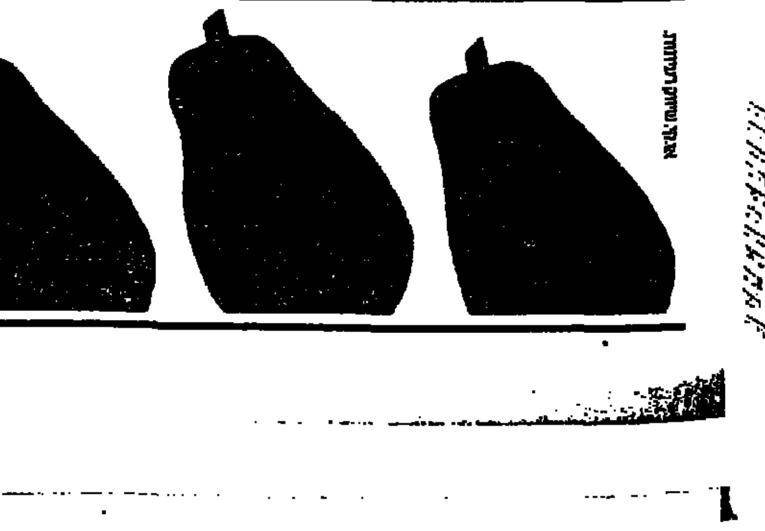

מועצת הפירות (ייצור ושיווק)

מחיר מכסימלי לצרכן. המבצע נערך בחנויות קו־אופ, שופרסל, היפרשוק - תנובה, היפרקואופ, היפרכל ובכל החנויות שיצטרפו למבצע.

בעקבות פרישתם של מאות שוטרים וקצינים בחודשים האחרונים:

השכר הנמוך — סיבת הפרישה של 70% מהשוטרים והקצינים

ראש אגף כוח אדם במשטרה: תוספת השכר שניתנה החודש תרחיק רבים מהקו שבו נזקקים להשלמת הכנסה מהביטוח הלאומי

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

בחודשים האחרונים פרשו מהשי־רות במשטרה מאות שוטרים, ובפיקוד המשטרה אומרים כי כ־70 אחוזים מהשוטרים והקצינים שפרשו באחרונה, עשו זאת בגלל השכר הנמוך במשטרה. בגלל עודף הפורשים לעומת המתגייסים בחודשי השנה האחרונה, חסרים כיום יותר מ־300 שוטרים וקצינים לאייש תפקי־דים, בעיקר בתחום הסיור, ולדברי קצינים בכירים במשטרה, מורגש הדבר בפעילות המשטרתית בשטח. והיום אמורים 18 אלף שוטרי המשטרה לקבל את שכר נובמבר, הכולל אצל רבים מהם תוספת מיוחדת להשלמת השכר, בהתאם להשוואה של שכר השוטרים לשכר המשרתים בצה"ל. אף כי התוספת של כשבעה אחוזים לשכר היא המרבית שניתן היה — לדברי ראשי המשטרה ומשרד המשטרה — להשיג במו"מ הממושך שהתנהל עם האוצר, חוששים בפיקוד המשטרה כי עם חלוקת תלושי המש־כורת היום יתחדשו התסיסה וההתמר־מרות במשפחות השוטרים, מאחר שה־משכורות בשאר עדיין נמוכות והתוס־פת לשכר משולמת בשלב זה לשוטרים עד דרגת מפקח בלבד. שאר הקצינים, בדרגות הגבוהות יותר, יקבלו את התוספת רק באפריל 1986.

עם תוספת היוקר המשולמת החו־דש, יגדל שכרם של השוטרים ב־60 אלף שקלים ברוטו. שכרו של שוטר סיור מתחיל יסתכם החודש ב־620 אלף שקלים ברוטו בלבד. ראש אגף כוח־אדם במשטרה, ניצב יעקב טרנר, אמר כי התוספת לשכר השוטרים שניתנת החודש, תרחיק חלק ניכר מהשוטרים מהקו שבו יזדקקו להשל־מת הכנסה מהביטוח הלאומי.

במשטרה ממתינים להסדר עם האוצר שעל פיו יבוטלו כתי דרגות השכר הנמוכות במשטרה, כפי שהדבר כבר נעשה בצה"ל.

דמי הכלכלה שמשלמים עובדי־חוץ בקיבוץ עלולים לעלות על שכרם

ברית התנועה הקיבוצית ייקרה ב־40% התשלום שמשלמים עובדים הגרים בתחומי הקיבוץ

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ברית התנועה הקיבוצית העלתה ב־40 אחוזים את דמי הכלכלה, שמשלמים לקיבוצים עובדי חוץ הגרים בהם מאוגוסט, והצמידה תשלומים אלו למדד המחירים. חלק מהעובדים הגרים בקיבוץ נאלצים עקב כך לשלם לקיבוץ דמי כלכלה בשיעור גבוה מכל משכורתם החודשית נטו.

העלאת דמי הכלכלה באה בעקבות עליית המדד של 27.5 אחוזים ביולי. עובד חוץ באחד מקיבוצי התק"ם, המשמש כמורה בקיבוץ מטעם משרד החינוך ושכרו נטו כ־520 אלף שקל, הקיבוץ גובה ממנו דמי כלכלה עבורו ועבור משפחתו (המונה שני ילדים קטנים) 570 אלף שקל.

שלמה לשם דובר התק"ם מגיב כי את משכורות מורי החוץ בקיבוצים משלם משרד החינוך וכי המורים משלמים דמי כלכלה נמוכים בשיעור של 30 אחוזים בהשוואה לדמי הכלכלה שמשלמים עובדי חוץ אחרים דוגמת רופאים, אנשי תחזוקה ומהנדסים. כן אמר שאין איש כופה על המורים לגור בקיבוצים ולשלם דמי כלכלה וביכולתם לגור גם ביישובים שסביב הקיבוצים שבהם הם מועסקים. הוא הוסיף כי ההעלאה החודש אוגוסט נבעה מתיקון העדכון של דמי הכלכלה, אשר נשחק במהלך עסקות החבילה.

סופר "הארץ" מציין כי משכורות המורים בקיבוצים נשחקו כמו כל משכורות השכירים בחודשים האחרו־נים ולמרות זאת, עודכן והוצמד תשלום דמי הכלכלה למדד המחירים לצרכן.

כוונה להשקיע 2.8 מיליון דולר בהרחבת בית מועצת העירייה בת"א

תגובה קשה בעירייה: לא ייתכן שבתקופה כזו תיכנס העירייה להוצאות כה גדולות ★ אלחנן כהן: ננסה לגייס תורם

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל־אביב

עיריית תל־אביב מתכוונת להשקיע 2.8 מיליון דולר בהרחבת מבנה מועצת העירייה החדש המוקם והולך סמוך לבנין העירייה. התוכנית המו־גשת לאישורה של הנהלת העירייה עוררה תגובה קשה בקרב גורמים בעיריית תל־אביב. לדבריהם, לא ייתכן שבתקופה כה קשה למדינה ול־עירייה תיכנס העירייה להוצאות כה גדולות.

בניין המועצה החדש מוקם במסגרת פרוייקט גן העיר, סמוך לבית העירייה הקיים. בתמורה לעירייה בעי־הקרקע במקום מקימים היזמים על חשבונם שלד למבנה ציבורי המיועד לשמש את המועצה. ואולם בכוונת העירייה לא להסתפק בכך אלא להרחיב את המבנה כדי שיוכל לשמש למטרות נוספות כגון מופעים, הרצ־אות וקונצרטים. ועדת המוסמכים הפועלת לפי צו הפיקוח על מצרכים והמוסמכת להתיר בניית מבני ציבור בתקופת ההקפאה, אישרה את הפשרת הבניה של מבנה המועצה על חשבון היזמים של הפרוייקט. ואולם, מהנדס העיר, שמאי אסיף, גורס שאם לא ייבנה עתה מבנה המועצה במתכונת מורחבת, יקשה לעשות זאת, מאוחר יותר, בעלות סבירה. יש להדגיש כי ההרחבות יהיו על חשבון העירייה. תוספות הבנייה מסתכמות ב־640 מ"ר. שטח המבנה ברוטו יסתכם ביותר מ־1500 מ"ר.

עתה העלות הנוספת לצורך ההרחבה הצפויה בשנת התקציב הנוכחית, מסת־כם בכ־135 אלף דולר, לכיסוי הוצאות התכנון הנדרשות בשלב הנוכחי.

בנייה בשלבים

סגן ראש עיריית תל־אביב, אלחנן כהן, אמר בתגובה כי בניין המועצה החדש יוקם בשלבים. קצב הבניה של פרוייקט גן העיר הוא כזה שהגיעה העת לתכנן את אולם המועצה. בכוונת העירייה לנסות ולגייס תורם למימון בניית פנים האולם וייתכן שתימצא התרומה, תכסה את עלות התכנון. לדבריו, יהיה זה יעיל יותר לעשות את האולם רב־תכליתי.

צפוי ניתוק זרם החשמל בחלקים מי־ם עקב עבודות באזור רמות

העבודות גרמו זיהום במיתקני תחנת המישנה של חב' החשמל

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ"

חברת החשמל תאלץ לנתק את אספקת החשמל לאזורים נרחבים יר־סית של ירושלים, — כפי שהיה ביום ו' האחרון בשעות הבוקר — עוד פעמים אחדות, בשל העבודות הנמש־כות להכשרת כביש חדש באזור רמות. עבודות אלה גרמו זיהום ניכר של תחנת־המישנה הגדולה של חברת החשמל ליד רמות (ירושלים ד') ועובדי החברה עסקו בין השעות שש לתשע בבוקר בשטיפת מיתקני התחנה, כדי למנוע תקלות חמורות וקצרים העלולים להיגרם בשל הצ־טברות הזיהום.

חברת החשמל פנתה למשרד האנר־גיה שיאשר לה לבצע עבודה חיונית זו בשבת, כדי לא לגרום שיבושים במפעלי תעשיה וקשיים לצרכנים אך משרד האנרגיה לא אישר את הבקשה.

העבודות להכשרת הכביש יימשכו עוד כחודש ולכן צפוי שאחת לשבוע לערך תהיינה הפסקות חשמל בש־כונות הצפון־מזרחיות של ירושלים ובכמה מאזורי התעשייה שלה.

חוקרים מהרווארד

הסיכון להתקף־לב גבוה יותר מ־6 בבוקר עד 1200

מאת ידיה טל
סופר "הארץ" לענייני מדע

הסיכון ללקות בהתקף לב גבוה במיוחד בין השעות שש בבוקר ל־12 בצהריים — טוענת קבוצת חוקרים מבית־הספר לרפואה של אוניברסיטת הרווארד בארה"ב, במחקר שעליו מדווח "ניו־אינגלנד ג'ורנאל אוף מדיסין".

החוקרים בדקו 3,000 חולים וגילו כי בשעות לפני הצהריים כמות קרישי הדם שנוצרים בעור־קים המובילים דם ללב גבוהה פי שלושה מאשר בשעות היממה האחרונות.

עורכי המחקר מציינים כי הממצאים החדשים פותחים שדה מחקר גדול חדש, שבו חשיפת המנגנון שקושר את השעון הביו־לוגי להתרחשות התקפי לב בשעות הבוקר, תביא אולי לפי־תוח שיטות טיפול חדשות למניעת התקפי־לב.

הופעת המשטרה הסירה התנגדות השכנים לעולים מאתיופיה

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

חמש משפחות עולי אתיופיה שוכנו בדירות באשדוד, לאחר שהמשטרה התערבה כדי להניע את השכנים לחזור בהם מהתנג־דותם להשתכנותן בבית המשותף.

20 עולים אתיופיים השוכנים במרכז הקליטה באשקלון פנו באחרונה לראש עיריית אשקלון אלי דיין, לפעול כדי למנוע את העברתם מאשקלון. ראש עיריית אשקלון הבטיח לבדוק את הנושא.

התיעול לא הושלם וב־6 אזורים בת"א צפויות הצפות החורף

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל־אביב

בשישה אזורים בתל־אביב צפו־יים בחורף הקרוב הצפות, כיוון שעיריית תל־אביב עדיין לא השו־לימה בהם את עבודות פיתוח רשת התיעול.

מדובר בדרך הרצליה, בקטע שבין הרחובות שלנסקי ומבצע קדש; שד' רוקח בקטע בין הרחובות הדר יוסף ושטרית, תל ברוך באיזור רחוב מצוקין. בדרום העיר צפויים שיטפונות בשד' י־רושלים, ברחובות לרחוב אוליך הבדרך ברקצבי, בדרך אשדוד וברו־חוב נחל עוז ביפו.

60% מהנבעלים בדנוור בת"א באים מיישובים אחרים

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל־אביב

על־פי סקר שערכה עיריית תל־אביב, מתברר כי 60 אחוז מתנבע־לים בסגרלי דנוור אינם תושבי העיר אלא תושבי ערים אחרות בארץ. בעיריית תל־אביב גורסים, כי מנתון זה אפשר ללמוד שתושבי העיר נמנעים מלזנות במקומות בהם אסורה הזנייה, יוד־סית לתושבי ערים אחרות.

עורך את העמוד: חיים טל

בקשה לנתח גופה של בת 79 לקביעת מותה

מאת איתן רבין

בית־החולים סורוקה בבאר־שבע, פנה ביום ו' לבית־המשפט, שיורה על נתיחת גופה של בת 79, שמתה, וזאת כדי לבדוק את סיבות פטירתה. בבקשה לנתיחת הגופה, מציין ד"ר יד־חנן פייר כי יוליה פרינץ, אישה עירית שאינה יהודיה מתה ב־29.11. לפני כן בדק אותה פסיכיאטר שקבע שיש למנות לה אפוטרופוס עקב היותה פסיכוטית.

יוליה פרינץ אושפזה בבית החולים במשך 97 יום, עקב צהבת והסתמנית היתה קשה בדרכי המרה.

ערב צאתו לארה"ב לטפל בענייני הקונצרן שבפירוק:

אלמונים פרצו ביתו של מפרק קופל — ייתכן שחיפשו מסמכים

מאת זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" לענייני תיירות

ביתו של המפרק של חברת קופל עו"ד פנחס רובין בהרצליה פיתוח, נפרץ ערב נסיעתו לארה"ב שנועדה לטפל בין השאר בענייני הקונצרן שבפירוק וייתכן כי הפורצים חיפשו מסמכים, מאחר שהשאירו אי סדר כללי בדירה. הם נטלו עימם רכוש יקר ערך שכלל בין השאר תכשיטים, טלוויזיה צבעונית, מכשיר וידיאו. בביקורו בארה"ב גילה עו"ד רובין שספרי ההשבונות של חברת קופל שם אינם מעודכנים כראוי, והם מפוזרים במקומות שונים. לטיפול בהם יצטרכו לשכור את שירותיו של רואה חשבון מקומי, אולם ההוצאות הכספיות הכרוכות בכך יהיו גדולות. באחרונה הוציא בית המשפט בארץ צו פירוק לחברה הנושא העבר לטיפולו של כונס הנכסים הרשמי של המדינה.

עקב תלונות תושבים ברמת השרון על צריבות בעיניהם:

מפעלי תעשיה צבאית נדרשו לבדוק השפעת דליפה על הסביבה

מאת נחית אמיתי

תושבים המתגוררים ברמת השרון, חשו כיום ו' בצהרים צריבות בעיניהם, כתוצאה מתקלה באחד ממפעלי התעשיה הצבאית הסמוכים. הם לא היו זקוקים לטיפול רפואי מידי אך ראש המועצה המקומית רמת השרון, משה רובין, דרש מהמפעלים כי יערכו בדיקות על ההשפעה לאורך־ימים שיש לחומר הצורב.

הצריבה באה לאחר שנראה ענן בצבע אדום־ירקרק עולה מאחד ממפעלי התעשייה הצבאית. ריח רע נודף עוד זמן ממושך.

זה מכבר דורש ראש המועצה המקו־מית רמת השרון כי המפעלים הביט־חוניים יפונו מקרבת רמת השרון. בקשה זו עדיין לא בוצעה.

לידידנו־היקר
אהרן רובינשטיין
עם הגיעך לגבורות
שתזכה להרבה בריאות
ופעילות ברוכה
מאחלים:
ע. קופטש בע"מ
גבעתיים

למר **אהרן רובינשטיין**
בהגיעך לגבורות
עוד הרבה שנים של בריאות ויצירה
רשת מלונות
בזל בע"מ

איחולים מקרב לב
למר **אהרן רובינשטיין**
יו"ר מועצת המנהלים
במלאות לך 80 שנה
מן
תעשיות מזון בע"מ

נקודה ירוקה במישור אדומים

נפתחה תחנת "ידלק" חדשה במישור אדומים.

לנוסעים בכביש ירושלים יריחו, למדרימים לים המלח או לאילת,
לנוהגים צפונה לבקעת הירדן או לטבריה, יש עכשיו יותר דלק בדרך -
אנחנו בצומת מישור אדומים נתדלק לכם את המכוניות.
בתחנה ה-152 ברשת תחנות "ידלק" תמצאו לשרותכם:
משאבות משוכללות, כל סוגי הדלק,
שמני "דלקול" החיוניים לרכב וכמובן השרות הטוב של "ידלק".
עכשיו יש עוד נקודה ירוקה - אדומה של "ידלק". ברוכים הבאים.

דלק זה יותר מאנרגיה

לידידנו
אהרן רובינשטיין
מיטב ברכותינו בהגיעך לגבורות
"ליניב" חברה לבנין והשקעות בע"מ
משפחת ליניבקר

יצא לאור
חבר כנסת
מאת
יוסף תמיר
- ★ אורות וצללים בכנסת
- ★ החקיקה ששינתה את סדרי המינהל
- ★ האטימות בנושאי הפנים
- ★ פירטיות פרלמנטרית
- ★ המאבק על איכות החיים
- ★ סוד האופרטיביות של היחיד בכנסת
- ★ מדריך לטירון פוליטי

425 עמוד תצילומים
בהוצאת אחיעבר
ושות' — ירושלים

מיטב ברכותינו
למר **אהרן רובינשטיין**
יו"ר מועצת המנהלים
עד — 120
מפעלי עסיס בע"מ
ועובדי החברה

בית אבות
"נאות מרגוע"
היחיד במינו בארץ: אווירה ביתית, בריכת שחייה, 6 ארוחות מגוונות, טיפול ע"י אחיות מוסמכות, רופא ופיזיותרפיסטים.
אם באמת אכפת לך,
בקר אצלנו לפני שתחליט
08-473561

ליקירנו **אהרן רובינשטיין**
מייסד החברה ויו"ר מועצת המנהלים
חלוץ ויוזם
בהגיעך לגבורות
איחולינו לבריאות, לאריכות ימים
ולהמשך עבודה פוריה
רובינשטין ושות'
חברה קבלנית בע"מ
ההנהלה והעובדים

למר **אהרן רובינשטין**
יו"ר מועצת המנהלים
ברכותינו החמות בהגיעך לגבורות
הרבה בריאות ופעילות ברוכה
לנדקו־רובינשטין השקעות בע"מ
דוד פוטיק, מנכ"ל

ברכת כה לחי
למר **אהרן רובינשטין**
מייסד החברה ויו"ר מועצת המנהלים
בהגיעך לגבורות עד — 120
החברה הבינלאומית
לפיתוח בישראל בע"מ

לידידנו **אהרן רובינשטין**
מחלוצי הכלכלה ובוני המשק
ברכות נאמנות
במלאות לך 80 שנה
ב.ר. בטון בעמ
משפחות ברנוביץ, וקסמן

לאהרן רובינשטין היקר
יו"ר מועצת המנהלים
איש חזון ועשיה
בהגיעך לגבורות
שפע איחולים לבריאות
והמשך פעילות ציבורית פוריה
חברת הירקון בע"מ
אורי רביד, מנכ"ל

הארץ

יום א', י"ח בכסלו, תשמ"ו
1 בדצמבר 1985

ירושלים: רח' החבצלת 2 טל' 224245־6, ת.ד. 273 מיקוד ירושלים 91002 חיפה: רחוב נורדוי 20 טל' 661166־8 ת.ד. 5259 מיקוד חיפה 31052

בתל־אביב: המערכת, ההנהלה, מחלקות המודעות, ההפצה והמנויים, רח' זלמן שוקן 21, טל' 824261 ת.ד. 233 מיקוד תל־אביב 61001

המו"ל: הוצאת עתון "הארץ" בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, ת"א
העורך: גרשום שוקן. האחראי: מתי גולן.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B. 233, Tel. 824261

ישראל חייבת להקל על ידידה

לבעיות שעוררה לכידתו של יונתן פולארד בידי הבולשת האמריקאית, אין לגשת בבריחות דעת, בסגנון "לא נעים ולא נורא". אין גם לסמוך על דעיכה מהירה של הויכוח באמצעי התקשורת ועל שיכחת הציבור האמריקאי. ספק רב אם יציאה להתקפת־נגד, תוך הצבעה על הוכחות לפיהן גם נציגי ארה"ב ושליחיה מרגלים בתוך ישראל, תהיה צעד מחוכם.

ייתכן גם שאנשי האפ־בי־איי אחוזים בעניין פולארד כדי להתחשבן עם ישראל שעליה נפל חשדם כבר בעבר.

האינסטינקט הראשון אומר, כי עלינו להשיב מלחמה שערה ואולם, בטרם נצא לקרב, נחוצה הערכת מצב. זו תראה לנו, כי במתקפה על הבולשת של ארה"ב נעמוד, קרוב לוודאי, בודדים בזירה האמריקאית. השמרנים רגילים לכבד את האפ־בי־איי כשלוחות הממשל שמצווה פאטריוטית היא שלא לפקפק בצדקתה. הם לא ירצו להקשיב לטענותינו. החוגים הפרוגרסיביים, שהרגלי מחשבתם צריכים היו להכשיר אותם להטות אוזן לקובלנות נגד שרירות לבה של הרשות המבצעת, יעמדו מן הצד, משום שאינם אוהבים את מדינת ישראל של אחרי שנת 1967. כלום יש אצלנו כסילים הסבורים, כי יהודי ארה"ב ישישו להתייצב נוכח פולארד ואלה שעמדו מאחוריו כאן?

הצל שפרשת פולארד מטילה על יהודי ארה"ב, היא תוצאה גרועה לא פחות מן המתיחות שהפרשה גרמה בין שתי הממשלות. במשך עשרות שנים הצליחו יהודי ארה"ב לשכנע את הציבור האמריקאי בכללו, כי התמיכה שהם מעניקים לכל אינטרס ישראלי, אינה עומדת בסתירה למסירותם למולדתם האמריקאית; והנה כאילו הוכח שאין לסמוך על היהודים וכי הדיבורים על נאמנות כפולה עלולים לזכות בהבנה ובצידוק. אלה שהפעילו יהודי, בעל אזרחות אמריקאית, לצורכי ביון בתוך מוסד אמריקאי רשמי — גם אם ברור שלא הופעל נגד ארה"ב — מישמשו באצבעות מגושמות בנקודה רגישה מאוד. אל ישלו את עצמם, כאילו יהודי ארה"ב יילכו בעניין זה נגד הזרם של דעת הקהל הכללית.

אנשי האפ־בי־איי ושירותי מודיעין אחרים של ארה"ב אינם צדיקים גמורים. ואולם, רוה"מ, שר החוץ ושר הביטחון חייבים לכלכל את צעדיהם באופן שיקל על הגורמים בוואשינגטון הרוחשים ידידות לישראל — ובמיוחד על הנשיא ועל מזכיר המדינה — כדי להביא לידי הנמכתו של פרופיל החקירה והמשפט, וכדי שלא להכביד על אותם גורמים. זהו בשבילנו העניין המכריע, תוך התחשבות בו עליהם לקבוע לאילו דרישות להסכים ולאילו לסרב.

לשלישייה המובילה תפקיד נוסף כלפי ישראל פנימה: מכל מה שנודע עד כה, יוצא כי נוצר איזה ארגון מודיעין שמחוץ לכתליה של קהילת המודיעין הרשמית, ארגון שפעל על דעת עצמו ובלא שהיה נתון לפיקוח הדרג המדיני העליון. את גידול הפרא הזה צריך לעקור מהשורש; ואם כי שומה עלינו שלא לעודד נהגים של "ראש קטן" בדרגים המבצעיים, פרשת פולארד מוכיחה עד כמה "ראש גדול" עלול להיות מסוכן. הדרג המדיני העליון חייב לתפוס מחדש את רסן השליטה ולהבטיח, כי שוב לא יבוצעו פעולות ביון שכל תועלת בה מתפארים יומיה, אינה יכולה להיות שקולה כנגד הנזק הפוליטי הכרוך בצידה.

חגיגת הסרבנים

כל עוד לא נורה הכדור הראשון לא אפסה התקווה לשלום במזרח התיכון — גם אם חסאן ושמיר קבעו כבר את מותו הקליני

מאת דן מרגלית

יש סיבה למסיבה במצודת־זאב. המלך חוסיין נרתע מלנהל משא ומתן עם ישראל? — מצויין. הוא התקרב אל סוריה הסרבנית? — טוב מאוד. שכן ירדן וסוריה ויצחק שמיר סבורים כי שם שלום אינו שווה את הפשרה שבחלוקת ארץ־ישראל. עתה חזר בו המלך חסאן של מרוקו מכוונתו להיפגש עם שמעון פרס.

הוא היטיב לעשות. על מה ישוחחו פרס וחסאן? — תמה שר החוץ שמיר — הרי אין לישראל ולמרוקו גבול משותף להשכין שלום לאורכו. זו עדות נאמנה ליחסו של ראש הליכוד להסכם השלום עם מצרים, שתהילתו, כזכור, במגע בחסותו של חסאן.

אמנם נתגלו גם כמה סימני מתיחות מדאיגים. שר העבט המצרי ניזום את אבלי ראס בורקה; הנשיא חוסני מובאראק פעל לחדש את המשא ומתן על עתיד טאבה. אם כי — כפי שהודיעה אהוד קדיר — אין הוא חוזר בו מהתעייתו לבוררות על גורל המלון; ומשלחות מבצליים שוב יוצאות השבוע לקאהיר. במשרד החוץ ראו בכך סכנה גדולה. אך גם בתחום זה לא אבדה התקווה. הליכוד נערך לחסום את הבוררות.

ייתכן שלשמעון פרס אין הצעה העונה אפילו על תביעות המתונים בעולם הערבי. אולי יתברר כי הויתור המירבי שהמערך מוכן לעשות כלל אינו מתקרב לעמדת המינימום הדי־פלומטית־פלשתינית. אין מפגש. בכל זאת חייבת ישראל ליזום ולהציע ולדחוק ולעודד. אם יש בפי פרס הצעות רציניות — אסור להניחן במקרה; ואם הן רק תכסיס דיפלומטי, כפי שחושדים בו כמה פרשנים פוליטיים חשובים, כי אז אפילו כבאלה הן עדיפות על סירבנותו המורחית־הסבר של ממלא מקומו.

שמיר: לא לחלוקת ארץ־ישראל

פרס: ליזום, להציע לדחוק ולעודד

לא נורה הכדור הראשון לא אפסה התקווה לחיי של השלום גם אם חסאן ושמיר קבעו כבר את מותו הקליני. לא בכוחו של פרס ולא זה של ישראל נפגע מהוסר המענה של העולם הערבי בנסיבות אלה להחששה היד הישראלית. לישראל—1985 אבדו כמה אמות־מידה ישנות. כאשר בעבר הרחוק היתה נאחזת על כך שידה תמיד מושטת להיפרש השלום, תמיד דוחים ידידיה את היד המושטת. היא מעולם לא ראתה בכך משום פחיתות־כבוד.

מפני שאם קרבה ובאה מלחמה נוספת — כפי שהוזהר שלשום כ"מעריב" ראש אגף המודיעין לשעבר יהושע שגיא — הרע־במיעוטו מבחינתה של ישראל הוא, שהתלקחות כזאת תארע לאחר שנידחו הצעותיה להסדר מדיני, או לפחות לאחר שהודגשה את רצונה בו בסדרה של תרגילים ביחסי־ציבור. הטענה שהעלו לא מכבר כמה משרי הליכוד והכ"י חרות כי הנה טופחות ציפיותיו של ראש הממשלה על פניו וכל יוזמתו נדחו מצידו הערבי של מסך־החול — אינה יעילה אפילו לצרכי תעמולה הפנימית בישראל. דעת הקהל בישראל חייבת להשתכנע שההידרדרות האיזורית הבאה נגרמה בעיקרה בגלל קיצוניות ערבית, ולא מפני שמישהו בירושלים התעקש על קוצו של יו"ד.

כדאי להעניק להסדר המדיני הזדמנות הן מפני שהמלך חוסיין התחייב להשיב על יוזמת השלום בתחילת דצמבר, הן מפני שמובאראק פתח מחדש את דלתו הנעולה. מהלכו האחרון החזיר למזרח התיכון את סדר העדיפויות המקורי של ישראל. הוא הביא לחדש את המשא ומתן על טאבה עד לפני שייוודעו תשובותיה של עמאן ליוזמת המדינית.

אמנם ההרפתקאות מדיניות חולפות חוזרות, ושוב חולפות החוזרות, והכל זאת אינן נצחיות, והעיקר לא כאשר מן הצד הישראלי ניצבת ממשלת הרוטציה. נותרו עוד 10 חודשים, שאפילו הם לא יוקדשו במלואם למשא ומתן, שכן תמיד צצות הפרעות. כמו ה"אכילה לאודר" מזה ופרשית ג'ונתן פולארד מזה.

לפרס יש מספיק זמן. אבל לא עוד זמן. הוא הביע תקווה כי יימצא רוב בקבינט שיאפשר לו להרגיש את ההידברות עם מצרים תוך נכונות לבוררות על גורל המלון שבמכר. בנושא זה דומה כי הוא נהנה מתמיכה גמורה של שרי המערך ומסידה של הבנה גם בחוגים הדתיים. צירוף זה מאפשר לו להעמיד את הערכתו למבחן מעשי של הכרעה פנים־ממשלתית.

לפרס יש סיבה טובה להזין את תהליך השלום הגוסס בנשימה מלאכותית של מכונת לבריאות. כל עוד

סדיני המריבה

יהיה זה לא־נבון להתעלם מהלחצים הכלכליים, הפועלים בתוך השוק האמריקאי. אם יגדל הגירעון המסחרי והצפיות לעליית היצוא האמריקאי לא יתממשו, עלולים הלחצים הפנימיים לשבור גם את עקרונותיו של הסכם הסחר החופשי עם ישראל

מאת צבי בראל

בכל פעם, שמשפחה אמריקאית עושה את לילותיה על סדיני אל־גהר של כיתן, או נועלת נעלי־נומי מתוצרת טיוואן, נוספת במכונית טויוטה או מאוזה מתוצרת יפאן, אוכלת מרקים מיובאים מצרפת או לובשת מעילי ברנדוי מאנגליה, רושם השיין אמריקאי עוד סימן על טבלת הביקוש של מוצריו. סימן כלפי מטה. בלישכות העבודה נרשם עוד פועל, או עוד עשרה, שאיבדו את מקום עבודתם, ובמשרד האוצר האמריקאי נרשם עוד נתון, אשר יצוה — יחד עם נתונים אחרים — את סך המאזן המסחרי של ארצות־הברית עם מדינות העולם.

נכון, 500 או 700 אלף, ואפילו מיליון סדינים ישראלים, הם כטיפה בים האמריקאי. אך כאשר מצרפים אליהם את המכוניות היפניות או את המלונה האירופית, מתגמים המספרים את הכלכלנים האמריקאים. 15.5 מליארד דולר היה סך הגירעון המסחרי בחודש ספטמבר (בכ־40 אחוז יותר מאשר בחודש יולי), כאשר חמישית ממנו נובעת מ"הפער היפני", שהזרים לשוק באותו חודש סחורות בשווי של כ־3.5 מיליארד דולר.

מוקדי־לחץ רבים

התמונה השנתית, המקפיצה את חץ הגירעון לכ־150 מיליארד דולר, יוצרת כמה מוקדי־לחץ ברומביים. היצרנים תובעים להטיל מכסי־יתר על סחורות יבוא, כדי לצמצם את התחרות עם מוצריהם ולהגדיל את אפשרות שיווק סחורתם, שאליהם מצטרפים האיגודים המקצועיים ופעילי השדולות המקצועיות, הגורדים עמם לוואשינגטון טבלאות, המצביעות על הירידה במספר מקומות־העבודה והעלייה במספר המובטלים. מנגד דורשים היבואנים לבטל את המכסים ואת מיכסות־היבוא, המעלים, לדבריהם, את מחירי המוצרים המיובאים, וכתוצאה מכך עולה מספר המובטלים. "מכסות יבוא, כמו היטלי־מכס, מעלות את מחירי המוצר", טוענים היבואנים.

ולדוגמה, חברת יבוא אמריקאית, אשר הזמינה סוודרים מתוצרת הונג־קונג בעונה החולפת, שילמה עבורם דולר וחצי ליחידה. אך כאשר גבר הביקוש, ההוזרה ביקשה לעשות הזמנה חוזרת, נאלצה לשלם עבור אותו מוצר 8.5 דולר ליחידה, וכתוצאה מכך שילם הצרכן 18 דולר ליחידה, במקום עשרה דולר, המחיר שבו התכוונה החברה למכרו. זאת משום שכאשר נקבעות מיכסות־היבוא, הן מחולקות למדינות המייצאות על־פי מפתח מסוים, והמדינות בתורן מחלקות אותן בתוך המדינה בין היצרנים. כאשר יצרן יודע, שיש ביקוש גדול למוצריו, וכאשר הכמות שאותה רשאי הוא לייצא מוגבלת, הוא מעלה את מחיר המוצר ככל שיוכל.

כאשר עולים מחירי מוצרי היבוא, וכאשר לקונה יש נטייה לרכוש מוצרים מיובאים, לא נותר בכיסו כסף לרכוש מוצרים מקומיים אחרים, וכך יוצא שבר המיכסות בהפסד ייצור מקומי, ובאובדן מקומות עבודה בענפים אחרים. לדברי כלכלנים במשרד האוצר האמריקאי, נוצר בתחום זה איזון בין מספר מקומות העבודה, הנעלמים כתוצאה מן היבוא המוגבר, לבין אלה המתבטלים כתוצאה ממחיר מוצרי־היבוא הגבוה, אשר מוריד את סך יכולת הקנייה מן השוק המקומי.

אך המיכסות אינן פוגעות רק במקומות העבודה. על־פי ניתוחים כלכליים, שערכו באוניברסיטת ג'ורג'טאון, יוצא, כי ההגנה על הייצור המקומי באמצעות מיכסות והיטלי־מכס, עולה לאזרחי ארה"ב (שאליהם "מגולגלים" המכס או המחיר הגבוה שיוצרת המיכסה) כ־50 מיליארד דולר או 450 דולר לשנה לכל אדם מועסק. "במלים אחרות, צעדי־המגן, שנועדו לשמור על מקומות העבודה האמריקאיים, עולים 42 אלף דולר לכל מקום עבודה שנשמר", טוענים המבטחים.

טענות אלה מקובלות גם על הממשל הרפובליקאי, המבקש להקטין ככל שניתן את ההגנה המוענקת למוצרים המקומיים, ולאפשר "לשוק החופשי לשחק את משחקו". העיקרון, שאותו מבקש הממשל לאמץ, קובע, שככל שתיגבר התחרות תיגבר היעילות של המפעלים האמריקאיים. מחירי מוצריהם ירדו, והם יוכלו להתחרות ביתר קלות גם בשוק העולמי. מאידך גיסא, הגנה ממשלתית על מוצריהם תרחיב את שכבות השומן, תבטל את הדחף להתייעלות ולהוזלת מחירים, ותביא לכליאה נוספת של המוצר האמריקאי בתוך השוק המקומי בלבד. עיקרון זה עולה בקנה אחד גם עם מצע המפלגה, המבקש להקטין עד למינימום את מעורבותו של הממשל במערכת היזמה הפרטית. במיוחד, כאשר ההגנה הממשלתית צמחה בעשר השנים האחרונות מ־8 אחוזים ל־21 אחוז.

הרצוי והמצוי

רצונות השוק החופשי מתאימים אמנם לשאיפות הממשל, אך באותה עת "מסוד" הדולר, הגבוה עדיין יחסית, את שניהם. שער הדולר הגבוה עדיין הופך מוצרי־יבוא לזולים יותר, ומייקר את המוצרים האמריקאיים בשוקי־העולם. כך, שגם התייעלות שתביא להורדת מחירים, עדיין צריכה לעבור את המשוכה המוניטארית הזאת.

צעדי הממשל, בשיתוף עם מדינות אירופה ויפן, שמטרתם להוריד את מחיר הדולר, יבואו לידי ביטוי מלא רק בעוד שנה, אם אמנם יתמידו השותפים למלא אחר התחייבויותיהם. אך במשך השנה הזאת יתקיימו עדיין הלחצים של היצרנים, של העובדים ושל היבואנים, והגירעון המסחרי עלול אף לגדול כתוצאה מנטייתם של היבואנים לנצל את התקופה, שבה הדולר עדיין יקר. מצב זה יחייב את הממשל ליישם מדיניות של טלאים, להגביל את היבוא במקומות "הלוחצים", לדרוש מיכסות מרצון ממדינות הסחר העיקריות, להניח לשוק לשחק את תפקידו באופן חופשי באותם תחומים, שאינם מסכנים את בוחרי המפלגה, ולהמשיך להוריד את מחיר הדולר באמצעות תיאום בין־לאומי.

ומה יהיה על סדיני כיתן או יתר מוצרי ישראל? רובם ימשיכו ליהנות מהסכם הסחר החופשי, שהצילה אותם כבר בחודשים הראשונים לכניסת ההסכם לתוקף. אך אותו הסכם נותן לשתי המדינות אפשרות להטיל מגבלות־יבוא בתנאים מסוימים. רצונו של הממשל להוכיח את יעילותו של ההסכם, היחסים המדיניים בין ישראל לארה"ב, מבטיחים אמנם את חוזקו של ההסכם, אך יהיה זה בלתי־נבון להתעלם מהלחצים הכלכליים, הפועלים בתוך השוק האמריקאי, שעליו מושתתת המדינה כולה. אם יגדל הגירעון המסחרי, אם הצפיות לעליית היצוא האמריקאי לא יתממשו, ואם מחיר הדולר לא יורד למרות התיכנון, עלולים הלחצים הפנימיים לשבור גם את עקרונותיו של הסכם הסחר.

נתיב היסורים לרבת־עמון

מעבר בגשרי־הירדן פירושו השפלה, טרטורים, והוצאות כספיות מיותרות

מאת זיאד אבו־זיאד

הכותב היה עורך העיתון "אל פג'ר"

איני מרבה לנסוע לרבת־עמון. נסיעה לשם פירושה השפלה, טרטורים, והוצאות כספיות מיותרות. בשל אילוצים שונים, הייתי חייב בכל זאת לצאת לשם. כמותי, גם רבים מתושבי השטחים הכבושים אינם יכולים לנתק עצמם כליל מהגדה המזרחית של הירדן. חיים משותפים בין שתי גדות הירדן, משנת 1948 ועד 1967, יצרו מצב של קשרים ואינטרסים מסועפים בכל התחומים של האוכלוסיות בשתי הגדות, ללא אפשרות להפרדה.

מסעי לירדן בשבוע שעבר התחיל, בעצם, כבר לפני יותר מחודש. בראשית אוקטובר התחלתי את ההכנות למסע: הכנתי אישור יציאה ("כרטיס ירוק") ושילמתי סכום של כ־80 דולר עבור אגרת־יציאה.

הגעתי לתחנת־המעבר בצד הישראלי [illegible] אולם ההמתנה היה מלא עד אפס מקום. מאות אנשים ישבו על הספסלים והמתינו להזמנתם לאשנב המשטרה, כדי לעבור לאוטובוס הנוסע לצד הירדני. את מקומם של הנקראים לאשנב תפסו מיד אחרים, והצפיפות באולם היתה גדולה.

"כולם הביתה"

לפתע הופסקה ההזמנה של הממתינים לאשנב המשטרה. עברה כשעה, ואיש לא נקרא לאשנב. ולבסוף, הודעה לאקונית בעברית: "כולם הביתה". מי שכבר מסר את תעודת הזהות והכרטיס, נקרא לאשנב כדי לקבל אותם בחזרה. מי שלא מסרם, חסך מעצמו עמידה מיותרת בתור נוסף כדי לקבלם בחזרה. הכל החלו להתפזר, כשהם מבקשים למצוא מקום במונית לירושלים, לשכם, לבית־לחם או חברון. יצאתי מאוכזב. נדהמתי לראות את ההתנפלות של האנשים על המוניות, ולא ניתן לנו כל הסבר מדוע הוחלט לסגור את הגשר.

עברו כמה שבועות, ושוב החלטתי לצאת לירדן. בבוקר ה־10 בנובמבר התאמצתי שוב לתפוס מקום במונית לגשר אלנבי. במוניות "עבודה", מול שער שכם, המצטופפ כרגיל ממתינים רבים, ושעה ארוכה עברה עד שסוף־סוף עליתי למונית. בדרך הודיע נהג המונית, שכל מי שיש לו כרטיס שהוצא לפני למעלה מחודש, חייב להכין כרטיס יציאה חדש.

יצויין, כי בראשית שנות השבעים הנהיג משה דיין הנהגה רשמית, ולפיה יוכל מי שמבקש לצאת לירדן לפנות לדואר או למשרדי יחסי־ציבור, למלא טופס ירוק, לשלם אגרה וללכת לגשר. בעבר היה על תושבי השטחים, שביקשו לבקר בירדן, לפנות למשרדי המימשל הצבאי, להגיש בקשה, ולהמתין שבועות עד קבלת אישור נסיעה לירדן.

שאלתי את הנהג מה ביחס לאגרה בסך 80 דולר שכבר שילמתי ב־4 באוקטובר. הוא השיב לי, כי אין כל בעיה, ניתן לפנות למשרד הדואר ביריחו, שם יוחזר הסכום, אמר, פחות עשרה אחוז. בדרך עצרנו ליד הדואר של יריחו, וביקשתי לקבל את המגיע לי מסכום האגרה ששילמתי בעבר, בצירוף הסבר מדוע מורידים עשרה אחוזים. תשובתו של פקיד הדואר היתה: "כל אגרה, ששולמה לפני למעלה מחודש, אינה מוחזרת אלא אם כן נושא הכרטיס ניגש לגשר, מקבל חותמת המשטרה של הגשר על הכרטיס הירוק, חוזר ליריחו למסור את הכרטיס לדואר ותובע את חלק כספו בחזרה".

הצורך לגשת לגשר ולחזור שוב לבית הדואר והורדת עשרה אחוזים מהחזר האגרה, הוא הסדר חדש, שהוחל באוגוסט השנה. חדש — ומרגיז. דחיתי את הפנייה לדואר, והמשכתי בדרכי לגשר. נהג המונית מירושלים לא היה מוכן להמתין לי, ונאלצתי לקחת מונית "ספיישל" לגשר. הגעתי לגשר אלנבי בסביבות השעה עשר. מסרתי את הכרטיס הירוק ותעודת־הזהות והמתנתי בתור עם הנוסעים לירדן.

המתנתי, ולהפתעתי נוכחתי, כי כל הנוסעים שהגיעו אחרי, יצאו לפני. האולם החל להתרוקן. נשארנו באולם ההמתנה זקן ובתו, רופא צעיר מירושלים ואני. בסביבות השעה שתיים נקראתי, יחד עם הזקן ובתו, לאשנב. שניהם קיבלו את היתר היציאה ואילו אני התבקשתי על־ידי השוטרת באשנב לחזור הביתה. "מדוע?", שאלתי. היא לא היתה מוכנה לענות.

באותו רגע התלווה אלי חייל, וביקש ממני לגשת איתו לתחנת האוטובוס היוצא לירדן כדי לקחת את המזוודה שלי ולחזור לירושלים. ניגשתי לרציף, אך לא מצאתי את מזוודתי. בעבר היה נהוג בגשר אלנבי, כי עם מסירת המזוודה לסבלים היה מקבל הנוסע פתק, ובו אישור ממוספר על כל חבילה או מזוודה שנתן. כיום בוטל נוהג זה, ולכן יכול כל אחד ליטול לעצמו — במכוון או בטעות — מזוודה או חבילה של מישהו אחר.

נוהג אחר שבוטל הוא, שלנהג האוטובוס לירדן היה אסור לקחת נוסעים בעמידה והאוטובוס היה ממוזג. כיום, הנהג דוחס כמה שיותר נוסעים לתוך האוטובוס הלא־ממוזג, ומיותר לציין, שנסיעה מעין זו היא בהחלט בלתי־נעימה.

ביקשתי ממנהל חברת האוטובוסים לחפש את המזוודה. הוא אמר, שייתכן ש"המזוודה כבר נסעה לבד לצד הירדני". החייל הישראלי הציע לי להמתין כשעה עד להחזרתו של האוטובוס מהצד הירדני. הוא גם התנדב למסור לצד הירדני הודעה, כי יחפשו שם את המזוודה. המתנתי ברציף, כשלידי ניצב החייל הישראלי. אולם האוטובוס עדיין לא יצא לירדן. נהג האוטובוס הוליך לנוסע האחרון, שעד דיין שהה באולם ההמתנה, ואז כדי להסדר מזכירת האוטובוסים להפעיל אוטובוס שלם עבור נוסע בודד. משך שעתיים המתינו נוסעי האוטובוס, רותחים וצפופים, ללא מיזוג־אוויר, מזיעים, ומחנקים־כמעט בחום הכבד, השורר בבקעת הירדן.

"סע לשלום"

בסביבות השעה שלוש הותר לרופא הירושלמי לצאת. הוא עלה לאוטובוס שהחל לנסוע. כמה שניות לאחר מכן, הצטווה נהג האוטובוס לעצור והרופא הצעיר נקרא לרדת עם חפציו. שאלתי את אחד השוטרים בבריחות הדעת: מדוע מאפשרים למזוודה שלי לצאת לירדן ולי לא מאפשרים? תשובתו המפתיעה היתה "תן לי את הכרטיס שלך. איך קוראים לך? חכה רגע". השוטר הלך לאשנב לאחר שציווה על האוטובוס להמתין, ותוך דקות חזר עם אישור־יציאה ואמר לי "סע לשלום".

לא האמנתי. עליתי לאוטובוס מתקווה למצוא את המזוודה ממתינה לי בצד הירדני. לאכזבתי, היא לא נמצאה. מישהו כנראה "טעה" איתה, וכך הגעתי לרבת־עמון ללא כל חפצים. המרגיז בכל העניין הוא, שלמרות תשלום שמונים הדולרים של אגרת היציאה, אין כל הסדר של ביטוח על מזוודות או חפצים שנעלמים בדרך, והנוסע נותר ללא מזוודה וללא פיצוי כספי.

מה שאירע בצד הירדני הוא סיפור אחר. בשל קוצר היריעה, אני מעדיף להתעכב על האירועים בצד הישראלי. בדרך חזרה מירדן הגעתי לגשר אלנבי, כששקית ניילון בידי ובה כמה בגדים המיועדים לכביסה. הבדיקה הביטחונית קפדנית. הורדת נעליים לפני הכניסה לחדר החיפושים (התרגלתי לנהוג כזה רק לפני כניסה למסגד. להבדיל), הורדתי את כל בגדי, מלבד הבגדים התחתונים. מי שאינו מרבה לצאת לירדן, שומע כיצד נערכים החיפושים הגופניים בגשר. כשסיבובים חוזרים זו, רבים מתחרטים על שנסעו.

עיתונאי פלשתיני ותיק, היושב כיום ברבת־עמון, רג'א אל־עיסא, אמר לי פעם: "בכל חיי לא השפלתי את עצמי מפני אדם כלשהו, [illegible] שאשפיל אותם בפני חייל ישראלי. כל עוד הם שם, כף רגלי לא תדרוך את הגשר".

היציאה מתחנת גשר אלנבי היא מעין שחרור. תחושה של יציאה מכלוב. אולם גם בדרך חזרה הביתה נתקלים בתופעה לא־נעימה של הפקעת מחירים על־ידי נהגי המוניות. אין מחיר קבוע לנסיעה, אין מחיר קבוע למזוודה וכל נהג קובע את המחירים כאשר ידבנו לבו. למרות שהמינהל האזרחי קבע מחירון, הנהגים אינם מתחשבים בו.

כל ההתרחשויות הללו הן סיפורי האישי. אך אני בטוח, שזהו — בשינויים מעטים — גם סיפורם של רבים העוברים בגשרי־הירדן מדי־יום. אני מניח, כי אזרח ישראלי אינו נתקל בתופעות דומות כשהוא יוצא לחו"ל דרך נתב"ג או כל נמל אחר בארץ.

אנשים יפים בווילות יפות

מאת דן כסלו

האנשים היפים שיגורו בווילות יפות, בכרמי יוסף, ייהנו מהרבה עולמות. הם יחיו בסביבה כפרית טהורה אך במרחק נסיעה קצר בלבד משני מרכזים עירוניים החשובים ביותר — תל־אביב וירושלים. הם יזכו בשירותים קהילתיים מעולים, אך גם בפרטיות מרובה — הבתים שיתגוררו בהם לא נבנו בצפיפות. הם [illegible] בגודל מצה. כי הווילות האלה משתלבים בתוכנית הכללית "בנה ביתך" אך בתנאים משופרים בהרבה, ועל פני מגרשים גדולים בהרבה: 750 מ"ר נקבעו למגרש קטן ו־1750 מ"ר למגרש גדול. (ראה כתבה ראשונה על כרמי יוסף).

כל זה עשוי היה להיות טוב ויפה, לולא נעשה באיצטלה של הקמת ישוב חקלאי, כמיבצע התיישבות חלוצי של התאחדות האיכרים. המטרה המוצהרת היתה כזכור הקמת ישוב לבעלי כרמים בסביבות תל גזר, קילומטרים ספורים מזרחית לרמלה. לשם כך תוכנה מתכונת מיוחדת ליישוב, שתבטיח לו אופי חקלאי: שני שלישים יחידות לחקלאים ושליש לאחרים, המוגדרים "בעלי מקצועות חופשיים". לשם כך הוקצבו כ־1600 דונם אדמות מדינה, בהם כמאה דונם יערות הקרן הקיימת, מחולקים ל־427 מגרשי בנייה — 260 מגרשים גדולים, המיועדים לחקלאים ו־167 מגרשים קטנים, המיועדים ל"עצמאיים".

מי שקבע את הרכב אוכלוסיית התושבים של היישוב, היתה קבוצה מצומצמת של היזמים ובתוכם — נציגי התאחדות האיכרים. בעצם — נציג התאחדות אחד: ד"ר מאיר חיים, שהוא גם תושב המקום לעתיד. הרשמת המועמדים להתיישבות נעשתה בצינעה ובשקט, בלי פרסום כמעט (אלא אם אפשר להגדיר כפרסום מודעה בעיתון רחובותי מקומי "שלוש פלוס" וביטאון של התאחדות האיכרים). למרות זאת נרשמו לרכישת 167 מגרשים של "עצמאיים" למעלה מ־600 מועמדים. ועדת הקבלה בחרה על־פי שיקוליה ואילו כל החומר לגבי המועמדים שלא זכו במגרש, הושמד. "כדי למנוע בעיות לעתיד," כפי שהסבירו בכרמי יוסף.

הצורה בה נבחרו מועמדים לקבלת מגרשים גדולים מעורפלת לא פחות. מהר התברר, מה שהיה ברור מראש: אין 260 בעלי כרמים באזור. מספרם הכללי מגיע בקושי לכמאה. אלה מביניהם שהיו מוכנים לעבור לגור בכרמי יוסף לא עברו את המספר שלושים. יחד עם החקלאים המתפרנסים מאדמות הנמצאות במקומות שונים המספר עובר בקושי את החמישים. כל היתר הם חקלאים מחורים: חלקם הם בני המושבות הוותיקות, שעזבו מזמן את החקלאות ומתעסקים בעריכת דין, מסחר או בניהול עסקים אחרים. אחרים גם לא שייכים לסוג הזה. היו למשל מקרים שמועמדים ל"חקלאים" של כרמי יוסף, רכשו 10 דונם קרקע זולה בחוץ ליד אשקלון או במקומות אחרים, ואף לא ראו את "שטחי החקלאות" שלהם, כדי לעמוד בתנאים. אחרים השתמשו לצורך זה בפרדסים של המשפחה, אשר מעולם כף רגליהם לא דרכה בם.

כך, בין החקלאים של כרמי יוסף אפשר למצוא את האנשים החשובים הבאים: מפקד משטרת מחוז תל־אביב, ניצב גבי עמיר (בתקופה בה הוא נרשם וקיבל את המגרש הוא היה מפקד מחוז המרכז של המשטרה, המחוז שבשטחו נמצאים כרמי יוסף). חקלאי נוסף מכרמי יוסף הוא גם ראש המועצה המקומית רמת השרון אליהו ורבין. חקלאים אחרים הם ראש עיריית רמלה, מהנדס עיריית רחובות, מנכ"ל מפעל "נשר", כמה פקידים בכירים במחלקת ההתיישבות של הסוכנות ועוד כהנה וכהנה.

גם החקלאים האמיתיים התרבו לצורך קבלת המגרשים. לאלי שמעוני, היום של כרמי יוסף ובעל כרמים במקום, ארבעה בנים ובנות. כולם הפכו חקלאים עצמאיים, לצורך קבלת המגרשים: הבן נועם — מהנדס בתעשייה צבאית, הבת דנה — מורה במקצועה, הבת גינה, היא אשתו של פרופסור מבאר שבע ועוד בת אחת הפכה לחקלאית — מיכל.

אך לא רק על המגרשים המיועדים לחקלאים אפשר למצוא אנשים מכובדים מאוד. למשל השר לשעבר מרדכי ציפורי ובנו — על שני מגרשים נפרדים [illegible] אילון, שני "אלופי צה"ל" חיים ארז והרר מייזמן ותריסר קצינים בכירים אחרים מאלופי משנה ומעלה, תת ניצב שמעון סביר ממשטרת ישראל, מנחם עיני, ראש פרקליטות הליכוד, צבי צפרירי, מנכ"ל הרכבת המתפטר, אנשי מוכנות הצבעה [illegible] המים. מעניין שכל אלה קראו בדבקות כזאת את העיתון הרחובותי "שלוש פלוס" וידעו להירשם לפרויקט. גם השר אברהם שריר היה ביניהם, אך ויתר מסיבה כלשהי.

* * *

"אנחנו בונים מושבה. הראשונה אחרי חמישים שנה", אומר אלי שמעוני. הכוונה הרוחה החיה של כרמי יוסף, וגם יו"ר ועד האגודה המקימה את היישוב. "כל מה שבנינו כאן אנחנו בונים בכספנו אנו: הבתים, התשתית, הכל. המדינה לא משקיעה כאן אפילו גרוש אחד."

לפי החשבון שעשה לי שמעוני בפגישתנו הראשונה אין זה בכלל עסק טוב להתיישב בכרמי יוסף. כמעט צריך להיות משוגע כדי לבוא ולגור כאן. עבור התשתית צריך כל מתיישב לשלם לפחות 35 אלף דולר. נוסף לזה המינהל גובה תשלום עבור הקרקע. שמעוני לא זכר בדיוק כמה לקח מינהל המקרקעין בתחילת הפרויקט, אך לדעתו זה היה בערך 5000 דולר. עכשיו עלה המחיר והמינהל דורש 15 אלף דולר. כל זה עוד לפני שמתיישב מתחיל לבנות. 40—50 אלף דולר עבור מגרש של 750 מטר, במקום שאינו עדיין מקום, כ־25 ק"מ מתל־אביב — זו לא מציאה גדולה, הוא הסביר.

אך התמונה התבהרה והשתנתה בפגישתנו השניה, בה השתתפו גם חברי הוועד האחרים, וביניהם גם גזבר הוועד, שמואל בוקסר. בוקסר, נכדו של אחד ממייסדי המושבה נס־ציונה, שייך, דרך אגב, לאותה קבוצה מצומצמת של החקלאים האמיתיים בכרמי יוסף. למרות שאדמותיו לא נמצאות בין הכרמים הסמוכים לתל גזר, הוא מתפרנס מחקלאות — כמו שמעוני עצמו.

בוקסר עושה לי חשבון מדויק יותר. קודם כל — מחיר הקרקע. גם כאן, כמו בגודל המגרשים, קיימות שתי קבוצות. אלה המוגדרים כ"חקלאים" המקבלים מגרש בגודל של 1750 מ"ר, לא שילמו עבור המגרש כלל. לעומת זאת דרש מהם המינהל הצמדה הוויות של הקרקע החקלאית שלהם לשטח הבנייה — כדי ליצור נחלות חקלאיות. לא חשוב איפה נמצאת הקרקע החקלאית, אם זה פרדס ליד רחובות, או שטח אדמה לא מעובד ליד אשקלון. אלה שיש להם קרקע פרטית — יסתפקו בהצמדת עשרה דונם, אלה שהקרקע החקלאית שברשותם שייכת למדינה — ב־25 דונם. לפי תנאים אלה חולקו שני שלישים ממגרשי הבנייה בכרמי יוסף: 260 מגרשים, השייכים ל"חקלאים".

הקבוצה השניה, "העצמאיים", מקבלי מגרשים של 750 מ"ר, מיוחסת פחות גם מבחינת תשלום עבור הקרקע. אחרי ההרשמה והרכבת רשימת 167 איש הזכאים לקבלת מגרשים כאלה, נדרש כל אחד מהם לשלם למינהל המקרקעין 2150 דולר עבור המגרש. יש לזכור כי מדובר כאן במגרש נטו, ולא ברוטו. כמו ברכישת מגרשים במקומות אחרים, שבהם מורידים משטח המגרש 20 אחוז לצורכי ציבור. כאן השטחים הציבוריים קיימים מחוץ לשטח המגרשים — בצורה זאת מקבל למעשה "החקלאי" שני דונם ולא 1750 מ"ר.

יתכן כי המחיר של 2150 דולר לדונם אדמת טרשים במרחק 25 ק"מ מתל־אביב, אינו מחיר זול ואולי אף מפולפל למדי. אך לא כך הדבר כאשר מדובר באותה אדמה עם זכות לבנות עליו וילה מפוארת בשטח מגורים עד 220 מ"ר, במקום המאושר להקמת ישוב מפואר. כך כנראה גם סבורים היום במינהל המקרקעין. במחשבה שניה, ומאוחרת מדי, הם דורשים היום עבור אותו השטח 15 אלף דולר. במקרה שאחד מבעלי זכויות למגרשים מוותר על זכותו, ואחר מקבל אותו במקומו. ואנשים עדיין ממתינים בתור (כ־200 מועמדים) להזדמנות כזאת ומוכנים גם לשלם את המחיר הזה.

עד כאן — מחיר הקרקע. מכאן ואילך — מחיר התשתית. מתברר כי 35 אלף דולר שעליהם מדבר שמעוני, הם מבחינת העתיד. בסכום זה ייכלל הכל אחרי השלמת הפרויקט: לא רק תשתית הכבישים, המדרכות, רשת החשמל, רשת המים, התקשורת (קווי טלפון, מחשב, טלוויזיה בכבלים, אזעקה, תאורת רחובות וכו'), אלא גם מבנים של התנועה, בנק, אולם התרבות, מועדון ספורט מפואר ועוד. וכל זה, בתשלומים נוחים. אך עכשיו, שש שנים אחרי התחלת הפרויקט, מתבצעים תשלומים אלה — לפי חישוביו של שמואל בוקסר, הגזבר את הקופה של האגודה — בעשרות אלפים דולר. המשתכנים ממשיכים לשלם — 100 דולר לחודש.

אין זה גם נכון, שהמדינה לא משקיעה בפרויקט. אם אפילו מתעלמים מהמתנה הגדולה שהיא העניקה למתיישבי כרמי יוסף בקרקעותיה, המתיישבים מממנים אמנם את התשתית [illegible] היישוב בלבד. קיימת גם תשתית עקיפה: את המים ואת החשמל צריך להביא עד ליישוב, את הביוב צריך להוציא ממנו, את כבישי הגישה צריך לפרוץ ולסלול. ההשקעה הממשלתית לצורך כל אלה, בחשבון גס, היא יותר משני מיליון דולר. וזה עדיין לפני שבונים במספר הציבור את מוסדות החינוך במקום.

* * *

השאלה הנוקבת ביותר העולה מכל הפרשה היא מדוע המדינה צריכה להשקיע בהקמת ישוב כזה משאבים יקרים כמו קרקע וכסף. זהו מחיר גבוה מאוד אם הוא נועד להעביר כ־30 בעלי כרמים לקירבת שדותיהם. זוהי שערוריה אם זה נעשה כדי להבטיח איכות חיים ומגורים בזול לכמה עשרות מיוחסים.

(כתבה שניה ואחרונה)

שינוי - לקראת שנה שניה בממשלה

1985 היתה שנה של שינוי פוליטי. צה"ל יצא מלבנון, נפתחה יוזמת שלום חדשה, סולקו שרידי "הכלכלה הנכונה", החל שיקום המשק והוחרף המאבק נגד הגזענות. **שינוי** השפיעה ופעלה בממשלה ובכנסת למען כל אלה.

שינוי הצטרפה לממשלת האחדות בראשותו של שמעון פרס לאחר ויכוח נוקב. משהוכרע הויכוח, הובהר לכל תפקידה של **שינוי** בממשלה: לחזק את הדמוקרטיה ושילטון החוק, לייצג את המחנה הציוני המתון ולסייע בבנית כלכלה וחברה על פי השקפה חופשית וליבראלית.

מועצת **שינוי** השישית נבחרה בבחירות פנימיות וחשאיות ב־41 סניפים ברחבי הארץ. מועצה זו תעמוד בפני הכרעות חשובות לעתיד התנועה והחברה הישראלית.

הישיבה החגיגית הראשונה של מועצת שינוי תיפתח ביום ד' 4.12.85 בשעה 18.00 בבית סוקולוב בתל־אביב. דברי פתיחה וברכה ישאו ראש הממשלה שמעון פרס וראש עיריית תל־אביב שלמה להט. חברי ואוהדי שינוי מוזמנים.

אלה חברי המועצה השישית:

אביטל גדעון - תל אביב
אבימור יעקב - ירושלים
אבן מוטי - רחובות
אונגר שלום - נצרת עילית
אלגרסי ציון - תל אביב
אלסטר יורם - רמת השרון
אסעד יוסף - כפר כסרא
ארבל נעמי - באר שבע
ארדון מיכאל - ירושלים
ארהרד גדעון - רמת השרון
בורוביץ ישראל - תל אביב
בלך ישראל - תל אביב
בן נון יגאל - תל אביב
בקר משה - חיפה
בראון דוד - חיפה
ברכה ברוך - תל אביב
ברנדס עופר - ירושלים
בשן יואב - באר שבע
גוטמן ישראל - באר שבע
גולדברג עזרא - רחובות
גורן יהושע - תל אביב
גילת יצחק - רמת השרון
גלוקסמן צבי - גבעתיים
גלוסקה מרדכי - הרצליה
גרושקה רות - צפת
גרוס נחום - ירושלים
דביאן דביאן - עוספיה
דהרי צבי - חיפה
דולב אביגדור - הרצליה
דולב חוה - רמת גן
דותן רפאל - קרית טבעון
הדס עודד - גבעתיים
הוד אהוד - חיפה
הלפרין עדן - כפר תבור
הראל אסא - תל אביב
הרטונג ניצה - רמת גן
וינשטוק אריה - חיפה
וירשובסקי מרדכי - תל-אביב
וורטהיימר סטף - נהריה
זורע שלמה - פתח תקוה
זוהר פיני - גבעתיים
זנדהאוז חנה - תל אביב
חולד נאיף - בית ג'אן
חיים דוד - ירושלים
חלבי מוניר - ירכא
חלבי פייסל - דלית אל כרמל
חמדאן מוניר - עוספיה
חנג'ר מודשידי - ג'וליס
חמיס לאפי - דיר חנא
חנן ירון - חיפה
טוקטלי אורן - מבשרת ציון
יונס חוה - קרית ביאליק
יודיס מיכאל - חיפה
יעקובסון אלכס - ירושלים
כהן צדק נחמן - הרצליה
כרמל אפרים - הרצליה
לוי סטלה - רמת השרון
לוי עוזיאל - ירושלים
לוסטיג שמואל - תל אביב
מאיר עקיבא - תל אביב
מגידו עודד - ירושלים
מונטג דן - רחובות
מיוחס גיורא - חיפה
מלחם ג'מיל - כפר עועדה
מלמוד שרון - באר שבע
מרכוס אילן - ראשון לציון
נאות יהודית - חיפה
ני יהויקים - הרצליה
סגל ורדית - תל אביב
סגל יאיר - הוד השרון
סיטון דב - באר שבע
סימון דוד - ירושלים
סימון עדנה - ירושלים
סלאלחה אחמד - בית ג'אן
סמיר אבו פארס - עוספיה
סקולניק איילין - אשדוד
עברון יעל - תל אביב
עופר עליזה - תל אביב
עופר פנחס - תל אביב
עזאם מוסלח - עוספיה
עטשי זיידאן - עוספיה
עמאישה שוקת - עוספיה
עמיקם אריה - חיפה
עשהאל חיים - תל אביב
ערער שושנה - בית יצחק
פולישוק בצלאל - רעננה
פולישוק מלי - רעננה
פורז אברהם - תל אביב
פורת יהושע - ירושלים
פז עודד - רמת השרון
פיינגולד דורון - ירושלים
פלם גד - ראשון לציון
פנקס אבי - חולון
פרי נאוה - רמת השרון
פרידמן דניאל - תל אביב
צבעוני מרים - כרמיאל
צור נירה - נתניה
קאופמן אסתר - כפר שמריהו
קדמון שלמה - תל אביב
קלינגר משה - בת ים
קריב עודד - תל אביב
קרמר נתן - פתח תקוה
רביב רועי - רחובות
רובינשטיין אמנון - תל-אביב
רוזובסקי ורדה - ירושלים
רוזנבלום עידית - תל אביב
רוטלוי יאיר - תל אביב
רוטמנש אבי - ראשון לציון
רוכלי אגוזי דליה - רמת השרון
רייבי בנימין - ראש העין
רייכמן אוריאל - תל אביב
רמזי אבן חמד - דלית אל כרמל
שובל הלל - ירושלים
שורברג ארנה - בת ים
שורץ חוה - קרית ביאליק
שורצברג תיאודור - פתח תקוה
שטיינברג עוזיאל - רמת גן
שטרייכר איגור - חולון
שעשוע-חסון רנה - רמת השרון
שקיר אחמד - סמורה
שרוף ואפיק - עוספיה
ששון דוד - הרצליה

שינוי - מפלגת המרכז

תל-אביב, רח' שייר 5 טל: 03-244348 ירושלים, רח' הסורג 2 טל: 02-246716 חיפה, רח' אילון 4 טל: 04-244049

כיתה מתה של מנקינים

שבוע היכרות עם תיאטרון פולני לא אופייני

כדור־הארץ אינו יכול לשאת שתי שמשות, אסיה לא יכולה לשאת שני שליטים, אבל ישראל הקטנה תצטרך להסתדר עם שני תיאטרונים פולניים. שתי להקות תיאטרון פולניות נוחתות השבוע בארץ, כסנונית ראשונה, שתביא בעיקבותיה את האביב ביחסים התרבותיים בין פולין לישראל. יש דמיון טכני מסויים בין שתי ההצגות — "המנקינים" בביצוע "תיאטר וילקי" ו"הכיתה המתה" של תדיאוש קנטור — שיוצגו בארץ, כמו שיש הבדל מהותי ביחס של התיאטרון הזה אל עצמו ודרך השיווק שלו בארץ ובעולם. מה שחשוב אולי יותר הוא, ששתי הצגות אלה רחוקות מלהיות יצוג מאפיין של שיגרת התיאטרון הפולני, ולא רק בגלל העובדה, שי־דיעת פולנית אינה חיונית כדי להבינן.

"תיאטר וילקי" מגיע ראשון, ומת־חיל את הצגותיו ב־4 בדצמבר, באולם התיאטרון הקאמרי בתל אביב. "תיאטר וילקי" היא בעצם האופרה של ורשה, שלה מסורת ארוכה ומ־פוארת של הפקות אופראיות. ההצגה הזו מבוססת על כתבי הסופר הפולני־יהודי, ברונו שולץ, ובעיקר על פרקי "המנקינים" מתוך הספר "חנויות קינמון", שיצא לאור בתרגום עברי. הקו העלילתי שזור סביב דמותו של חייט יהודי, יעקב, המחליט לברוא אדם בצלם המנקין, ונכשל באמביציה. המבנה התיאטרוני הוא של תיאטרון טוטאלי, בעל עיצוב ויזואלי מרשים (הדמיון הספרותי של שולץ שהשאיר אחריו גם רישומים מרתקים, אשר יחד עם כתביו מציירים עולם מעוות ומרתק), כשהמוסיקה היא מרכיב חשוב בתוכו, אבל איננה מוסיקה מהדרנית, במובן זה, שהיא אמורה להיות קליטה גם לקהל הרחב.

ב־7 בדצמבר מגיע לארץ להקת "קריקוט 2" של תדיאוש קנטור, כדי להציג את "הכיתה המתה" בת ה־10, שזוכה להתלהבות על בימות כל פסטיבאלי העולם, באולם החדש של תיאטרון בית לסין בתל יפו. גם כאן נקודת־המוצא היא עולם הילדות שמתאר שולץ, שהיתה במידה רבה גם ילדותו של קנטור, מיטלטלת בין הוויית ילדות חילונית בתוך נצרות ויהדות חוקית. השלד ההתרחשותי הוא כיתת בית־ספר, שאותה מאכלסים זקנים, הסוחבים על גבם את המנקינים של ילדותם. "קריקוט 2" היא קבוצת אנשים, ההולכים בעיקבות קנטור ביצירת הוויות התיאטרוליות־ויזואליות שלו, כשהוא נמצא בכל הצגה על הבימה, מוביל את הקהל למקומו ומנצח על ההתרחשות וכביכול בורא אותה ממש לנגד עיני הקהל.

"המנקינים" הם במסגרת חילופי התרבות הרשמיים עליהם סיכמו בפר־לין האמרגן שמואל צמח וחיים חפר. מנהל האופרה רוברט סטנקובסקי, שלפי הפרסומים נבחר גם ל"סיים" (בית הנבחרים הפולני), אמור לקיים בארץ מסיבת־עיתונאים, ומן הסתם, ידובר בה יותר על קשרי תרבות ואמנות כגשר ליחסים בין מדינות מאשר על בעיות של תרבות ואמנות כשלעצמן. במאמר מוסגר אולי צריך לומר, שהקהילה האמנותית בפולין מתייחסת בחשדנות לאמנים "הנבחרים" למוסדות השלטון. עם הנהגת המשטר הצבאי התפטרו כמפר שחקנים בולטים מחברותם ב"סיים". מצד שני, יש בין האמנים בפולין הסבורים, שכדי לשרוד צריך לעשות הכל, כולל "שיתוף פעולה" עם המוס־דות הנבחרים.

קנטור מציג עצמו כהיפוך גמור לסטנקובסקי. התיאטרון שלו מיובא על ידי אמרגנים פרטיים (אם כי ברור, שלא היה יכול להגיע לארץ אלמלא קיבל היתר מהשלטונות. בעבר היה אמור להגיע וביטל ברגע האחרון משום שלא קיבל היתר כזה.) הוא טוען, שאינו מייצג את פולין, אלא את אמנותו בלבד. הוא נהנה מהכרה רחבה בעולם כמחדש בתיאטרון, והמציגות שיקים בארץ, לבד מהופעותיו, יהיו עם אנשי־תיאטרון. הוא לא מסתיר את הבוז שהוא רוחש לתיאטרונים פר־לניים, השואבים מדרכו האמנותית.

המעניין הוא, שאלה הם יוצאי־הדופן ולא המאפיינים של חיי התיאטרון הפולני. תיאטרון זה היה בשנים האחרונות ספוג פוליטיקה באותה מידה, שתאפשר לו להגיע אל הקהל על־אף מגבלות של צנזורה מחמירה. התיאטרון הפולני ילד את האימרה, ש"את הבדיחה שהצנזור הבין, צריך היה לצנזר". בעיקרו של דבר, התיאטרון הפולני הוא מקצועי מאוד, נהנה מרמת־משחק גבוהה, ב־פרי בעל המצאה ודמיון דווקא בטיפול בחומרים קלאסיים זרים ופולניים, וי־כולת להיות אקטואלי, רלוונטי ותוסס.

גם "הכיתה המתה" וגם "המנקינים" אינם כאלה. הם סוגים שונים של תיאטרון טוטאלי, פולני, במובן זה שהוא שואב את חומרי עולמו מכתבי שולץ, גומברוביץ', ויטקביץ', שהיו פולנים בפרטים אבל אנטי־פרטאליים וחדשניים בדרך הטיפול הצורני ובת־פיסת־העולם. לכן מה שנזכה לראות השבוע אינו התיאטרון הפולני, אלא אגפי היצוא הייצוגי והפרטי שלו. יצוא זה אינו רק פונקציה של הציג, אלא בעיקר פונקציה של ביקוש. זהו סוג מסויים של תיאטרון, הפונה לעין, לאוזן ולרגש, וכאילו מנסה לעקוף את האינטלקט. אם אינך מצליח להיות שותף לחוויה, ברוך־כלל תרגיש אשם מאוד, על כך שאינך רגיש במידה מספקת.

תקוות השכונה

לשכונת התקווה יש אולם מפואר ומופע חגיגי ליובל

"אנחנו מאותה שכונה / אני וגם אתה בה / למדנו להכיר גם את / הטוב ואת הרע בה / היום נאמר בלב שלם / התקוה היא סבבה..." — כך כתב יורם טהר לב, שלפי מיטב ידיעתי אינו יליד שכונת התקוה, את התמליל למחזמר "השכונה שלנו זוהי התקווה", ממש כאילו נולד בה. הניהול המו־סיקאלי הוא של יגאל חרד, שהוא בן המקום. העמדת המופע (דן אלמגור סבור שצריך לומר "העמדת המופע", שכן חלק נכבד מעבודתו של הבימאי במקרה זה היא הזזתם של השחקנים הרבים) היא של שי לביא, המתמחה בשנים האחרונות ביצירת תיאטרון ראווה קהילתי.

באולם ניכר היה, שתושבי הש־כונה הזדהו היטב עם תמונת המחזמר ששורטטה מחייהם בהב־גה. כל איזכור של "הולמיש" או נושא שיפוץ הבתים עורר רעמי־צחוק. תופעות שחדרו לחיי הש־כונה, כמו "בית ספר להורים", הובאו לבמה בבימה של המחזר חביב. אמנם הקו העלילתי סובב על בן השכונה, המשתוקק לצאת ממנה מיד אחרי שיתחתן, כי אין בשכונה איכות חיים. אבל בסופו של המחזה, אחרי הרבה מעברים ופזמונים הוא נשאר, כי האשה מאושרת, הילדים מבסוטים והכ־לל, טוב להיות בשכונת התקווה.

לפני זמן לא רב נערך בקרית־שלום בתל אביב מופע דומה של מחזמר, שהוכן עם תושבי המקום, בהדרכה מקצועית מעולה. למה, אם כן, הלכתי לראות דווקא את המחזמר של שכונת התקווה? אולי מפני ששכונת התקווה היא הרבה יותר משכונה. היא מושג חברתי. אם משתתפי המחזמר והקהל באולם חשו, שאינם מזדהים לגמרי עם המסר האופטימי של המחזמר הזה, שכמעט לא נגע בבעיות חברתיות חריפות ומור־כבות יותר, שבאות לידי ביטוי בחיי השכונה. אדרבא, אדירה של אהבה הדדית האחזה בשבו מקאר־לס לבימה, ולהיפך. כדברי ראש העיר בתגובה באמר, שהדישגים העיקריים של השכונה הם בשינוי תדמיתה שלה. המחזמר מעיד שזה־נבון. אפילו זכר לא בשאר לתדמית אחרת, לבד מאי־שביעות רצון בעניין איכות החיים.

מה שהיה ברור מעל לכל ספק הוא, ששי לביא הצליח להביא את התושבים של השכונה — בעבודה מאומצת של חודשים רבים — לעבודה ממשמעת ולהקרנת נוכ־חות בימתית חביבה, ואפילו מרשימה. העובדה, שחלק מן הזמן הם לא שרו ממש, אלא הניעו שפ־תיהם לצלילי הקלטת השירים שהושמעו באולם (הקלטת נמכרה לבאים לפני ואחרי ההופעה) לא שינתה את גודל ההישג, שכן הם גם הקליטו את הקלטת, והמשחק היה בהלוס אותנטי. זה ההישג של המשתתפים הנלהבים, כמו שזהו הישג של לביא, שלא ניכר בו שהוא מרוצה מכך שמכוניתו נפרצה במהלך אחת החזרות הגנ־אליות, והרדיו־טייפ שלו נעלם ממנה. זה הרי יכול לקרות בכל מקום שבו חונה מכונית. לא רק בשכונת התקוה.

מעבר להופעה עצמה, אי־אפשר היה שלא להתפעל מהאולם: בש־כונת התקווה, ליד מתנ"ס "בית דני" (שבסיוע מסגרותיו השונות ובעידוד עיריית תל אביב הוכן המחזמר החדש), יש אולם חדש ובו כ־500 מקומות, מן הסוג שכ־מותו חסרים מאד בתל אביב. לא במקרה ישבתי בהופעה בין יעקב אגמון ובין דן אלמגור: שניהם קשורים בהפקות רבות, ושניהם בחנו את האולם בעין מקצועית מעוניינת. האולם מצטיין לא רק בכמות מושבים, אלא בבימה גדולה, עם גובה וצדדים היכולים לאכסן תפאורה. יש בו סידורי תאורה והגברה, שהושקעו בהם מחשבה וכסף, ולא ירחק היום שתושבי מרכז תל אביב וצפונה יבואו להופעות באולם החדש.

ברזל בשיחה רכה

אמנון ברזל סיים את תפקידו כאוצר תצוגת ישראל בבינאלה של סן פאולו, ויוצא להיות אוצר מוזיאון בפרטו, איטליה

מאת ציונה שמשי

בינואר 1986 מתחיל אמנון ברזל את תפקידו כמנהל ואוצר ראשי למו־זיאון, הנמצא בשלבי בנייה וייפתח בסוף 1986 בעיר פרטו, ליד פירנצה. המוזיאון נבנה בתפיסה חדשנית: 12 אולמות תצוגה גדולים, לתצוגה של אמנות היום, בנוסף לאולמות סימפוזיון וגן פסלים גדול. המוזיאון נתרם על־ידי תעשיין טקסטיל בן המקום. פרטו ידועה באופניה, לפי מיטב המסורת של אנשי גילדת הטקסטיל, שהיו תמיד מיטיבים עם האמנות והאמנים.

המוזיאון מתוכנן לפעילות אמנו־תית בלתי־צפויה, שכן ברזל מגדיר אותו כמקום שמקדיש עצמו לאמנות עכשווית, ביותר בכל רחבי־העולם. לדעת ברזל, המוזיאון חייב להיות סקרן כמו האמנות והאמנים, וקל יותר ללמד קהל להבין אמנות דרך זו הנוצרת היום. המוטו הזה הוא שזיכה אותו בתפקיד, שהיו לו מועמדים מכל רחבי העולם.

המוזיאון יהיה בעל תקציב רכישה ופעילות נכבד, והדבר זה יאפשר יצירת אוסף יסודי ורציני ותיכנון תערוכות לטווח ארוך. תמיכה בתערוכות וב־אמנות סובבה באיטליה, ללא התחש־בות במצב הכלכלי. עבור ברזל זהו שוק תרבותי־כלכלי. אחרי שנים של פעילות בלא־תקציבים, כשכל תערו־כה או מבצע אמנות קרובים להתי־אבדות.

אחת הדוגמאות עדיין נמשכת, וזוהי ההשתתפות הישראלית בביאנלה סן פאולו בברזיל. בניגוד לאין־ספור ירי־דים ותערוכות אמנות מסחרית, המתקיימות היום בכל פינה אפשרית על כדור־הארץ, מתקיימים בעולם סך־הכל ארבעה פסטיבלי־אמנות משמעו־תיים: הביאנלה בוונציה, המתקיים בכל שנה זוגית ופועל ברציפות מאז 1815, ביאנלת פריז, שהיתה מיועדת לצעירים, אשר ב־1984 שינתה את יעודה ותפעל בה ועדה הקובעת את הנושאים והמשתתפים ללא ייחוד לאומי. זה יעשה אותה דומה ל"דוקו־מנטה", שהיא הצגת החידושים באמ־נות, המתקיימת אחת לארבע שנים בקסל שבגרמניה, ובה קובעים אוצר והוועדה יועצים את המשתתפים מכל קצוות העולם, כשהבחירות הן "די פרוח ביותר". ביאנלת סן פאולו המתקיימת בכל שנה לא־זוגית (הנוכ־חית היא ה־18 במספר) פועלת על בסיס של נושאים ותצוגה רעיונית בהשתתפות לאומית. השנה השתתפו בה 46 מדינות.

מיעוט מפגני האמנות מחייב את מדינת־ישראל להיות מעוניינת בהפ־גנת נוכחות כמשקל־נגד להגדרת העולם אותנו, כלוחמים על החיים ולא על התרבות. יש גם חשיבות רבה ביצירת דיאלוג עם קהילת האמנות העולמית, ויצירת התעניינות בנו בכל מגזר אפשרי. אבל הוועדה לאמנויות הפלסטיות של משרד החינוך החליטה לא להשתתף בביאנלת סן פאולו בגלל קשיים תקציביים. פנייה אישית לאמנון ברזל מאוצרת הביאנלה, שילה לרנר, הביאה אותו פעם נוספת להחלטה לפעול. למרות התנאים הבלתי־אפשריים. התמיכה בייצוג ה־ישראלי בתערוכה באה כולה מיהודי סן פאולו, להוציא השתתפות בסך 1000 דולר ממשרד החוץ, ושמועה על 1500 דולר נוספים שיגיעו ממשרד החינוך.

נושא התערוכה היה "האדם והחיים". מנשה קדישמן הציג 10 ציורי שמן בנושאי רועה וגולגלות, ואת הפסל "עקידת יצחק", שהועבר במיוחד מן המוזיאון היהודי בניו־יורק והוצב בכניסה לתערוכה. דני קרוון יצר סביבה באולם השקף והלבן: משטח חול והוב כאיזכורי מקדש ופעילות אנושית פולחנית־מיסטית. בנושא זה עסקה גם נאיר קרמר, מקיבוץ ברור חיל, שיצרה "מחזה לאדם" בציורים תלת־מימדיים. ציבי גבע הציג קבוצת ציורים שעסקה בחיים בארץ היום.

העבודות זכו לתגובות נלהבות והם אמנים היו למרכז התעניינות. היה־דים, שלדברי ברזל לא התעניינו בתערוכה ובמציגים, היו נציגי ישראל בברזיל. מסבה לא ברורה לא הופיעו אנשי השגרירות לאף לא אחת מהחגי־גות, המפגשים הטקסים.

חובת אהבת האמנות איננה כלולה בחוזה העבודה של שגרירים ופקידי נציגויות. מחויבותה של מדינה כלפי אמניה איננה דבר ברור ומוגדר, כשם שמחויבות האמנים כלפי המדינה היא דבר די נזיל. אבל בשיחה האנושית המקובלת, שבה הכישלון יתום ול־הצלחה הרבה הורים, מפתיע לאן נעלמו כל האבות כולם! ברזל טוען, שבקביעת סכום צנוע שנתי לתמיכה בהשתתפות בתערוכות חשובות, אפ־שר להשיג הכל, כולל הדרת להצ־לחה.

סדנא מזמינה אמנים

פרויקט הזמנת אמנים לעבודה בסדנת ההדפס בירושלים

מאת טובי ארבל

סדנת ההדפס הירושלמית שמה לה למטרה לקרב אמנים — ציירים ופס־לים — למדיום ההדפס. לקרב, משמעו להזמין אותם לסדנא לסידרת עבודות עם מדפסי המקום. לעתים זוהי סדנת לימוד של ממש. מנהל הסדנא, אריק קלמניק, אומר: "באמצע שנות השישים, כשלמדתי בבצלאל, שלטה האסכולה האירופית. אמנים שמרו על המורות שלהם, ולא היתה מסגרת מקצועית ללימוד הדפס. אפילו בבצלאל לימדו רק חיתוך עץ, שבא מן האקספרסיוניזם הגרמני, בהשראת פינס ושטיינהרדט. זה תאם את הקונפ־ליקט המסורתי בבצלאל בין אמנות שימושית ואמנות יפה, וכנראה לא ידעו מה לעשות עם הדפס. כל הדור שגדל אז בבצלאל היה זר למדיום".

קלמניק נסע לארה"ב, למד ולימד הדפס, וכשחזר, הקים — לפני 11 שנה — את הסדנא ברחוב שבטי ישראל, בבית טורקי יפהפה. אגודת הציירים והפסלים ואגודת ידידי בית האמנים שותפים לסדנא, שהיא אירגון ללא כוונות רווח. הצוות תואם דשיתוף הדפסה מקצועיים ומנסה להחדיר את מדיום ההדפס לתודעת הציבור.

רק עם צמיחת אמנות הפופ והרי־אליזם החדש חדר ממש מימד ההדפס לתודעת האמנים. רק לאחר שהתמוטטה המגבלות הפכה מוטיב ביצירה, הכרת הצריכה הגבוהה את הצורך ביכ־פת יצירות ברבים. היום קיימת אסכולה של "אמני נייר", כמו ג'ים שטיש, רבקה רגב, גד אולמן, עפרה צימבליסטה ואחרים. במוזיאונים הגדו־לים מופקדים אוצרים מיוחדים, שעניינים חומר זה.

אחד מאלה שלא הכירו את ההדפס היה משה גרשוני. בסוף 1984 הוזמן לסדרת עבודות. לא היה לו קל להסתגל לעבודה, כי לרישומים שלו יהיה תוקף גם כשאין הם נובעים ישירות מן היד המציירת, אלא עוברים תהליך מלאכותי של העברה טכנית. לאחר אברמסון, ממנהלי הסדנא, נוכר בקושי של גרשוני ליצור במקום זו "בראש אחר" עם אדם נוסף. זה הדפס, שאברמסון מפליג בשבח רמתו המקצועית החלקו בביצוע היצירה המודפסת. עצותיו וניסיונו חשובים גם לציירים, היודעים את רזי ההדפס, וגם לאלה, הנחשפים לו בפעם הראשונה. "לפרות מטען של חשדות ואי־אמון, נפלו המחיצות תוצרה הבנה, הדומה לזו הנדרשת בין צלם ובימאי בסרט".

גרשוני למד בזמנו תחריט אצל טוביה בארי, ואף היה לו מכבש משלו. הוא התרחק מן המדיום כשהפך לאמן קונספטואלי. משך שנים היתה לו דחייה מהמדיום, בייחוד מרשם הרשת, שייצג בעיניו את הגראפיות הקיצונית ביותר. אחר כך חשב, שיהיה מעניין לנסות את המדיום ביחס לעבודותיו מהזמן האחרון, שבולט בהן האלמנט הרישומי. הוא התלהב מהעניין וביצע סידרת עבודות.

היום אפשר לראות את גרשוני שוב בין מכבשי הדפוס של הסדנא. הוא מבצע כאן תחריטים למהדורה חדשה ומוגבלת של שירי ביאליק, שתופיע במהדורה מוספרת של חמישים עות־קים בלבד. את המהדורה ערך פרופ' דן מירון, ובה שירים מוכרים וגם השיר האחר שכתב ביאליק ביידיש "איינגעלע מיינע". אותיות הדפוס נלקחו ממהדורה שהוציא ביאליק בגרמניה ב־1923, בהוצאת "הוצבי השפה העברית". עיטורים באיורים של בוטקו. העבודות של גרשוני המר־פשט, עם דימויים פיגוראטיביים של צלב־קרס, אבר מין זכרי ופסוקים ביידיש, יוצגו בתערוכה שתתקיים בסדנת ההדפס, יחד עם איורי בוטקו, לאותו ספר שירים.

התצוגה תתקיים באולם הגלריה הבאה בקומה העליונה של הסדנא, כעת מוצגים שם חיתוכי־עץ של רווי־לוזמן והדיג גרוסמן. הסדנא רואה כחלק בלתי־נפרד משירותיה את מיבד הצגת העבודות והחדרת תודעת ההדפס לקהל. נערכים בה קורסים פתוחים ליוצרים וסדנאות מרוכזות. קרן ירושלים מסייעת בדרך של רכישת הדפסים למוסדות החינוך בעיר.

תיאטרון חיפה יעתור לבג"ץ

ההנהלה הציבורית של תיאטרון חיפה החליטה ביום רביעי בשבוע שעבר, שהתיאטרון הוא שימצה את ההליכים המשפטיים בעניין פסילתו, על־ידי המועצה לביקורת סרטים ומחזות, של מחזהו של יצחק לאור, "אפרים חוזר לצבא", ותעתור לבג"ץ. בעד ההחלטה הצביעו שבעה ונגד אחד.

החשש, שההנהלה הציבורית לא תאשר עתירה לבג"ץ, התעורר בגלל קולות של נציגי הליכוד במועצת עיריית חיפה. בעיקבות דברים שנא־מרו במחזה זה, נמסר לי מעיריית חיפה, שראש העיר, אריה גוראל, היה זה שהתנגד להתערבות מועצת העיר בהחלטות התיאטרון, ואף טען שהתערבות כזאת עלולה להסל את התיאטרון, שלאחרונה רשם לזכותו הישגים רבים על בימות הארץ והעולם. כיוון שאינני מניח, שהקולות במועצת העיר יירגעו אחרי החלטה נכונה של הנהלת התיאטרון, להיאבק בנושא הזה לה, אני גם מקווה, שראש העיר ימשיך להגן על התיאטרון מפני מעורבות מועצת העיר — גם אם הקואליציה העירונית תהיה בסכנה.

יש להילחם במקרה זה גם למען העיקרון, וגם למען המחזה עצמו. המחזה אומר דברים, שצריך וחשוב לשמוע אותם, על אוזלת־ידם של אנשים בעלי כוונות טובות, מוסריים ומתלבטים, שאינם יודעים איך להוציא את כוונותיהם מן הכוח אל הפועל, במצב המורכב שבו אנו חיים. יותר מכך: המחזה אומר, שאותם אנשים מסוכנים באוזלת־ידם יותר מאנשים בעלי כוונות רעות, היודעים מה הם רוצים, ומוכנים לפעול להשגת המטרה הזו. ולו רק בשל האמירה עצמה מגיע למחזה להיות מוצג, ואיני נכנס כאן לניתוח איכויותיו הדרמטיות. אני מקווה, שתהיה לי הזדמנות לעשות זאת כשיוצג סוף־סוף.

המחזה אמור להיות מודפס בחוברת הקרובה של "סימן קריאה", והדבר יהיה עוד הוכחה לאבסורד שבקיום המועצה לביקורת סרטים ומחזות, שהרי אין כל מניעה מלהדפיס דברים, שמועצה זו נאבקת כל־כך כדי למנוע הצגתם.

עם גיטרה סביב העולם

מאת דובי לנץ

רסיטל של הגיטריסט פייר בנסוסאן במסגרת הפסטיבאל השני לגיטרה בבית לסין בתל אביב. עריכה הפקה: גיורא נאור.

כחודש לפני שהגיע הגיטריסט הצעיר פייר בנסוסאן להופיע בארץ במסגרת הפסטיבאל, קיבלתי את תקליטו האחרון והקסמתי. היה בתוך תקליט מסע ב־40 דקות ברחבי־העולם במוסיקה הכמו־עממית שבנסוסאן מל־חין, מהמם ומנגן. צלילים ומקצבים קלטים מאירלנד, עיטורים מזרחיים צפון־אפריקאים, השפעה ברזילאית, סולמות מן המזרח הרחוק, ומה לא.

אותה תחושה של מסע מעבר לכל הגבולות היתה לי כשהאזנתי לו בהופעתו בבית לסין. אלא שכאן, במפגש של נגן עם קהל, נשמעו הקטעים חופשיים יותר, ללא מגבלות של הקלטה ודיוק. הוא יכול היה להרשות לעצמו להיסחף עם רגשותיו בעולם ובאולם. זהו גיטריסט עם טכניקה מופלאה, שאינו מגזם למכור את הטכניקה שלו, ובוודאי אינו מטשטש בלהטוטי־תרגים. לגביו חשובה האווירה שמשרה הקטע, והנשמה המוסיקלית בו.

הגיטרה עם מיתרי המתכת וצליל ההגברה המיוחד שלה, משכיחים את עובדת היותו נגן יחיד על כלי די מו־גבל זה. מהר מאד אתה שוכח, שזה הכלי היחיד על הבמה. לעתים זהו נבל, לעתים פסנתר, לעתים תזמורת חלילים. לכל אלה מתלווה קולו של בנסוסאן בהמהומים ובשירה מיוחדת נוסח נגני גיטרה ברזילאיים [illegible] שבנסוסאן דומה מאוד למתי כספי — בחויות, במבנה ההגשה, בהומור ואפילו ב"ראש שלו". זהו ערב מרתק עם גיטריסט מיוחד בעל סגנון משלו, הלוקח את המאזין עמו אל מסעותיו מסביב לעולם.

חוויה קאמרית של ממש

מאת אורי אפשטיין

הושמעו הטריו של השלישיה הישר־אלית (אלכסנדר וולקוב, ברויאר ומרסל ברגמן) והקלר־ניתן עלי אבן בתכנית מיצירות שומאן וברהמס במוזיאון ישר־אל.

בתשומת־לב למלים "מא נון טרופו", המסייגות את היוזמה בפרק הראשון של הסונטה לכינור בסול מג'ור של ברהמס, הצליח ברויאר לבנות מתח, שעלה בהדרגה מתוך האיפוק ההתחלתי, בהתעצמות גוברת של הביטוי האקספרסיונאלי, עד לשיאו בסוף הפרק. באותו אופן העניק ה"מולטו מודראטו" שלו לאלגרו בפרק השלישי, את מידת האיפוק האלגנטית, שבכוחה ליצור את ההבדל בין הבעה רגשית מבוקרת לבין רגשנות לאראכוזית.

צלילי הקלרנית של עלי אבן קלחו בגמישות ודימיות, בליטוש מוקפד ובקוקטיות דייקנית, בשלישיה אופ' 114 של ברהמס. ניאנסים דינאמיים רבים יותר היו עשויים ליצור את ההבדל בין הדיגנויות צלילית לבין הדרמטיות, שנגינתם בשארה חייבת לברהמס.

לשיא של נגינה קאמרית רבת־השראה הגיעו חברי השלישיה הישר־אלית בשלישיה בפה מג'ור של שומאן. צלילו המוצר והמוזג של הצ'לו בידי מרסל ברגמן, יצר נוכחות באסית, המציבה בסיס איתן לכל היצירה ולכל הצוות. נגינתו רבת־התנופה, הטמפרמנטאלית של אלכסנדר וולקוב, משרה את רוח הפסמנטרות הרומנטית, בלי להעמיד בצל את כלי־המיתרים. בטוהר האינ־טונאציה שלה, מבצע ברויאר את תפקיד הכינור בטוב־טעם מוסיקאלי. תחושת "נשימה אחת", הפעימה בש־לושה נגנים אלה, יוצרת חוויה קאמרית של ממש.

מוסיקה ומדע

מאת הארי גולומב

התזמורת הקאמרית של רחו־בות בניצוחו של אבנר בירון בקונצרט לנוער על "מוסיקה ומדע", במכון וייצמן ברחובות.

לשיבוח של צעירי רחובות ייאמר, שהם קהל קונצרטים משובח. צעירי תל־אביב יכולים ללמוד מהם פרק בתרבות ובקשב. במרכז יש לשבח את הרעיון לקיים במכון וייצמן סידרת קונצרטים, המלווים הרצאות של מדענים על הקשר בין תחומי התמחותם המדעית לבין המוסיקה.

חבל שאין לשבח באותה מידה גם את הביצוע. התזמורת הקאמרית של רחובות היא תזמורת חובבים, אך גם להתכבנות יש גבול. חוסר דיוק ריתמי ואינטונאציוני, תחושה של חוסר גיבוש וחוסר הבבה, עייפות והיעדר מעוף — כל אלה העמידו במבחן קשה את סבלנותו של המאזין. גם התכנית מיצירות קורלי והיידן היתה תרגנית ושטוחה.

הרצאתו של הפרופסור ג'ו יפה על "היבטים פיסיקאליים של המוסיקה" לקתה, לדעתי, ביתר ובחסר. היתר התבטא בניסוי המשוך, שבא להוכיח, כי אי־אפשר לשמוע צליל בלי תיווך של אוויר בין מקור הצליל לאוזן. עובדה זו היתה יכולה להיאמר בלי המחשה, שכן אין בה רלוואנטיות למו־סיקה, אלא רק לאקוסטיקה. לעומת זאת לא הובהרו כהלכה האנאלוגיות בין חוש הראייה, לחוש השמע (ההדגמות האופטיות כשלעצמן היו מרשימות הרבה יותר מאלה הקו־ליות), והעיקר חסר הקשר בין כל אלה לאמנות המוסיקה. דלות הטיעון בנושאים אלה בלטה בדבריו המאומ־לוגיים של המרצה, על כך שצליל חזק הוא חזק וצליל חלש הוא חלש.

בבית־המשפט המחוזי בירושלים תיק פירוק 252/85

בעניין: פקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג—1983
ובעניין: ע. מירון מוצרי מתכת בע"מ ח.פ. 51־056242־4
ובעניין: אודי מירון ע"י ב"כ עוה"ד מ. שטיינר ו/או רחנית ארזאן מרח' שלומציון המלכה 12, ירושלים (להלן — "המבקש")

נמסרת בזה הודעה כי ביום 4.3.85 הוגשה בקשה לבית־המשפט המחוזי של ירושלים לפרק את החברה הנזכרת לעיל וכי בקשת הפירוק תבורר בפני בית־המשפט היושב בדין ביום 29.12.85 בשעה 12.30.
כל נושה או משתתף של החברה האמורה הרוצה לתמוך במתן צו בעניין הבקשה או להתנגד לכך, רשאי להופיע בעת הבירור, אם בעצמו או באמצעות עורך־הדין שלו. העתק מן הבקשה יינתן לכל נושה או משתתף של החברה שידרוש זאת מן החתום מטה, תמורת התשלום הקבוע בעדה.

מ. שטיינר, עו"ד
ב"כ המבקש

הערה:
כל הרוצה להופיע בשעת בירור בקשת הפירוק חייב למסור, או לשלוח ע"י הדואר, לחתום לעיל הודעה על רצונו זה.
ההודעה בציון השם והמען של האיש או הפירמה, ובחתימתם או בחתימת בא־כוחם, צריכה להמסר או להשלח באופן שתגיע אל החתום לעיל לא יאוחר משעה 13.00 של יום 27.12.85.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור לשמוש חורג ממגורים למשרדים בכל הבנין בבנין קיים בן 3 קומות ברחוב פינסקר מס' 19 גוש 6910 חלקה 39 תיק בנין 088־019.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנג־דותו המנומקת ולציין כתבתו המדויקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. מסטי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

עזבון המנוחה הניה מפציר ז"ל
נושי המנוחה הניה מפציר ז"ל — מענה עובר פטירתה ביום 10.8.85 היה ברח' השל"ה 13 ת"א — מתבקשים להודיע בכתב על תביעותיהם, לא יאוחר מ־90 יום מיום פירסום מודעה זו. בא למנות למנהלת העזבון עוה"ד רות כ"ץ משד' יהב"ר 9 תל־אביב 62746.

ועדה מקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי
רח' לוחמי הגטאות 10 — עכו
חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 — מרחב תכנון מקומי גליל מרכזי עכו

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי בעכו, הוגשה בקשה לקבלת הקלה בבניה בתיק מספר 1133/85־8 ע"י מר הנו מאלה בסיב במקום ג'ולים גוש 18442 חלקה 49.
מהות ההקלה: עודף של 5% בבניה בקומה.
כל המעונין רשאי להגיש התנגדות, למשרדי הועדה המקומית ברח' לוחמי הגטאות 10 עכו, תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.

משה סלע
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה
גליל מרכזי — עכו

רשות הגנים הלאומיים — מצדה רכבת כבלים בע"מ

עקב שיפוצים
לא יפעל הרכבל במצדה
בתאריכים דלהלן:
1. 4 ו־5 בדצמבר 1985.
2. 12 עד 18 (ועד בכלל) בינואר 1986.
3. 22 עד 26 (ועד בכלל) בינואר 1986.

בימים שבין התאריכים הנ"ל יפעל הרכבל.
בתאריכים בהם ייערך השיפוץ, ניתן לעלות להר דרך שביל הסוללה (מצד ערד) או שביל הנחש מצד ים המלח.

סופרסולד בית אורן
מוצרי הלחמה
הודעה
אנו מבקשים בזאת להביא לידיעת ציבור לקוחותינו כי—
פתחנו משרד שיווק חדש למוצרינו
ברח' שדרות יהודית 15 ת"א 67016
טלפונים 03־253287־8־9
החל מיום 1.12.85 יחדל חיים טורגל שיווק והפצה מלשמש המשווק למוצרי סופרסולד בית אורן — מוצרי הלחמה. נשמח להמשיך ולשתף פעולה עם לקוחותינו שיפנו למשרד המפעל בקיבוץ בית אורן, או למרכז השיווק החדש בת"א ולהעמיד לרשותכם את שירותי הייעוץ והמידע שלנו ושל חב' מולטיקור מאנגליה אותה אנו מיצגים בלעדית בישראל.
מנהל השיווק — חיים דרור
מזכירת השיווק בת"א — נאוה שמואלי
שרותי ייעוץ — ברוך בלומין
בברכה ובכבוד רב,
סופרסולד בית אורן

בנק אגוד union bank

הודעה ללקוחות בנק אגוד
הננו להודיעכם כי החל מיום א' ה־1.12.85, תופחת הריבית הב־סיסית בחשבונות הדביטוריים במוסדנו בשיעור חודשי של 1%. בגין גלישה מעבר למסגרת האשראי המאושרת תתווסף ריבית חריגה בשיעור חודשי של 3.5% לחודש.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
הועדה המקומית לתכנון ובניה אור־יהודה — אזור

מודעה
בהתאם לסעיף 149, הרינו מודיעים בזה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה אור־יהודה אזור בקשה למתן אישור על הקלה בשיעור 25% באיזור התעשייה אזור, גוש 6010, חלקות 84—93. מאחר ויש סטיה בגודל השטחים של החלקות לעומת המגרשים בתכנית המפורסמת מ.א.א. 23.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה אור־יהודה — אזור, בבנין המועצה המקומית אור־יהודה את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה נ"ל.
בברכה,
מז ראובן
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה

בנק קונטיננטל לישראל בע"מ
הודעה — ללקוחותינו
החל מיום 1.12.85 ירד שיעור הריבית על יתרות החובה של לקו־חותינו במסגרות המאושרות בשיעור של 0.25%, כך שהוא יעמוד על 3.75% לחודש ומעלה. שיעור השווה ל־56.48% במונחים של ריבית מתואמת שנתית.
מודעה זו מתפרסמת במקום משלוח הודעות ללקוחות.

חוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי מטה יהודה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים, החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: תכנית מספר מי/360 ד' מעוז ציון א'. וסימונה שינוי תכנית מתאר מקומית מי/250 כמרכן כוללת תכנית הוראות של תכנית מפורטת.
האלה השטחים הכלולים בתכנית:
התכנית משתרעת על פני שטח של כ־12 דונם בשכונת מעוז־ציון א' שבתחום המועצה המקומית מבשרת ציון גוש 30367 חלקות: 16, 17, 40—45, 47—60, 72—81, 85—95, 96—105, 109—116, 144, 152—154, 159—161, 164, 165.
חלקי חלקות: 20, 22—28, 61, 71, 84, 106—108, 117, 143, 145, 148—151, 155, 162, 163. גוש 30366 חלקי חלקות: 72, 82.
גוש 30365 חלקה 54 חלקי חלקות 14—16 גוש 30364 חלקה 68 חלקי חלקה 1 גוש 30370 חלקה בלתי מוסדרת. הכל עפ"י הגבולות המסומנים בתשריט בקו כחול.
עיקרי הוראות התכנית:
א) איחוד וחלוקה מחדש.
ב) קביעת יעודי הקרקע למטרות כגון: מגורים, שטח פתוח ציבורי, שירותים קהילתיים, דרכים וכיוצ"ב.
ג) שינוי יעוד מאזור מגורים 1 לאזור מגורים 5.
ד) קביעת קוי בנין למבנים קיימים.
הודעה על הפקדת השינוי האמור, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 2847 מיום 9.9.82 עמ' 2943. השינוי האמור, בצורה שאישרה הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליו נמצא במשרדי הועדה המחוזית וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מטה יהודה וכל המעונין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
הועדה המקומית מטה יהודה, רח' רש"י 113 ירושלים.

ר. לוי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז ירושלים
20 ביוני 1985
א' תמוז תשמ"ה

דמי חנוכה מדליקים!

שהם דמי החנוכה הטובים ביותר שהוכל לשבת בהם ילד וילדה בגיל 8־13 — מנוי שנתי על "כולנו", השבועון הצעיר שכבש את הילדים.
צלצל 03־378833 וכבר בחנוכה יגיע השבועון לבית הילד!
ההטבה — 5000 שקל לחודש בהוראת־קבע לבנק, או 59,800 שקל לשנה מראש.
רעיון מדליק להג לאורים!

הארץ — הלוח החדש — מעריב
בשיתוף ג'רוזלם פוסט. העיר. כל העיר.
המשרד הראשי: רח' הנגב 4, ת"א, מיקוד 66186, ת.ד. 28233 ת"א. טלפונים למסירת מודעות: 371222 (נרבוקיין) בלבד

דירות למכירה
[illegible] 03־292779 [illegible] 6/3 [illegible] 18.00—20.00, 372715.

דירות מרוהטות
[illegible] 03־298565.

וילות ובתים
[illegible] 24 [illegible] 03־383838.

משרדים
[illegible] 03־263063.

רפוי והרזיה
[illegible] 266854.

הצעות עבודה
[illegible] 14.30 — 21.30 — 03־316195, 03־323063.
[illegible] 24 [illegible] 03־383838.

משלחי מטען בינלאומיים
[illegible] 03־421381.

נרשמו לנשואין
הרבנות הראשית חיפה
אזולאי יוסף בן שלמה גרוש מרוקו תל אביב. עמר מסעודה בת אלברט גרושה מרוקו חיפה.

לוזס עודד בן יוסף בן אדיו; רווק ישראל חיפה. אקשטיין מיכל בת יעקב רווקה ישראל תל אביב.
ששורית יוסף בן מכלוף רווק חיפה. אשכנזי רגינה בת דוד רווקה הודו חיפה.
פולק אריה בן פרנסיס רווק ישראל תל אביב. אלכסנדר רונית בת אברהם רווקה ישראל חיפה.
בקר זאב בן נחום אלמן קרית ק. ביאליק. ניר אריה נעמה בת יעקב רווקה ארגנטינה חיפה.
פיגסל כהן בן הנרי רווק ישראל חיפה. בן חסו עליזה בת עפרים רווקה ישראל חיפה.
בן נרא מקסים בן מרק גרוש מרוקו חיפה. [illegible] בת [illegible] רווקה מרוקו ק. ביאליק.
מלכה איתן בן שלמה רווק ישראל חיפה. לוי אורלי בת חיים רווקה ישראל חיפה.
דרפלר משה בן הרמן רווק רומניה חיפה. [illegible] בת דוזה רווקה ארגנטינה חיפה.
שדה אלכסנדר בן שמואל גרוש ישראל חיפה. פליישר נילה בת יעקב רווקה ישראל באר שבע.
גיל איל בן מאיר גרוש ישראל נשר. סילם ואן אביבה בת שמעון רווקה ישראל חיפה.
ברוצד גבריאל בן משה רווק הונגריה חיפה. כהן דינה בת מעדבי רווקה ישראל חיפה.
סימן גבריאל בן מסעוד רווק מרוקו חיפה. אמילין אורנה בת דוד רווקה ישראל חיפה.

חסום יהודה בן יחיאל רווק ישראל חיפה. הרשקו שלומית בת אורי רווקה ישראל חיפה.
סילס יוסף בן משה רווק ישראל חיפה. מעכה בת שבע בת אברהם רווקה ישראל חיפה.
עקבי עזריאל בן רענן רווק ישראל זכרון יעקב. אוזלאי דבורה בת יעיש רווקה צרפת [illegible].
אילון מרדכי בן יצחק רווק ישראל חיפה. אלית גלית בת יצחק רווקה ישראל חיפה.
פרץ אלברט בן דוד רווק מרוקו יד לבנים. ברכה גליה בת אליהו גרושה ישראל חיפה.
כהן אפרים בן נתן רווק ישראל חיפה. כבה אדית בת אלי רווקה ישראל טירת הכרמל.
כתרי יצחק בן יהושע גרוש ישראל חיפה. בהרי בינה בת יוסף גרושה ישראל כרמיאל.
יפה איתן בן נביה רווק ישראל חיפה. אלקיים דורית בת יצחק רווקה ישראל חיפה.
מנישקי דב בן ברוך רווק חיפה. סלצקי אורלי בת חיים הרמן רווקה ישראל חיפה.
רוזניק שלמה קלמן בן זאב גרוש ישראל חיפה. כליסין בתיה בת שלמה גרושה ישראל חיפה.
בן אור אברי בן בנדי אהרן רווק ישראל חיפה. מיזר מיכל בת יצחק רווקה חיפה.
נאוסן מל בן חיים רווק בריה"מ חיפה. זילבר פרה בת אהרן רווקה בריה"מ חיפה.

לחברה במרכז תל־אביב
העוסקת בסחר־חוץ
דרוש
איש־מכירות
מנוסה היטב בתחומים הבאים, או בחלק מהם: מתכות, כימיקאלים, ציוד כבד; שליטה בשפה האנגלית בכתב ובעל פה.
מועמד בעל רכב משלו יועדף; החזקת רכב מלאה תשולם.
נא לפנות בצירוף פרטים מלאים לת.ד. 2070 ת"א עבור "איש מכירות".
סודיות מובטחת

הארץ · מעריב · THE JERUSALEM POST · העיר · כל העיר
הארץ — עיתון לאנשים חושבים

הסיירת הירוקה – עצמאית בשטח (ד')

השריף

מאת אהד גונדר

עבור רבים – בתוך הסיירת הירוקה ומחוץ לה – אלון גלילי הוא הסיירת הירוקה. יש כאן יותר מהזדהות רגילה של אדם עם מקום עבודתו. יש כאן יותר מייחוס רגיל של מחלקה ממשלתית לעומד בראשה. גלילי, שהקים את הסיירת לפני כתשע שנים ועומד בראשה מאז ועד היום, בנה סביבו מוסד בצלמו ובדמותו – לטוב ולרע. שליטתו בתהליכי גיוס העובדים וישיבתו עמם בשטח יצרה ביניהם זהות רעיונית־התנהגותית. לעיתים אתה מתפלא על אחידות הסגנון. השרשים במבטאי שפה זהים. אנשים מאותו בית יוצר. אחד הבדווים של הר הנגב תיאר את הסיירת הירוקה כ"אלון גלילי והגלילים הקטנים שלו".

בגיל 47, הופעה קיבוצניקית, שפם עבות וכרס כבדה משהו, מדלג גלילי בין ביתו בשדה בוקר, ישיבות במשרד החקלאות ובמינהל מקרקעי ישראל בתל אביב, משרד משלו בירושלים, והרבה הרבה גיחות לשטח. הוא דוחה את תיאורה של הסיירת הירוקה כמוסד של איש אחד. טוען שאם יעזוב תמשיך הסיירת לעבוד הלאה, באותו מרץ ובאותה התלהבות. מה שברור הוא, שגלילי קבע ומיסד את נורמות ההתנהגות של אנשיו. כשאני שואלו מה להערכתו נתן לסיירת הוא מדבר על נורמות של אהבת ארץ ישראל, אהבת אדם ומקבלנות. עו"ד חיים רוזנצווייג, המייצג משפחות בדווים מאיזור מצפה רמון, אומר לעומת זאת כי גלילי הוא שהכניס לסיירת כנורמה – התנהגות בעלת אופי בלתי אנושי ובלתי מתחשב: פשיטות, הפחדה.

לפני שהגיע אל הסיירת הירוקה, היה גלילי חבר קיבוץ, בוקר, פקח רשות שמורות הטבע ומנהל איזור מטעמה. כיום, יושבת משפחתו במדרשת שדה בוקר. בדווי מן הסביבה מספר, כי בעבר התרועעו בניו עם בני משפחתו של גלילי, קובל על כי גלילי שבר את הקשר הזה עם מינויו לסיירת הירוקה. גלילי רואה עצמו כאיש קיקע. אינו מדבר פוליטיקה ממש, אך ניכר כי עמדותיו ניציות, בלתי מתפשרות. מתחת לזכוכית השולחן אליו הוא מסב מונחת תמונתו של אברהם יפה, ראש רשות שמורות הטבע ומקימי התנועה למען ארץ ישראל השלמה.

* * *

יש לו, לגלילי, חשבון ארוך עם התקשורת – ועם האגודה לזכויות האזרח. הוא מדבר על בעיית תדמית. כותרות זדון של עיתונאים, ששמו להם כמטרה להרוס את הסיירת. הוא טוען, כי מותחי הביקורת עליו ועל אנשיו הם מי שנהנו מאי הסדר בתחום אכיפת חוקי המקרקעין והמרעה. הציבור החקלאי – כך גלילי, "עומד כולו מאחורינו". הוא מספר, כי כשהוזמן כתב טלוויזיה לצלם עודרי בדווים שהסיירת הסירה להם אוהלי מרעה בעונת בצורת, העדיף הכתב שלא להעביר דיווח. מחפשים רק את השלילי. למרות זאת, הוא אומר, "תשעים אחוזים של האנשים שאני פוגש הם בעד פעילות הסיירת". דורון עקיבא, פקח הסיירת ברהט, חולק משהו על הקביעה האחרונה. "היום – הוא אומר לי באירוניה צורבת ליד בור מים נבאטי המשמש כיום את הבדווים – להגיד שאתה בסיירת הירוקה זה לא כבוד". ממש כמנהלו, סבור דורון כי זו בעיה של יחסי ציבור, של תדמית. כאשר הוא עוזר לאלמנה בדווית, הוא אינו מודיע על כך לעיתון. כאשר מארגנת הסיירת שטח מרעה למשפחה הגולה מתחום מושבה הרגיל מחשש נקמת דם – יודעים הדברים לאותה משפחה בלבד.

גלילי מרבה להדגיש את דבקותו בחוק ובהחלטות בתי המשפט. "כשאר נתנו הורסים מבנים – מבליעים את צו השופט, מדברים על הסיירת הירוקה בפיקודו של אלון גלילי. אבל הסיירת זה מוסד הפועל בפיקוח, זה לא מוסד של איש אחד".

מבקר המדינה בדק כמה פעמים את פעולות הסיירת הירוקה. בשני דו"חות שפורסמו בעניין זה – לשנת 1979 ולשנת 84', מצביע המבקר על יעילות בביצוע המשימות – תוך רשלנות בניהול הניירת הקשורה לפעילות. גלילי אומר כי כל הערות המבקר הן טכניות־שוליות. הוא – כמובן – נוטה להדגיש את החיובי. לגבי מקרה מסוים הוא אף גורס, כי עצם הערת המבקר בטעות יסודה. מתנגדי פעולת הסיירת מעדיפים להדגיש שורות אחרות באותם דו"חות: היעדר אסמכתאות מושלמות, תיעוד ורישום לקוי.

עם האגודה לזכויות האזרח התנגש גלילי בכמה הזדמנויות. בדרך כלל, היו הדברים בעקבות דרישה של האגודה לבדיקת פעולות כאלה או אחרות של הסיירת. גלילי שב ומציין,

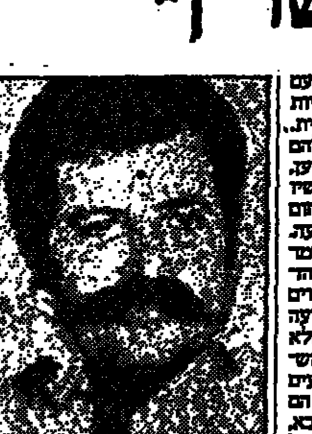
אלון גלילי

פעם אחר פעם, כי בכל הבדיקות הללו – משפטיות ומשטרתיות – נמצאה הסיירת נקיה. הוא טוען כי אנשי האגודה לזכויות האזרח שמו להם כמטרה להכפיש את שמה של הסיירת הירוקה, אומר כי איננו יודע מה הסיבה המביאה אותם. גלילי מאשים את אנשי האגודה בחוסר נכונות לשמוע את עמדתו שלו בנושאים בהם הם מבקשים לטפל. "האגודה לזכויות האזרח – כך גלילי בשלב אחר של שיחתנו – היא צורך".

* * *

משהו על אופיו של גלילי, אפשר ללמוד מפרשת הדיר הבדווי, מחמד אבו דילראן, במדרשת שדה בוקר. בסוף מארס השנה, הוזעק אלון גלילי בשעות הלילה עם גילוי פריצה למשק. גלילי ירה, ופצע קשה את הפורץ – אבו דילראן, שזוהה לאחר מכן כעבריין. פרקליט מחוז הדרום החליט שלא להגיש כתב אישום בפרשה. גלילי אומר, כי ירה באבו דילראן לא כאיש הסיירת הירוקה – אלא מתוקף תפקידו כאיש המשמר האזרחי וסגן הממונה על הביטחון ביישוב. בינתיים עירער הנפגע על סגירת התיק – והנושא הועבר ליועץ המשפטי לממשלה. אחד מהיהודים המטפלים בהתנדבות בענייני הבדווים, יעץ לי שלא להביא סיפור זה כטיעון נגד גלילי. הפצוע – אמר לי אותו אדם – היה מסיים דינו בכל מקרה בפציעה או אף במוות. ובעצם טוב שאלון גלילי ולא בדווי אחר הוא שירה בו. הבדווי לא היה יוצא מזה כל

כך בקלות ומצד שני מוכיח העניין את חזות הברק של גלילי.

גלילי עצמו, אגב, אומר כי דחה הצעה של כמה מן השייכים המכובדים בנגב, לעריכת סולחה בעקבות הירייה בבדווי. "אמרתי להם, שאני לא צריך סולחה. לא עשיתי שום דבר שאני צריך לבקש עליו סליחה".

* * *

הבדווים, לפי גלילי, אינם רוצים לגור באוהל. לא נוח להם. שורי כיום שגב אי אפשר לנוח. הם מעדיפים לשבת סמוך לכבישים ראשיים, על מנת שיוכלו ליהנות משני העולמות: זה של המכונית וזה של הגמל. הוא מדבר על תהליך מואץ של הנדידה הנמשך כבר דורות רבים, רואה את השלמת תהליך העיור של החברה הבדווית בעניין של זמן קצר בלבד. פחות מ־10 אחוזים מהבדווים בדרום עודם נודדים, פחות מ־5 אחוזים בצפון. הוא רואה את הבעיה בה הוא מטפל כבעיית הקפצתם של אנשים על פני אלפיים שנות תרבות בצעד אחד. בעיית אבות מול בנים, בעיית דת מול חוק – דוגמת סוגיית גאולת הדם וריבוי נשים, בעיית מינהג מול תנאי סביבה משתנים: מרעה, הבדווה ושוד בארץ מיושבת בצפיפות. הוא צופה, כי בעתיד יתעוררו בעיות קשות של בדווים שבנו באורח בלתי חוקי מחוץ לעיירות שהוקמו עבורם. בנגב הארץ כבר מדברים על הסדרת מעמד חוקי לבנייה הזאת, כדי שאפשר יהיה מכאן ואילך להתמקד בפעולת אכיפה.

הרבה ביקורת הוא משלח לכיוונם של אנתרופולוגים. "שנוח להם להשאיר את הבדווים פרימיטיביים, כדי שיהיה להם מה לחקור".

באוהל בדווי בהר הנגב אני מסב לסעודת צהרים על מנת לשמוע את האנשי תיווה לגלילי. לא, הם אינם רוצים לעבור לעיירה המוצעת להם, הרחק ממקום מושבם הנוכחי, הרחק מקברי אבותיהם. אליהם הם לוקחים אותי על מנת להיווכח בזכותם לישיבתם בשטח. בין שטחי האש, שמורות הטבע וישובי הנגב. יש – הם מאמינים – די מקום גם לבדווים. בינתיים, הם מנהלים קרב מאסף ציבורי ומשפטי. זוכים לעתים בצווי מניעה וזמניים – מפסידים בדרך כלל בתביעות עיקריות. מתקשים לסגל את אורח המחשבה שלהם לזה של השיטה המשפטית. אלון גלילי אומר, שהשיפוט בתוך מותיר לעתים טעם מר גם בפיו.

תיק תיירות /זהר בלומנקרנץ

סימנים של ריפיון

הדי הפיצוצים במטוס איג'יפט־אייר, שנשמעו במהלך ניסיון שחרור החטופים בנמל־התעופה שבוואלטה, בירת מלטה, יהדהדו גם במקומות אחרים בעולם, וישפיעו על תנועת התיירות לישראל. גורמי תיירות מוסמכים בארץ חוששים מפגיעה נוספת בתנועה ארצה, שנפגעה ממילא בעקבות אירועי חטיפת מטוס טי.וו.אי לביירות, וחטיפת האניה "אכילה לאורו"

הודאה פומבית גלויה ראשונה על פגיעה בתנועת התיירות מארה"ב לישראל, התקבלה רק באמצע השבוע שעבר, על רקע הפולמוס הצבורי שהתפתח סביב מועד חזרתו לישראל של שר התיירות, אברהם שריר. דוברת המשרד, דבורה גנני, מסרה בהודעה רשמית לעיתונות, כי התמהמהותו של שריר בארה"ב קשורה למאמצים להתגבר על סימני־ריפיון בתנועת התיירות האמריקאית לישראל.

בהודעה הרשמית נאמר, כי ראשי חברות התעופה טי.וו.אי. ו"פאן אמריקן" הביעו באוזני השר הישראלי דאגה מירידה בתנועת התיירות מארה"ב ליבשת אירופה ולישראל. הודאה פומבית גלויה נוספת התקבלה יום לאחר חזרתו של שריר ארצה. במסיבת עיתונאים, שקיימו ראשי התאחדות המלונות בישראל בסוף השבוע שעבר במלון הילטון בת"א, לקראת "שבוע המלונאות", הודה נשיא הארגון, מוריס קוסטו, כי יש ביטולי הזמנות מצד תיירים מחו"ל בבתי־המלון בארץ. לדבריו, בא הדבר לידי ביטוי בהידלדלותן של קבוצות מאורגנות שתיכננו להגיע ארצה.

הדבר המפתיע הוא, שנתוני תנועת התיירות בחודשים ינואר־ספטמבר, מצביעים על גידול של 21 אחוז בתנועת התיירות מארה"ב לישראל.

חמת גדר לרשת הקיבוצים

אתר חמת גדר הצטרף בימים אלה לרשת בתי־הארחה בקיבוצים. מנכ"ל האתר, רוני לוטן, הסביר, כי הכוונה היא להסתייע במערכת השיווק של בתי־הארחה של הקיבוצים, כדי להגדיל במיוחד את נתח ביקורי התיירים מחו"ל באתר. הערכה היא, כי חצי מיליון איש יבקרו עד סוף השנה באתר. עשרה אחוז מהם תיירים מחו"ל. השיווק בחו"ל יכלול את האתר "בחבילות הסיור", המתוכננות על־ידי מוכרי התיירות בארצות המוצא. לתיירים מחו"ל יוצעו, בין השאר, תוכניות הדי מיוחדות באתר, תוך מתן דגש מיוחד על הסטוריה במקום.

רשת בתי־הארחה בקיבוצים עומדת להפעיל בקרוב משרד מכירות בארה"ב, ובימים אלה יצאו לשם נציגי הרשת, כדי לסכם את הפרטים המלאים הקשורים בהפעלת הסניף החדש. רשת בתי־הארחה בקיבוצים פועלת באופן קבע ביבשת אירופה באמצעות נציג שיווק. אתר חמת גדר יהיה הגוף ה־28 במספר, המצטרף לרשת בתי־הארחה בקיבוצים.

"לגונה" משופצת

שני מיליון דולר יושקעו בשינוי סגנונו של מלון "לגונה" באילת, המנוהל על ידי חברת "ישרוטל", ובשיפוצו. במסגרת השיפוצים יערכו שינויים יסודיים בחדר המבוא של בית המלון ובמסעדות. כן ישופצו החדרים ויוחלפו השטיחים. יפותחו איזור הבריכה והטיילת שעל שפת ה"לגונה" של אילת, כך שתהווה המשך לחוף הטיילת שפתוחה במלון המלך שלמה. השיפוצים אמורים להסתיים בסוף חודש יוני 1986.

"אמריקנה" במבחן

בעקבות ממצאים חמורים שנחשפו בסוף החדש אוגוסט במבצע ביקורת של משרד התיירות במלון "אמריקנה" באילת, הבטיח בית־המלון באחרונה שינויים מפליגים. ממצאי ביקורת יזומה, שנערכה בחודש שעבר העלה, כי בית־המלון רכש לכל החדרים את הריהוט של מלון לרום, וחידשו. מתוך 104 חדרי המלון, שופצו 62 חדרים (הוצאה כל תכולת החדר. הקירות נצבעו והתקרות תוקנה. הבנין, בן שתי הקומות, תוקן ונצבע גם מחוץ. איזור הבריכה, שנסגר בחודשי הקיץ, נפתח מחדש. הגינון ברחבי המלון נמצא מטופח, המטבחים נקיים וכן הוקמה בו מערכת תאורה.

אולם למרות כל אלה, עלפי דו"ח פנימי של האחראי ליחידת הביקורת באילת, אינו הופכן. לא הוצא למלון עדיין רישיון עסק עדותי לשנה האחרונה. לדברי בני וילנסקי, מנהל המלון, היה זה בשל דרישת המשטרה למערכת בריחה במועדון. מקלטי הרדיו טרם הורכבו בזמן הביקורת, ולא היו בחדרים תוכניות מילוט. אולם לדעתו של איש ביקורת משרד התיירות, לא הבדוי שתוכנית כזאת תימצא בחדרים, שכן אין זה בניין רב קומות.

אתרי תיירות בסוריה

לא בכל יום מזדמן לקבל תמונת־מצב מקפת ורחבה על אתרי התיירות בסוריה. סקירה יוצאת־דופן מסוג זה הביא לאחרונה העיתון הסורי "תשרין". עיון בבעיות, שבהן מתלבטת השכנה הערבית מצפון בתחום התיירות, מגלה, כי הן לא שונות לעתים בהרבה, מהבעיות בענף התיירות של ישראל.

"בחוף אל אחולאם לא הוכחנו עד כה הצרכים החיוניים שיש להגיש לתיירים. במקום נערמו גלי אשפה. כתוצאה מהזלזול המתמשך מצד האחראים לניקיון". על מתקני התיירות שנשכרו עלפי חוזים עם העירייה משגיחים מפקחים. "המפקח על חוף אל־ג'זירה סבור, כי התיירות מצריכה הקדשה רבה יותר של מפקח המתקן". ראש מחלקת התיירות בטרטוס סבור, כי יש להמשיך ולבנות מסעדות ואתרי־בילוי בכל אתרי התיירות ועל חוף הים. בטרטוס כיום מלונות והמספר האחרים בה מגיע עד כה ל־340: 21 מלונות; 101 מסעדות; 44 בתים; 60 בתי־קפה ו־104 ביקתות.

מרבית מתקנים אלה שייכים לסקטור הפרטי, ברם "שירותים אלה עדיין אינם ממלאים את כל צרכי התיירות. משום כך הציב משרד התיירות את הנושא בראש מעייניו".

בנפת טרטוס יש ארבעה משרדי נסיעות, אך אין לשכת תיירות. עבודת הלשכה מצטמצמת בהסדרת עניני הנוסעים. מרבית מתקני התיירות בטרטוס מתופעלים ע"י הסקטור הפרטי. הסקטור המשותף הציבורי־פרטי מתפעל את מחנה אלקרנק העממי. זהו צעד שביצע משרד התיירות הסורי באמצעות חברת אלקרנק, לשם עידוד התיירות העממית.

במהלך ישיבת עבודה במאי, מזכיר המאמר, הסכים שר התיירות הסורי לבניית שני פארקים עממיים בנפת, בנוסף למחנה ואתר הבניאס. הפארקים ייבנו באיזור השיזל קדר, על מעיין גדעית והכפר בדיהה בנפת טרטוס. משרד התיירות הסורי הזמין מומחה איטלקי לשם בדיקת המערות בסוריה. והוא הגיש דו"ח על מערת בית אלזאדי בהדגישו את תקינותה. ברם, יש צורך בסכומי כסף גדולים לשם ניצולה.

בלאדקיה יש כ־40 ביקתות לצרכי תיירות. חבר לישכת הביצוע במקום, מחמוד סער, מגלה, כי "בניית ביקתות אלה התבצעה באופן גרוע מאד. כדי לבנות את מלון אפאמיה יש צורך באספקת חומרי־גלם ממוסד עמראן. המוסד לא העניק עדיפות לנושא, והיה צורך לרכוש חומרים אלה בשוק השחור. באחד מאתרי התיירות השיג אחוז רישיון לבניית מלון ומסעדה, אך מוסד עמראן לא מילא את בקשתו להלוואה ממשרד התיירות... בשלושה איזורים החל בבניית מלונות ללא השגת רשותו של משרד התיירות. באתרי החוף הכחול מתבצעות הפקעות מחירים חמורה... יש להגביר את הפיקוח על המלונות", נאמר בכתבה.

נשמע מוכר?

אימפריות של קולנוע

ענף הקולנוע בתל אביב פורח ★ ערי השדה במשבר ★ החזקים דוחקים את החלשים מהענף

מאת חיים הנדוורקר

כמחצית מ־12 מיליון צופי הקולנוע בישראל באו בשנה שעברה בבתי־הקולנוע של תל־אביב. נתון זה, שנמסר על־ידי התאחדות בתי־הקולנוע מלמד יותר מכל על מצבו של הענף. שעה שבערי־השדה בתי־הקולנוע מתלבטים במשבר, מצבו של הענף בתל אביב טוב למדי.

בפברואר הקרוב, ייפתחו בדיזנגוף סנטר שני בתי־קולנוע חדשים, לב 3 ולב 4. בכל בית קולנוע יהיו 120 מושבים. לאחר חודשיים, תפתח חברת סרטי שפירא שלושה בתי־קולנוע קטנים במקום אחר בדיזנגוף־סנטר.

בתוך שנה, יקום הסינמטק החדש ובו שני אולמות־הקרנה, האחד בן 350 מושבים והשני בן 150 מושבים. בקניון החדש שיקום ליד צומת הקאנטרי קלאב, תהיה עוד תשלובת של שניים, שלושה בתי־קולנוע.

בימים אלה סיימו אנשי חברת קנון את שיפוצו של קולנוע בן־יהודה. בשנים הקרובות יפוצל אולם בית ארלוזורוב לחמישה בתי־קולנוע קטנים. כשיסתיים פרויקט זה, יהפוך גם קולנוע תל־אביב למרכז מסחרי, ובו כמה בתי־קולנוע. בעת הקרובה גם מתוכנן פיצולו של קולנוע סינימה אחד לשניים. וכן יקום בסמוך לחוף מבנה ובו שלושה בתי־קולנוע. החברה גם עומדת לשפץ את קולנוע שחף. חברת תיאטראות־ישראל מתכננת לעשות כך לקולנוע אסתר, ששכרה.

שיטה חסכונית

בעלי קולנוע דקל אף הם רצו לפצל את בית־הקולנוע שלהם לכמה אולמות, אך הם נתקלו בהתנגדות של עיריית תל־אביב. העירייה חוששת כי כמה אולמות־הקרנה ימשכו יותר צופים למקום וזה עלול להפריע לתושבי שכונת בבלי, שכונת מגורים מבוקשת.

השיטה שמתבססים עליה הכל היא: לא עוד בתי־קולנוע גדולים, כפי שהיה מקובל בישראל זה שנים, אלא כפי שהנהוג בחו"ל, תשלובת של כמה בתי־קולנוע קטנים. בתי קולנוע אלה הם מושכי־קהל מובהקים. המבחר שהם מציעים לצופה גדול יותר. ואם אין הצופה מצליח להשיג כרטיסים לסרט שביקש לצפות בו, בפניו אפשרויות אחרות, במעט סרטים. זה בהחלט משתלם. יתרונם של בתי־קולנוע אלה לצופה הוא הנוחות הרבה, האולמות הנעימים, האקוסטיקה הטובה, הכורסאות המרווחות.

הראשונים שנקטו דרך זו בארץ הם בעלי חברת תיאטראות־ישראל. באמצע פברואר 1982, פתחה החברה את קולנוע רב חן, בכיכר דיזנגוף. מכאן, הלכה מגמה זו והתפשטה, וכך קמו לב 1 ולב 2, רב־חן ועוד. "סרט טוב ילכו לראות בלי שום קשר לבית הקולנוע", אומר מוקי גרוינגר, מנהל "תיאטראות ישראל". "לסרט רע לא ילכו גם אם הקולנוע נהדר. אבל לסרטים בינוניים, ואלה רוב הסרטים, ילכו יותר כאשר בתי־הקולנוע יהיו נוחים ונעימים יותר".

עיקר הכוח הכלכלי, בתחום בתי־הקולנוע בארץ, נתון כיום בידי שתי חברות. האחת, השלוחה הישראלית של חברת קנון של מנחם גולן ויורם גלובוס, המנוהלת בארץ על־ידי אמנון גלובוס ודני דימבורט. והשנייה, תיאטראות־ישראל. שתי חברות אלו צוברות תנופה בשנים האחרונות. בידי קנון יהיו עד סוף השנה 30 בתי־קולנוע בכל רחבי הארץ, שבעה מתוכם בתל־אביב. בידי תיאטראות־ישראל יש 23 בתי־קולנוע, גם לה שבעה בתל־אביב.

מדוע מצליחים בתי־הקולנוע בתל־אביב לעומת אחיהם במקומות אחרים בארץ? הווידיאו ותוכנות הטלוויזיה הפירטיות פגעו פגיעה אנושה בכל ענף הקולנוע, וביותר באזורי הפריפריה, אומר משה גרשט, מנהל התאחדות בעלי בתי־הקולנוע ובעל קולנוע פריז בתל־אביב.

אומר אלון גרבת, מנהל הסינמטק התל־אביבי: תל־אביב היא עיר הרבה יותר תוססת. אנשים באים לכאן כדי לבלות, והקולנוע הוא אחד הדרכים לכך. מה שמקשר את הקהל לבוא לראות סרטים היא העובדה שאין מה לראות בטלוויזיה. אם תהיה לנו טלוויזיה טובה יותר, תהיה בעיה עם הקהל המבוגר יותר. עם הקהל הצעיר אין שום בעיה. בשבילם צפייה בסרט היא בילוי, ועל זה הם לא יוותרו. עד כמה מצליחים בתי־הקולנוע בתל־אביב לעומת אחיהם בערים האחרות, מספר מפיץ הסרטים אלי גלפנר: "את הסרט 'קאוס' ראו בתל אביב 60 אלף איש. בירושלים ראו אותו רק 4000".

מאחורי תמונה תמימה זו של התפתחות רשתות בתי־קולנוע ושיפור השירות לקהל, מסתתר מאבק מסחרי על כל ענף הקולנוע בארץ. אם לפנים עסקו רוב מפיצי הסרטים בהבאת סרטים לארץ ובמכירתם לבעלי בתי־הקולנוע, כיום המצב שונה. בעלי בתי־הקולנוע נהפכו גם למפיצים, ומפיצים היו לבעלי בתי־קולנוע. מי שלא למד את הכלל החדש הזה, וביתר דיוק: מי שלא היה לו הכסף להתחרות, נאלץ לצאת מן המירוץ. מפיצים פרטיים קטנים גילו לפתע כי אין להם לאן לשווק את סרטיהם, ובעלי בתי־קולנוע יחידים מגלים כי קשה להם יותר ויותר להשיג סרט טוב. אין זה פלא. התופעה זו ביצעו מן עתה ההחברות הגדולות מכוונת לרכוש ככל שרק ניתן.

האימפריות משתלטות

בידיה של רשת גולן גלובוס זכויות ההפצה של "קנון" וסרטי נוה, חברות הקשורות לגולן גלובוס, אבל גם של יו.אי.פי. הכוללת בתוכה את יונייטד ארטיסטס, מ.ג'.מ. יוניברסל ופאראמאונט. בידי תיאטראות־ישראל חברת הפצה הקרויה פורום פילם, המייצגת את וולט דיסני וכן כמה מפיקים עצמאיים. משפחת מטלון מחזיקה בקולנוע דקל ושכרה את סטודיו ומוגרבי. חברה זו מפיצה את סרטי קולומביה. חברה זו נאלצה להפסיק את הפצה של יונייטד ארטיסטס ומ.ג'.מ. שעברה לקנון. משפחת שובם, המפיצים של סרטי חברת שבעה כוכבים, רכשו את קולנוע לימור. בעלי קולנוע לב הקימו את חברת ההפצה גבש, שאחד מבעליה הוא נציג חברת וורנר.

עקב מלחמת הקיום המתנהלת בענף הקולנוע, ירדו כמה מבתי־הקולנוע מגדולתם. כך קרה למשל לקולנוע פאר, המצבם של מוגרבי, סטודיו, תמוז ואלנבי אינו קל.

התעצמות כוחן של החברות הגדולות, בעיקר קנון, גורמת תופעת לוואי. יש מפיצים היוצאים לחו"ל ומשלמים לרכוש את הזכויות על סרטים שעוד לא נשלמה הכנתם. לא פעם קורה בפסטיבלים בחו"ל, ששוויים הכספי של סרטים עולה, עקב התחרות של המפיצים הישראליים עליהם.

פסטיבלי הקולנוע מוצפים המוני "מפיצי סרטים ישראלים". הסיבה לכך מעשית מאד. הוצאות הנסיעה מוכרות לצרכי מס. לכן, כל מי שיש לו יד או רגל בתעשייה זו, אורז את המזוודות ויוצא לשבוע־שבועיים בחו"ל, ומבלה בקיוסק יותר מאשר באולם־הקולנוע.

מי שמצליחים להישרד, למרות המאבק בין הגדולים, הם דווקא בתי־הקולנוע המתרכזים בהקרנתם של סרטי איכות. אלה מתאחים במידה מסוימת ברשתות הגדולות. עסקים לגמרי לא רעים עושים מוזיאון תל אביב, קולנוע פריז, הסינמטק, וצמודים אליהם גורדון, בית ליסין ולב. מתברר כי לסרטים אלה יש קהל במספרים לא מבוטלים. כך, למשל, מצליח אולם הקולנוע במוזיאון תל־אביב למשוך קהל רב לסרטיו. מפיצים מחזרים על פתחו, עקב היוקרה שפיתח. העובדה שהוא מציג לאורך זמן סרטים המוקרנים תקופה ארוכה, משפרת את מצבו. המוזיאון ומנהל האירועים שלו, עדי סמל, הוא שהחל להקרין סרטים מבוססים מגוונים, מגרמניה ומאירופה המזרחית. סרטים אלה נראו ממבט ראשון כלא־מסחריים, חלקם אף ניסיוניים. "הרבה מאד צעירים בעיר אינם מתרשמים עוד מסרטי הבינג'ה למיניהם", אומרת נורית שני מבעלי לב, "הם מעדיפים לראות סרט שעושה להם משהו".

ארכיאולוגיה / יהודה אריאל

מחפשים היסטוריה נעלמת בתל־חמת

בתעודות מצריות מלפני תקופת התנ"ך מוזכרת חמת ביחד עם בית־שאן, רחוב ופחל. במצבת סתי א' שנתגלתה בחפירות המשלחת מפילדלפיה בשנות העשרים של המאה, נאמר, כי האויב היושב בחמת אסף אנשים רבים, לכד את בית־שאן, כרת ברית עם אנשי פחל (עבר הירדן) ולא הרשה למלך רחוב לעזוב את עירו. סתי עלה על חמת וכבש אותה. מאז אותם האירועים לא שמענו עוד על חמת, והיא איננה מוזכרת בתנ"ך. המדובר בחמת היושבת ממערב לכביש בית־שאן יריחו, 13 ק"מ מדרום לבית שאן. במפות שלנו מוזכר השם של תל־חמת וסוקרים מצאו שם חרסים עד סוף התקופה הכנענית ולא מאוחר מזה.

בימים אלה סיימו שלושה ארכיאולוגים צעירים מירושלים, דוד טולר, גרי ליפוביץ וגזן קהיל, חפירה ראשונה בתל־חמת. מטרתם היתה לחשוף אתר אסטרטגי טיפוסי לבקעת בית־שאן. אתר יחסית קטן ולא מיושב ושאין בו שרידים מאוחרים, לבדוק האם אין זו אותה חמת הזכורה. יחד עם חמש אתרים שנכבשו על ידי המצרים, הזכורה בכניסה הדרומית למקדש אמון בכרנק? כלומר שלמקום היה ערך אסטרטגי וישובי גם בימי מלכות ישראל אך הדבר לא בא לביטוי בכתובים שלנו וגם לא במצבת שישק.

בעזרתם של תלמידים בבית הספר האיזורי של הקבוץ הדתי בשדה אליהו, חשפו שלושת החוקרים העובדים מטעם האוניברסיטה העברית, החברה לחקירת א"י ועתיקותיה ובמימון של המוסד ללימודים יהודיים בטורונטו (קנדה), שרידיהם של לפחות תשע שכבות במדרון הדרום מזרחי של התל. החוף הקשה בתל היה בעזרים. כך גילו מהר שכבות שריפה המשוערת מתקופת שישק. על הריצפה נמצאו כליזורם, כלים מיובאים מקפריסין, קערת בולת על תלת־רגל, כלי בהט מקומיים מאבן גיבסום, קרוב לוודאי שהגיעו השרידים הם מימי כיבושי שישק. כלומר, החוליה החסרה של דברי ימי האיזור. יתכן והמשך החפירות יוכלו לבחון את סימני השלטון ושרידי התרבות של סתי באיזור.

מושבים תלמודיים וחורבות סוסיא

בקיץ האחרון עסקו שני ארכיאולוגים בהמשך חשיפת סוסיא, אותו ישוב יהודי בדרום הר חברון, שהמשיך להתקיים ולשגשג במאות חמישית עד תשיעית לספירה. באותו מקום גילה שמריה גוטמן את בית הכנסת המפואר ששוחזר, המהווה אתר משיכה למטיילים. פרופ' אברהם נגב מהאוניברסיטה העברית, עוסק בעיקר בחקר הסוסיא תחתית, דהיינו המערות והמנהרות שמתחת לכפר ומיתקני תעשייה שלדבריו נתגלו במעמקי האדמה. ד"ר זאב ייבין, סגן מנהל אגף העתיקות, המשיך בגילויים מעל פני האדמה, בכניסה לעיר הקדומה ובסביבות בית הכנסת. שם נתגלתה שורת מיבנים צמודים זה לזה בשולי העיר, כפי שמתוארים בתלמוד – "עיר שגגותיה חומתה".

בקרבת המיבנים נמצא קבר חצוב, כנראה מתקופת בית שני. דבר זה הסביר את הנסיגה של שורת הבתים מקו הישר. נראה, לדברי ייבין, שבוני הבתים ידעו על הקבר ונסוגו מפניו כדי לא לפגוע בו. גם עתה לא נגעו בו ולא נחשף, כך נשמר הדין המחייב להרחיק בתי מגורים מן הקברים.

החלה החפירה של בנין רב־מימדים בעל שני אגפים, אחד למגורים ואחד כנראה חדרי מלאכה הקשורים בחצר. עד כה נוקו 6 חדרים. מתחת לחצר מערכת תת־קרקעית, המגיעה גם ביתר הבתים לאורך אותו הרחוב. כך נוקה הרחוב הראשי. נתגלה משטח הריצוף נבנו מפתחים ולהם מזוזות וספים. מצויים כאן שני סוגי פתחים. הסוג המצוי בעל שתי מזוזות וסף. למזוזות מגרעות שקועים עבור הבריחים ובמקום המפגש בין הסף למזוזה מכובה לדלת נעה על צירים.

בסוג השני אין מגרעות אלא חריצים ברוחב 10 ס"מ לכל אורך המזוזה.

הכוונה היא ליצור שטח רצוף ומשוחזר של הכפר היהודי מהכניסה ועד לבית הכנסת. בסוכנות תיכננו לקיים את אתר סוסיא, שיפרנס מספר משפחות מהמושב החדש באותו השם.

שיחזור ושיקום אתרים

פרט לסוסיא מתכוננים לשיחזורים ולשיקום אתרי עתיקות גם בחמת גדר, בעיקר את בריכת המרחצאות, כדי לקיים שם קונצרטים. בכנס סוכות של החברה לחקירת א"י ועתיקותיה הוברר שהמקום לא רק מקסים בנופו, אלא גם בעל אקוסטיקה מצויינת.

העבודות יבוצעו בשיתוף עם המשקים המפעילים את חמת־גדר. האדריכל גיורא סולר מסר, שגם המועצה המקומית מעלה אדומים ניגשת להכשרת אתר המינזר הביזנטי שבמרכז העיירה, לביקורים. במקום נתגלה מינזר ובו נמצאה ריצפת פסיפס צבעונית, השלמה הגדולה ביותר שנמצאה בארץ.

בחאן אל־אחמר שבקרבת מעלה אדומים, בו נערכו חפירות בתקופת המנדט וגם באחרונה, עומדת החברה הכלכלית לירושלים להשקיע כספים לשימור עתיקות, כדי לשלבם באיזור התעשייה המוקם שם.

מוזיאון איזורי בעמק חפר

בימים אלה נפתח במרכז תרבות איזורי עמק חפר המוזיאון לארכיאולוגיה, בניהולו של אלי בן [illegible] שלבו ממצאי האיזור הן מחקר הארכיאולוגי הן של חפירתו של יוסף פורת מתל־אישפר. מוצגים שיחזורים של מערה כלכוליתית ממעברות, צורת הצייד הדיים וגם בית מלאכה פריהיסטורי להכנת כלים. כוונתו העיקרית של המוזיאון היא לקיים תצוגה לימודית הדרכתית לתלמידים ובוגרים, שממצאי האיזור משולבים ובולטים בו במיוחד.

תעשיה צבאית יהודית קדומה

רבים התפעלו מפיתוח התעשיה הצבאית של ישראל. עתה מתברר שקיימת כנראה מסורת בנושא זה. כך לפחות לפי אליהו קפשאלי, אשר קרא למגורשי ספרד להתיישב בארץ העותמנים בימים של באיאזיד במאה הט"ו. על כך כותב מאיר בניהו בירחון "עת־מול". ההיסטוריון הקדום כתב "ונתנו לחן בעיני השולטאן באיזיד ושלח והעביר קול בכל מלכותו לאמר: כל הרוצה לדור במלכותו בא יבוא בינה ועל ידי היהודים ירשו התוגרמים מלכים גדולים ועצומים. כי היהודים לימדו לתוגרמים כלי משחית ועל ידם גברו התוגרמים על כל גויי הארץ. ויאמרו כל השרים והשרות, מלך ספרד טיפש היה, שהוציא עם לא ימנה מרוב אוצות הגוים וישלחם בידי אויביו". ממקור יהודי זה אנו לומדים שמגורשי ספרד שהגיעו לתורכיה, לימדו את התורכים הכובשים החדשים סודות ייצור כלי מלחמה.

קונדומיניום ואוטונומיה – המודל הסודאני

מאת יהודית רונן

כותבת המאמר היא חוקרת בנושא סודאן ולוב במרכז דיין, אוניברסיטת תל־אביב

במהלך הדיון המדיני הציבורי, שמתנהל באחרונה בישראל (ומחוצה לה) על המתכונת להסדר המדיני עם ירדן, שבו ועלו לכותרות שני המושגים "קונדומיניום" ו"אוטונומיה". באופן מקרי וללא קשר ישיר ביניהן, יושמו שתי מסגרות מדיניות אלה בסודאן. הסכם הקונדומיניום נחתם ב־1899 בין הקיסרות הבריטית לבין מצרים במטרה להסדיר את שליטתן המשותפת על הסודאן – או קטע ארץ נוסף ברשימה ארוכה של שטחים באפריקה (ובאזורים אחרים), שאותם ניסו מדינות אירופה המפותחות לצרף לתחומי שליטתן. ("תור האימפריאליזם").

הסכם האוטונומיה נחתם כשבעים שנים מאוחר יותר, ב־1972 בין נציגי הממשל המרכזי בחארטום – בירת סודאן העצמאית, לבין נציגי דרום המדינה, במטרה לשים קץ למלחמת האזרחים, שהתנהלה בין שני הצדדים במשך כשבע־עשרה שנים ואשר הקיזה את דמיה של סודאן, תרתי משמע. יש להזהר מעריכת השוואות והקבלות בין שתי המסגרות במתכונתן הסודאנית לבין המתכונות הנדונות ומוצעות באזורנו שכן, רב השוני בנתונים ובנסיבות של שני המקרים.

חתימת הסכם הקונדומיניום ומשמעותו

ב־18 בינואר 1899 חתמו בריטניה ומצרים על הסכם הקונדומיניום. הסכם זה עיגן באופן פורמלי את זכות השלטון המשותף לבריטניה ולמצרים על הסודאן. בפועל, השליטה המצרית על הסודאן היתה סמלית בלבד. נדמה שהסעיף שבאמצעותו נתן ללמוד באופן הבולט ביותר על הפער שבין ההצהרות הכוונות, או לפחות הרושם שאותו קיוו הבריטים ליצור, לבין מימושם בפועל, היה סעיף שבו הותווה שיתוף־הפעולה בין בריטניה לבין מצרים על קביעת המועמד לכהונה השלטונית הרמה ביותר בסודאן – כהונת המושל־הכללי.

סעיף זה קבע את הקשר ההדוק בין בריטניה למצרים באשר להליך מינויו והדחתו של המושל־הכללי. בפועל, היתה זו בריטניה שמינתה את המושל, שהיה תמיד – ושוב אין זה מקרה – בריטי. הכפפת המושל־הכללי בסודאן לפיקוחו של הקונסול־הכללי הבריטי במצרים (ופורמלית כלפי, גם לממשלת מצרים), חיזקה את יכולתה של בריטניה לשלוט על הסודאן. שאר סעיפי ההסכם נגעו לעניינים מינהליים בעיקרם וייצוגיים בחלקם האחר (כמו ההוראה להניף את הדגל המצרי לצד הדגל הבריטי בכל רחבי הסודאן).

חתימת הסכם בין בריטניה הכובשת לבין מצרים הנכבשת, על שליטה משותפת בקטע ארץ שלישי (שלתושביו עדיין לא היתה מודעות לאומית במובן המודרני ולכן גם לא היו צד בהסכם הנזכר), לא נועדה מלכתחילה להעניק שליטה משותפת על הסודאן אלא להביא למימושם של האינטרסים הבריטיים, שפורטו לעיל. ואמנם, אחיזתה של בריטניה בסודאן היתה כה איתנה, עד שבשלב מסוים היא הרשתה לעצמה לבטל באופן חד צדדי את הסכם הקונדומיניום בהעניקה בכך גושפנקה למצב קיים. המצרים התנגדו לצעד הבריטי, והסכם הקונדומיניום המשיך להיות נושא חשוב על סדר היום המדיני שבין בריטניה למצרים בשנים שקדמו לעצמאות מצרים. בסופו של דבר הניב המשא־ומתן המדיני בין בריטניה למצרים הולדה על מתן זכות ההכרעה העצמית לסודאן וזו זכתה בעצמאותה ב־1956 וכך הקיץ הקץ על הסכם הקונדומיניום, שכאמור, חסר ממילא משמעות מעשית.

האוטונומיה – רקע המשבר

האיבה ההדדית, שחשו תושבי דרום־סודאן כלפי צפונה (ואשר שורשיה עוד במאה הקודמת), התפרצה לפני כשלושים שנה למאבק מזוין, שעם חלוף הזמן התפתח למלחמת אזרחים עקובת־דם. תושבי הדרום, שהנם נוצרים ואנימיסטים באמונתם ואפריקנים במוצאם הגזעי, דרשו להנתק מן הצפון הערבי מוסלמי ובעל האוריינטציה הפוליטית התחברתית השונה, ולכונן לעצמם מסגרת שלטונית נפרדת ועצמאית. שתבטיח את המשך קיומם של מאפייניהם הכיוחדים. תחושות הקיפוח הקשות של הדרומיים וחששם מפני שתלטנות הצפון, יחד עם הרגשת הניכור החזקה בינם לבין הצפוניים (שהיו, בין השאר, גם תולדת הנתונים הטופוגרפיים שהקשו על המעבר בין שני חלקי הארץ וגם תולדת ההתפתחויות ההיסטוריות שיצרו התחריפו את הניגודים ואת הנתק בין הצדדים), הובילו, בסופו של דבר לפרוץ מלחמת אזרחים אכזרית והרסנית. זו נמשכה כשבע־עשרה שנה ותבעה קורבנות רבים.

ג'עפר אל־נומיירי

מעבר לפגיעתה הנוראה בתושבי המדינה ובהתפתחותה, היא פגעה קשות גם בתפקודם וביציבותם של המשטרים שהנהיגו את סודאן במשך השנים. היה זה משטרו של ג'עפר אל־נומיירי (שעלה לשלטון ב־1969 וסולק כמעט באביב שנה זו), שגילה – יותר מקודמיו – תעוזה ונחישות דעת במאמציו להביא לסיומה של המלחמה ולא לשווא כינוהו אז "אברהם לינקולן הסודאני".

המודל האוטונומי – יישום המסגרת [illegible]

בראשית 1972 נחתם הסכם שלום בין הדרום לצפון. במסגרת ההסכם, שנראה אז כהסדר פשרה משביע־רצון לשני הצדדים, העניק הממשל בחארטום (הצפון) מסגרת של אוטונומיה אזורית לדרום סודאן. הסכם האוטונומיה קבע את גבולות האזור וקבע את הכלים השלטוניים שהופקדו על ניהול ענייני הפנים שלו. הנושאים הקשורים במדיניות החוץ, הביטחון והכלכלה הושארו בידי השלטון המרכזי בחארטום. ההסכם הבטיח את שמירת מאפייניהם המיוחדים והשונים של תושבי הדרום הסודאני, בין השאר, את דרכי החזרת הפליטים ושיקומם (מספרם הוערך אז במלמעלה ממיליון) וכן את קליטתם של הדרומיים במינהל ובצבא הסודאני. ההסכם הישרה אווירת שיכרון, שמצאה את ביטויה, בין השאר, בהכרזת חג לאומי – חג האיחוד.

אמנם, בשנים הראשונות שלאחר חתימת ההסכם, נהנו כל אחד משני האזורים והמדינה בכלל מתקופת רגיעה ושיקום. יחסי האמון שנוצרו בין ההנהגות בדרום ובצפון ורצונן הכן לשמור על קיום ההסכם, סייעו ב"הולכתן" של בעיות שונות, חלקן קשות ומסובכות, שלא נעלמו עם חתימת הסכם השלום. אלא רק הוקפאו. אלא שעם חלוף הזמן, הוסיפו הקשיים שהיו לאטנטיים בדרום ושאליהם הצטרפו חדשים, לבצבץ בחומרה וחלקם אף בחומרה רבה יותר מאשר בתקופה שלפני ההסכם. בקרב הדרומיים התגלע משבר של ציפיות, והאכזבות מצאו את ביטויין במגמה של תוהים, מבחינה כלכלית גבוהה תקוותם של הדרומיים לשיפור מצבם. נחשלות הדרום עם מצוקת קיום יומיומית של תושבי האיזורים והמספקת של המשאבים הפיננסים מחארטום לדרום, נתפרשה על ידי זה האחרון כמדיניות מכוונת להנצחת פיגורו הכלכלי.

גם מבחינה שלטונית נגרמה לדרומיים אכזבה קשה, אם כי דווקא בתחום זה, הם "תרמו" לא במעט להתפתחותה. מאבקי הכוח בתוך הנהגת הדרום והיריבויות הבין־שבטיות כרסמו באמינות ואף בעקביות בתפקוד הנהגת הדרום וביוקרתה הגאה לא רק בעיניהם של תושביה אלא חמור מכך – בעיניה של ההנהגה המרכזית בחארטום. ההיחלשות המשמעותית במעמדה של הנהגת הדרום ואי־יכולתה, אי לכך, לנהל את ענייני הדרום כראוי, "הזמינו" (נוסף על גורמים אחרים) את התערבותה השלידית של חארטום בענייני הפנים של הדרום והגבירו את מרירותם של הדרומיים כנגד השלטון "המנצל" ו"השתלטן" בצפון. זה האחרון היה שחור ושקוע במישל בנושאי פנים וחוץ מציקים, חלקם בעלי חשיבות מידית להמשך קיומו. ועקב כך הזניח את המאמצים המיוחדים שהעניק קודם לכן לטיפוח קשריו עם הדרום.

תהליך זה התנהל בד בבד עם התפתחות תהליך אחר, חמור לא פחות מבחינת הדרומיים (ובסופו של דבר גם מבחינת משטר נומיירי עצמו), והוא טיפוח מעמדם של גורמים בעלי אוריינטציה איסלאמית חזקה בחארטום. התבססותם של גורמים אלה בחארטום (מסוף שנות השבעים ואילך), לצד התנופה שממנה נהנו אז יחסי סודאן עם מצרים, השכנה הערבית החזקה, הגבירו את חששותיהם של הדרומיים מפגיעה במעמדם הדתי (לימים, התברר כי חששותיהם אכן היו מוצדקים).

הקהייה רגישותו של משטר נומיירי כלפי הדרום ואטימותו הגוברת, גרמה לו לנקוט בשורה של צעדים, שהאספקט השלילי המצטבר שלהם היה כשמן למדורה המתלקחת והם שהובילו בסופו של דבר, לצד גורמים נוספים, להתמוטטות יחסי הדרום עם הצפון. החלטתה של הממשלה להעביר את הנפט שהתגלה בדרום סודאן אל הצפון ושם לעיבודו, כמו גם החלטתו לשנות את הגבולות בדרום באופן שהאזור שבו התגלה הנפט יוצא מתחומו, עוררו זעם ומרי בדרום. החלטה נוספת, על חלוקת אזור הדרום לשלושה אזורי מישנה (מדיניות של "הפרד ומשול") נתפסה אף היא כפגיעה מכוונת של הצפון במעמדו של הדרום, כפי שעוגן בהסדר האוטונומיה.

החלטת נומיירי להחיל את השריעה (ההלכה האיסלאמית) בסודאן היתה "הקש האחרון" וגבם של הדרומיים אכן נשבר. מהומות אלימות ותסיסות פיגוע במסגרות צפוניות, כולל ניסויי התנקשות בחיי הנשיא (לשעבר). הדרומיים, שראו עצמם משוחררים מכבלי הסכם האוטונומיה, שהופר בשיטתיות על ידי נומיירי, התארגנו למרי. חולשת המשטר בחארטום לצד התחזקות כוחו הצבאי (ובסיועם) של גורמי חוץ עוינים הובילו להתמוטטותו – הבלתי־נמנעת – של הסכם האוטונומיה ולחידוש מלחמת האזרחים בסודאן. מורדי הדרום, שלהם הנהגה מדינית וצבאית מגובשת, כבר הדגישו שמבחינתם "אבד הכלח" על הסכם האוטונומיה וכי חזרה למתכונת שבזו אינה מתקבלת יותר על הדעת. וכך, גם הניסיון המיוחד במינו של מתכונת האוטונומיה נכשל בסופו של דבר וזאת לא רק בעטיין של בעיות וקשיים אינהרנטיים הקשורים לכל אחד משני הצדדים וליחסים המשותפים, אלא גם, ואולי אף יותר, בעטיים של גורמים חדשים, שלא נצפו בעת חתימת ההסכם אלא התפתחו עם חלוף הזמן.

הסיפרות הסינית – בין ליברליזציה להקשחה

מאת פטריס דה באר
שרות
Le Monde
מיוחד ל"הארץ"

פקינג

עם התקרב החורף, מתחילה רוח קרירה לנשוב גם מעל לעולם הסיפרות הסינית. כפי שהיה צפוי במדיניות הנעה בין ליברליזציה להקשחה. בעוד שאשתקד דיברו מנהיגים, במהלך קונגרס הסופרים, בשבח "חירות היצירה", מושם הדגש כעת על "הגבלה עצמית" ו"בקרה עצמית", כדי להיאבק נגד "הולכי־יות". מדובר גם על "התלהבות" הפוליטית מקו המפלגה. הסופר ואנג מאנג, שגר שלושים היה דובר הפתיחות, חזר להיות כעת דוברה של האורתודוכסיות. אולם עדיין לא חזר המצב לכמו שהיה בסוף שנות ה־60 ותחילת שנות ה־70.

התפתחותו של המחזה "דראם" (קיצור המילה הסינית "חמאן", שפירושה "אנבורג") משמעותית מבחינת השינוי שחל במגמה הכללית. המחזה מספר את סיפורם של שבעה צעירים, שבאו מהכפר, ומתמודדים עם השפעה ההרסנית של "מהפיכת התרבות". חלקם נחלצים ממנה, אחרים מאבדים בה את נשמתם, אך כולם מאבדים את אשליותיהם. המחזה, שנכתב על ידי חונג פיינגנ ובויים בידי חונג גוי – שניהם עומדים בראש קבוצת התיאטרון של המחלקה הפוליטית של חיל־האוויר – באמר להצגה ביותר האחרון במהלך העונות.

וחונג גוי, שהואשם ב"יצירת בורה הרשה של ייתום", סולק מתפקידו. עם זאת, באוקטובר הוצג המחזה בשנחאי על־ידי שה יאצ'ין, שבעצמו כתב מחזה ביקורתי בשם "המתחזה". בעקבות זאת אספה ההתאחדות הסינית של אומנות התיאטרון כספים להצגת "דראם" בפקינג. אולם ההצגות בתיאטרון מספר 27, שהחלו באמצע אוקטובר, הופסקו בפתאומיות ב־6 בנובמבר.

מה קרה? "יומן העם" דיווח על ההצגות בצורה אוהדת למדי. במהלך מסיבת־עיתונאים, הביע המפיק ואנג לאן את הפתעתו נוכח התלונות התיאטרון. מה עוד שהוא נהנה, כך אמר, מתמיכת מיניסטריון התרבות והמחלקת התעמולה של המפלגה. סופר אחר סבל גם הוא מהאווירה החדשה. שתי יצירותיו האחרונות של הסופר הירוק, ז'אנג שיאנגלינג, "העצים המדריקים מחדש" ו"האישה היא מחצית הגבר", עוררו את "יומן העם" מה־16 בנובמבר, לשלח מסע התקפות, שהעלה זכרונות רעים.

היצירה הראשונה מעוררת, לדברי מבקר הכותב תחת פסבדונים, "רצון להקיא". ביצירה השנייה הוא מוצא "דעב מדומה למיניות, הדוחפת את הגיבורים להזדווג כדי לספק את יצריהם הבהמיים". הוא מסכם באשימו את ז'אנג שיאנגלינג ב"מישגה ספרותי", וקורא לו להוחזר שנית".

הביקורת חוזרת ומעלה על נס את מה שנטו סופרים רבים להזניח בתקופה האחרונה: "בסיפרות ההשפעה החברתית היא ראשונה במעלה. הסופר חייב לקחת על עצמו את האחריות לבנות את החברה הסוציאליסטית". אין ספק, כי זהו הדבר המגביל עד מאד את מושג "חירות היצירה".

בו־בזמן נמשכת במלוא־עוזה המערכה נגד "פורנוגרפיה". בפקינג השמידו לאחרונה 100 טון של מה שסווג כ"פורנוגרפיה" – מיליון עותקים של כ־50 יצירות שונות. והמאבק נגד "העיתונים הקטנים" (עיתונים המוקדשים לסיפורי־בלשים או סיפורים בנושא הרומן הרומנטי), המואשמים גם הם בפגיעה במוסר, או לסבות באי־הפצת "המוסר הסוציאליסטי", נמשך בהצלחה מעטה־יחסית. באמצע נובמבר אפשר היה למצוא בקאנטון עיתונים אלו בכל פינות הרחוב.

מה קוראים הסינים?

מכירות רומנים סיניים בני־זמננו הן גרועות. התלונן לא מכבר העיתון "חירות" בשאנגחאי. העיתון ציין, כי עשרות אלפי עותקים מעלים עובש על מדפי חנות הספרים הגדולה ביותר בבאקין. בפקינג, הודה סגן מנהל חנות הספרים "שינואה", ואנג יואנצ'נג, כי לקוחותיו מעדיפים את הספרות הזרה, טולסטוי או ג'ק לונדון, למשל, או את הרומנים הקלאסיים הסיניים כגון "החלום בביתן האדום".

סיפורי קונג־פו בספרי־כיס נהנים מתפוצה כה רבה, עד כי הדפסתם הוחרשה באורח זמני את המחסור בנייר בסין. בתי ההוצאה לאור מסויימים עומדים בפני סכנת סגירה, ועבודות מרעיות שנות אינן מודפסות.

לפחות 16 מיליון מאותם "שיאקה", המספרים את מעלליהם של גיבורי־חיל אגדיים, המלאים במעשי נקמה, קללות וכישוף, הודפסו בשמונת החודשים הראשונים של השנה. רבים מהקוראים מעדיפים אותם על הרומנים של חברי איגוד הסופרים. בה במידה שהם מעדיפים ספרי הרפתקאות או אהבה על סרטים התמימיים לחנך את העם. המצב שבו המשטר מעלה על נס את הרווחיות כעיקרון בסיסי, וקורא למפעלים תעשייתיים ותרבותיים שלא להסתמך יותר על עזרת המדינה, מבלי שהוצאות לאור מעוניינות להדפיס את מה שנמכר טוב־מכל, את "העיתונים הקטנים", שכלשי שמגית מייצר הצייר שנקבע על־פי התכנית.

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו

פרופ' אורי ידין

ההלויה תצא היום, יום ראשון, י"ח כסלו, 1.12.85, בשעה 13.00, מבית ההלויות העירוני רחוב שמגר, להר המנוחות, גבעת שאול, ירושלים.

ד"ר לאה ידין
שולמית וולקוב וב"ב
משפחת רימון

שר המשפטים
היועץ המשפטי לממשלה
המנהל הכללי ועובדי המשרד
מודיעים בצער רב על פטירת

פרופ' אורי ידין

(לשעבר המשנה ליועץ המשפטי לממשלה)
ומשתתפים באבל המשפחה

ההלויה תצא ביום א' י"ח בכסלו תשמ"ו (1.12.85) מבית ההלויות העירוני ברח' שמגר ירושלים

לשבתאי היקר

ולכל בני משפחת אנגל

תנחומינו הכנים והשתתפותינו
בצערכם על מות האם

רחל אנגל ז"ל

ריבה ומשה פרג

אנו מודיעים בצער רב על
פטירתה של המחנכת המסורה והאהובה

פנינה לבנאי

המנהלת לשעבר של בית־ספר
"גולן" רמת־השרון

ההלויה תצא היום יום ראשון יח' כסלו תשמ"ו 1.12.85
מבית המנוחה בכפר הירוק בשעה 14.00 ומשם דרך בית־ספר "גולן"
(רח' הבנים) לבית העלמין החדש ברמת השרון (שכונת מורשה)
השתתפותנו הכנה בצער המשפחה

מנהלת בי"ס "גולן"
צוות המורים, העובדים,
התלמידים וההורים

יקירנו

אהרון רבינוביץ

בן אברהם ושושנה

איננו

ההלויה תצא מחר יום שני י"ט כסלו תשמ"ו 2.12.85 בשעה 14.03 מבית רבינוביץ רח' בילו 3 ראשל"צ ותעבור דרך בית הכנסת הגדול לבית העלמין הישן בראשון־לציון.

המשפחה האבלה

קואופרטיב דן
משתתף בצער החבר

שפאן אלון

במות **האב** ז"ל

יקירנו

יוסף בר־נון

איננו

הלויה, תצא היום, יום ראשון י"ח בכסלו תשמ"ו (1.12.85)
בשעה 12.00 מבית הלויות בסנהדריה, ירושלים,
להר המנוחות בגבעת שאול.

המשפחה

בית מכון ויצמן למדע
וסגל המחלקה לכימיה מבנית

משתתפים באבלו של

פרופ' דב רבינוביץ

על מות רעייתו

זיוה ז"ל

אוניברסיטת חיפה

אבלה על מותו של

אברהם דנינו ז"ל

ידיד האוניברסיטה וחבר חבר הנאמנים

סגן ראש הממשלה
ושר החינוך והתרבות
המנהל הכללי, הנהלת המשרד והעובדים

אבלים במות

אברהם דנינו ז"ל

יו"ר תנועת הנ"י

ומביעים תנחומים למשפחה

לשבתאי אנגל

אתך באבלך הכבד על פטירת

אמך ז"ל

אגודה להתעמלות ולספורט
"מכבי" ת"א

למשפחת ויסמן

משתתפים באבלכם הכבד במות

אפרים ויסמן ז"ל

מאפית אילת
ההנהלה והעובדים

לשבתאי אנגל ומשפחתו

תנחומינו הכנים באבלכם על פטירת האם

רחל ז"ל

מי יתן ולא תוסיפו לדאבה עוד

תאוּיני ושות' בטוחים בע"מ
פנחס תאוּיני
דידי ליאור וב"ב

הארץ
עיתון לאנשים חושבים

קבלת מודעות 24 שעות ברחוב

מודעות משפחתיות
חתונות וכל יתר
סוגי המודעות ל־
הארץ
מתקבלות
24 שעות ביממה
ברחוב דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(פנת כסית)
טל. 239952
248518

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי ירושלים

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה – 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים, הופקד ביחד עם התשריט המצורף אליה, שינוי לתכנית מתאר מקומית הנקרא: תכנית מס' 3532, שינוי מס' 43/84 לתכנית המתאר המקומית לירושלים, שינוי מס' 2/84 לתכנית מס' 1940 שינוי מס' 1/84 לתכנית מס' 3045.
ואלה השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
ירושלים, שכ' מקור חיים, רח' מקור חיים גוש 30141 חלקות: 11, 12, 46, 47 חלקי חלקות: 1, 2, 3, 4, 5, 97, 109, 135, 138, 139, 143, 144, 174.
הכל עפ"י הגבולות המסומנים בתשריט בקו כחול.
עיקר הוראות התכנית:
1. שינוי יעוד שטח מאזור מגורים 1 לשטח לבנייני ציבור, שטח פתוח ציבורי, ושטח להשלמה.
2. שינוי ייעוד שטח מאזור תעשיה לאזור מגורים 1 ושטח פתוח ציבורי.
3. שינוי יעוד שטח פתוח ציבורי לאזור מגורים 1 ושטח לבנייני ציבור והתוויית דרכים חדשות.
4. קביעת קו בנין לעבר מסילת ברזל.
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע בבניין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה. (מול מטה העיר, רח' הלל 23, ירושלים).

ד' בחשון תשמ"ו
29 באוקטובר 1985

ר. לוי
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה
מחוז ירושלים

וולפסון קלור מאיר בעירבון מוגבל
WOLFSON CLORE MAYER CORPORATION LIMITED

הודעה לבעלי המניות של החברה
על קיום אספה שנתית של בעלי המניות בחברה

על סדר היום:

1. קבלת הדו"חות הכספיים המבוקרים של החברה ובנותיה ליום 31 בדצמבר 1985.

27 נובמבר 1985

מדע וישום / ידה טל

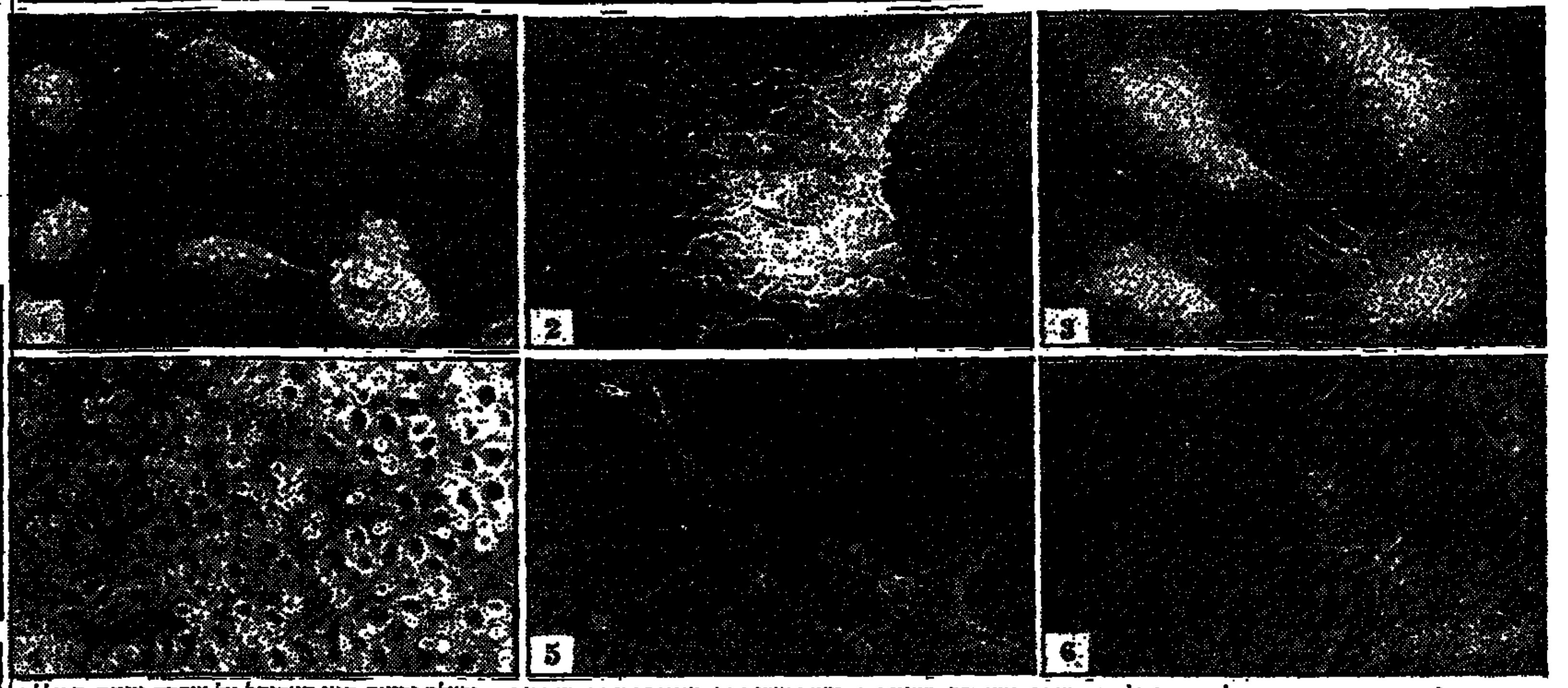

סידרת צילומים העוקבים אחר השלבים בגידול עור האדם במעבדה בשיטה החדישה שפותחה באוניברסיטה העברית – משלב זריעת תאי האפיתל על שכבה מזינה, הבולות תומר תזונתי והתאים נוספים שבודדו במעבדה, ועד לגידול מלא של העור על כל שכבותיו. (הצילומים מבעד למיקרוסקופ אלקטרוני).

אור חדש על עור האדם

למרות חשיבותו, כשיכבה המגינה על גוף האדם, לא זכה העור להתעניינות מחקרית מקיפה. באחרונה חל מיפנה, משהתברר כי העור יכול לשמש כמודל כללי להבנת תהליכי הגידול וההתמיינות של תאי גוף האדם בכלל. הבנת התהליכים הללו יכולה לסייע, בין־היתר, בחקר מחלות הסרטן, בפיתוח תרופות להדברתן, ולהבדיל, לפיתוח תכשירים קוסמטיים חדשים.

העור הוא מדד למצב בריאותו הכללי של האדם. מצב העור לבדו יכול להעיד על ליקויים בתזונה, או על פעילות לא סדירה של הבלוטות; סומק יכול להעיד על חום; פריחה — על דלקות; יובש וקמטים — על הזדקנות וכו'. אך העור אינו רק מדד למצב בריאות האדם. הוא גם תורם פעיל לבריאות הגוף, לא פחות מאיברים חיוניים כמו הלב, הכבד או הריאות. בהיותו ציפוי כמעט בלתי־חדיר למים, מונע העור את התאדות הנוזלים, המהווים כ־60 אחוז ממשקל הגוף כולו. הוא מקום המושב לחושים ולעצבים, ודרכו נוצר הקשר בין הגוף והסביבה החיצונית. העור גם מקרין חום וגם שומר על החום, בהתאם לצורך. הוא מסייע לגוף לווסת את הטמפרטורה שלו על־ידי פעולת ההזעה, ועוד.

כדי שיוכל למלא את תפקידיו, ניחן העור בתכונות חשובות שונות ובהן האפשרות לחדש את עצמו. כאשר נפצע העור, הוא מגיב מיד ביצירת תאי־עור חדשים. עוביו של העור אינו עולה על חמישה מ"מ. אך על אף דקותו, הוא בעל מבנה מפליא, מורכב משכבות־שכבות, שלכל אחת מהן תפקיד מיוחד.

הדרמיס — החלק הפנימי של העור, המורכב משתי שכבות: האפידרמיס — החלק החיצוני של העור, הבנוי מ־4–5 שכבות (תלוי בחלק המסוים בגוף). שכבת הדרמיס משמשת כבסיס והתומך המזין לשכבת האפידרמיס הדקה שמעליה. הדרמיס מכיל את בסיסי השערות, בלוטות־הזיעה, כלי־דם, רקמת חיבור ותאים של רקמת חיבור.

האפידרמיס, שעוביו עד מ"מ אחד, הוא ריקמה אפיתלית, המשמשת כמגן היחיד של הגוף כנגד אובדן נוזלים וחדירת מיקרואורגניזמים. הוא מבצע את תפקידו בדרכים שונות: חלקו החיצוני של העפעף, למשל, הוא אפידרמיס דק ועדין, המגן על קרנית העין; הוא מגן על קצות האצבעות על־ידי יצירת קרטין, שממנו עשויות הציפורניים; באיזורים בגוף, הנתונים לשחיקה ושפשוף, כמו כפות הידיים ועקבי הרגליים, מתעבה העור לשכבה יבלתית. תפקידיו כמגן הם רב־גוניים ולכן גמיש האפידרמיס ומתאים עצמו לצרכים השונים. כדי להתאים את עצמו למטרות השונות, משנה האפידרמיס לעתים את צורתו. האפידרמיס שבעין, הקרנית, הוא שקוף ומאפשר מעבר האור אל הרשתית; האפידרמיס בקצות האצבעות חודר ומחוספס, וזאת כדי לאפשר אחיזה טובה וכו'.

האפידרמיס מחדש את עצמו. התאים החדשים נוצרים בשכבתו התחתונה, שכבת הבזאל, והם נודדים בכיוון "החוצה" כדי להחליף את התאים שבשכבה החיצונית. תאים מתים אלה משמשים כמגן לתאים החיים שמתחתיהם. הם נראים כקשקשים, ונמצאים בתהליך קילוף מתמיד. יצויין, כי בשכבת הבזאל של האפידרמיס מצויים גם התאים השחורים (מלנוציטים), המייצרים את השחמן (מלאנין), הוא הפיגמנט הנותן לעור את צבעו.

קבוצת חוקרים מהאוניברסיטה העברית, המתמחה בביוכימיה של העור ובחקירת העור ברמה המולקולרית, רשמה באחרונה לזכותה הישג נכבד, בפתחה שיטה חדשה לגידול מהיר של עור אדם במעבדה לשם השתלה.

החוקרים מהאוניברסיטה העברית, ועמיתיהם מ"הדסה", השתמשו בצלחות גידול, שקרקעיתן כוסתה בחומר תזונתי שהופק מעין בקר. על המצע הטבעי הזה נזרעו תאים אפידרמליים, שנלקחו מתורמים. התוצאות שהתקבלו היו מפתיעות ביותר והוכיחו את הנחות החוקרים, שחומר תזונתי הוא שמעודד ואחראי לגידול תאי־העור. בהמשך ניסו החוקרים לגלות האם תאי העור האפידרמליים עצמם מפרישים חומר תזונתי, וכן האם בתהליך הגידול של תאי העור, מעורבים חומרים מעוררי־גידול, המופרשים משכבה המזינה.

במחקרים גילו החוקרים, כי התאים האפידרמליים אכן מסוגלים, בתנאים מסויימים, להפריש חומר תזונתי משלהם. החוקרים אף הצליחו לבודד חומר זה, שנמצא כיעיל אף מהחומר שנוצר מאפיתל עין הבקר. חומר זה משמש כמצע הגידול שעליו נזרעים תאים אפידרמליים מגוף חיה או אדם, ומסייע להם לגדול לכלל שכבת עור שלמה. החוקרים ממשיכים בניסויים לגלות ולבודד גורמי גידול נוספים של העור, כאשר הכוונה היא להשתמש בכל החומרים הללו לשם גידול מאסיווי של עור אדם להשתלה לפצועי כוויות או נפגעי עור אחרים.

גם הניסויים בגידול עור אדם בשיטה זו הוכתרו בהצלחה, כאשר בתוך שבועיים התקבלו משטחי עור טבעיים. המחקר עבר לפסים יישומיים יותר, כאשר לתמונה נכנס גם ד"ר יצחק פלד מהמחלקה לכירורגיה פלסטית ב"הדסה". הכוונה היא לשכלל השיטה ולפתח את המיכשור הנדרש, כך שניתן יהיה להקים ליד כל בית חולים גדול מעבדה, שבה ניתן יהיה לגדל בתוך ימים ספורים עור טבעי לשם השתלה בנפגעים.

מיד עם הגיעו של הפצוע לביה"ח ילקחו ממנו פיסות עור בריא, הכולל תאים אפידרמליים. את התאים הללו יזרעו על מצעי הגידול במעבדה, שכוללים את כל חומרי "המזון" הדרושים לשם גידול שכבות עור מושלמות, ובהם החומר התזונתי והחומרים מעוררי הגידול. בתוך שבועיים יתקבלו משטחי עור טבעיים, שישותלו במקומות הפגועים בגופו של הנפגע. במקרה הזה ניתן יהיה לגדל רק חלק מהעור הנדרש לשם השתלה. העור יודבק טלאים טלאים, ובאמצעות שיטת התחבושת, שיכילו את החומר התזונתי, ניתן יהיה להחיש את גידול העור המושתל על גופו של הנפגע, וחיבורו לכלל פיסת עור שלמה.

תרביות העור האפידרמליות מבדלות גם למחקר מחלות עור שונות. אחת המחלות שנחקרות במעבדה של פרופ' מילגר, היא מחלה אוטואימונית הקרויה פמפיגוס. זוהי מחלה תורשתית לא־מדבקת, הפוגעת בעיקר ביהודים אשכנזים, לרוב במבוגרים. המחלה מתבטאת בהיווצרות פצעים וכיבים בכל שטח העור. סיבות המחלה אינן ידועות לאשורן, ורק ידוע, כי היא נגרמת כתוצאה מנוגדנים, שהגוף מפתח כנגד תאי האפידרמיס בעור. המחקר על תרביות תאים במודל שפותח באוניברסיטה העברית, יכול לסייע אף בפיענוח סוד מחלה זו ובהמציאת תרופות יעילות כנגדה.

גלאי קרינה בחלל יפותח באונ' העברית

מענק מחקר לפיתוח גלאי קרינה איקס רגיש ובעל תוחלת־חיים ארוכה לשימוש בחלל, הוענק בימים אלה לפרופ' מיכאל שיבר וד"ר מיכאל רוט, מבית־הספר למדע שימושי וטכנולוגיה של האוניברסיטה העברית בירושלים. המענק ניתן על־ידי החברה האמריקאית למחקר ופתוח אי.ג'י. אנד ג'י.

פרופ' שיבר, המשמש יועץ לחברה זו, השתתף במאי האחרון בניסוי בחלל לגידול גבישי כספית היודיד, שנערך מטעמה במעבורת החלל ששוגרה על־ידי נאס"א. גלאי הקרינה החדש, שיפותח על־ידי שני המדענים הישראליים, יותקן בתוך טלסקופ, אשר ישמש למשימות בין־כוכביות ויותקן במעבורת־החלל, אשר תשוגר על־ידי נאס"א בשנות ה־90 ויועד לחקר השמש וכוכבים אחרים במערכת השמש. המחקר בחלל יימשך שמונה שנים, והחללית הלאומית לא תוחזר לכדור־הארץ.

יתרונם של גלאים אלה הוא ביכולתם לפעול בטמפרטורות החדר, זאת, לעומת גלאים אחרים, שעבודם נדרשות מערכות קירור מיוחדות יקרות. החוקרים מקווים, כי דגם ראשון של הגלאי החדש יהיה מוכן בשנת 1987.

הלאוקוטריאנים והפרוסטגלנדינים

הפרוסטגלנדינים (פ"ג) והלאוקוטריאנים (ל"ט) הם חומרים שומניים, הנוצרים מחומצה שומנית בלתי־רוויה, שהיא, כמו הוויטמינים, הכרחית לגוף. הפ"ג נוצרים בכל תא ותא בגוף, בניגוד לל"ט, הנוצרים רק בתאים מסויימים. הפעילות הביולוגית של הפ"ג והל"ט היתה ידועה כבר בשנות השלושים של המאה הנוכחית, ולמרות זאת עברו 25 עד שהפ"ג זוהו וסונתזו במעבדה, בידי ד"ר ס. ברגסטרום (69) משבדיה, חתן פרס נובל לפיסיולוגיה ורפואה של שנת 1982. כמעט 40 שנה חלפו עד שד"ר ב. סמואלסון (51) — תלמידו של ד"ר ברגסטרום, שחלק עמו פרס נובל — תיאר את המבנה הכימי של הל"ט.

אט־אט הלכה ומתגבשת ההכרה בחשיבותם של חומרים אלה. היום מגיע מספר החוקרים בנושא זה לאלפים, ושני כתבי־עת מוקדשים להם. עדות לעניין הרב ולפעילות הענפה במחקר החומרים הללו ניתנה בכינוס בינלאומי שנערך זה מכבר בארץ, באירגון המחלקה לחקר ההורמונים במכון־ויצמן. בכינוס השתתפו כ־160 חוקרים מ־15 ארצות, ובהם שני חתני פרס הנובל, ברגסטרום וסמואלסון.

מדוע יש התעניינות כה רבה בחומרים טבעיים אלה? הסיבה לכך, מסבירים אוריאל צור ומנחם אוברבאום מהמחלקה לחקר ההורמונים במכון־ויצמן, היא פשוטה: הפ"ג והל"ט משתתפים בהפעלת רוב המערכות הפיסיולוגיות בגוף החי ובוויסותן. אם במצב פיסיולוגי הם רק "מעורבים", הרי שברגע שמדובר בתהליך פתולוגי, תפקידם להיות מרכזי: בכל מקרה של עלייה בחום הגוף, כאב, דלקת, הלם, כוויות, סילוק תאים זרים וכו', משמשים הפ"ג והל"ט כמתווכים מרכזיים. בכל מקרה שמערכת ביולוגית יוצאת ממצב של שיווי־משקל פיסיולוגי, ונכנסת למצב דחק (סטרס בלע"ז), מייצרים התאים ומפרישים פ"ג ול"ט בכמות גדולה, הגורמת לאפקטים פתולוגיים.

לא ברורים עדיין כל תפקידיהם, וספק אם התעלומה תיפתר בשנים הקרובות. אין אבל עוררין, שידם בכל תהליך פיסיולוגי ופתולוגי. כך, למשל, מכווצים הל"ט והפ"ג את השרירים החלקים של דרכי העיכול כחלק ממנגנון ההקאה או השלשול, בקצרת (אסטמה) הם מכווצים את צינורות הנשימה, וגורמים בכך לתהליך הפתולוגי. הלאוקוטריאנים נחשבים לחומר המכווץ שריר החזק ביותר הידוע בטבע.

חלק נכבד מיכולת הלחימה של הפ"ג והל"ט נעוץ בכך, שהם מעודדים דלקת. דלקת זו, שאמנם גורמת גם נזקים לגוף עצמו, תכליתה חיובית — דהיינו סילוק תאים זרים בעזרת תאי דם לבנים, ששופעלו ע"י פ"ג ול"ט, ומסוגלים לכן לבלוע את החיידק.

לאחרונה הסתבר, שלל"ט תפקיד חשוב בהשראת אוטם שריר הלב. רמז לכך נמצא באוכלוסיות אנשים, שמזונם העיקרי הוא דגים מסויימים. גם בין האסקימוסים וגם בקרב הדייגים היפנים נרשמה שכיחות נמוכה של אוטם שריר הלב והתקפי קצרת. הסיבה העיקרית נעוצה כנראה בכך, ששומן הדג מכיל חומצה שומנית מיוחדת, המעכבת את היווצרותו הביולוגית של ל"ט ופעילותו.

הנחה זו הוכחה בניסוי שנעשה במתנדבים בארה"ב: הם נתבקשו להוסיף למזונם במשך מספר שבועות את החומצה השומנית, המצויה במזון של האסקימוסים. ואכן, בקרב המתנדבים התגלתה ירידה משמעותית ביכולת היצירה של ל"ט. המעניין הוא, שגם הכושר החיסוני שלהם ירד, מימצא המחזק שוב את הדיעה שגם פ"ג וגם ל"ט הם "יחידות נגד תגרות" של גורמים סביבתיים, אשר הגוף בזם, גורם לירידה ביכולת התגוננות של הגוף. רמה גבוהה של פ"ג ול"ט תגביר אמנם את יכולת ההתגוננות, אבל תגדיל את הפגיעה להתקף־לב וקצרת. דוגמה זו מצביעה עד כמה חשוב שיווי המשקל במערכות ביולוגיות.

רובוט להרכבת מרעומים בפצצות

תא ייצור אוטומטי להרכבת מרעומים בפצצות, המשלב מערכת רובוטים להרכבה ולשינוע, פותח בידי חברה ישראלית, "א.נ.ג.ע. מרוולקס בע"מ" מקרית־ביאליק, והוכנס לשימוש במערך הייצור במפעל הנשק "סולתם".

לרובוט 4 זרועות, המעבירות את המרעום בין התחנות האוטומטיות השונות. במסגרת הפרוייקט הוסבו מתקני־ייצור שונים מהפעלה ידנית לפעולה אוטומטית. בסיום תהליכי הייצור, מועברים המרעומים ומסודרים על גבי משטחים. תפוקת המערכת, על־פי עדות היצרן, יכולה להגיע להרכבת מרעום בכל 9 שניות. בבניית המערכת הושם דגש רב על שילוב נכון של מערכות־חישה בתא, ושילובם עם מערכת הבקרה בו. המערכת מבצעת עבודתם של 3 פועלים.

חברת מרוולקס מפתחת מערכות מתוחכמות ללקוחות בארץ ובחו"ל, כגון מערכות סריקה ובקרה, רובוטיקה ואוטומציה — רובוטים ניידים, מערכות מיקום וניווט; מערכות הידראוליות ממוחשבות; מערכות הנע ותמסורות ממוחשבות לכלי־רכב מיוחדים, לציוד הנדסי ולציוד מכני חקלאי נייד. זה כבר חתמה החברה על הסכם לשיתוף־פעולה עם חברת אודיט אודיטקס מארה"ב, לפיתוח, ייצור ושיווק של רובוטים ניידים. חברה זו היא מהמובילות בעולם בתחום זה. במסגרת הסכם זה תפתח החברה הישראלית רובוט נייד לאבטחה.

סורק מוחי לגילוי נהגים שתויים

משטרת ניו־ג'רסי בארה"ב עומדת להכניס לשימוש סורק לגלי־מוח, כדי לסייע לה באיתור נהגים הנוהגים תחת השפעת אלכוהול או סמים. המתקן פותח ע"י חברת "קודך פארמאמטריקס" מניו־ג'רסי והוא מבודד את הפוטנציאלים החשמליים בין קרנית העין לרשתית, כתגובה לגירוי. "בחרע" המדווח על כך בגליונו האחרון, מסביר כי בדיקת פוטנציאלים אלה קרויה אלקטרוניסטגמוגרפיה (אי.אן.ג'י). במקורה נועדה בדיקה זו לסייע באיתור תופעות פתולוגיות ובעיות הקשורות בראיה ובשמיעה. כבר בשלבים מוקדמים של הניסויים הבחינו החוקרים כי התגובה רגישה מאוד להשפעתם של סמים שונים. גו גילה ס. תומס חסטרמן, רופא בבית־החולים שדרי סנטר בניו־ג'רסי, כי לסמים שונים יש השפעה שונה ומוגדרת היטב על תצורות הגלים.

בהתבסס על אבחנה זו הוכנו שמונה "טביעות גל" אופייניות לשמונה סמים. בתוספת מיקרומעבד, שתוכנת להבחין בתצורות הגל האופייניות, הפך הגלאי לפשוט דיו כדי לאפשר הפעלתו בידי אנשי משטרה בתנאי־שדה, וללא הכשרה כלשהיא.

עוד בשנה שעברה הוכנס המכשיר לשימוש ניסויי במספר תחנות־משטרה, ונהגים, שהוסבר להם כי לפי שעה אין תוצאות הבדיקה קבילות בבית־המשפט, התנדבו להיבדק. המכשיר, שגודלו כגודל מחשב ביתי, מסוגל לאבחן אלכוהול, מריחואנה, קוקאין, וליום וברביטורטים. המגע היחיד עם הנהג הוא באמצעות סרט, המשמש כאלקטרודה, אל ראשו. סרט זה נזרק לאחר השימוש. ניתן לערוך את הבדיקה גם כאשר הנבדק מחוסר הכרה. המידע מוצג בצורה פשוטה על מסך המכשיר. על־פי החוק בארה"ב על התביעה להוכיח רמת אלכוהול של 0.12% ומעלה בדם הנבדק, על־מנת להאשימו בנהיגה תחת השפעת אלכוהול. החברה טוענת כי הבדיקה הנוכחית מהימנה יותר, שכן היא מודדת השפעה תיפקודית. לטענת המפתחים, ייתכן כי אדם אחד יתפקד כראוי גם כשבדמו רמה של 0.10% אלכוהול, ואילו אדם אחר יושפע לרעה כבר בריכוזים נמוכים יותר.

תרומתה של ישראל

רק בתחילת שנות ה־70 החלו לחקור בישראל את הפ"ג ובתחילת שנות ה־80 את הל"ט. על אף זאת, ולמרות המספר הקטן־יחסית של חוקרים בשטח זה בישראל, תרמה ישראל תרומה משמעותית, הן במחקר הבסיסי והן במחקר היישומי של החומרים הטבעיים הללו. חוקרים ישראליים תרמו רבות לידע על התססים (אנזימים) המשתתפים ביצירת ל"ט, להבנת חשיבות הל"ט במצבים אלרגיים והפ"ג — בדלקות ובתהליכים חיסוניים. גם חשיבות הפ"ג ול"ט בתהליכי הרבייה (ביוץ, דלקות מעיים, מניעת היריון) וביעילות של הכליה נחקרו בישראל.

במחקר השימושי בשטח זה תרמו חוקרים ישראלים תרומה, שעודה הדים רבים בעולם: בביה"ח "העמק" בעפולה הראו, שניתן לטפל בנשים הסובלות מצירים מוקדמים בחודשי הריונן האחרונים, בתרופות נוגדות דלקת. מנגנון פעילותן מבוסס על בלימת יצירת הפ"ג, שאחריותו להפלות הוכחה כבר. שימוש חדש זה לתרופות הנ"ל מקובל כעת בהרבה בתי־חולים בארצות שונות.

במכון ויצמן, בשיתוף עם ביה"ח "וולפסון", הוכח, כי ניתן לטפל בתרופות נוגדות־דלקת בכאבי מחזור קשים, הנובעים מהתכווצויות חזקות של שרירי הרחם. תרופות אלו מדכאות יצירת הפ"ג ולכן גורמות להשקטת שריר הרחם. הטיפול יעיל ביותר, ומקובל כיום כטיפול שיגרתי בעולם המערבי. התרופה יעילה גם נגד מיגרנות.

ההתפתחויות הגדולות בחקר הפ"ג והל"ט הביאו לכך, שנושאים אלה הפכו להיות בעלי עניין רב, גם לחברות התרופות. אלה משקיעות הון־עתק במחקר החומרים הללו, תוך ניסיון לייצר תרופה נגד ל"ט (תרופות נוגדות פ"ג, כמו האספירין, קיימות כבר שנים רבות).

ידיעות בקצרה

★ מדענים סיניים גילו מאובנים בירים של מי שהיה אולי אבי־אבי־ לידו של האדם הקדמון הסיני. אלו הם שרידי קוף ענק בן יותר מ־10 מיליון שנה. המאובנים נתגלו במחוז סצ'ואן, והם שייכים למינים שנקראים "ג'יאנטופיטקוס" ממשפחת הפליאוסקון. מינים אלה הם שלב ביניים בין קופי הענק לאדם הקדמון. השרידים נתגלו במערה בעומק 800 מטרים. במערה נתגלו גם מאובנים של 20 מיני יונקים קדומים מלפני כ־95 מיליון שנה. המדענים בעלי התגלית מסרו — על־פי דיווח של סוכנות הידיעות הסינית — כי המאובנים יכולים לסייע בחקר העבר הגיאולוגי והפלאונתולוגיה הסינית.

★ צעצועים מרעישים, המיוצרים כדי לשעשע תינוקות ופעוטות, עלולים לגרום לאובדן השמיעה של הפעוטות — מזהירים חוקרים שוודיים במאמר בעיתון לרפואת־ילדים. מחבר המאמר, ד"ר אלף אקסלסון, ועמיתיו בדקו שורה ארוכה של צעצועי־ילדים, וקבעו חד־משמעית, כי צעצועים רבים שבשימוש משמיעים רעשים, שאותם אינם יכולים להזיק למבוגרים, אך בהחלט מזיקים לתינוקות.

המדענים מאוניברסיטת גוטבורג בשוודיה, בדקו את עוצמות הרעש של מיגוון צעצועים, לרבות בובות צריחה, משרוקיות ומכוניות־משחק, צעצועי־נשק וכו', ומצאו שחלק מהצעצועים השמיעו רעשים בעוצמה של יותר מ־100 דציבל. עוצמות־רעש כאלה, כאשר הן מושמעות בקרבת אוזנו של פעוט, כפי שהדבר נעשה בשגרת המשחקים, עלולות להסב נזק בלתי־הפיך לשמיעתם של התינוקות, עד כדי חירשות, קבעו החוקרים.

הורים, ראו הוזהרתם.

★ שני פסיכולוגים מהמערב התיכון בארה"ב הגישו יחד להמצאת יומן עם צג אלקטרוני, המיועד להקל על אירגון זמנם של אנשים, שלא תמיד זוכרים תאריכים חשובים. השלושה רשמו פטנט על שלושה מודלים של המצאתם: יומן שבועי, חודשי ושנתי, וביתונים לעידכון בהתאם לצרכים. במודל המתקדם של יומן זה ניתן לציין תאריכים רצויים, כגון ימי־הולדת, פגישות וכד', על־ידי הקשתם על המקלדת, ולאחר מכן הם מופיעים בהבלטה על גבי הצג האלקטרוני של היומן. ניתן גם להפעיל את היומן באמצעות מחשב ביתי. הממצא, שנרשם ע"י הממציאים (מס' 4540292) כולל מודלים שונים, כגון יומן־שולחני שמתאים למשרד, יומן קיר שמתאים למטבח ויומן מיוחד שמתאים לחדר־השינה.

★ רופאי שיניים יקבלו מתנה לקצר בהרבה את הזמן הנדרש לטיפול בעקירת שן והשתלת שן חליפית, כאשר שתי פעולות אלו ייעשו תוך ביקור אחד של המטופל במרפאה. כל זאת הודות לתרכובת חדשה של חומר נקבובי, שניתן לעצבו ולהקשותו בן־רגע לפי הצורך, בקלות בשקע שנוצר עם העקירה. ממציאי התרכובת הזו הם ד"ר ארתור אשמן, רופא שיניים מניו־יורק, והכימאי פול ברונש, לשעבר פרופסור להנדסה כימית במכון הפוליטכני הניו־יורקי. טוענים, כי חומר תותבי זה הוא בעל תכונות ביולוגיות, ולא יודחה על־ידי הגוף שבו הושתל.

כלכלה ועסקים

עד לסוף העשור יחסרו למשק 15,000 מהנדסים וטכנאים

מאת סופר "הארץ"

"זה הזמן לטפל באופן יסודי בתכנון כוח אדם טכנולוגי מיומן שיידרש לתעשייה לשנים הבאות" — אמר דוד ברודט, סמנכ"ל משרד התעשייה בדיון שהתקיים בשבוע שעבר בוועדה המשותפת של הכנסת: כספים — חינוך.

ברודט הוסיף כי צורכי כוח האדם של התעשייה הישראלית וצמצום העלייה לישראל הטילו על מערכות החינוך וההכשרה, מעמסה כמותית גדולה, ועל מערכת החינוך להתמודד בהכנת כוח אדם שיתאים לשינויים הטכנולוגיים העוברים על התעשייה. עד לסוף העשור, תזדקק התעשייה ל־5,000 מהנדסים נוספים ו־8,000 טכנאים הנדסיים שכרגע נראה שהם מעל ומעבר ל"כושר הייצור" של המוסדות להכשרת מהנדסים. בתחומי מדעי הטבע תידרש לתעשייה תוספת של כ־2,000 איש ובמיוחד יש להדגיש את הצורך בכימאים לפיתוח תעשייה כימית מודרנית.

ירידה בהספקת מכוניות, מקלטי טלוויזיה, וידאו ומכונות כביסה

מאת סופר "הארץ"

ברבע השלישי של השנה סופקו לשוק המקומי כ־5,300 מכוניות נוסעים חדשות. האספקה ברבע זה היתה הנמוכה ביותר מזה חמש שנים. על כך מסר בירושלים דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה — על סמך סיכומים ראשונים של הנתונים.

ברבע השלישי של השנה סופקו לשוק המקומי כ־13,000 מקלטי טלוויזיה, ירידה של כ־23% בהשוואה לרמת האספקה ברבע השני של השנה. ירידה זאת באה, בהמשך לירידה של 20% שנרשמה בהיקף האספקה ברבע השני בהשוואה לרבע הראשון של השנה.

ברבע השלישי של השנה סופקו לשוק המקומי קרוב ל־2,800 מכשירי וידאו — ירידה של 40% בהשוואה להיקף האספקה ברבע השני של השנה. בכל תשעת החודשים הראשונים של השנה סופקו לשוק 11,300 מכשירי וידאו, ירידה של 31% בהשוואה להיקף האספקה בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבע השלישי של 1985 סופקו לשוק המקומי כ־8,500 מכונות כביסה — כמחצית מהיקף האספקה שנרשמה ברבע השני. זאת, לאחר ירידה של 32% ברבע השני בהשוואה לרבע הראשון של השנה.

טעות שלנו

ארבעת הסניפים החדשים שיופעלו על ידי רשת קראוס יהיו במסגרת רשת היפרקראוס ולא כפי שפורסם בטעות במדור זה ביום ה' האחרון.

העורך: נחמיה שטרסלר

"סוגת" משכה ידיה מתמנע

מאת יונתן שרמן

חברת "סוגת" אשר התעניינה בעבר באפשרות של רכישת המיתקן לייצור מלחים נקיים בתמנע, משכה את ידיה מהנושא. מתברר, כי ניסיונות שנעשו בעת האחרונה למצוא משקיעים אשר יטלו על עצמם את שיקום המיתקן לא עלו יפה ומועצת המנהלים של חברת האם "כימיקלים לישראל" תחליט בקרוב אם לסגור את המיתקן או להמשיך ולהפעילו. סופר "הארץ" מציין, כי השר שרון מעכב החלטה קודמת של מועצת המנהלים של "כימיקלים לישראל" ושל חברת "מכרות תמנע" עצמה, לסגור את מתקני החברה — זה למעלה מחצי שנה. בתואנה כי הוא מתנגד לסגירת מפעלים בדרום. במשך תקופה זו מקבלים כחמישים עובדי מכרות תמנע משכורות בלא שיעשו כל עבודה מועילה.

סוחר יווני מכר שתי אוניות של "צים" ברווח של 200 אלף דולר

מאת יונתן שרמן

סוחר יווני הרוויח תוך ימים אחדים סכום של כמאתיים אלף דולר בעיסקת רכישה ומכירה של שתיים מאוניות "צים". המדובר באוניות הגלגוע (המשמשות להובלת כלי רכב) — אידיס ונרקיס, אשר נמכרו על ידי חברת "צים" לפני כשלושה שבועות תמורת מיליון דולר לסוחר היווני. סוחר זה הצליח למכרן בתוך ימים אחדים במחיר של 1.2 מיליון דולר וכך הרוויח סכום של 200 אלף דולר.

בחוגי הספנות ניסו להסביר את הצלחת הסוחר היווני בעובדה, כי שתי האוניות נמכרו תמורת גרוטאות ולא תמורת הולכים. לו "צים" היתה מוכרת את האוניות ישירות תמורת גרוטאות, היא היתה מפסידה חלק, עקב הפרשי שער. יצויין, כי מכירת שתי אוניות הגלגוע נחשבת ב"צים" כהצלחה, כיוון שחברות ספנות מתקשות כיום להיפטר מעודפי האוניות המצויים ברשותן.

שיתוף פעולה אפשרי בין "כור" ל"פקר פלדה"

מאת יונתן שרמן

הדיונים בין "כור" וקבוצת "פקר פלדה" מתמקדים בימים אלו באפשרות שיתוף פעולה בתחומי ה קרמיקה, ציוד ומרכזי היתוך פלדה.

בעבר פורסם ב"הארץ", כי נערכו מגעים ראשונים בין יוסי פקר מקבוצת "פקר פלדה" ודוד גולומב ראש אגף התכנון של "כור" בדבר האפשרות של שיתוף פעולה בין שני הגופים הפועלים באותם מישורים. מאז היתה התקדמות מסוימת והחלו דיונים ראשונים בדרג מקצועי כשר לושת המישורים שהוזכרו לעיל.

בשני הגופים מבושים שיש בשירות משום ניסיון ליצור קרטלים או לפעול למניעת יבוא ומציינים כי המגעים נועדו לבחון אפשרויות של שיתוף פעולה בין שתי הקבוצות. ראוי להוסיף, כי שתי הקבוצות אינן מתחרות זו בזו בצורה ישירה אלא רוב המוצרים המיוצרים על ידן הם מוצרים המשלימים זה את זה ועל כן הנהלות שתי הקבוצות סבורות, כי ניתן יהיה להגיע לתוצאות טובות יותר על ידי תיאום עמדות.

תופעה חדשה בחברות ציבוריות:
האסיפה הכללית איננה מאשרת את המלצות מועצת המנהלים

מאת יהודה שרוני

בשבועות האחרונים מסתמנת תופעה חדשה בחברות ציבוריות אשר מניותיהן רשומות בבורסה. האסיפה הכללית של בעלי המניות אינה מקבלת את המלצות מועצת המנהלים של החברה. על פי החוק, צריכה החלטה מיוחדת בחברה ציבורית להיות מאושרת באסיפה הכללית ברוב של 75%. דחיית המלצות מועצת המנהלים נעשית משיקולים שונים שהעיקרי בהם הוא הרצון להגן על בעלי מניות המיעוט.

למשל, האסיפה הכללית של חברת רובק רוחמה בשבוע שעבר את המלצת מועצת המנהלים לאחד את שני סוגי המניות, ולהגדיל את ההון הרשום. דחיית ההצעה נעשתה עקב חששם של בעלי מניות המיעוט כי האיחוד יביא לקפוח חלקם בחברה. בשבוע שעבר דחתה גם האסיפה הכללית של בעלי המניות בחברת כנן את המלצת מועצת המנהלים של החברה לאחד את שני סוגי המניות למניה בת 1 שקל ע.נ. כדי להגדיל את הסחירות במניות החברה.

בציין כי עם פרסום המלצת מועצת המנהלים של כנן, עלתה המניה בת 5 שקל בשיעור של עשרות אחוזים. לפני כמה שבועות נכשל ניסיונה של הנהלת חברת סקגייה להגדיל את הון המניות בחברה, עקב התנגדות לכך באסיפה הכללית. מקרה נוסף של ניצול זכויות המיעוט באסיפה הכללית הוא ניסיונו של איש העסקים דוד בלאס למנוע מבנק הספנות להגדיל את הון המניות של הבנק. ניסיון זה נכשל בסופו של דבר לאחר התערבותה של המפקחת על הבנקים, גליה מאור.

טמפו בירה — הפסד של מיליון דולר וירידה של 35 אחוז במכירות

דו"ח על דו"ח / יצחק עזר

כאשר קלטה לתוכה טמפו בירה את טמפו משקאות קלים, שולם סכום של 2.5 מיליון דולר עבור המוניטין של טמפו משקאות קלים, שהיתה עד אז חברה פרטית בבעלות משה בורנשטיין

הכותב נמנה עם סגל המורים בחוג לחשבונאות באוניברסיטה העברית בירושלים

פרסום הדו"חות הכספיים של טמפו תעשיות בירה בע"מ ליום 31 במארס 1985, עומד בסימנם של שני אירועים אשר קדו לאותו תאריך המאזן. החברה שעסקה בייצור בירה (טובורג) התמזגה עם טמפו חברה למשקאות קלים בע"מ העוסקת בייצור משקאות קלים למיניהם. בנוסף רכשה החברה ביולי 1985 שליטה מלאה במבשלת שיכר לאומית בע"מ. עם רכישה זו הפכה החברה מונופול בתחום ייצור הבירה בישראל.

טמפו בירה דיווחה על הפסד מתואם לאינפלציה לפני מס, בסכום של כ־1.6 מיליון דולר לשנה שנסתיימה במארס 1985. ביטול עתודות למיסים נדחים בסכום של כ־600 אלף דולר, הביא לכך שההפסד הנקי של החברה הסתכם במיליון דולר. כל זאת בהשוואה לרווח נקי לאחר מס בסכום של כ־1.6 מיליון דולר בשנה הקודמת. ההון העצמי המתואם לסוף שנת 1985 הסתכם בכ־7.6 מיליון דולר וסך המאזן הגיע לכ־15.5 מיליון דולר. נתונים אלו כוללים את שתי החברות שמוזגו, טמפו בירה וטמפו משקאות קלים.

מיזוג עם טמפו משקאות קלים

טמפו בירה (שעסקה בעיקר בייצור בירה תחת השם טובורג) קלטה לתוכה את טמפו משקאות קלים — חברה בבעלות משה בורנשטיין שמניותיה לא נסחרו בבורסה — ושעסקה בייצור משקאות קלים. טמפו משקאות קלים העבירה את כל נכסיה לטמפו בירה (פרט למניות שהחזיקה בטמפו בירה, ושהקנו לה 24% בהצבעה ו־20% בהון לפני המיזוג, ושהועברו ישירות לבעלי המניות של החברה) בתמורה להקצאת מניות בטמפו בירה, בערך נקוב כולל של כ־157 מיליון שקל.

שווי המניות המוקצות תמורת הנכסים של טמפו משקאות קלים הסתכם, על פי השערים שלהן בבורסה בכ־5 מיליון דולר, הם יקנו לבעליהן כ־63% מהון המניות של טמפו בירה לאחר המיזוג, ויחד עם המניות שהועברו מהחברה הנקלטת ישירות לבעלי המניות שלה, תסתכם ההחזקה של בעלי המניות של החברה הנקלטת (טמפו משקאות קלים) בכ־70% מהון המניות של טמפו בירה לאחר המיזוג.

ביצוע הרכישה בצורת מיזוג מאפשר להחברות לאחד את נכסיהן והתחייבויותיהן על פי הערכים הרשומים בספרים, ללא שיערוך וללא רישום מוניטין. כל העודף שבין ערך הנכסים כפי שהם רשומים בספרי החברה הנקלטת (טמפו משקאות קלים) לבין הערך הנקוב של המניות המוקצות תמורתם נרשם ישירות לקרנות ההון. למיזוג גם ניתן תוקף רטרואקטיבי בדו"חות הכספיים, לרבות תיקון מספרי ההשוואה, למרות שאושר לאחר תאריך המאזן.

מתוך הנתונים והחלקים המופיעים בדו"חות הכספיים, ניתן לראות שבדו"חות הנומינליים נוצרה קרן הון שלילית בסכום של כ־180 מיליון שקל בערכים נומינליים, שקוזזה כנגד עודפים וקרנות הון. משמעות הדבר היא, שבערכים נומינליים הנכסים של החברה הנקלטת נמוכים מהערך הנקוב של המניות שהוקצו תמורתם בסכום זה.

כאמור, הנתונים בדו"חות הכספיים המתייחסים למיזוג הם חלקיים בלבד, אך ניתן להניח שבדו"חות המתואמים נוצרה כנראה, קרן הון חיובית כתוצאה מהמיזוג, שכן שווי הנכסים בערכים מתואמים של החברה הנקלטת עולה על הערך הנקוב של המניות שהוקצו תמורתם. הערך הנקוב של המניות שהוקצו מסתכם במיליון דולר (בערכים של תחילת השנה) וזאת לעומת נכסים שהועברו בסכום של כ־2.2 מיליון דולר. כך שקרן ההון שנוצרה בדו"חות המתואמים מסתכמת בכ־1.2 מיליון דולר. בנתונים אלה, אם נשווה את השווי המתואם של הנכסים של החברה הנקלטת לעומת שווי המניות שהוקצו על פי מחיריהן בבורסה, נקבל ששולם סכום של כ־2.5 מיליון דולר עבור המוניטין של טמפו משקאות קלים.

ביצוע הרכישה בצורה של מיזוג מקנה לחברה כמה יתרונות משמעותיים. החברה הרוכשת אינה צריכה לשלם במזומן תמורת הרכישה, אלא באמצעות הקצאת מניות. פעולה המאפשרת הרחבה משמעותית של בסיס ההון שלה. המיזוג גם מקנה יתרונות מיסוי, שכן הוא מאפשר קיזוז הפסדים ורווחים בין החברות לצורך מס. מאחר והמיזוג נעשה על פי הערכים בספרים, ללא שיערוך, אין רישום של מוניטין וכמובן אין צורך להפחיתו בדו"ח רווח והפסד של החברות. אילו לא נעשתה הרכישה בצורה של מיזוג, הרווח המדווח היה נמוך יותר (או שההפסד היה גדול יותר) בסכום הפחתת המוניטין שעשוי להגיע לכ־250 אלף דולר בשנה (בהנחה שהמוניטין מופחת במשך 10 שנים).

המיזוג שנעשה איפשר לחברה להרחיב את מגוון המוצרים שלה לכל תחומי המשקאות הקלים, בנוסף לבירה שייצרה קודם למיזוג. יש גם לציין שהרווח של החברה הנקלטת — טמפו משקאות קלים — הגיע בשנה הקודמת לכ־2.4 מיליון דולר, יותר מהרווח המאוחד של שתי החברות באותה שנה. אין בדו"חות הכספיים נתונים לגבי חלוקת הרווח של השנה הנוכחית בין החברות המתמזגות, כך שאין לדעת באם היחס הנ"ל השתנה.

ירידה במכירות

מתוך הדו"חות הכספיים הנומינליים, נראה כי מכירות החברה (כולל החברה הנקלטת) הסתכמו השנה בכ־10 מיליון דולר בהשוואה לכ־16 מיליון דולר בשנה הקודמת, ירידה של כ־35%. המכירות במונחים כמותיים, כמצויין בדו"ח המנהלים, ירדו השנה בכ־26% בהשוואה לשנה הקודמת.

יחד עם הירידה במכירות הורידה החברה בצורה משמעותית את רמות המלאי שלה, מ־3.1 מיליון דולר בשנה הקודמת לכ־2.3 מיליון דולר בשנה הנוכחית. במקביל חלה ירידה של כ־800 אלף דולר ביתרות הלקוחות של החברה. מצד שני, הגדילה החברה בצורה משמעותית את התחייבויותיה לספקים בכ־1.9 מיליון דולר, בהשוואה לשנה הקודמת.

פעולות אלו הינן התגובה המידית לירידה במכירות וברווחיות של החברה. הפתרונות לטווח הארוך יותר, הינם בתחום השוק — הגדלת המכירות — ובהתייעלות החברה. נראה גם שעיסקות החבילה שהחלו במחצית השניה של השנה, ושגרמו להקפאת המחירים לצרכן, בעוד שהתשומות לא הוקפאו במקביל, תרמו ליצירת ההפסדים בשנה הנוכחית.

נזילות ומימון ההפסד

החברה השקיעה בשנה הנוכחית כ־2.2 מיליון דולר ברכוש קבוע, בעיקר במתקנים לייצור בירה במפעלה בחולון. סכום זה וההפסד של החברה בשנה הנוכחית מומנו בעיקר על ידי ירידה בהון החוזר של החברה. ירידה שהסתכמה בכ־3.4 מיליון דולר לעומת שנה קודמת. עיקר הירידה בהון החוזר נובעת מהקטנה ברמות המלאי ובחובות הלקוחות והגדלת ההתחייבויות לספקים של החברה. אם החברה לא תצליח להגדיל את מכירותיה ואת רווחיותה בצורה משמעותית היא עלולה להקלע לקשיי נזילות. דבר שיאלצה לגייס מימון בהלוואות יקרות לזמן קצר.

הוצאות פירסום

במאזנה של החברה מופיע סכום של כ־1.1 מיליון דולר כהוצאות נדחות. סכום זה מורכב בעיקר מהוצאות פרסום של החברה ומתשלומים לטובורג, עבור ידע ושמוש בשם החברה. לחברה הסכם עם טובורג לפיו היא משלמת תמלוגים בשעור של 4% מהמכירות למשך 20 שנה, אך לא פחות מ־170 אלף דולר לשנה. בשנה הנוכחית שלמה החברה תמלוגים בסכום של כ־40 אלף דולר בלבד, כנראה בגלל הירידה במכירותיה.

יתכן ומבחינה חשבונאית יש מקום לראות בהוצאות מסוג זה כהוצאות נדחות (נכס), אך ספק גדול הוא אם ניתן לראות בהוצאות פרסום כנכס מבחינה כלכלית, במיוחד בתקופה של ירידה במכירות. קשה גם לקבל את הגישה שתמלוגים המשולמים על פי מחזור המכירות, ניתן לראות אותם כהוצאה דחויה.

הוצאות הפרסום הדחויות מופחתות על פני 3 שנים ואילו התשלומים לטובורג אינם מופחתים, ונכללו במלואם בהוצאות הדחויות.

רכישת מבשלת שיכר לאומית בע"מ

ביולי 1985 רכשה החברה את מבשלת שיכר לאומית בע"מ העוסקת בעיקר בייצור בירה. בכך הפכה החברה לכמעט מונופול בתחום ייצור הבירה בישראל. יש להניח שלכך יהיו השלכות חיוביות על רווחיותה של החברה בעתיד. מה גם שהחברה תעבור כנראה ראשונה בתחום מתקני הייצור של הבירה, וחלק מהשקעותיה בתחום זה, יראו מיותרות. הרכישה מומנה בהלוואות בנקאיות לתקופה של 5 שנים (כ־10 מיליון דולר) והיתרה בסך 4.2 מיליון דולר תשולם על ידי הקצאת מניות בסכום זה.

רכישת מניות על ידי חברה בת

בספטמבר 1985, לאחר שהפכה לחברה בת, רכשה מבשלת שיכר לאומית מניות של טמפו (החברה האם) בסכום של כ־369 אלף דולר. כמו כן יש לה אופציה לרכישה נוספת בסכום של כ־200 אלף דולר. בסך הכל תחזיק החברה במידה והאופציה תמומש, מניות של החברה האם בהשקעה של כ־569 אלף דולר. תופעה זו של רכישת מניות על ידי חברה בת היא תופעה לגיטימית בבורסה הישראלית, ונראה שיש מקום לשקול מחדש את הנחתן של פעולות מסוג זה בעתיד.

הרחבת הפעילות גרמה לעליית המניה

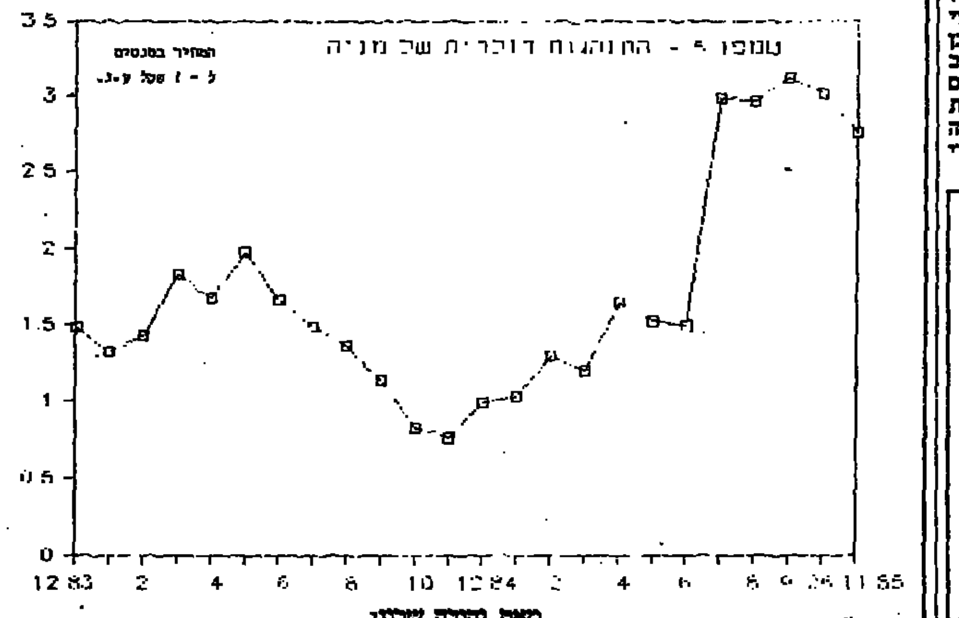

מאת יהודה שרוני

חברת טמפו בירה גייסה לראשונה הון מהציבור בסוף שנת 1981. אז, והתה הפעילות הבורסאית במניות החברה... קבוצת איזו שנה, אשר רכשה כ־10% ממניות החברה. קבוצה שני "עשתה בדית" לחברה, עד שהנהלתה נאלצה להכבע, ולפני כמה חודשים רכשה מקבוצת שני את המניות שהחזיקה הקבוצה.

בעיה אחרת אותה עדיין לא הצליחו בעלי החברה לפתור היא חקירת הרשות לניירות ערך. לפני שבועות אחדים העבירה הרשות את תיק החקירה לפרקליטות, בטענה כי החברה לא עמדה בכתוב בתשקיף ההנפקה בכל האמור להקמת מפעל הבירה. עובדות אלה לא הרשימו את סוחרי הבורסה וכפי שניתן לראות מהגרף שהכינה "מיטב" עלתה המניה, במהלך 1985 ממחיר של 1 סנט למניה, עד למחיר של 2.8 סנט למניה בימים אלה.

הפעילות הערה במניות החברה מוסברות בשינוי העיסקי שהתחולל בה בתקופה זו שעיקרו, המיזוג עם טמפו משקאות קלים, ורכישת חברת מבשלת שיכר. בעלי העניין מחזיקים כיום כ־90% ממניות טמפו, והדבר ניכר במחזורי המסחר הדלילים במניה.

תמצית מאזן מאוחד ליום 31 במרץ 1985

מתואם לאינפלציה (באלפי דולרים)

רכוש שוטף	5,549	התחייבויות שוטפות	6,242
השקעות	480	התחייבויות לז"א	1,600
רכוש קבוע	10,435	עתודות	98
הוצאות נדחות	1,076	הון עצמי	7,600
	15,540		15,540

תמצית דו"ח רווח והפסד מתואם

לשנה שנסתיימה ב־31 במרץ (באלפי דולרים)

	1985	1984
רווח (הפסד) לפני מס	(1,571)	2,057
מסים על הכנסה	610	(500)
רווח (הפסד) נקי	(961)	1,557

שערים יציגים של מטבע חוץ

29.11.85

	המטבע	שער		המטבע	שער
ארה"ב	דולר	1484.6	אוסטרליה	דולר	1018.7
בריטניה	לירה	2197.7	דר"א	רנד	552.27
גרמניה מע'	מרק	589.63	בלגיה	10 פרנק	290.78
צרפת	פרנק	195.27	אוסטריה	10 שילינג	839.34
הולנד	גילדן	524.41	איטליה	1000 לירה	871.76
שוויץ	פרנק	713.15	יפן	100 ין	735.50
שוודיה	כתר	194.48	אירלנד	פאונד	1825.8
נורווגיה	כתר	195.90	ספרד	100 פזו	956.73
דנמרק	כתר	162.74	ירדן	דינר	3889.7
פינלנד	מרק	273.15	לבנון	לירה	84.830
קנדה	דולר	1077.2	מצרים	לירה	861.07

שערי מטבע־חוץ 29.11.85
בנק לאומי

המטבע	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	מזומנים: קניה	מזומנים: מכירה
1 דולר ארה"ב	1473.8054	1492.1946	1449.63	1514.86
1 ליש"ט	2184.1796	2211.4324	2142.98	2239.41
1 מארק גרמני	587.1735	594.4998	577.54	603.53
1 פרנק צרפתי	192.4028	194.8035	186.41	197.76
1 גילדן הולנדי	522.0706	528.5847	513.51	536.61
1 פרנק שוויצרי	709.2423	718.0917	697.61	729.00
1 כתר שוודי	192.9570	195.3646	189.79	198.33
1 כתר נורווגי	194.3053	196.7297	191.12	199.72
1 כתר דני	161.3008	163.3134	158.65	165.79
1 מרק פיני	270.9201	274.3005	266.48	278.47
1 דולר קנדי	1069.9132	1083.2629	1052.36	1099.72
1 דולר אוסטרלי	1012.0622	1024.6900	967.79	1064.57
1 ראנד דרא"פ	548.2556	555.0964	500.02	550.02
10 פרנק בלגיים	288.4159	292.0146	—	—
10 שילינג אוסטרי	831.9554	842.3340	818.31	855.13
1000 לירטי איטי'	865.6713	876.4726	847.21	894.23
100 יינים יפן	731.4171	740.5452	719.42	751.79
1 דינר ירדני	—	—	3826.44	4063.12
1 לירה מצרית	—	—	811.75	862.20

"עושף טכנולוגיות" גייסה 5.8 מ' ד' בארה"ב

מאת סופר "הארץ"

"עושף טכנולוגיות" גייסה בארה"ב 5.8 מיליון דולר הזול מהשבוע שעבר נסחרות מניותיה מעבר לדלפק, בארה"ב.

חתמי ההנפקה בארה"ב היתה חברת הברוקרים ד.ה. בלייר, ורואי החשבון של החברה, שסייעו בהכנת התשקיף, הינם משרד איקהבש ושות'. "עושף" מתקינה ומשווקת מערכת אוטומציה גמישה (משולבת רובוטים) לתעשייה בארץ ובחו"ל.

למכירה נכסים מושכרים
בשכ"ח עם הכנסה גבוהה
תיווך "נכסי־ראים" רפי ברזמן
חבר עמותת מלד"ן 03־611194/5

טכנוקונסארב
התוצאות יוצאות מגדר הרגיל של התצוגה ה־36
פארמה 4–9 1985

טכנוקונסארב, התצוגה החשובה של מכונות וציוד לתעשיית המזון, ננעלה ב־9 בנובמבר בפארמה. הירידי נערך זו הפעם הראשונה באתר הירידים החדש של פארמה ממערב לאוטוסטרדה דל סולה. כ־500 יצרנים מאיטליה ומחו"ל הציגו את תוצרתם לעיני למעלה מ־30 אלף מבקרים, 10 אלפים מהם זרים. 30 משלחות רשמיות השתתפו יחד עם אנשי עסקים מרחבי העולם. הקונסנסוס הכללי: הן האיטלקים והן הזרים הכירו בטכנוקונסארב כאירוע המוביל בסקטור. היקף העסקים, שהסתכם בכמה מאות מיליארדי לירות איטלקיות, הוא אכן גדול, ועלה בהרבה על הירידים הקודמים.
האם אפשר כי איטליה תהיה מובילה בענף כה חיוני?
היריד הבא של טכנוקונסארב – אירוע דו שנתי – ייערך ב־1987. אולם באתר הירידים של פארמה מתכוננים כבר לתצוגה חשובה נוספת: טאכנוקיבוס, היריד לטכנולוגית המזון האמור להיערך ב־4–8 אוקטובר 1986, ושלדברי המארגנים יהיה נקודת מיפנה חשובה.
כל המעוניינים במכונות, ציוד ופרוייקטים לשיפור ניצול המשאבים החקלאיים – הזמנתיים ישתתפו ביריד. (מ.)

טראוויל אקספלוריישן אינטרנשיונל בע"מ
הודעה
למחזיקי כתב אופציה (סדרה1)

הננו מודיעים בזאת לציבור מחזיקי כתבי אופציה (סדרה 1) של החברה הניתנים למימוש במניות רגילות בנות –.5 שקל ע.נ., כי היום האחרון למימוש כתבי האופציה הוא יום ג', 31 בדצמבר 1985.
כל מחזיק בכתבי אופציה (סדרה 1) למניות רגילות בנות –.5 שקל ע.נ., זכאי לרכוש עד תאריך 31 בדצמבר 1985 חלף כל כתב אופציה (סדרה 1) שברשותו ותשלום במזומנים של –.5 שקל מחיר המימוש – מניה רגילה אחת בת –.5 שקל ע.נ. רשומה על־שם.
כתבי אופציה (סדרה 1) אשר לא ימומשו עד ליום 31 בדצמבר 1985 ועד בכלל יהיו בטלים ולא יקנו למחזיקים בהם כל זכות שהיא כלפי החברה.
כל מחזיק בכתב אופציה (סדרה 1) אשר ירצה לממש זכותו, יגיש לחברה במשרדה הרשום או לאחד מסניפי הבנקים בישראל, בקשה בצירוף כתבי האופציה המתייחסים לבקשה והסכום במזומן שיהיה שווה למחיר המימוש בגין כתבי האופציה.
לא יוקצה חלק ממניות מימוש אחת, אולם כל עודפי מניות המימוש יימכרו והתמורה תועבר לזכאים.
תוך 15 יום לאחר קבלת הודעת המימוש, תקצה החברה למבקשים את המניות המגיעות להם ותגרום לרישומן בבורסה לניירות ערך בתל־אביב.

מתתיהו ליפשיץ בע"מ
הודעה על תום תקופת מימוש האופציה

בהתאם לתנאי התשקיף שפירסמה חברת מתתיהו ליפשיץ בע"מ, יופקע תוקפם של כתבי האופציה (סדרה 1) ביום 31 בדצמבר 1985.

כל מחזיק בכתב אופציה 1 זכאי לרכוש עד ליום 31 בדצמבר 1985 חלף כל כתב אופציה שברשותו ותשלום במזומנים של 5.00 שקל. מניית מימוש אחת בת 5.00 שקל ע.נ.

כתב אופציה אשר לא ימומש עד ליום 31 בדצמבר 1985, יפקע ולא יקנה למחזיק בו כל זכות שהיא כלפי החברה.

מתתיהו ליפשיץ בע"מ

אפריקה ישראל להשקעות בע"מ

ניתנת בזה הודעה כי ביום חמישי 12 בדצמבר 1985 בשעה 09:00 תתקיים במשרדי החברה ברח' אחד העם 13, ת"א אסיפה כללית שנתית רגילה.

על סדר היום:
1. קבלת דו"ח מנהלים והדוחות הכספיים לשנת 1984/85.
2. בחירת מנהלים.
3. מינוי רואי־חשבון.
4. שונות.

בפקודת הדירקטוריון
מזכיר החברה

"דסקו" חברה להשבחה חקלאית ועירונית בע"מ
הודעה על סיום מועד מימוש כתבי אופציה

בהתאם להוראות התשקיף אשר פורסם על ידי החברה ביום 30 בנובמבר 1982, מודיעה בזה החברה כי מועד המימוש של כתבי אופציה (סדרה 1) של החברה יסתיים ביום 31 בדצמבר 1985. מחזיק בכתבי אופציה (סדרה 1) זכאי לרכוש עד תום מועד המימוש, חלף כל כתב אופציה שברשותו, ותשלום במזומנים של –.1 שקל, מנית מימוש אחת בת –.1 שקל ע.נ.
כתב אופציה אשר לא ימומש עד לתום מועד המימוש יפקע, ולא יקנה למחזיק בו כל זכות שהיא כלפי החברה.

מ. פרנר
מזכיר החברה

איך אפשר לקבל הכנסה נוספת כל חודש?
וגם לקבל הטבות

ב־מטמון תשואה להכנסה חודשית

חדש!

הכנסה חודשית צמודה למדד

לראשונה, באפשרותך לחסוך בתכנית המאפשרת לך לקבל הכנסה חודשית שוטפת, צמודה למדד.

* תהנה מהכנסה שוטפת צמודה למדד ופטורה ממס בשיעור של 0.55% לחודש.
* בתום תקופת החסכון תקבל את מלוא הסכום שהפקדת בתכנית, כשהוא צמוד למדד ופטור ממס.
* תוכל למשוך את כספי החסכון בתום שנתיים ולאחר מכן מדי חצי שנה וליהנות ממלוא התנאים.
תקופת החסכון המירבית בתכנית היא 5 שנים.
* ניתן להפקיד בתכנית סכום של 2.5 מיליון שקל ויותר.

התכנית לתקופה מוגבלת בלבד

פרטים נוספים בכל אחד מסניפי בנק הפועלים ובנק אמריקאי ישראלי.

שרות השקעות מקיף אצלך בסניף

בנק הפועלים בע"מ

אבות|קרוון|שרפרין|נעמן

מכתבים למערכת הארץ

יש לייעל את שירותי הטלפון

מאוד התרשמתי מבאמריו של השר א. רובינשטיין, שהתפרסמו בעיתונות, על כל השיפורים שחלו בשירותי הטלפון במדינה מאז כניסתו לתפקיד. על השיפורים שאכן חלו — תבוא עליו הברכה.

על אלה שטרם חלו, ליתר דיוק על פרט אחד ספציפי מתוכם, ברצוני לעמוד בקצרה. בחשבונית הטלפון, כידוע, נקוב תאריך אחרון שבו יש לפרוע אם ברצונו של המנוי להימנע מחיוב בריבית פיגורים. ריבית פיגורים משמע בגין פיגור בפרעון החשבונית. אלא מאין הריבית מתחייבת באותה שיטתי לאו דווקא במקרים של פיגור בפרעון החשבוניות בלבד, אלא גם במקרים שבהם נפרעת החשבונית ביום הנקוב בו כיום אחרון לפרעונו.

כאשר אני מתקשר (ליתר דיוק — מנסה להתקשר) עם המספר המצוין "לבירור חשבון", דהיינו 03—221228, הרי הוא תפוס במשך שעות רצופות (אין בציון עובדה זו כל הגזמה, זהו מספר שאין כל אפשרות מעשית להשיגו) — כנראה גם כן במסגרת של יעול השירות. בסופו של דבר השגתי פקיד, במספר 03—619444 (שאינו מצוין כמספר בו ניתן לערוך בירורים).

פקיד זה ענה לי באדיבות ובסבלנות והסביר לי, שאכן ישנה תקלה בתכנית המחשב. הפקיד אף ניחם אותי, שאם לא אקדים את פרעון החשבוניות במספר ימים (והרי את זאת איני חייב לעשות) אמשיך להתחייב בריבית, שאותה אוכל לתבוע חזרה על־ידי פנייה טלפונית לאותו מספר קסום, שאין להשיגו. וכל כך למה? כי לדברי אותו פקיד, אין חברת בזק מסוגלת להתגבר על התקלה בתכנית המחשב.

אם ברצונה של חברת בזק להפגין יעילות, הרי רצוי שתפנה את מאמציה בכיוון תיקון התקלה ולא בכיוון של קיפוח לקוחותיה. מלבד הריבית (שאותה בסופו של דבר מחזירה החברה — לפחות לאלה שאינם מתייאשים מהניסיון לדרוש זאת) נגרמים לציבור לקוחותיה טרטור בלתי נסבל, עצבנות, חוסר שביעות־רצון מהשירות, ואף נזק ממשי הנובע מבזבוז זמן, או מוויתור על הכסף המגיע שלא כדין.

חיים סלומון
תל־אביב

אל תערימו קשיים על אימוץ ילדים

לכל המשפיעים, שבהם חוטאים תושבי הארץ הזאת, התוסף עוד אחד — רבים מהם רוצים לאמץ ילדים. אולם רק 120 בשנה זוכים לאמץ תינוק. האם אלה כל התינוקות הזקוקים לאימוץ? האם אלה כל הזוגות הרוצים לאמץ? אין זאת אלא, שהשירות למען הילד יעמוד בפרץ ולא ייתן לאמץ אלא על פי קריטריונים שרירותיים.

לאחר הופעתה בתכנית "מפגשים", מנסה הגב' ליאון, פקידת סעד ראשית לאימוץ, לתקן את הרושם על־ידי מאמר רצוף הטעיות וסילופים ("דילמות של אימוץ", "הארץ", 18.11.85). אילו היתה הגב' ליאון הגינה היתה מודה בכך, שהמונופול של השירות למען הילד מגביל את האפשרות לאמץ בארץ, שהוא מאריך מאד את תקופת ההמתנה, ושהוא מביא לאי־שיוויון מסויים, כי מי שיש לו כסף יכול לנסוע לאמץ בחו"ל. אילו היתה הגב' ליאון עוד יותר הוגנת, ייתכן שהיתה אפילו מציעה להקים ועדת מומחים אובייקטיווית, שתדון בעניין ותמליץ המלצות מועילות.

ובינתיים — המיעוט סובל, הרוב שותק.

דוד ברנשטיין
מזכיר "אל"ף" — אגודה לאימוץ פרטי בישראל

"שיפור השירות" בקופ"ח מכבי

אני מתמלא הערצה, כל פעם מחדש, לחידושים הנפלאים שמחדשת הנהלת קופ"ח מכבי. למשל, "שיפור השירות". במודעות־ענק, המתפרסמות על חשבוני, מודיעה הקופה על שיפור השירות בבתי־המרקחת. במקום 450 בתי מרקחת בלבד, שעמדו לרשות חברי הקופה, "שופרה" הרשת ועתה עומדים לרשות החברים 101 בתי־מרקחת. אמנם "שיפור" עצום. באזור מגורי "השיפור" גדול עוד יותר. במקום שלושה בתי־מרקחת, שעמדו לרשותי, אין כלל בתי־מרקחת המכבדים מרשמים של הקופה.

או, למשל, "אי־העלאת מחיר". הקופה ממשיכה ומודיעה, שהוא הדין שלא העלתה את דמי־החבר בנובמבר. שכחו רק להזכיר, שהקופה העלתה את דמי החבר בתקופת הקפאת השכר ב־38.8%, ואת דמי הביקור אצל הרופא ב־100%. ודובר הקופה אף הבריח, שאין הם מתכוונים לשנות את ההסכמים עם הרופאים. לאור ניסיון העבר, הייתי מציע לרופאי הקופה להתחיל לדאוג.

הם אומרים, שיש "כיסים בעייתיים". נראה לי, שהכיס הבעייתי ביותר הוא הנהלת הקופה. שם ישב איש אשר "לא יסכים לתכתיב של הרופאים". הוא יראה להם. אפילו במחיר הריסת הקופה הוא יוכיח להם, שלרפי רוטר לא אומרים "לא".

"הישג" אחד השיג רפי רוטר. רבבות חברים בקופת־חולים מכבי מחפשים עתה אלטרנטיווה. וביום שתימצא, יעזבו את מכבי, את "השירות המשופר והאמין שלה", ואת הבירוקרט שהביא לחורבנה.

ברוך פקלמן
תל אביב

האמת על המשורר אלכסנדר פן

בזמן האחרון מקדישים בעיתונות, בטלוויזיה וברדיו מקום רב לתיאור חייו ופועלו של המשורר אלכסנדר פן. אפילו הצגת "פן" מועלית ב"בית לסין" בתל־אביב. בכל ההזדמנויות מובאת הביוגרפיה של פן מתוך מגמתיות באופן המבליט את אכזבתו של פן מהקומוניזם ומברית־המועצות דווקא בשנות חייו האחרונות. אבל דווקא אלה שכך מתארים את פן, מתעלמים ממה שאמר וכתב בשנות חייו האחרונות, כאשר המגמה ברורה — ליצור פן מחודש, מאוכזב מקומוניזם.

מה האמת? בשנת 1970, כשפן היה כבר חולה ורתוק למיטתו, מצא לנכון לשגר ברכה לעצרת חגיגית של רק"ח, לציון 100 שנה ליום הולדתו של לנין (חיפה — 11.4.1970) ובה נאמר בין היתר: "מאז מרד העבדים הראשון — אם הוא קיים. בימי משה רבנו, שהיה סמל של השתחררות מעול העבדות ועם גם זו היתה מעשייה למאמינים — הרי שלנין היה ודאות. מציאות של המאבק המאורגן של המעמד המדוכא ביותר בחברה האנושית". ועוד: "בלי לנין, הפילוסופיה של 60־70 השנים האחרונות אינה קיימת. בכל זירה היא נתקלת, לאן שהיא פונה, היא עומדת בפני הציפור העילאי של לנין". ועוד: "...המפלגה הקומוניסטית בכל מקום שהוא קיימת, ממשיכה את דרכו של האהוב במנהיגים ואלדימיר איליץ' לנין".

אם זה מעיד על אכזבה מקומוניזם, אינני יודע מה פירוש אמונה בקומוניזם. ומה שנוגע ביחסו לברית־המועצות: כחודשים לפני מותו, בסוף ינואר 1972, בשיחה עדית תנועת הידידות ישראל ברית־המועצות, א. פן, היה אז רתוק למיטתו בבית"ח "איכילוב". כשבאו אליו חברים רות ועמוס לוין, הוציא פן מתחת לכריתו נייר מקופל, הושיט אותו לעמוס לוין וזה היה למעשה הדבר האחרון שכתב. וכך נאמר: "הכריזו: אני מצטער על שנבצר ממני להיות נוכח באירוע חשוב זה של יהודים וערבים, שוחרי ידידות עם ברית־המועצות, ידידות עם ארץ האוקטובר. אני מברך אתכם, האוהדים הסובייטיים, עשיתם דרך ארוכה למען מטרה נעלה. אני מברך אתכם, הצעירים, חזקו ואמצו, למען תהיה השאלה למציאות וישרדו יחסי ידידות בין ישראל וברית־המועצות. היו ברוכים. אלכסנדר פן".

לאחר שפן, יחד עם חבריו הקרובים ביותר, עזבו את מק"י, ולאחר שחבריו, כמו העיתונאי לאון זהבי, הסופרים רות ועמוס לוין הצטרפו לרק"ח, באתי לביתו של פן בינואר 1969, ערב הוועידה ה־16 של רק"ח, והצעתי לו להצטרף לרק"ח. הוא השיב לי, שאין לו כל חילוקי־דעות עם רק"ח, אולם בגלל מצב הבריאות הקשה ותלותו בבני משפחתו — מנוע ממנו לעשות צעד זה.

ועתה שאלה לכל אלו העוסקים כעת בפן: לשם מה להתאכזר לזיכרו של פן. למה לסלפו, כשהעובדות מדברות, שעד ימיו האחרונים נשאר נאמן להשקפתו הקומוניסטית וליחסו החיובי לברית־המועצות.

עוזי בורשטיין
חבר הרי"ש
תל־אביב

קולנוע / רחל גורדין

שלושה מילדי ה"גוניס" בעת ההרפתקאות בשטח עוברים במנהרה.

קדירה מלאה מדי

"גוניס", קולנוע רבחן, ת"א

מירדף אחר פושעים שנמלטו מהכלא, חיפושי אוצרות, ספירת רפאים של פיראטים שמתו לפני שנים, ענק־מפלצת המסוגל להניע את אמונה, שלדים, גוויות בתוך מקררים, ומפולות סלעים במנהרה מפותלת. הן רק כמה מן ההרפתקאות, הניקרות על דרכם של ה"גוניס" — גירסה אמריקאית של "חמשבה" — בסרטו של סטיבן שפילברג.

הנוסחה הקבועה של שפילברג — סרט מסוג ב' בהשקעה סוג א' — עדיין עושה את שלה. הקהל נהנה, מבוגרים כילדים. יתרונם של הסרטים שעושה שפילברג על־פני סרטים אמריקאיים אחרים, הבנויים על־פי נוסחה, הוא ההתלהבות האמיתית שהוא משקיע בכל סרט, והניכרת בכל סצינה. חסרונם — הגזמה בכל דבר. שפילברג, שכתב את הסיפור לסרט ואף הפיק אותו, השווה את ה"גוניס" ל"תום סוייר" מבחינת סוג ההרפתקאות שהוא מעלה. אך בניגוד ליצירה הקלאסית — ה"גוניס" כמו שרוי בחרדה מתמדת שלא לאבד את הקהל, והוא מחזיק בו בעזרת סידרה של גירויים חריפים, המתחלפים זמן קצר לאחר סצינת הפתיחה המתונה. הקהל אמנם "לא הולך לאיבוד", ונשאר מתוח, אך בסופו של דבר הוא עשוי לדרוש סיבה לסרט. אינך מחבב את מי שמתאמץ כל־כך להחזיק בך, אפילו אם הוא מצליח.

אם כי שפילברג אינו הבימאי (את הסרט ביים ריצ'רד דונר) — אין לטעות במגעו. כמו ברוב סרטיו — ההרפתקה נולדת מתוך מצוקה אישית. ב"אי.טי." צמחה הפגישה עם היצור מהחלל מתוך הבדידות של הילד, שאביו נטש את הבית. ב"גוניס" המצוקה היא כספית. בתיהם של הילדים, הנמנים עם חבורת ה"גוניס", עומדים להימכר לאילי־הון, המתכננים לבנות במקום "קאנטרי־קלאב" מפואר. הוצאתה של עיסקה זו לפועל תמוטט את הגולל על ילדותם המאושרת של הילדים, ועל קיומם כחבורה מגובשת. וכששם מגלים, בעליית־הגג, מפה עתיקה המובילה אל אוצרו של הפיראט הנודע בילי שתום־העין — הם יוצאים לדרך, בתקווה לגאול את הוריהם מבעיותיהם הכספיות, ולספק לעצמם המשך מאושר כחבורה.

העלילה מתפתחת כיאה לסיפורי סרטים סוג ב', כשכל התפניות מתרחשות "במקרה", לפי שרירות דמיונו של הכותב. "במקרה" מתגלים פתחים בקרקע, המובילים למנהרות נסתרות. "במקרה" נופל משהו, והוא מפתח להמשך החיפושים. נראה, כי שפילברג נהנה לבנות את הסיפור באופן ששום דבר לא נובע משום דבר, כמקובל בסרטים שהוא אוהב. מאחר שהוא מודע לחומר שעמו הוא עובד — הוא גם מזכיר זאת כל הזמן. את חומר־הגלם לסרטיו הוא שואב בעיקר מתוכניות הטלוויזיה שבהן צפה בילדותו, ובכל סרטיו יש התייחסות למדיום הזה. באחד מהסרטים שהפיק הוציא מתוך מכשיר הטלוויזיה רוחות, שהפכו את חייה של משפחה אמריקאית ממוצעת לסיוט. כאן הוא עובר ממירוף טלוויזיוני, שילד צפה בו, למציאות דומה, הנראית דרך הוולה. הוא מתייחס ב"גוניס" ל"הפירט הד ארום", "פיטר פן", "אי המטמון", ו"בלאדי מאמא" (באמצעות כנופיית הפושעים האיטלקית, המורכבת מאם ושני בניה). אפילו לעצמו ב"אי.טי." הוא עושה מחווה, כשהוא יוצר ענק מפלצתי חביב, האוהב ילדים ומסוגל להניע את אמונה. גם המוסיקה בסרט מתייחסת לעצמה באופן דומה, וכאשר אחד הילדים מחליק לתוך בית בעזרת "אמוגה" — מושמע בפסקול נושא מוכר מסרטי ג'יימס בונד.

ריצ'רד דונר ("סופרמן"), שעסק בחומר יותר יומרני כשביים את "לידי נץ" — שוחה במיומנות במרקחת הזאת, המורכבת מהרפתקאות, אימה (ילד נסגר בתוך קירור וגוויה מתמוטטת עליו שם) והומור. יש בסרט מוסר־השכל גלוי (ילדים חשובים יותר מכסף), ויש גם מסקנה מובלעת, הקשורה, כמו בכל קומדיה, בחופש ופריקת־עול. בתחילת ההרפתקה מתחמקים הילדים מן האח הגדול, המייצג לגביהם את הסמכות. בסיום מתקופפים ברוח קדירת־הזהב הכספי בדבר מכירת הבתים. יחי החופש!

תיאטרוני ישראל

הערב יום א' 1.12
תיאטרון הבימה
הפרדס: 20.30
התיאטרון הקאמרי
דיבש פראג: 20.30

התזמורת הקאמרית הישראלית
"יוסף אחרון" רח' ליפמן 4, ת"א, טל. 03-210102

"עשור לזמרי קאמרן"
חיפה, אודיטוריום:
(קולות וגוונים מס' 4)
יום א', 1.12.85, 20:30
ירושלים, תיאטרון י־ם
(קולות וגוונים מס' 3)
יום ג' 3.12.85, 20:30
* * * * * * * *
לכל המשפחה מס' 2
סיפורים מוסיקליים
סטיבן סלואן, מנצח
שמואל הרשקו, גבן טובה
מגלשים השחקנים:
עידית ועזרא דגן
כפר סבא, היכל התרבות:
יום ב' 2.12.85, 17:30
מוזיאון ת"א:
יום ד' 4.12.85 16:30 סדרה 1
18:00 סדרה 2
יום ה' 5.12.85 16:30 סדרה 3
18:30 סדרה 4
מנויים במשרדי התזמורת,
כרטיסים בודדים בקופת המוזיאון

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

תל־אביב, היכל התרבות
יום ב', 2.12.85 5.00 אחה"צ
קונצרט לנוער מס' 3
"מסע יבדרתיכנר"
אריה ורדי
מנצח
דניאל גורטלר
פסנתרן
ראומה עבאס
זמרה
מקהלת פעמונים
בהדרכת א.זינגר

חיפה, אודיטוריום חיפה
8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 3
אנדרו דיוויס
מנצח
בלה דוידוביץ
פסנתרנית
סדרה 1: יום ב', 10.12.85
סדרה 2: יום ד', 11.12.85
סדרה 3: יום ה', 12.12.85

תל־אביב, היכל התרבות
8.30 בערב
סדרה 6: מוצ"ש, 14.12.85
קונצרט למנויים מס' 3
אנדרו דיוויס
מנצח
בלה דוידוביץ
פסנתרנית

הארץ ממליץ

תל אביב

צ'אר פנטין (גורדון) — סיפור ידידות תקמה, בין ספקטמים עלוב ובין תורן־לילה בתחנת דלק, הנושא כאב נסתר, בסרטו של קלוד ברי, העשוי במסורת של "הסרט האפל". משחק מצוין של הקומיקאי הפופולארי קולוש בתפקיד טראגי.

בירדי (פריז) — סיפור על ידידות, ועל בחור שחזר ממלחמת וייטנאם כשהוא סבור שהוא ציפור. סרט המחפש את שורשי השיגעון בתוך ה"נורמלי" בבימויו של אלאן פארקר ("אכספרס של חצות", "תהילה", "פינק פלויד — החומה"). משחק טוב של ניקולאס קייג' ומתיו מודין.

זרים (תמוז) — סרט אמריקאי מיוחד ומעניין של ג'ים ג'רמוש, שנעשה בתקציב דל, העוסק בחומקות של הקשרים האנושיים, וב"בדידות" של אדם מעצמו. מסך שחור בין תמונה לתמונה גורם לקצב מיוחד, שקצת קשה להתרגל אליו.

הכבוד של פריצי (לימור) — קומדיה שחורה של ג'ון יוסטון ("הבץ המלטזי", "המלכה האפריקאית", "האוצר של סיירה מאדרה", "האיש שרצה להיות מלך"), על איש ה"מאפיה" הסיציליאנית בברוקלין, הנאלץ לבחור בין אהבה ובין "כבוד המשפחה הסיציליאנית". ג'ק ניקולסון מצויין.

רומן שהתחיל במלחמה (צפון) — סיפור אהבה עדין, הממזג הומור ופאתוס על רקע החיים בבריה"מ אחרי מלחמת העולם השנייה. בימוי יפה של פיוטר טודורובסקי ומשחק טוב של כל המשתתפים.

ירושלים

קלוקל רזל (בנייני האומה) — ראה אורלי ת"א

הכבוד של פריצי (כפיר) — ראה לימור ת"א

שושנת קהיר הסגולה (מיטשל) — ראה שחף ת"א.

חיפה

שושנת קהיר הסגולה (שביט) ראה שחף ת"א

אמדיאוס (אורלי) — ראה לב 2 ת"א

הכבוד של פריצי (אורה) — ראה לימור ת"א.

הסינפונייטה הישראלית באר־שבע
מנהל מוסיקלי: מנדי רודן

סדרת קונצרטים עם הסולנית
מיכלה פטרי (דנמרק)
חלילית
מנצח: אורי מאיר
בתוכנית: סבליוס, הברלה, וויולדי, ובר

באר־שבע — אולם הקונסרבטוריון 30.11.85, 1.12.85, 3.12.85
רחובות — אולם ויקס 7.12.85
אשקלון — בית יד־לבנים 2.12.85
עין השופט — 4.12.85
ירושלים — תיאטרון ירושלים 5.12.85
תל־אביב — מוזיאון תל־אביב 8.12.85, 10.12.85
כרטיסים ניתן להשיג בקופות האולם

מדריך הארץ

פרק יומי	משנה יומית
מלכים א' י"ב	ערכין ב',ג', ב"א
דף יומי	**הלכה יומית**
נדרים עו	סוכות ס"ט, ד"א

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים:
מ־8 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנות מד"א בל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
בת ים 781111
הרצליה 052־541333
נהריה 923333
רחובות 054־51333
נתניה 585555
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221022
מוקד מידע רפואי מקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' — 20.00—8.00
בימי ו' — 15.00—8.00
טלפונים: 03־433300, 03־483500
ש"ן — קופה ראשונה מכתזית
(24 שעות ביממה):
ירושלים 227171
תל־אביב 03־261111
חיפה 04־672222/3
נתניה 053־35316
באר־שבע 057־418111
מרכז רפואי באר יעקב, 08־223958
מרכז מידע לקהיבנות אתנו (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז מידע למבוגרי זוגיות
מוטגם "מסגלוג"
א רח 11.00־13.00
ב רד 16.00־18.00
טל: 220031
רח' מאפו 13 תל־אביב
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב, דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד הסנטרים)
טל. 294869, 03—285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. רח' כוכבא 49 טל: 03־284649
פתוחה בימים א'־ה בין 21.00 עד 24.00 יום ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה, רח' הגפן 26, קומה ג', טל' מס' 04—525—566. שעות הקבלה: כל יום בין 20.00—25.00.
שירות — שירות רפואי ביתי
(24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים):
ירושלים, מוקד יום — 660585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג — 226191 מנוי מס' 1788
ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד
תל־אביב, מוקד יום — 218820, 218898
מוקד לילה — 651011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד

תורנות בתי־חולים

תל אביב
רוקח — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים
שערי צדק — (פנימית, נשים)
הדסה ע"כ — (ילדים, כירורגית, עיניים, אורתופדיה, א.א.ג.)

תורנות בתי־מרקחת

תל אביב
קופ"ח כללית אוסישקין 7 225142
לב העיר אחד העם 69 613862
רמת גן
מרכזי חיות ציון 43 782281
מוצה הקזה
הדיקן שטטמפר 24 910946
חולון
אהרון הפיין 52 889153
בת ים
הלוי בלפור 9 583042
נתניה
קופ"ח כללית ברודצקי 31 91123
ירושלים
מרפאת רוממה המ"ב 28 523191
חיפה
הנופה הגנה 22 ב"ש 251905
הקריות
הרמן ספטה מודיעין ק. מוצקין 715136

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא הברות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה.
ימים ב' וה' — 17.00־21.00
יום ג' — 18.00־21.00
בוגרשוב 66 ת"א, טל' 281228־9
חיפה: ימים א' וד' 16.00־19.00 רח' הספרים 14 טל' 81520

שידורי רדיו וטלוויזיה

טלוויזיה

- 17.30 "ילדי הפלא" — סדרה
- 18.20 יש לי סיפור — "מעשה בסוף בנייה" מאת לזין קיפניס
- 18.30 (ע) קיצור החדשות
- 18.32 (ע) גיבור מעולם אחר — סדרה
- 19.00 (ע) יומן השבוע
- 20.00 כותרות מבט
- 20.02 להיט בראש — מצעד להיטים עבריים
- 21.00 מבט לחדשות הוספי "שער ראשון"
- 21.45 דרושים — עינייני תעסוקה
- 23.30 פסוק של יום וחדשות

טלוויזיה לימודית

- 08.15 תלמוד
- 08.40 מגף לספרות (יסוד) — משפט הדושה
- 09.00 אנגלית ד'
- 09.20 השעה שלנו — האקלמיה פין
- 10.10 אנגלית ד'
- 10.30 מספר נהמר
- 11.00 השכן ה'
- 11.15 צרפתית
- 11.30 באמראפה ה'־ו' — משק חקלאי בחורף
- 12.00 סדרות (עליסוהר) — האמלט
- 12.25 אנגלית מ'
- 13.00 אנגלית י'
- 14.00 מה הגם אמרת — גב"צ, מחת המסור
- 14.30 מלום תעולם — ערבית
- 15.00 האוניברסיטה הפתוחה: דואקטאויות ר' ויקטאונתרה במאה ה־20: מוסיקה
- 16.00 רחוב סומסום
- 16.30 תבונה ורגישות — סדרה
- 17.00 ערב חדש

קול המוסיקה

- 06.02 צלילי בוקר
- 07.07 בוקר טוב
- 07.30 שחרית מוסיקלית
- 09.30 קונצרט בוקר
- 12.00 אומנים כאולפן
- 13.00 קונצרט צהרים — סאנבריה: מארש עליה: מוצארט: סימפוניה "אודנגה" ק 16א' ותו' אורגנה/מאמאוש ותו: סדרה פנטאסיה (ג'יימס גולוי — חליל/התר והפילהרמונית המלכותית/שארל דיטר אהוב רוסיני: אריה מתוך "סמיראמיס" (אלנה צלני — מצרסופראן/תז' שירות השידור הרומני/להרביק בק'צ בירוזיים סנאסיטה (אריה חדד — פסנתר): מנר מוזרה: מודריכאל (אגתוני זולפה'ג'ונסון — טנור/מק' מונטוורדי): אלגאה רד מאנמה (מייקל צפמן — באסון/הסינ' פוניה הטגנית/עביל מארינר): גלב רוד: מבוא ורפסודיה (רות מעיינוי — צללן מוצארט: אריה ק' 295 (פטר שראייר — טנור/תז' דרזדן/הרבוט בלומשטאדט): פנקייל: ריכרטימנסי ל־2 קלרניתות: ורדי: "אאידה", 2 קטעים (ריצ'ארד טאקר/מק' המיטרפולינים/תז' פילדלפיה/יוג'ין אורמאנדי)
- 15.05 בין הכרים — מאמנה ביצוע בכורה של "להסירה"; מוריקאנטון טרטאבנייה: מוסמנו: וסוננה של גוטמאב פרטאבנייה
- 16.00 קונצרט מנחה — סואר פראנק: תפילה בדו דיאז מינור לעוגב (ז'אן דמסייה): סזאר פראנק: "המאלידים" — פואמה סימפונית · ופו שמייק המערבית/א. אנרמנס: שוברט: סונאטה במי מאז'ור אופ' 147 לפסנתר (גילברט שוכמרג במכגן: רכוייה גשה מנהו באמגור לכלי קשת אופ' 59 מס' 1, "ראזומובסקי" (רביעיית תל־אביב): כאן: המכונה המוסיקאלית (קונצרט ליגרה)
- 18.30 מוסיקה ליום ראשון — באך: קנטאטה 191 (גאבוקר גאמריאגטאזאו — סופראן/אולברט קואוס — סנור/נסרי ב' שיינגר /קולגיום בגרץ משמונטרונה/ה. רילינג): דוביבר: רקויאם (מ. סאבואר די — סנור/ראטנון בוסון — באריטון/ פאולו וושינגטון — בפס/ויוריקה קודשו — מצוסופראן/המקהלה והתזמ' "אטגה ליד' יטאן ארנה די דורנה/גרהארד פקלה)
- 20.05 ערב טוב — מאגר ראקאונו: קונצ' בטי במול מאז'ור לארבעה כינורות ותזמ' (התזמ' הקאמרית של לאנגאזוס מאיאר עם סולנים מתוכם: פימר הולנדי: קונצ' גרוסו בטול מינור אופ' 3 מס' 1 (נגנים מתוך התזמ' הפיל' של האג/ביקולאוס הארנונקור)
- 20.30 הקונצרט הקאמרי. רפאל זוהר — צלו/דניאל עדני — פסנתר. בתוכנית: 2 הארי אניות על נושא מתוך "חליל הקסם"; בריטן: סונאטה בדו אופ' 65; ברוק: סונאטה בלה מאג'ור אופ' 6
- 22.30 סדרות מוסיקאליות בארץ — המוסיקה הליתורגית של המאורנים
- 23.00 מוסיקה מן העבר הרחוק

רשת א'

- 15.30 עולם המדע
- 16.05 שעה חפשית — עינייני חינוך
- 17.20 האוניברסיטה הפתוחה — "היסוד אורגיה"
- 18.06 מבוהת־ערב — הודי רוני ומסורת
- 18.47 פרקי היום בתנ"ך
- 19.05 המשפט העברי
- 19.30 שידורים לעולים
- 22.05 תפוח ועץ — אבחון פסיכולוגי מהיר

רשת ב'

- 18.06 מסיבת־עיתונאים
- 18.45 היום בספורט
- 19.00 היום הזה
- 19.35 עם־ישראל — ענינים יהודיים בעולם
- 20.05 אומר בשבחין — פרקי חזנות ספורטים
- 22.05 תזמורת כלי־נשיפה
- 23.05 בלבול שלישי — שבוטון לאמנויות

רשת ג'

- 18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים
- 21.05 ארמון עתיק — שירים שלא גם ליום
- 23.05 הלילה הוא שירים

גלי־צה"ל

- 17.30 כוננת — עינייני צבא וביטחון
- 17.50 יומן ספורט
- 18.05 רדיודמורים
- 19.05 ד"ר, ד"ר
- 20.05 רחוק מן העין — שידורעים
- 21.00 כבש להורשות
- 21.30 האוניברסיטה משודרת: שירות על הספריקה של המאה ה־20
- 22.05 על הדגש ועל הכישוף
- 23.05 שעה ערבית — עם ערבים בישראל

שידורים קבועים

רשת א'	רשת ב'	רשת ג'	גלי צה"ל
07.30 שחרית מוסיקאלית	08.05 סע לשלום	06.11 קפה לאשר	06.10 צלילי בוקר
09.30 מפגש	09.05 ביקור בית	07.07 שיר בבוקר בבוקר	06.30 אוניברסיטה משודרת
10.30 הדיז קל	10.10 כל צבעי הרשת	09.05 מה כבר השפן	07.07 שבע אפס שבע
11.10 שירים עבריים	12.10 גל שהוא חדשות ותמונים	10.05 אגן הים התיכון	08.05 יומן הבוקר
11.30 השכלה ודעת לכל	13.00 כותבי היום	11.05 שעה עם מלאכי חוקיה	09.05 נכון לעכשיו
12.05 פעמי המורח	14.06 יש עניין	12.05 רק מוסיקה	11.05 שלום של פעם
13.00 שידורים באנגלית	15.05 רגעי קסם — שירים ישנים	13.05 רק בימי חול — מגוון פרי	12.05 להיט לתיאבון
13.30 שידורים בצרפתית	16.10 סע לשלום	14.06 לי ולך — שיר וברכה	13.00 אחת ולעניין
14.00 לבת לבן ולכל המתעניין	17.10 יומן כללה	15.05 חדש חדש ומחודש	13.15 במבנך ישראלי
	17.30 על מספרים ואנשים	16.05 מוסיקה לעניין	15.05 מה יש
		17.05 הבנה יומית, יקיר אביב	16.05 ארבע אחרי הצהריים

לוח בתי קולנוע

תל־אביב

אורלי — קלוקל רזל 6.00, 9.00
אלנבי — מאסה האריה 5, 7.30, 9.30
אסתר — שוטר עם כבוד 4.30, 7.15, 9.30
בית לסין — אפוקליפסה עכשיו 23.00
בן יהודה — הבז ואיש השלג 4.30, 7.00, 9.30
גורדון — צ'אר פאנטין (שלום חבר) (שבוע אחרון) 5, 7.30, 9.30
גת — אגם הברבורים 4.30, 7.00, 9.30
דקל — האיש בעל הנעל האדומה 7.15, 9.30
דרייב אין — הער 7.15, 9.30, הנסיכה העירומה 12.00
הוד — המטרה אמריקה 4.30, 7.15, 9.30
רב חן: חן 1 — הגוניס 5, 7.20, 9.45
חן 2 — רומן על בטוח 5, 7.20, 9.40
חן 3 — קאל 5.00, 7.20, 9.40
חן 4 — הנוקם 10.30, 1.30, 5.00, 7.20, 9.40
חן 5 — ב"ס לאסירים מתחילים 10.30, 1.30, 5.00, 7.35, 9.45
לימור — כבודו של פריצי 4.30, 7, 9.30
לב 1 — בשר צד מאד 2.00, 5.00, 7.30, 9.40
לב 2 — אמדיאוס 3.30, 6.30, 9.30
מוגרבי — הבובה הגדול 4.30, 7.15, 9.30
מוזיאון ת"א — לרקוד עם זר
מקסים — הג'ינג'ה האמריקאי 4.30, 7.15, 9.30
מרכז התרבות הישראלית — התרבות הישראלית (בעברית) 10, 5, 10 (באנגלית) 9, 12, 2, 6, 8, (בגרמנית) 7.00, הבלש האמיץ פלטש 10.50
סמדר — חברים 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1 — הער 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 2 — תוף מפשע 4.30, 7.15, 9.30
סינמטק ישראלי — קסדת הזהב 7.00, מקום במצרות 9.30
פאר — רכבת תחתית 4.30, 7.15, 9.30
פריז — בירדי 2.00, 4.15, 7.15, 9.30, מקס הלוחם מס' 2 11.45
צוותא — נגוע + כמו חלום מ־8.00
צפון — רומן שהתחיל במלחמה 4.30, 7.15, 9.30
שחף — שושנת קהיר הסגולה 4.30, 7.15, 9.30
תכלת — אהבתו של סוואן 4.30, 7.15, 9.30
תמוז (המחודש) רמת אביב — זאב אמריקאי בלונדון 7.30, 9.30
תל־אביב — מכרות המלך שלמה 4.30, 7.15, 9.30

חדרה

חדרה — כלבת הים המוזהבת 4.30, הוי צבעים באמריקה 7.30
חוף — מקום הועם וכיפת הרעם 4.30, 7.00, 9.15

ירושלים

אדיסון — המטרה אמריקה 4.30, 7.00, 9.00
אור גיל — בירדי 7.00, 9.15
אורנע — הגוניס 4.30, 6.45, 9.00
בית אגרון — ישתפיות היום 6.00, טעם החיים 8.00, תרגיל לבלשית מתחילה 9.45, גברים במלכודת 12.00 חצות
בנייני האומה — הבובה הגדול 7.00, 9.00
הבירה — הג'ינג'ה האמריקאי 4.30, 7.00, 9.00
מיטשל — שושנת קהיר הסגולה 7.15, 9.15
סינמה 1 — פטלוס 4.30, 7 שנים בכלא 7.00, 9.00
עדן — מאסה הרי 4.30, 7.00, 9.00
סמדר — מוסקה 7.00, 9.30
רון — בשר צד מאד 4.30, 7.00, 9.00

רמת־גן גבעתיים

אראדים — הגוניס 7.15, 9.30
אורדע — הג'ינג'ה האמריקאי 4.30, 7, 7.15, 9.30
ארמון — ב"ס לאסירים מתחילים 5.00, 7.15, 9.30
הוד — המטרה אמריקה 4.30, 7.15, 9.30
לילי — כבודו של פריצי 7.00, 9.30
רב גן — רמת גן
גן 1 — שוטר עם כבוד 5, 7.20, 9.40
גן 2 — בירדי 5.00, 7.15, 9.45
גן 3 — יער האימרגד 5.00, 7.20, 9.40
גן 4 — השוטר מגנב פטור 5.00, 7.25, 9.45
רמת גן — רמבו 7.15, 9.30
שביט — הער 7.15, 9.30

רמת השרון

כוכב — שיער 7.00, רמעות של שתיקה 9.30

כפר סבא

תל — הנוקם 7.00, 9.15
עמל — אמדיאוס 6.30, 9.15

נתניה

מגדיר — קמילה 7.00, 9.15
שרון — שגעון של מסיבה מס' 1 5.00, גירושין נוסח הליווד 7.00, 9.15

בת־ים

אורנים — ב"ס לעבודות תנועה 4.30, 7.15, 9.30
בת ים המחודש — הבעבר להודו 6.00, 9.00
עצמאות — תרגיל לברגל מתחיל 4.30, 7.15, 9.30

חיפה והסביבה

אורה — הכבוד של פריצי 4.00, 6.45, 9.15
אורלי — אהבתו של סוואן 6.45, 9.00
אמפיתיאטרון — הג'ינג'ה האמריקאי 4.30, 7.00, 9.15
ארמון — שוטר עם כבוד 4.30, 6.45, 9.00
חן — רמבו 4.30, 6.45, 9.00
מוריה — אידית עידית 7.15, בראויל 85 9.15
סינמטק — סלסט 9.30
עטמי — הנוקם 7.00, אפוקליפסה עכשיו 9.15
עצמון — מכרות המלך שלמה 4.30, 7, 9.15
פאר — הגוניס 4.30, 6.45, 9.15
קרן אור המחודש — רכבת תחתית 4.30, 7.15, 9.15

רב גת

גת 1 — בשר צד מאד 4.30, 6.45, 9.00
גת 2 — רומן על בטוח 4.30, 6.45, 9.00
רון — המטרה אמריקה 4.00, 6.45, 9.00
שביט — שושנת קהיר הסגולה 7, 9

קריות (חיפה)

אורות — המטרה אמריקה 7.00, 9.15
בית העם — הבובה הגדול 9.15
היובל — קוד השתיקה 9.15
ניצן — אמריקאית בפריס 7.00, 9.15
סביון — בליד ראנר 7.00, 9.15
ספיר — קיקון 7.15, 9.00

עפולה

היכל התרבות — הער 8.30

נצרת עילית

מתנס ברקוביץ — מלון ניו המפשייר 8.30

הרצליה

דוד — הבובה הגדול 4.30, 7.15, 9.30
היכל — המטרה אמריקה 4.30, 7.15, 9.30
תפארת — ב"ס לעבודות תנועה 7.15, 9.15

חולון

ארמון — הדיקן האחרון 5.00, 7.15, 9.30
מגדל — רומן במשכבים 7.15, 9.30
סבוי — הבובה הגדול 4.30, 7.15, 9.30
רינה — המטרה אמריקה 5.00, 7.15, 9.30
מתנס קרית שרת — עשרים אלף מיל מתחת למים 4.00, מחן מחן 7.00, 9.00

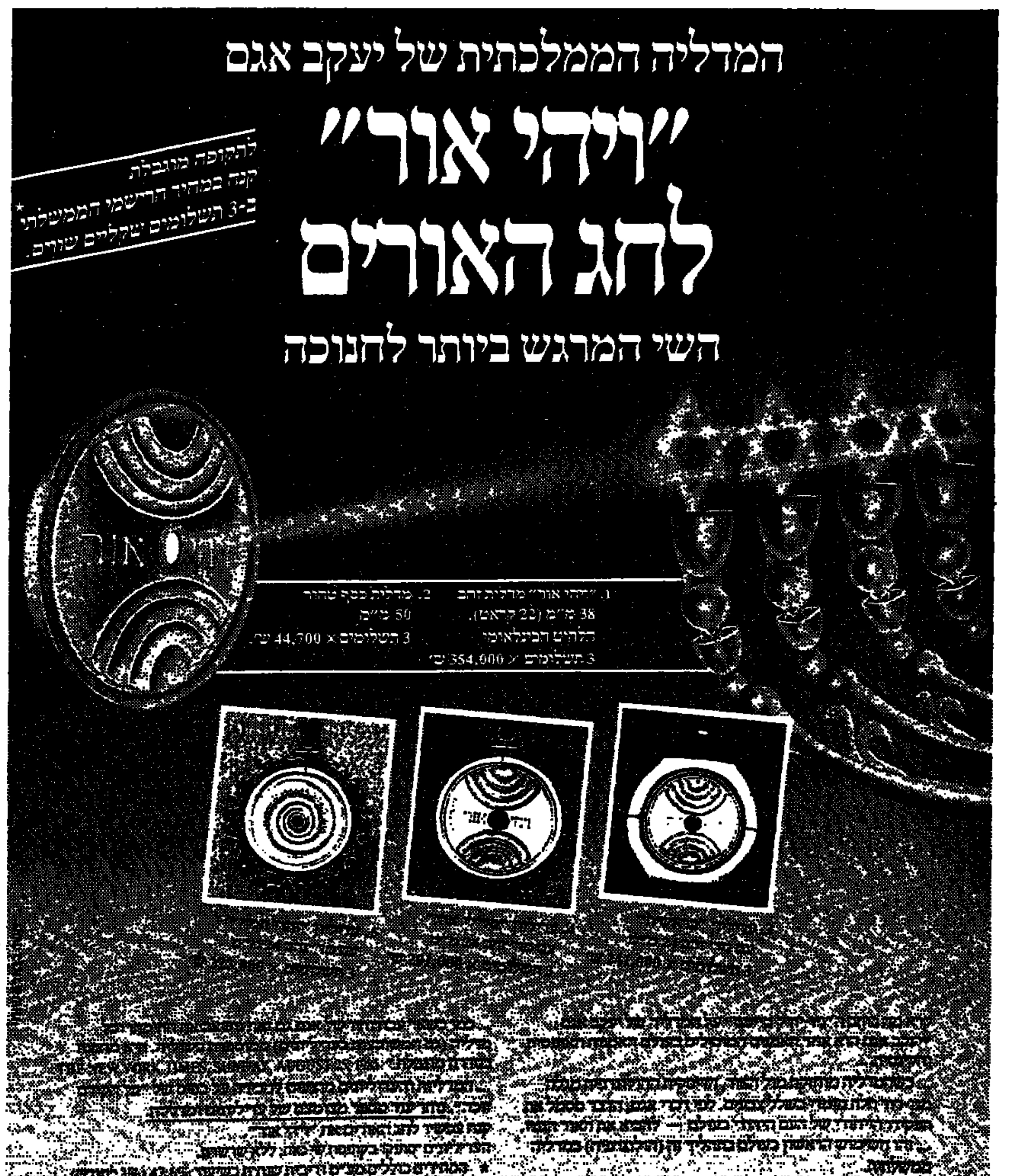

להזמנות... בנוות החברה בירושלים, רח' אחד העם 5 טל. 02-668105 ובתל־אביב רח' מנדלי 3 טל. 03-227428 (מ־09.00 עד 13.00 ומ־16.00 עד 19.00)
אצל המפיצים המורשים:
• ירושלים "הגרנד" — יפו 38; "הטבעת" — יפו 17. "סטנקי" — הילטון. • ת"א "אמינות" — בן־יהודה 55; "עוברויה יהושע" — שד' רוטשילד 15; "שאשא" מזא"ה 4. "סטנקי" — הילטון ושרתון. • חיפה "המצליח" — יפו 24; "עודי" — הרצל 8; "אידלשטיין את הילגרי" — הרצל 61 • אילת "אזורית" — מרכז קניות שלום. • אשדוד "תכשיטי קימבלי" — הנוריך 11. • אשקלון "תכשיטי ויליי" — רח' העבודה 10. • באר־שבע "תכשיטי רפי" — קק"ל 114. • חדרה "מדליוך" — הנשיא 52. • טבריה "תכשיטי ולליי" — הגליל; "מרכז התכשיטי" — כבר דסקו. • נהריה "שמושקי" — מלון קלטון. • נתניה "סנסי" — הרצל 7; "דובי" — שטמפפר 2. • עפולה "שביל הזהב" — כבר העצמאות 6. • עיר "פינת התכשיט" המרכז המסחרי. • פתח־תקוה "ברקוביץ" — מוהליבר 3. • צפת "תכשיטי שלום" — ירושלים 80. • ראשון־לציון "ישי" — הרצל 75. • רחובות "אהרון מאיר" — הרצל 173. • רמת־גן "ליכטי" — ביאליק 54. • בחנויות השקי"ם: תל־אביב (אבן גבירול הקריון) • באר־שבע • קרית־מוצקין • דימונה • בחנויות המשביר בירושלים, בזיינגוף סנטר.
הזמנות טלפוניות (24 שעות ביממה) מיילקס טל. 03-7511235 (דמי משלוח הביטוח 3,000 ש').